

Den Europæiske Unions Tidende

L 274

Dansk udgave

Retsforskrifter

53. årgang

19. oktober 2010

Indhold

II Ikke-lovgivningsmæssige retsakter

AFGØRELSER

2010/605/EU:

- ★ **Kommissionens afgørelse af 26. januar 2010 om Frankrigs statsstøtte C 56/07 (ex E 15/05) til det franske postvæsen (La Poste) (meddelt under nummer K(2010) 133) ⁽¹⁾** 1

2010/606/EU:

- ★ **Kommissionens afgørelse af 26. februar 2010 om statsstøtte C 9/09 (ex NN 45/08; NN 49/08 og NN 50/08) iværksat af Kongeriget Belgien, Den Franske Republik og Storhertugdømmet Luxembourg over for Dexia SA (meddelt under nummer K(2010) 1180) ⁽¹⁾** 54

2010/607/EU:

- ★ **Kommissionens afgørelse af 27. april 2010 om den statsstøtte, som Belgien har gennemført til fordel for omstrukturering af Oostende fiskeauktion (statsstøtte C 30/08 (ex NN 21/08)) (meddelt under nummer K(2010) 2520) ⁽¹⁾** 103

IV Retsakter vedtaget inden den 1. december 2009 i henhold til EF-traktaten, EU-traktaten og Euratomtraktaten

2010/608/EF:

- ★ **Kommissionens beslutning af 18. november 2009 om Nederlandenes statsstøtte C 10/09 (ex N 138/09) til fordel for ING's back-up facilitet for illikvide aktiver og omstrukturingsplan (meddelt under nummer K(2009) 9000) ⁽¹⁾** 139

Pris: 8 EUR

⁽¹⁾ EØS-relevant tekst

DA

De akter, hvis titel er trykt med magre typer, er løbende retsakter inden for landbrugspolitikken og har normalt en begrænset gyldighedsperiode.

Titlen på alle øvrige akter er trykt med fede typer efter en asterisk.

II

(Ikke-lovgivningsmæssige retsakter)

AFGØRELSER

KOMMISSIONENS AFGØRELSE

af 26. januar 2010

om Frankrigs statsstøtte C 56/07 (ex E 15/05) til det franske postvæsen (La Poste)

(meddelt under nummer K(2010) 133)

(Kun den franske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2010/605/EU)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde ⁽¹⁾, særlig artikel 108, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret de interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med disse artikler ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

1. SAGSFORLØB

(1) Den 21. december 2005 godkendte Kommissionen, at La Poste overførte sine bank- og finansieringsaktiviteter til sit datterselskab La Banque Postale ⁽³⁾. I sin beslutning understregede Kommissionen, at spørgsmålet om den ubegrænsede statsgaranti til La Poste ville blive behandlet i en særskilt procedure.

(2) Den 21. februar 2006 meddelte Kommissionen i overensstemmelse med artikel 17 i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 ⁽⁴⁾ om fastlæggelse af regler for anvendelse af artikel 108 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (i det følgende benævnt »procedureforordningen«) de franske myndigheder sine foreløbige konklusioner om, hvorvidt der som følge af La Postes status foreligger ubegrænset statsstøtte, der udgør en statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF og opfordrede dem til at fremsætte deres bemærkninger. For så vidt denne formodede ubegrænsede statsstøtte var gældende

allerede før den 1. januar 1958, anvendte Kommissionen procedurereglerne vedrørende eksisterende støtte i overensstemmelse med artikel 1, litra b), i ovennævnte procedureforordning ⁽⁵⁾.

(3) Kommissionen modtog de franske myndigheders svar den 24. april 2006.

(4) Den 4. oktober 2006 opfordrede Kommissionen i henhold til artikel 18 i procedureforordningen Frankrig til senest den 31. december 2008 at tilbagekalde den garanti, som La Poste i kraft af sin status har fået bevilget for alle sine forpligtelser.

(5) Den 6. december 2006 modtog Kommissionen en skrivelse fra de franske myndigheder, hvori de anfægtede de foreløbige konklusioner, Kommissionen havde fremlagt i sit brev af 4. oktober 2006.

(6) Efter et møde med Kommissionens tjenestegrene med ansvar for konkurrence (i det følgende benævnt »GD Konkurrence«) forelagde de franske myndigheder ved brev af 16. januar 2007 Kommissionen et udkast til ændring af gennemførelsesdekretet til lov nr. 80-539 af 16. juli 1980 om administrative tvangsbøder og offentligretlige juridiske personers fuldbyrdelse af domme ⁽⁶⁾ (i det følgende benævnt »loven af 16. juli 1980«), dvs. dekret nr. 81-501 af 12. maj 1981, der er udstedt til gennemførelse af loven af 16. juli 1980 om administrative tvangsbøder og offentligretlige juridiske personers fuldbyrdelse af domme ⁽⁷⁾ (i det følgende benævnt »dekretet af 12. maj 1981«).

- (7) Efter en anmodning om præcisering fra Kommissionen sendte de franske myndigheder en skrivelse, der blev modtaget den 1. februar 2007, og hvori de forklarede situationen for La Postes kreditorer, såfremt La Poste skulle komme i finansielle vanskeligheder.
- (8) Ved skrivelse af 19. marts 2007 fremsatte de franske myndigheder et supplerende forslag om sammen med La Poste at forpligte sig til i alle finansieringskontrakter og emissionsprospekter for La Poste at nævne, at der ikke er nogen garanti.
- (9) Ved brev af 29. november 2007 meddelte Kommissionen Frankrig, at den havde besluttet at indlede proceduren efter artikel 108, stk. 2, i TEUF med hensyn til foranstaltningen (herefter »indledningsbeslutningen«).
- (10) Indledningsbeslutningen blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* ⁽⁸⁾. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til den pågældende foranstaltning.
- (11) Kommissionen modtog ingen bemærkninger herom fra de interesserede parter.
- (12) Kommissionen modtog bemærkninger fra Frankrig ved brev af 23. januar 2008.
- (13) Kommissionen offentliggjorde på GD Konkurrences websted et udbud vedrørende gennemførelse af en undersøgelse af Den Franske Republiks ubegrænsede statsstøtte til La Poste. Der indkom fire tilbud før udløbet af fristen den 21. april 2008. Undersøgelsen blev overdraget til universitetsprofessor, dr.jur. Sophie Nicinski, som er forfatter til publikationer om statsgaranti til offentlige industri- og handelsvirksomheder. Eksperten (i det følgende benævnt »Kommissionens ekspert«) fremlagde sin rapport den 17. november 2008.
- (14) Efter at der var kommet oplysninger frem i pressen om, at den franske regering havde vedtaget et lovforslag om godkendelse af ændringen af La Postes status, spurgte Kommissionen den 20. juli 2009, om Frankrig ville acceptere at forpligte sig til at omdanne La Poste til et aktieselskab, der ville være omfattet af de almindelige regler om rekonstruktion og retslig likvidation. I samme skrivelse sendte Kommissionen de franske myndigheder rapporten fra sin ekspert.
- (15) Ved en skrivelse fremsendt den 31. juli 2009 meddelte Frankrig Kommissionen, at ministerrådet den 29. juli 2009 havde vedtaget et lovforslag om La Poste og posttjenester, hvori omdannelsen af La Poste til aktieselskab var fastsat til den 1. januar 2010. De franske myndigheder anførte endvidere, at de ville sende deres bemærkninger til rapporten fra Kommissionens ekspert.
- (16) Efter to rykkerskrivelser fra Kommissionen dateret den 9. september og 6. oktober 2009 meddelte Frankrig ved skrivelse fremsendt den 27. oktober 2009 sine kommentarer til rapporten fra Kommissionens ekspert og fremsendte en udtalelse fra universitetsprofessor ved det juridiske fakultet Guy Carcassonne (i det følgende benævnt »de franske myndigheders ekspert«).
- (17) En ændring til lovforslaget om La Poste og posttjenester blev indgivet den 11. december 2009 med henblik på udsættelse af datoen for omdannelse af La Poste til aktieselskab til marts måned 2010.

2. BESKRIVELSE AF FORANSTALTNINGEN

- (18) Ved lov nr. 90-568 af 2. juli 1990 om opbygningen af den offentlige post- og telekommunikationstjeneste ⁽⁹⁾ (i det følgende benævnt »loven af 2. juli 1990«) ændredes det tidligere generaldirektorat for post og telekommunikation til to offentligretlige juridiske personer, nemlig La Poste og France Télécom.
- (19) Visse offentligretlige juridiske personer er ikke ved lov kvalificeret som offentlige forvaltningsvirksomheder (EPA) eller offentlige erhvervsvirksomheder (EPIC) ⁽¹⁰⁾. Det er tilfældet med La Poste. I sin dom af 18. januar 2001 (2. afdeling for civilsager) ⁽¹¹⁾ stadfæstede den franske kassationsret, Cour de Cassation, imidlertid princippet om, at La Poste skal sidestilles med en offentlig erhvervsvirksomhed (EPIC) ⁽¹²⁾. De juridiske konsekvenser af La Postes status er som følger:

2.1. INSOLVENS- OG KONKURSPROCEDURER KAN IKKE ANVENDES I FORBINDELSE MED LA POSTE

- (20) I henhold til artikel 1 i loven af 2. juli 1990 er La Poste kvalificeret som en offentligretlig juridisk person. Men i Frankrig er offentligretlige juridiske personer ikke omfattet af almenretlige bestemmelser om rekonstruktion og retslig likvidation af kriseramte virksomheder.

- (21) Den manglende anvendelse af insolvens- og konkursprocedurerne i forbindelse med offentligretlige juridiske personer udspringer af det overordnede princip om fritagelse af offentligretlige juridiske personers ejendom for arrest eller udlæg, som siden slutningen af det 19. århundrede har været gældende retspraksis i Frankrig, især fra Cour de Cassation ⁽¹³⁾.
- (22) Desuden bestemmes det i artikel 2 i lov nr. 85-98 af 25. januar 1985 om rekonstruktion og retslig likvidation af kriseramte virksomheder ⁽¹⁴⁾ (i det følgende benævnt »loven af 25. januar 1985«), der fastsætter anvendelsesområdet for de almindelige procedurer for rekonstruktion og retslig likvidation i Frankrig, som er blevet artikel L620-2 i handelslovbogen: »Rekonstruktion og retslig likvidation finder anvendelse på enhver handlende, enhver person, der er indskrevet i erhvervsregistret, enhver landbruger og enhver privatretlig juridisk person«. Det følger af denne artikels bogstav samt af den fortolkning, der gives i fransk retspraksis ⁽¹⁵⁾, at de almindelige konkursbestemmelser ikke gælder for offentligretlige juridiske personer.
- 2.2. ANVENDELSE AF LOVEN AF 16. JULI 1980 OG PRINCIPPET OM STATENS ANSVAR I SIDSTE INSTANS FOR OFFENTLIGRETLIGE JURIDISKE PERSONERS GÆLD I FORBINDELSE MED LA POSTE
- (23) Loven af 16. juli 1980 finder anvendelse på La Poste, der er kvalificeret som offentligretlig juridisk person ved loven af 2. juli 1990.
- (24) Det bestemmes i loven af 16. juli 1980, artikel 1, afsnit II: »når en lokal myndighed eller offentlig virksomhed ved en retskraftig domstolsafgørelse er blevet dømt til at betale et beløb, der er fastsat i selve afgørelsen, skal beløbet være anvist senest to måneder efter forkyndelsen af retsafgørelsen. I mangel af anvisning inden for denne frist foretager statens repræsentant i departementet eller tilsynsmyndighederne en anvisning på eget initiativ. I tilfælde af utilstrækkelige bevillinger opfordrer statens repræsentant i departementet eller tilsynsmyndighederne den lokale myndighed eller virksomheden til at tilvejebringe de nødvendige ressourcer. Såfremt det beslutende organ hos myndigheden eller virksomheden ikke har frigjort eller tilvejebragt disse ressourcer, sørger statens repræsentant i departementet eller tilsynsmyndigheden herfor og foretager evt. anvisning på eget initiativ«.
- (25) Det hedder i artikel 3-1, stk. 4, i dekret af 12. maj 1981, at »når opfordringen ikke har givet noget resultat ved udløbet af disse frister ⁽¹⁶⁾, sørger statens repræsentant eller tilsynsmyndigheden for at opføre udgiften på den insolvente lokale myndigheds eller virksomheds budget. Den pågældende frigør evt. de nødvendige ressourcer ved at nedsætte de bevillinger, der er afsat til andre udgifter og endnu ikke er brugt, eller ved at forhøje ressourcerne«. Endelig fastsættes det i artikel 3-1, stk. 5, i nævnte dekret, at »hvis den lokale myndighed eller den offentlige virksomhed ikke inden for en frist på otte dage efter meddelelsen om opførelsen af bevillingen har sørget for at anvise det skyldige beløb, sørger statens repræsentant eller tilsynsmyndigheden herfor på eget initiativ inden for en frist på en måned«.
- (26) Ovennævnte dekret af 12. maj 1981 blev ophævet og erstattet med dekret nr. 2008-479 af 20. maj 2008 vedrørende håndhævelse af formuestraffe mod offentlige myndigheder. Imidlertid svarer artikel 10 i det nye dekret til stk. 4 og 5 i artikel 3-1 i dekret af 12. maj 1981 ⁽¹⁷⁾. Den ændrer således ikke noget ved substansen.
- (27) Endvidere fastsættes det i cirkulære af 16. oktober 1989 ⁽¹⁸⁾, at: »i tilfælde af utilstrækkelige eller manglende bevillinger, jf. lov af 16. juli 1980, artikel 1, stk. 2, afsnit II, er den anvisningsberettigede ligeledes før udløbet af fristen på fire måneder forpligtet til at orientere fordringshaver ved anbefalet brev med anmodning om anerkendelse af modtagelsen om, hvilket beløb der vil blive anvist senere. Denne anvisning vedrører enten hele det skyldige beløb i tilfælde af fuldstændig mangel på bevillinger eller restbeløbet i tilfælde af utilstrækkelige bevillinger«.
- (28) Det fremgår af alle disse bestemmelser, at loven af 16. juli 1980 og gennemførelsesbestemmelserne hertil udelukkende har til formål at sikre håndhævelse af de retskraftige domstolsafgørelser, hvorved enten staten eller en lokal myndighed eller en offentlig virksomhed er blevet dømt til at betale en sum penge. Der fastsættes ikke hermed nogen rekonstruktions- eller likvidationsbehandling.
- (29) I loven af 16. juli 1980 og gennemførelsesbestemmelserne hertil udpeges staten i øvrigt udtrykkeligt som kompetent myndighed til at inddrive offentlige virksomheders gæld. Staten har vigtige beføjelser. Det drejer sig dels om anvisningen på eget initiativ, dels om tilvejebringelse af tilstrækkelige ressourcer. Det gør det nødvendigt at undersøge, i hvilken udstrækning kreditorernes muligheder for at få kompensation ved at drage staten til ansvar i tilfælde af La Postes misligholdelse, kan sidestilles med en form for garanti.

- (30) Ud over de to foregående elementer (manglende anvendelse af insolvensprocedurer og anvendelse af loven af 16. juli 1980) anførte Kommissionen i sin indledningsbeslutning, at regler for visse offentlige erhvervsvirksomheder også kunne finde anvendelse på La Poste.

2.3. OVERFØRSEL AF EN OPLØST OFFENTLIG ERHVERVS-
VIRKSOMHEDS FORPLIGTELSER TIL EN ANDEN OFFENTLIG
VIRKSOMHED ELLER TIL STATEN

- (31) I henhold til den kodificerende instruks nr. 02-060-M95 af 18. juli 2002 om finansielle og regnskabsmæssige bestemmelser for nationale offentlige erhvervsvirksomheder af industriel eller kommerciel karakter⁽¹⁹⁾ (i det følgende benævnt »kodificerende instruks«) kan der være tale om to hypoteser i tilfælde af lukning af en EPIC, der har en offentlig regnskabsfører:

— enten træder en ny offentlig erhvervsvirksomhed i stedet for den gamle og overtager dennes aktiver, rettigheder og forpligtelser

— eller den offentlige erhvervsvirksomhed erklæres for opløst i henhold til en retsakt. I så fald »kan retsakten om opløsning af erhvervsvirksomheden allerede indeholde oplysninger om, hvem der skal have overdraget likvidationsprovenuet, normalt staten⁽²⁰⁾«.

- (32) I vejledningen om den finansielle opbygning i forbindelse med oprettelse, omdannelse og nedlæggelse af nationale offentlige virksomheder og offentlige interessegrupper af 14. november 2006 (i det følgende benævnt »vejledningen om finansiell opbygning«), der ligger på finansministeriets websted, præciseres det⁽²¹⁾: »I retsakten om nedlæggelse af virksomheden skal overførslen af rettigheder, aktiver og forpligtelser fra den nedlagte virksomhed til den struktur, der overtager dens aktivitet eller dens formue (dvs. en offentlig virksomhed eller staten), eksplicit fastsættes« (...).»Mere generelt skal det fastsættes, at den nye virksomhed substitueres for de juridiske personer, hvis aktivitet den overtager, og indsættes i de rettigheder og forpligtelser, der følger af de kontrakter, som er indgået om varetagelse af de opgaver, den har fået tildelt«.

- (33) Selv om bestemmelserne i den kodificerende instruks og vejledningen om finansiell opbygning ikke kun gælder for offentlige erhvervsvirksomheder med en offentlig regnskabsfører, viser visse elementer, at offentlige erhvervsvirksomheder, der ikke har en offentlig regnskabsfører, også i tilfælde af lukning ville få overført deres gæld til staten eller til en anden offentlig virksomhed.

- (34) Således offentliggjorde Charbonnages de France i noterne til sine finansregnskaber pr. 31. december 2000, at alle en offentlig erhvervsvirksomheds rettigheder og forplig-

telser i tilfælde af lukning skal overføres enten til en anden offentligretlig juridisk person eller til den franske stat selv, og vilkår og betingelser for en sådan overførsel skal være anført i loven om lukning af den pågældende offentlige erhvervsvirksomhed. Denne påstand gælder ikke kun offentlige erhvervsvirksomheder med en offentlig regnskabsfører. I øvrigt er Charbonnages de France en offentlig erhvervsvirksomhed uden offentlig regnskabsfører.

- (35) Hvis ERAP⁽²²⁾ blev opløst, ville virksomhedens restgæld og aktiver ifølge visse kreditvurderingsbureauer ligeledes blive overført til staten, selv om ERAP også er en offentlig erhvervsvirksomhed uden offentlig regnskabsfører. Ifølge Fitch⁽²³⁾ er »ERAP som offentlig erhvervsvirksomhed ikke omfattet af konkursreglerne. Virksomheden kan kun opløses ved lov, og i så fald tilfalder dens restgæld og aktiver staten«. Ifølge Moody's⁽²⁴⁾ »kan ERAP ikke gøres til genstand for omstruktureringer pålagt af den domstol, der behandler konkursen. I tilfælde af selskabets opløsning vil dets aktiver/passiver således blive overført til den myndighed, som er ansvarlig for dets oprettelse, dvs. staten selv«.

- (36) Under henvisning til disse oplysninger er der grund til at undersøge, om princippet om overførsel af gæld til staten eller til en anden offentligretlig juridisk person i tilfælde af likvidation finder anvendelse på La Poste, eftersom denne sidestilles med en offentlig erhvervsvirksomhed, også selv om La Poste ikke har en offentlig regnskabsfører⁽²⁵⁾. Derfor ville fordringshaver have garanti for ikke at miste sin fordring og ville kunne nøjes med en mindre rente eller bevilge gunstigere betingelser og betalingsfrister, end hvis denne garanti ikke forelå. En sådan overførsel ville derfor have de samme virkninger som en garanti.

2.4. DIREKTE ADGANG TIL STATSKASSENS KONTI

- (37) Stadig ifølge Fitch⁽²⁶⁾ »er ERAP's likviditet garanteret gennem virksomhedens direkte adgang til statskassens forskudskonti«. Eftersom ERAP er en offentlig erhvervsvirksomhed, er der grund til at undersøge, om også La Poste kan få adgang til statskassens forskudskonti.

3. DE FRANSKE MYNDIGHEDERS BEMÆRKNINGER OG
FORSLAG

- (38) Som svar på indledningsbeslutningen sendte de franske myndigheder deres bemærkninger og forslag til Kommissionen ved brev af 23. januar 2008. Dette brev supplerer de bemærkninger og forslag, de franske myndigheder fremsatte i deres tidligere breve⁽²⁷⁾, og som er opsummeret i beslutningen om at indlede proceduren.

3.1. DE FRANSKE MYNDIGHEDERS BEMÆRKNINGER

- (39) De franske myndigheder anfægter på den ene side, at der foreligger en garanti, og på den anden, at der er tale om en fordel for La Poste.

3.1.1. MANGLENDE GARANTI

- (40) Ifølge de franske myndigheder er de offentlige virksomheder ikke omfattet af en automatisk garanti i kraft af deres status (A) og yderligere er Kommissionens ræsonnement i indledningsbeslutningen forkert (B).

A. *Offentlige virksomheder er ikke omfattet af en automatisk garanti i kraft af deres status* ⁽²⁸⁾.

- (41) For det første findes der ingen retsakt, og heller ingen beslutning, der knæsetter princippet om, at staten principielt og ubegrænset skulle garantere offentlige erhvervsvirksomheders gæld.

- (42) For det andet er der ifølge retspraksis ingen garantier. Bl.a. i dommen vedrørende Société de l'hôtel d'Albe ⁽²⁹⁾ udtalte Frankrigs øverste forvaltningsdomstol, Conseil d'Etat, at »det nationale turistkontor, som er en juridisk person med finansiell autonomi (...) var en offentlig virksomhed, og derfor var staten ikke forpligtet til at indfri virksomhedens gæld. Ministeren for offentlige arbejder afviste derfor med rette at indfri [kreditors] krav.« Det samme ræsonnement skal være fulgt, for så vidt angår de lokale myndigheder i Conseil d'Etats to afgørelser i Campoloro-sagen ⁽³⁰⁾.

- (43) For det tredje fastsættes det i organisk lov af 1. august 2001 om finanslovene ⁽³¹⁾ (i det følgende benævnt »LOLF«), at der kun ved en finanslovsbestemmelse kan indføres en garanti ⁽³²⁾. Ifølge de franske myndigheders ekspert ⁽³³⁾ har der derfor ikke siden den fuldstændige ikrafttræden af LOLF den 1. januar 2005 lovligt kunnet gives en implicit garanti. Den gæld, La Poste har stiftet siden den 1. januar 2005, skulle således ikke være omfattet af en implicit garanti. Med hensyn til gæld stiftet før den 1. januar 2005 mener de franske myndigheders ekspert, at det i mangel af en anfægtet afgørelse ikke kan fastslås, om man kan se bort fra ugyldigheden af de implicitte garantier, som blev givet før den 1. januar 2005, og som ikke var udtrykkeligt bemyndiget i finansloven, eller ej, af hensyn til respekten for kreditorernes forfatningssikrede rettigheder.

- (44) For det fjerde, hvis de offentlige erhvervsvirksomheder var omfattet af en statslig garanti, ville en ændring af deres status kræve iværksættelse af foranstaltninger til beskyttelse af fordringshavernes rettigheder. En sådan mekanisme er imidlertid aldrig blevet etableret. Omvendt gav staten ved omdannelsen pr. 1. januar 1991 af post- og telekommunikationsvæsenet til en selv-

stændig juridisk person (La Poste) ved bekendtgørelse af 31. december 1990 en eksplicit garanti for gæld, der var stiftet før den 31. december 1990 og overført til La Poste. Det ville ikke have været nødvendigt, hvis La Poste som en virksomhed sidestillet med en offentlig erhvervsvirksomhed (EPIC) i henhold til vedtægterne var omfattet af en statsgaranti. Der er ligeledes vedtaget love og administrative forskrifter, hvorved visse aktiviteter under ERAP og Agence française du développement, som er to offentlige erhvervsvirksomheder (EPIC), har fået en statsgaranti.

- (45) Endelig citerer de franske myndigheder en artikel ⁽³⁴⁾ af den tidligere retsformand for Conseil d'Etats afdeling for tvistemål, Daniel Labetoulle. Ifølge Labetoulle »er der juridisk set ingen automatik i bevillingen, fordelten og omfanget af denne garanti [en statsgaranti, der uden videre skulle gælde for statens offentlige erhvervsvirksomheder].«

B. *Kommissionens ræsonnement om, at der skulle foreligge en garanti, er forkert* ⁽³⁵⁾a) *Tilbagebetalingen af individuelle fordringer er ikke garanteret*

1) *Loven af 16. juli 1980 kan ikke være grundlag for en garanti*

- (46) Ifølge de franske myndigheder ⁽³⁶⁾ giver loven af 16. juli 1980 tilsynsmyndigheden en substitutionsbeføjelse i forhold til ledelsen hos den person, den træder i stedet for. I den egenskab kan tilsynet kun udøve den pågældende ledelses kompetencer, som ikke omfatter muligheden for at råde over statens budget. Der fastsættes således ikke nogen forpligtelse for staten til at indgå forpligtelser med sine egne ressourcer i loven af 16. juli 1980.

- (47) Til støtte for denne fortolkning anfører de franske myndigheder de forberedende arbejder til loven af 16. juli 1980. Under disse forhandlinger gik regeringen imod ændringsforslag, der sigtede mod at gøre det obligatorisk for staten at udbetale en særlig støtte til en lokal myndighed, hvis ressourcer var utilstrækkelige til at opfylde en retsafgørelse.

- (48) De franske myndigheder henviser ligeledes til retsvidenskabelige artikler ⁽³⁷⁾. Ifølge disse artikler henviser udtrykket »sørger for det« i artikel 1 i lov af 16. juli 1980 til en »substitutionsbeføjelse«, hvorefter »substituten principielt har de samme kompetencer som den substituerede«, idet tildelingen af en særlig støtte i øvrigt skulle ligge »uden for en substitutionsbeføjelse« og dermed ikke skulle være fastsat i lov af 16. juli 1980.

(49) Endelig anfører de franske myndigheder Conseil d'Etats afgørelser af 10. november 1999⁽³⁸⁾ og 18. november 2005⁽³⁹⁾ vedrørende Campoloro-sagen. Conseil d'Etat mente ikke, at den situation, hvor staten finansielt træder i stedet for den insolvente kommune, var opført på listen over forpligtelser i henhold til lov af 16. juli 1980. Ved undersøgelsen af, om der var grundlag for at drage staten til ansvar udelukkende for forsømmelse — grov oven i købet — udelukkede Conseil d'Etat i princippet enhver form for »objektivt« ansvar og dermed enhver form for garanti.

2) *Statens objektive ansvar kan ikke gøres gældende alene begrundet i utilstrækkelige aktiver*

(50) Endvidere hævder de franske myndigheder, at offentlige juridiske personers kreditorers muligheder for på restriktive betingelser at få compensation ved at gøre ansvar gældende ikke kan sidestilles med en form for garanti. Garantien forudsætter, at garanten påtager sig ansvaret for den garanteredes forhold. Såfremt det drejer sig om at påtage sig ansvaret for forsømmelighed eller i tilfælde af objektivt ansvar for følgerne af egne foranstaltninger, kan der ikke være tale om garanti.

(51) Herefter anfører de franske myndigheder, at statens ansvar under alle omstændigheder ikke kan gøres gældende udelukkende med den begrundelse, at præfekten eller tilsynsmyndigheden ikke kunne træffe nogen foranstaltning til at muliggøre betaling af fordringen på grund af myndighedens eller den offentlige erhvervsvirksomheds finansielle og formuemæssige situation.

(52) Med hensyn til den — oven i købet grove — forsømmelighed kan præfektens eller tilsynsmyndighedens undladelse af at udnytte sine kompetencer ikke i sig selv være culpøs, når ingen foranstaltning giver myndigheden eller den offentlige virksomhed mulighed for at tilbagebetale fordringen.

(53) Med hensyn til objektivt ansvar må det af mindst to årsager lades ude af betragtning.

— For det første kan ansvaret hos den person, som der kræves erstatning fra, kun gøres gældende, hvis det forhold (herunder undladelse), han tilskrives, har

været direkte årsag til tabet. Men i tilfælde af utilstrækkelige aktiver ville det tab, kreditor har lidt, ikke være forårsaget af den administrative myndigheds handling eller undladelse, men af den lokale myndigheds eller den offentlige virksomheds insolvens.

— For det andet er objektivt ansvar afledt af princippet om lige fordeling af offentlige byrder. Ifølge de franske myndigheder kan det i den foreliggende sag imidlertid vanskeligt præciseres, hvordan det tab, kreditor har lidt, skulle udmønte sig i en ulige fordeling af offentlige byrder. For i modsætning til den sag, der førte til Couitéas-dommen⁽⁴⁰⁾, har ingen statslig myndighed i den foreliggende sag besluttet ikke at håndhæve dommen af hensyn til almenvellet. I den omhandlede sag var det praktisk umuligt for den offentlige myndighed at træffe foranstaltninger til at håndhæve retsafgørelsen og betale kreditorerne. Det var ikke umuligt på grund af tvingende almene hensyn. Ifølge de franske myndigheder kan påberåbelse af ansvar på grund af ulige fordeling af offentlige byrder således ikke kun skyldes, at der konstateres insolvens. Vedrørende Kommissionens argument i indledningsbeslutningens betragtning 59, hvori det hedder, »hvis statens repræsentant prioriterede opretholdelsen af kontinuiteten i den offentlige service over kreditors ret til at få betalt sin fordring, ville det ikke være udelukket, at statens objektive ansvar kunne gøres gældende«, erkender de franske myndigheder, at statens repræsentant skal opfylde kravet om kontinuitet i den offentlige service under udøvelse af proceduren i henhold til loven af 16. juli 1980. Men selv om dommeren skulle træffe bestemmelse om erstatning til kreditor, ville en sådan erstatning ifølge de franske myndigheder sætte kreditor i den samme situation som efter de almindelige bestemmelser, eftersom det pågældende aktiv i sidstnævnte tilfælde ville være blevet solgt, og kreditorerne ville have fået det tilsvarende beløb. Kreditor ville derfor ikke have nogen fordel som følge heraf.

b) [...] (*)

1) *Den manglende anvendelse af den almindelige procedure for rekonstruktion og likvidation i forbindelse med offentligretlige juridiske personer udelukker ikke muligheden for, at en offentlig erhvervsvirksomhed kan gå konkurs, eller at der kan indledes en konkursbehandling imod den*

(54) Ifølge de franske myndigheder bygger Kommissionen sin analyse på sin meddelelse fra 2000 angående statsstøtte i form af garantier⁽⁴¹⁾, nærmere bestemt pkt. 2.1.3, hvori det hedder, at »Kommissionen anser også de mere gunstige finansieringsvilkår, der opnås af virksomheder, hvis retlige form udelukker konkurs eller andre insolvensprocedurer eller indebærer en eksplicit statsgaranti eller statens dækning af tab, for at være støtte i form af en garanti«.

- (55) De franske myndigheder bemærker, at traktatens regler har forrang for meddelelsen fra 2000 angående statsstøtte i form af garantier, og anfører samtidig to elementer, som efter deres mening gør den nævnte meddelelse irrelevant i den foreliggende sag:
- i meddelelsen fra 2000 om statsstøtte i form af garantier lægges der vægt på, at den eventuelle støtte følger af »mere gunstige finansieringsvilkår«, der kan tilskrives, at muligheden for konkurs eller andre insolvensprocedurer udelukkes. Men Kommissionen har ikke påvist, at der foreligger sådanne »mere gunstige finansieringsvilkår«
 - meddelelsen fra 2000 om statsstøtte i form af garantier omhandler det tilfælde, hvor den retlige form udelukker enhver konkurs eller insolvensprocedure og ikke en særlig procedure. Men Kommissionen har ikke fastslået, at La Poste ikke kan gå konkurs og heller ikke, at ingen insolvensprocedure er mulig.
- (56) Ifølge de franske myndigheder er lov af 25. januar 1985 imidlertid kun en proceslov. Det forhold, at offentlige erhvervsvirksomheder ikke indgår i dens anvendelsesområde betyder ikke, at en offentlig erhvervsvirksomhed (EPIC) ikke kan gå i betalingsstandsning og heller ikke, at loven forbyder, at der iværksættes en rekonstruktions-, likvidations- eller konkursprocedure mod den ad hoc.
- 2) *Anvendelsen af den »procedure«, der blev indført med lov af 16. juli 1980 i stedet for den almindelige kollektive procedure, giver ikke kreditor nogen fordel*
- (57) Efter analyse af betragtning 68 i indledningsbeslutningen konkluderer de franske myndigheder, at Kommissionen benytter to kriterier til at vurdere, om anvendelsen af en særlig insolvensprocedure skaber en fordel for den enhed, som underkastes den pågældende procedure, i forhold til virksomheder, der er omfattet af handelsretten:
- et offentlighedskriterium: Den procedure, der skal følges, hvis La Poste bliver insolvent, skal defineres og offentliggøres
 - et ækvivalenskriterium: Denne procedure skal enten være en privatretlig procedure eller en procedure, der giver La Postes kreditorer rettigheder, som ikke er bedre end dem, de ville have under anvendelse af handelsretten.
- (58) De franske myndigheder anfægter nødvendigheden af at opfylde disse to kriterier⁽⁴²⁾, men i den udstrækning, hvor Kommissionen anser disse kriterier for at være nødvendige og tilstrækkelige, anvender de franske myndigheder dem til at analysere, om anvendelsen af bestemmelserne i lov af 16. juli 1980 giver offentligretlige juridiske enheders kreditorer en fordel i forhold til kreditorer mod virksomheder, der er omfattet af almindelige bestemmelser om kollektive procedurer.
- (59) For så vidt angår offentlighedskriteriet, mener de franske myndigheder, at kreditvurderingsbureauerne korrekt identificerer proceduren i henhold til lov af 16. juli 1980 som gældende i tilfælde af en offentlig erhvervsvirksomheds insolvens, som det er anført i de af Kommissionen nævnte notater fra bureauerne i forbindelse med ERAP.
- (60) For så vidt angår ækvivalenskriteriet, skelner de franske myndigheder mellem det tilfælde, hvor et krav om kontinuitet i en offentlig service skal opfyldes, og det tilfælde, hvor et sådant krav ikke skal opfyldes.
- i) »proceduren«, der blev indført ved lov af 16. juli 1980, analyseret i forhold til ækvivalenstesten — uden krav om kontinuitet i den offentlige tjeneste
- (61) Såfremt La Poste ikke skulle være i stand til at betale sin gæld, og der ikke gjaldt et krav om kontinuitet i den offentlige service, skulle følgende procedure gælde ifølge de franske myndigheder: I det usandsynlige tilfælde, at der opstår en økonomisk vanskelighed, skal virksomheden i første omgang, og før en situation med utilstrækkelige aktiver, indlede forhandlinger med sine kreditorer med henblik på at iværksætte en gældssaneringsplan. Hvis planen i anden omgang ikke anses for tilfredsstillende, eller hvis den ikke gør det muligt at bringe de finansielle vanskeligheder til ophør, og der ikke kan indgås en ny aftale med kreditorerne, kan disse — eller nogle af dem — indbringe sagen for den kompetente domstol for at få dømt debitor og dermed få anerkendt deres fordring. Så vil proceduren i henhold til lov af 16. juli 1980 blive bragt i anvendelse. Det kan i givet fald føre til, at tilsynsmyndigheden træder i stedet for La Postes ledelse for at træffe de nødvendige beslutninger til at betale gælden af virksomhedens ressourcer. Hvis proceduren i henhold til lov af 16. juli 1980 blokeres på grund af La Postes utilstrækkelige aktiver, og det således er fysisk umuligt for tilsynsmyndigheden at skabe de nødvendige ressourcer til at betale det skyldige beløb, idet den ikke har flere aktiver at afhænde, vil proceduren i henhold til lov af 16. juli 1980 være afsluttet.
- (62) I tilfælde, hvor der ikke gælder noget krav om offentlig service, kan anvendelsen af »proceduren«, der blev indført ved lov af 16. juli 1980, ifølge de franske myndigheder således medføre en realisering af alle La Postes aktiver, men i tilfælde af utilstrækkelige aktiver vil denne procedure ikke give mulighed for at betale samtlige La Postes

kreditorer. Ved afslutningen af proceduren vil kreditorerne mod en enhed omfattet af lov af 16. juli 1980 samlet set have fået det samme beløb igen som kreditorer mod en enhed omfattet af handelsretten, dvs. det beløb, der indkommer ved realiseringen af aktiverne.

- (63) Denne procedure adskiller sig kun fra proceduren i henhold til handelsretten i forbindelse med to aspekter:

— den manglende massebehandling af kreditorerne: I modsætning til den privatretlige procedure, hvor fordringerne massebehandles, og kreditorerne bliver fyldestgjort i faldende rækkefølge efter privilegeret krav og i forhold til det disponible beløb, adskiller proceduren i henhold til lov af 16. juli 1980 sig ved, at kun kreditors anmeldelse af fordringen giver ham mulighed for at sikre sine rettigheder. Logikken i loven af 16. juli 1980 er princippet om »først til mølle«

— Det er statens repræsentant, der under forvaltningsdomstolens kontrol (kontrol af grov forsømmelighed, som Conseil d'Etat fastslog i ovennævnte Campolorodom fra november 2005) påtager sig en funktion, der svarer til kuratoren i et konkursbo eller bestyreren af aktiver ved insolvensbehandling.

- (64) De franske myndigheder mener, at kreditorerne ved procedurens afslutning ikke vil have flere retsmidler. Ifølge de franske myndigheder kan staten nemlig ikke ifalde ansvar alene på grund af utilstrækkelige aktiver. På samme måde i forbindelse med den privatretlige procedure, hvor kreditorerne ved afslutningen af konkursen »ikke generhverver deres ret til individualfølgning«⁽⁴³⁾, med forbehold for undtagelser.

ii) Proceduren, der blev indført ved lov af 16. juli 1980, analyseret i forhold til ækvivalenstesten under hensyntagen til kravet om kontinuitet i den offentlige service.

- (65) I tilfælde, hvor kontinuiteten i den offentlige service skal sikres, indrømmer de franske myndigheder, at statens repræsentant under udøvelse af sine beføjelser i henhold til lov af 16. juli 1980 vil kunne beslutte ikke at afhænde visse aktiver, der er nødvendige for varetagelsen af en public service-opgave. Undladelsen af at afhænde visse aktiver af hensyn til kravet om kontinuitet i den offentlige service vil, hvis den ikke udløser en erstatning fra staten, give sig udslag i en mindre realisering af aktiver og en tilsvarende nedsættelse af de beløb, kreditorerne kan få tilbage. Proceduren vil ikke give La Postes kreditorer bedre rettigheder end dem, de ville have i medfør af handelsretten. Ifølge de franske myndigheder vil det ækvivalenskriterium, Kommissionen har opstillet, derfor i endnu højere grad være opfyldt.

- (66) De franske myndigheder indrømmer dog, at statens objektive ansvar i det tilfælde vil kunne gøres gældende og udmøntes i en erstatning til kreditorerne op til det tab, de har lidt, dvs. højst på linje med salgsværdien af de aktiver, som statens repræsentant lovligt har besluttet ikke at afhænde. Ifølge de franske myndigheder vil denne eventuelle erstatning alligevel ikke have anden virkning end at sætte kreditor i den situation, der ville følge af de almindelige regler, og vil således ikke ud fra ækvivalenstesten give ham bedre rettigheder end dem, han ville have efter de almindelige regler.

- (67) De franske myndigheder konkluderer, at proceduren, der blev indført ved lov af 16. juli 1980, opfylder de ækvivalens- og offentlighedskriterier, Kommissionen har opstillet, og som er tilstrækkelige til at udelukke, at der skulle være tale om en fordel. De mener derfor ikke, at det er berettiget direkte at underkaste La Poste den almindelige procedure, der er tung og kompleks.

3) *De af Kommissionen anførte retsakter om, hvad der sker med forpligtelserne, når virksomhedens ressourcer er opbrugt, finder ikke anvendelse på La Poste*

- (68) Ifølge de franske myndigheder kan de retsakter, Kommissionen nævnte i sin indledningsbeslutning, bl.a. i betragtning 69, ikke finde anvendelse og heller ikke overføres på La Poste.

3.1.2. MANGLENDE FORDEL

- (69) Ifølge de franske myndigheder er Kommissionens analyse af, om der foreligger en selektiv fordel, anlagt efter to vinkler:

— en cirkelslutning, der bygger på meddelelsen fra 2000 om statsstøtte i form af garantier

— en analyse af den påståede foranstaltnings formodede indflydelse på kreditvurderingsbureauerne

A. **Kommissionens meddelelse fra 2000 om statsstøtte i form af garantier gør det ikke muligt at drage den slutning, at der er tale om en fordel i den foreliggende sag**

- (70) De franske myndigheder mener, at Kommissionen i betragtning 77 i indledningsbeslutningen foretager en fejlfortolkning af pkt. 2.1.3 i meddelelsen fra 2000 om statsstøtte i form af garantier. Når man står over for en virksomhed, hvis retlige form udelukker konkurs- eller andre insolvensprocedurer, indebærer pkt. 2.1.3 ifølge de franske myndigheder, såfremt den pågældende virksomhed har mere gunstige finansieringsvilkår, at disse

udgør en statsstøtte i form af garanti. Ifølge de franske myndigheder tyder intet i pkt. 2.1.3 i Kommissionens meddelelse fra 2000 om statsstøtte i form af garantier på, at Kommissionen mener, at det forhold, at en virksomheds retlige form udelukker konkurs, nødvendigvis fører til, at den pågældende virksomhed har mere gunstige finansieringsvilkår.

- (71) Endvidere mener de franske myndigheder, at La Poste ikke hører under anvendelsesområdet for pkt. 2.1.3 i Kommissionens meddelelse fra 2000 om statsstøtte i form af garantier, for denne omhandler det tilfælde, hvor den retlige form udelukker enhver konkurs- eller insolvensprocedure og ikke en særlig procedure. Ifølge de franske myndigheder har Kommissionen imidlertid ikke fastslået, at La Poste ikke kunne gå konkurs og heller ikke, at ingen insolvensprocedure kunne finde anvendelse.

B. Manglende statsansvar og -ressourcer

- (72) I betragtning 79 i indledningsbeslutningen minder Kommissionen om kreditvurderingsbureauernes indflydelse på de finansieringsvilkår, virksomhederne opnår.
- (73) Efter at have mindet om svaghederne ved kreditvurderingsbureauer hævder de franske myndigheder, at et kreditvurderingsbureaus holdning, når den ikke er underbygget af en præcis analyse af den gældende lovgivning, ikke kan dokumentere en fordel, der kan tilskrives staten, og som kan indebære en statsstøtte. Selv om denne vurdering i praksis desuden ville give en offentlig erhvervsvirksomhed gunstige finansieringsmuligheder, ville det retligt og i praksis ikke give den nogen adgang til statens ressourcer, hvilket ville være nødvendigt for at kunne tale om statsstøtte.
- (74) De franske myndigheder tilføjer, at bureauernes analyser ikke er juridisk objektive, men bygger på en subjektiv vurdering af, hvad statens støtte ville være, hvis den pågældende virksomhed kom i vanskeligheder.

C. Cirkelslutning

- (75) Ifølge de franske myndigheder er Kommissionens ræsonnement cirkulært:
- Kommissionen bygger efter deres mening hovedsagelig på kreditvurderingsbureauernes udsagn for at fremhæve en økonomisk fordel
 - Markedet og kreditvurderingsbureauerne skal have integreret den manglende statsgaranti for La Poste, men udtrykker fortsat en tvivl, som kun stammer fra den holdning, Kommissionen har givet udtryk for.

D. Manglende virkning på kreditvurderingen af La Poste

- (76) Under alle omstændigheder fastslås det ifølge de franske myndigheder ikke i indledningsbeslutningen, at kreditvurderingen af La Poste skulle være højere på grund af en påstået ubegrænset statsgaranti.
- a) **Kreditvurderingsbureauernes doktrin er ikke tilstrækkelig til at dokumentere en virkning**
- (77) De franske myndigheder fremsætter flere bemærkninger om Standard and Poor's undersøgelse med titlen »Influence of Government Support on Ratings«, som Kommissionen citerer i betragtning 80 i indledningsbeslutningen. I denne undersøgelse skelner Standard and Poor's mellem flere kategorier af statsstøttede postvirksomheder, »government supported postal companies«. Klassificeringen afgør, hvilken metodologi Standard and Poor's anvender til at fastslå den pågældende enheds kreditvurdering.
- (78) De franske myndigheder anfører, at klassificeringen i kategori 1⁽⁴⁴⁾ opfylder brede kriterier såsom arten af aktivitet eller økonomisk og socialt miljø, men ikke siger noget om den kreditvurderede virksomheds status.
- (79) De franske myndigheder bemærker, at det franske og italienske postvæsen pr. 22. november 2004 var klassificeret i kategori 2⁽⁴⁵⁾. De franske myndigheder udleder af Standard og Poor's dokument, at Poste Italianes økonomiske resultater ikke dannede grundlag for kreditvurderingen af det italienske postvæsen. Ifølge de franske myndigheder fik det italienske postvæsen således en kreditvurdering, der var påvirket af dets ejers, selvom Poste Italiane har almenretlig status som aktieselskab (SpA).
- (80) De franske myndigheder anfører, at Standard og Poor's endelig klassificerede La Poste i kategori 3⁽⁴⁶⁾. Ifølge de franske myndigheder har de store reformer, der er gennemført siden slutningen af 2004, ført til, at Standard and Poor's har klassificeret La Poste i denne tredje kategori. De franske myndigheder udleder heraf, at det ikke kan fastslås, at kreditvurderingen af La Poste kun kan tilskrives virksomhedens status eller en statsgarantiordning, og at denne kreditvurdering kan indebære statsstøtte.
- (81) De franske myndigheder indrømmer alligevel, at Standard and Poor's rejste spørgsmålet om La Postes status i sin undersøgelse fra 2004. De franske myndigheder forsikrer imidlertid om, at de drøftelser, de siden har haft med Standard and Poor's, har afklaret spørgsmålet. De franske myndigheder har ligeledes advaret Fitch om, at La Poste ikke er omfattet af nogen statsgaranti, hvorefter bureauet er begyndt at genoverveje spørgsmålet.

b) Der er masser af eksempler i den private sektor på, at kreditvurderingen af et datterselskab hænger sammen med moderselskabets

- (82) Ifølge de franske myndigheder finder man også i private koncerner en påvirkning fra tilstedeværelsen af en stabil flertalsaktionær, som kreditvurderingsbureauerne fremhævede i tilfældet Poste Italiane, uafhængigt af særlige vedtægtsmæssige forhold. De franske myndigheder anfører som eksempler en meddelelse fra Standard and Poor's af 3. december 2003 vedrørende AGF⁽⁴⁷⁾, en meddelelse vedrørende Volkswagen Bank GmbH⁽⁴⁸⁾ og en meddelelse vedrørende VWFS⁽⁴⁹⁾. Ifølge de franske myndigheder udgør den type tilgang derfor på ingen måde et særligt forhold i den offentlige sektor.

c) Kreditvurderingen af La Poste ville ikke blive ændret i tilfælde af statusændring

- (83) Gennem analysen af Standard and Poor's kreditvurdering af La Poste bestræber de franske myndigheder sig på at vise, at denne kreditvurdering ikke afhænger af La Postes status.
- (84) For det første anfører de franske myndigheder, at Standard and Poor's på det tidspunkt, hvor de fremsatte deres bemærkninger, gav La Poste kreditvurderingen AA- med en stabil udsigt. Nedskrivningen af kreditvurderingen blev af Standard and Poor's begrundet med den kommende forværring af koncernens finansielle struktur i forbindelse med La Postes udbetaling af 2 mia. EUR til reformen af finansieringen af tjenestemandspensioner samt med »La Postes større autonomi i forhold til sin aktionær«. Ifølge de franske myndigheder kan denne nedskrivning, som ikke skete på grund af en udvikling i La Postes status, ikke forklares, hvis La Postes kreditvurdering kun var en følge af selskabets status.
- (85) For det andet kan de franske myndigheder til trods for Standard and Poor's præcisering⁽⁵⁰⁾ i deres kreditvurdering af 3. april 2007 og anført i betragtning 84 i indledningsbeslutningen vanskeligt se, hvordan La Poste kunne vurderes 3 »notches« (dvs. 3 trin eller 3 point) under statens kreditvurdering, hvis virksomheden fik statsgaranti. Hvis bureauerne fortolkede bestemmelserne i loven af 16. juli 1980, som om der dermed indførtes en ordning, der kan sidestilles med en statsgaranti til fordel for juridiske personers kreditorer, kan de franske myndigheder heller ikke forstå, hvordan lokale og regionale myndigheder kan få vurderingen BBB+, når kreditvurderingen af staten er AAA.
- (86) For det tredje understreger de franske myndigheder, at Standard and Poor's vurdering af 3. april 2007 bygger på en opregning af virksomhedens styrker og svagheder, hvor status ikke nævnes. De to elementer, Standard and Poor's nævner til støtte for vurderingen, nemlig den økonomiske betydning af La Postes public service-tjenester og »strong shareholder backing«, hævdes at være

særskilte elementer i forhold til La Postes status. Ifølge de franske myndigheder skal man nemlig ved »strong shareholder backing« ikke forstå en økonomisk støtte i modstrid med EU-retten, men den interesse, staten har i La Postes udvikling på betingelser »at arm's length«⁽⁵¹⁾. De franske myndigheder konkluderer heraf, at status ikke udgør et væsentligt element for kreditvurderingen.

- (87) For det fjerde minder de franske myndigheder om, at kreditvurderingsbureauet i den samme kreditvurdering af 3. april 2007 præciserer, at det fortsat anvender en top down-metodologi, der gør det muligt at vurdere en enhed op til to kategorier under staten. Ifølge bureauet er denne metodologi begrundet i, at staten ventes at forblive eneaktionær i La Poste på mellemlang sigt. De franske myndigheder konkluderer heraf, at denne metodologi på ingen måde er begrundet i La Postes status. På grundlag af et citat fra Standard and Poor's⁽⁵²⁾ hævder de franske myndigheder endelig, at det ikke er statusændringen, men kapitalåbningen, der førte til, at Standard and Poor's anvendte en bottom up-metodologi på La Poste. De tilføjer, at en sådan ændring af metoden ikke nødvendigvis vil give sig udslag i en ændring i kreditvurderingen på grund af den forventede forbedring af de grundlæggende forhold i La Poste.
- (88) For det femte minder de franske myndigheder om, at den udsigt, kreditvurderingsbureauet har fastsat, er stabil til trods for den procedure, Kommissionen har indledt mod den ubegrænsede statsgaranti, La Poste er omfattet af på grund af sin status. Men hvis statussen havde indflydelse på virksomhedens solvens, burde udsigten til ændring heraf give sig udslag i en negativ og ustabil udsigt. Endvidere begrundes Standard and Poor's den stabile udsigt med, at staten forventes at fortsætte med at være eneaktionær i virksomheden i de næste to år på trods af en mulig statusændring. På grundlag af et andet citat fra Standard and Poor's⁽⁵³⁾ konkluderer de franske myndigheder, at det er virksomhedens eget resultat samt muligheden for en ændring af aktiebesiddelsen, som Standard and Poor's tager hensyn til ved fastsættelse af udviklingen i kreditvurderingen og ikke en mulig statusændring.
- (89) For det sjette understreger de franske myndigheder med et citat fra et andet uddrag af Standard and Poor's skrivelse fra 2007⁽⁵⁴⁾, at kreditvurderingsbureauet ikke står inde for Kommissionens påstand, hvorefter status skulle bevirke, at La Poste skulle få bedre finansieringsbetingelser. På grundlag af citatet fra Standard and Poor's, hvorefter: »La Postes kreditvurderinger ikke er blevet påvirket af denne henstilling, eftersom vi mener, at en ændring i La Postes status ikke nødvendigvis ville afspejle en nedsættelse af den stærke statsstøtte, der ligger til grund for La Postes kreditvurderinger, og som igen blev stadfæstet af regeringens seneste beslutninger«⁽⁵⁵⁾, konkluderer de franske myndigheder, at La Postes status ikke har nogen indflydelse på selskabets vurdering.

E. Manglende påvirkning af La Postes finansieringsbetingelser

(90) Endelig undersøger de franske myndigheder La Postes faktiske finansieringsbetingelser med henblik på at fastslå, om de bliver påvirket af en påstået statsgaranti.

(91) Ifølge de franske myndigheder har hverken Kommissionens meddelelse om en påstået garanti, om den påståede uforenelighed med Fællesskabsretten og dens snarlige ophævelse som følge heraf eller de franske myndigheders benægtelse af garantiens eksistens over for kreditvurderingsbureauerne og pressen haft nogen indflydelse på La Postes finansieringsbetingelser. La Poste udstedte således et obligationslån på 1,8 mia. EUR med to løbetider, 7 og 15 år, i oktober 2006 lige efter Kommissionens meddelelse og henstilling om formålstjenlige foranstaltninger. La Poste nævnte denne henstilling i prospektet og præciserede på konferencer med investorerne, at virksomheden ikke var omfattet af statsgaranti. Ved afslutningen af emissionen var der ikke sket nogen væsentlig udvikling i La Postes finansieringsomkostninger⁽⁵⁶⁾. De to emissioner blev i vid udstrækning tegnet af europæiske investorer med en sædvanlig profil for La Poste, dvs. investorer, der bevarer deres obligationer indtil udløb. De franske myndigheder konkluderer, at Kommissionens meddelelse med krav om ophævelse af den påståede garanti og omtalen af statens holdning til dette spørgsmål ikke har påvirket La Postes finansieringsbetingelser på obligationsmarkedet. Markederne skulle nemlig mene, at La Postes finansieringsbetingelser ikke bygger på, om der retligt eller faktisk foreligger en garanti.

(92) De franske myndigheder konkluderer, at:

— Kommissionens analyse i indledningsbeslutningen er forkert, idet La Poste ikke er omfattet af nogen statsgaranti

— Kommissionen ikke har påvist, at La Poste har en fordel som følge af sin status

— Kommissionen som følge heraf ikke har påvist, at der foreligger en støtte til fordel for La Poste.

3.2. DE FRANSKE MYNDIGHEDERS FORSLAG

(93) For at fjerne enhver tvivl hos Kommissionen har de franske myndigheder ikke desto mindre anført, at de, såfremt Kommissionen vil acceptere at afslutte proceduren med en beslutning om, at der ikke er tale om

statsstøtte ifølge artikel 7, stk. 2, i procedureforordningen, er rede til at iværksætte følgende foranstaltninger:

— en præcisering af gennemførelsesdekretet til loven af 16. juli 1980

— indføjeelse i La Postes kontrakter, der indebærer en fordring, af en bemærkning om, at der ikke er nogen garanti

— en mekanisme, så La Poste kan tilbageføre en eventuel negativ virkning på »spreadet« som følge af, at La Poste ikke er omfattet af almindelige bestemmelser om kollektive procedurer, til staten.

3.2.1. PRÆCISERING AF GENNEMFØRELSESEKRETTET TIL LOVEN AF 16. JULI 1980

(94) Ifølge de franske myndigheder drejer det sig ikke om at ændre substansen i de pågældende bestemmelser, men kun om at præcisere fortolkningen heraf. Derfor foreslår de at ændre dekretet om gennemførelse af loven⁽⁵⁷⁾. Ændringen vedrørte stk. 4 i artikel 3-1 i dekretet om opbygning af den tilsynsbeføjelse, der er tillagt præfekten eller tilsynsmyndigheden. Ændringen skal gøre det muligt at fjerne enhver tvivl hos Kommissionen om betydningen af udtrykket »sørger for det«. Det foreslås derfor at præcisere, at statens repræsentant eller den myndighed, der har tilsynet, frigør ressourcerne af myndighedens eller virksomhedens budget.

(95) Med denne ændring kommer bestemmelsen i dekretet til at lyde således:

»Når opfordringen ikke har givet noget resultat ved udløbet af disse frister, sørger statens repræsentant eller tilsynsmyndigheden for at opføre udgiften på den insolvente lokale myndigheds eller offentlige virksomheds budget. Den pågældende frigør evt. de nødvendige ressourcer af myndighedens eller virksomhedens budget ved at sænke de bevillinger, der er afsat til andre udgifter og endnu ikke er brugt, eller ved at hæve ressourcerne« (ændringerne er fremhævet med kursiv).

(96) Ifølge de franske myndigheder udelukker dette forslag i overensstemmelse med de bemærkninger og retsvidenskabelige artikler, der blev fremsendt under drøftelserne forud for indledningsskrivelsen, at præfekten eller statens repræsentant i forbindelse med proceduren i henhold til lov af 16. juli 1980 kan øge den pågældende lokale myndigheds eller virksomheds ressourcer med statsstøtte eller tilførsel af offentlige ressourcer.

3.2.2. INDFØJELSE I LA POSTES KONTRAKTER, DER INDEBÆRER EN FORDRING, AF EN BEMÆRKNING OM, AT DER IKKE ER NOGEN GARANTI

A. De franske myndigheders oprindelige forslag

- (97) I indledningsbeslutningens betragtning 59 mener Kommissionen, at de franske myndigheders forslag til ændring af dekretet om gennemførelse af loven af 16. juli 1980 »ikke gør det muligt at udelukke, at en kreditor, som ikke har opnået betaling af sin fordring, såfremt La Postes ressourcer er opbrugt, i medfør af loven af 16. juli 1980 går rettens vej for at drage staten til ansvar på grund af ulige fordeling af offentlige byrder«.
- (98) Selv om de franske myndigheder anfægter, at staten kan drages til ansvar udelukkende på grundlag af La Postes insolvens, fremsætter de franske myndigheder et forslag baseret på undtagelsen om accepteret risiko med henblik på at fjerne Kommissionens tvivl. Denne undtagelse, der både gælder statens culpaansvar og objektive ansvar, bygger på princippet om, at et tab, der følger af en situation, som ofret bevidst er gået ind i, ikke giver ret til erstatning (jf. Conseil d'Etats domme i sagerne Sille⁽⁵⁸⁾ og Meunier⁽⁵⁹⁾).
- (99) Med henblik på at sikre anvendelsen af denne undtagelse foreslår de franske myndigheder derfor, at de officielt over for La Postes kreditorer bekræfter, at deres fordring ikke er omfattet af en statsgaranti, og at staten i tilfælde af insolvens ikke vil være forpligtet til økonomisk at træde i stedet for virksomheden med henblik på betaling af fordringen. En sådan information er ikke i modstrid med loven, idet det ikke er fastsat, at staten i tilfælde af La Postes insolvens økonomisk skal træde i stedet for virksomheden for at betale dens gæld.
- (100) Ud over præciseringen af gennemførelsesdekretet til loven af 16. juli 1980 forpligter de franske myndigheder sig derfor til sammen med La Poste i forbindelse med hver transaktion at indføre følgende bemærkning i finansieringskontrakten (for alle instrumenter, der er omfattet af en kontrakt):

»Emissionen/programmet/lånet er ikke omfattet af nogen form for direkte eller indirekte statsgaranti. I tilfælde af insolvens vil staten ikke være forpligtet til økonomisk at træde i stedet for La Poste med henblik på betaling af fordringen«.

B. Kommissionens tvivl i indledningsbeslutningen

- (101) I betragtning 61 i indledningsbeslutningen redegør Kommissionen for følgende tvivlsspørgsmål vedrørende de franske myndigheders ovennævnte forslag:

— undtagelsen om accepteret risiko er en regel i henhold til retspraksis, der kan udvikles

— »Dette forslag, der følger af de grundlæggende offentligretlige principper gennem instrumenter i henhold til sekundær ret, forekommer ufuldstændigt, for instrumenterne heri vil ret let kunne ophæves i tilfælde af konflikt«

— endelig er La Postes fordringer ikke kun finansielle, men også kommercielle eller af en anden art. Imidlertid behandles disse tilfælde ikke i de franske myndigheders supplerende forslag.

C. Oplysninger fra de franske myndigheder som svar på disse tvivlsspørgsmål

- (102) Som tidligere nævnt kan statens objektive ansvar ifølge de franske myndigheder ikke gøres gældende udelukkende på grund af La Postes utilstrækkelige aktiver, eftersom det forudsætter en statslig beslutning om at gøre eller ikke gøre noget, hvis staten skal ifalde ansvar, og her er det praktisk umuligt at gøre noget. De franske myndigheders forslag har derfor kun værdi som en supplerende præciserende foranstaltning over for kreditorerne, idet forslaget på grund af undtagelsen om accepteret risiko i øjeblikket gør det muligt at fjerne enhver risiko for, at statens objektive ansvar gøres gældende.
- (103) Ifølge de franske myndigheder svarer Kommissionens første indsigelse til, at alene risikoen for en ændring af retspraksis, dvs. en ændring i national ret, ville være tilstrækkelig til at indføre en statsstøtte, selv om en medlemsstats nationale ret ikke rummer en bestemmelse. De franske myndigheder anfægter dette ræsonnement. Ifølge dem udgør undtagelsen om accepteret risiko et generelt offentligretligt princip, som ved talrige lejligheder er bekræftet af retspraksis, aldrig er blevet modsagt og er blevet bredt kommenteret. Kommissionen kan ikke bygge en potentiel støtteforanstaltning på en eventuel retsændring, som i den foreliggende sag er mere end usandsynlig.
- (104) Kommissionens anden indsigelse er, at det drejer sig om instrumenter i henhold til sekundær ret, der let kan annulleres i tilfælde af konflikt. Lov og forordning har ganske vist forrang for en kontrakt. Men for at Kommissionens indsigelse skal have en reel virkning, skal den også støtte sig på en trin højere retsakt. Men ifølge de franske myndigheder er der intet, som støtter Kommissionens indsigelse vedrørende dette punkt.

(105) Derimod indrømmer de franske myndigheder, at den tredje indsigelse, hvor det konstateres, at udstedelse af obligationer ikke er de eneste fordringskabende instrumenter, er relevant om end af begrænset virkning i La Postes tilfælde, eftersom den finansielle gæld udgør La Postes hovedstol, og den er i meget vid ustrækning obligationsbaseret.

D. Udvidelse af forslaget

(106) De franske myndigheder har derfor præciseret, at de vil være rede til at udvide deres forslag om at anføre, at der ikke foreligger nogen garanti, til samtlige kontrakter, som indebærer en fordring, hvis Kommissionen afslutter den formelle undersøgelsesprocedure med en beslutning om, at der ikke foreligger støtte i henhold til procedureforordningens artikel 7, stk. 2. Ifølge de franske myndigheder vil denne udvidelse gøre det muligt at fjerne enhver risiko for, at statens objektive ansvar gøres gældende alene med henvisning til La Postes insolvens. I øvrigt ville det tilfælde, hvor statens objektive ansvar blev gjort gældende på grund af tilsynsmyndighedens beslutning om ikke at afhænde de nødvendige aktiver til fortsættelse af den offentlige service, ikke have anden virkning end at stille La Postes kreditorer i den situation, de ville være i, hvis de var et aktieselskabs kreditorer.

E. De franske myndigheders vurdering af, at foranstaltningerne i henhold til deres forslag kvalificeres som støtte

(107) Ifølge de franske myndigheder vil de to ovennævnte præciseringsforslag gøre det muligt at oplyse La Postes kreditorer om deres rettigheder. Derfor kan de franske myndigheder ikke, som Kommissionen gør det i sin indledningsbeslutnings betragtning 74, betragtes som »ansvarlige for de forventninger, der skabes hos La Postes kreditorer med hensyn til eksistensen af en garanti«, og som om de bevidst opretholder en »uigen-nemskuelig juridisk situation«, der kan føre til, at staten er »tvunget til at betale La Postes gæld, hvis virksomheden ikke længere er i stand til at opfylde sine forpligtelser«.

(108) Ifølge de franske myndigheder gør det forhold, at La Poste ikke er omfattet af de almenretlige kollektive procedurer, men er omfattet af bestemmelserne i lov af 16. juli 1980, det nemlig på den ene side ikke muligt at konkludere, at der foreligger en statsgaranti. På den anden side gør de foreslåede præciseringsforanstaltninger det muligt at fjerne ethvert statsligt ansvar fra markedets påståede tro på en sådan garanti.

(109) På disse betingelser kan staten ikke drages til ansvar for en eventuel virkning. Kriteriet om statens ansvar vil derfor ikke være opfyldt i modsætning til det, Kommissionen hævder i betragtning 76 i indledningsbeslutningen.

(110) På samme måde holder betragtning 75 i indledningsbeslutningen, hvori Kommissionen henviser til oven-

nævnte meddelelse fra 2000 om statsstøtte i form af garantier for at begrunde tilstedeværelsen af statslige ressourcer, heller ikke, eftersom der ikke anføres noget til støtte for, at der foreligger en statsgaranti.

3.2.3. TILBAGEFØRELSEMEKANISME

(111) Med henblik på at supplere den foreslåede mekanisme er de franske myndigheder klar til sammen med Kommissionen at undersøge følgende fremgangsmåde.

(112) Den foreslåede fremgangsmåde er et resultat af analysen af Kommissionens holdning i pkt. 2.1.3 i dens meddelelse fra 2000 om statsstøtte i form af garantier: »Kommissionen anser også de mere gunstige finansieringsvilkår, der opnås af virksomheder, hvis retlige form udelukker konkurs eller andre insolvensprocedurer eller indebærer en eksplicit statsgaranti eller statens dækning af tab, for at være støtte i form af en garanti«. I sin beslutning om indledning af proceduren anfører Kommissionen ligeledes i pkt. 114, at den finder det problematisk, at »Frankrig ikke træffer alle nødvendige foranstaltninger for at undgå, at denne status får økonomiske virkninger til fordel for en virksomhed, der opererer på konkurrenceprægede markeder«.

(113) De franske myndigheder anfægter, at pkt. 2.1.3 i Kommissionens meddelelse fra 2000 om statsstøtte i form af garantier anvendes på La Poste og fastholder, at Kommissionen ikke har været i stand til at fastslå, at det giver sig udslag i mere gunstige finansieringsvilkår, at La Poste ikke er omfattet af privatretlige kollektive procedurer.

(114) Alligevel har de franske myndigheder foreslået, at de sammen med Kommissionen undersøger indførelsen af en mekanisme, hvorved La Poste ifølge en beregningsmekanisme, der skal godkendes af Kommissionen og kan revideres, euro for euro tilbagefører en eventuel negativ virkning på »spreadet« til staten, der hænger sammen med, at La Poste ikke er omfattet af de almindelige kollektive procedurer. Ifølge de franske myndigheder vil iværksættelsen af en sådan strategi supplere de førnævnte forslag om præcisering med henblik på at bringe myten om statsgaranti til ophør og samtidig udelukke enhver risiko for støtte.

4. VURDERING AF STØTTEN

4.1. KVALIFICERING SOM STØTTE

(115) Det bestemmes i artikel 107, stk. 1, i TEUF: »Bortset fra de i traktaterne hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med det indre marked, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne«.

4.1.1. TILSTEDEVÆRELSEN AF EN UBEGRÆNSET STATSGARANTI: TILSTEDEVÆRELSEN AF STATSMIDLER

- (116) Således som det blev præciseret i betragtning 56 i indledningsbeslutningen, er La Poste på grund af sin status som offentligretlig juridisk person, der kan sidestilles med en offentlig erhvervsvirksomhed, i en særlig juridisk situation, for så vidt angår såvel betaling af sine kreditorer som opretholdelse af sin eksistens i tilfælde af insolvens.
- (117) Indledningsvis skal Kommissionen erindre om, at La Poste ikke er omfattet af almindelige regler for rekonstruktion og likvidation af kriseramte virksomheder⁽⁶⁰⁾. De franske myndigheder anfægter ikke dette punkt, men nægter, at der findes en mekanisme, der svarer til en statsgaranti til fordel for La Poste. Ifølge pkt. 1.2, stk. 2, fjerde led, i Kommissionens meddelelse fra 2008 om anvendelsen af artikel 107 og 108 i TEUF på statsstøtte i form af garantier (i det følgende benævnt »meddelelsen fra 2008 om garantier«)⁽⁶¹⁾ betragtes gunstigere finansieringsvilkår, der opnås af virksomheder, hvis retlige form udelukker konkurs og andre insolvensprocedurer eller indebærer en eksplicit statsgaranti eller statens dækning af tab, som støtte i form af garanti. De franske myndigheders argumenter til påvisning af, at der ikke foreligger nogen statsstøtte, bør derfor undersøges.

A. Garanti for betaling af individuelle fordringer

- (118) Med henblik på at fastslå, om der foreligger en garanti for individuelle fordringer, skal det først undersøges, om en sådan garanti er udelukket i henhold til retsakter eller retspraksis, således som de franske myndigheder hævder (jf. litra a) nedenfor).
- (119) Kommissionen undersøger herefter, hvordan en kreditor til La Poste forholder sig for at få betalt sin fordring, såfremt La Poste var i økonomiske vanskeligheder og ikke kunne indfri sin gæld (jf. litra b) nedenfor). Kommissionen skal fastslå, om den fulgte procedure er af en sådan art, at La Postes kreditor er i en situation, der kan sammenlignes med en kreditor i forbindelse med en virksomhed, som er underlagt handelsretten.

a) I modsætning til, hvad de franske myndigheder hævder, anerkendes eksistensen af implicitte garantier i fransk ret og nærmere bestemt eksistensen af en statsgaranti som følge af status som offentlig erhvervsvirksomhed

1) *Undersøgelse af de franske myndigheders argumenter*⁽⁶²⁾

- (120) For det første hævder de franske myndigheder, at der ikke er nogen retsakt og heller ingen beslutning, der

knæsætter princippet om, at staten skulle garantere offentlige erhvervsvirksomheders gæld.

- (121) Selv om der ikke findes nogen retsakt eller beslutning, hvori der eksplicit fastsættes en statsgaranti til fordel for offentlige erhvervsvirksomheder — ligesom der i øvrigt heller ikke findes en retsakt eller beslutning, hvorefter enhver statsgaranti til offentlige erhvervsvirksomheder eksplicit udelukkes — bemærker Kommissionen, at det ikke udelukker, at der kan foreligge en implicit garanti.
- (122) Ifølge de franske myndigheder er der for det andet ifølge retspraksis ingen garantier, jf. bl.a. dommen vedrørende Société de l'hôtel d'Albe⁽⁶³⁾ og i Campoloro-sagen⁽⁶⁴⁾.
- (123) Som det blev understreget af Kommissionens ekspert, bemærker Kommissionen, at Conseil d'Etat i sin dom i sagen om Société de l'hôtel d'Albe udelukkende afviser at imødekomme kravet fra kreditor, der stiles direkte til ministeren for offentlige arbejder. Aktiveringen af en garanti forudsætter en insolvenssituation. Den anførte dom vedrører ikke den præcise situation, hvor garantien kan tænkes at blive aktiveret. En garantiordning medfører ikke, at staten er forpligtet til at betale en offentlig erhvervsvirksomheds gæld, blot på anmodning af en kreditor.
- (124) Kommissionens analyse af Camporolo-sagen er anført i afsnit 4.1.1.A.b)3), i nærværende afgørelse. Som det vil fremgå, viser Camporolo-sagen tværtimod, at ordningen med statens ansvar for iværksættelse af proceduren for inddrivelse af offentlige erhvervsvirksomheders gæld udviser alle de karakteristiske træk ved en garantiordning.
- (125) For det tredje hævder de franske myndigheders ekspert, at den gæld, La Poste har stiftet siden ikrafttrædelsen af LOLF den 1. januar 2005, ikke kan omfattes af en implicit garanti. Med hensyn til den gæld, der er stiftet før den 1. januar 2005, og hvis løbetid går ud over den dato, erkender de franske myndigheder, at to teorier kan støde sammen:

— ifølge den første teori gælder begrundelser af forfatningsmæssig art (bl.a. lige fordeling af offentlige byrder samt ejendomsret), som fik Forfatningsrådet⁽⁶⁵⁾ til at se bort fra ugyldigheden af garantier, der ikke var udtrykkeligt tilladt i en finanslov, lige så vel implicitte som eksplicitte garantier. Såfremt der skulle findes en implicit garanti for La Postes gæld, medfører den manglende godkendelse af denne garanti i en finanslov derfor ikke, at garantien bortfalder for gæld, som La Poste har stiftet før den 1. januar 2005

- ifølge den anden teori kan indehavere af en formodet implicit garanti ikke kræve så indiskutable og absolutte rettigheder. Såfremt der skulle foreligge en implicit garanti for La Postes gæld, ville den manglende godkendelse af denne garanti i en finanslov derfor medføre, at den også bortfaldt for gæld stiftet før den 1. januar 2005.
- (126) Kommissionen bemærker, at de franske myndigheders ekspert indrømmer, at det ikke er sikkert, at den manglende godkendelse af en implicit garanti i en finanslov medfører, at garantien for gæld stiftet før den 1. januar 2005 er ugyldig. Grundlæggende set mener Kommissionen, at det for at fastslå, om den implicite statsgaranti til La Poste er gjort ugyldig med LOLF eller ej, skal undersøges, siden hvornår La Poste har været omfattet af denne implicite garanti og ikke datoerne for, hvornår La Poste stiftede gælden. Den her undersøgte garanti er nemlig en garanti, der forbinder staten og La Poste (La Postes kreditorer er kun indirekte begunstigede heraf). Endvidere vedrører garantien ikke blot betaling af individuelle fordringer (jf. afsnit 4.1.1.A i nærværende afgørelse), men også opretholdelsen af La Postes eksistens og/eller virksomhedens forpligtelser (jf. afsnit 4.1.1.B i nærværende afgørelse). Da statens implicite garanti til fordel for La Poste ligger før den 1. januar 2005, mener Kommissionen ikke, at argumentet om, at der ikke har kunnet foreligge en implicit garanti siden den 1. januar 2005, er relevant.
- (127) I betragtning 110 i sin afgørelse af 25. juli 2001 om LOLF præciserede Forfatningsrådet, at de garantier, der var givet før ikrafttrædelsen af LOLF⁽⁶⁶⁾ og ikke var opgjort, ikke bliver ugyldige. Ifølge Kommissionens ekspert passer dette ræsonnement perfekt på eksistensen af implicite garantier, der er knyttet til offentlige erhvervsvirksomheders status og endnu ikke er opgjort, men alligevel forbliver gyldige.
- (128) De franske myndigheders ekspert udtrykker ikke desto mindre tvivl om, hvorvidt Forfatningsrådets begrundelser for at se bort fra ugyldigheden af de garantier, der ikke var godkendt i en finanslov, både gælder for implicite og eksplicite fordringer. Ifølge eksperten kan indehavere af en formodet implicit garanti ikke kræve så indiskutable og absolutte rettigheder som dem, der hører til en eksplicit garanti.
- (129) Ud over at de franske myndigheders ekspert nøjes med at fremsætte tvivl, således at argumentet ikke er afgørende, bemærker Kommissionen, at intet i betragtning 110 antyder, at kun eksplicite garantier ikke bliver ugyldige. Artikel 61 i LOLF, som betragtningen vedrører, er heller ikke kun begrænset til eksplicite garantier. Derfor mener Kommissionen, at Forfatningsrådets udtalelse om, at sanktionen for en evt. manglende godkendelse i finans-
- loven ikke kan være, at en garanti bliver ugyldig, gælder for implicite garantier såvel som for eksplicite garantier. Derfor mener Kommissionen, at den manglende godkendelse i finansloven af den implicite garanti, staten har givet La Poste, ikke gør denne ugyldig.
- (130) Som Kommissionens ekspert i øvrigt har påpeget, er omfanget af forpligtelsen til at anføre statens garantier i en finanslov begrænset til »bevilling« af sådanne garantier. Bevilling af en garanti dækker de tilfælde, hvor staten ved en eksplicit viljestilkendegivelse beslutter at stille garanti for et organ eller en operation. Omfanget af forpligtelsen til at indføre garantier i finansloven dækker således ikke garantier ifølge en status eller en forpligtelse ifølge retspraksis, der er kendetegnet ved deres implicite og automatiske karakter. Denne anden kategori skyldes ikke en beslutning taget af staten, men at staten placerer sig i en allerede eksisterende juridisk ramme, som garantien kun er en følge af. Eksistensen af denne anden kategori, der ikke er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 34 i LOLF, forklarer, at retspraksis om forhandlergaranti varer ved efter 2001. Den forklarer også, at hver gang staten er aktionær eller deltager i et selskab eller en sammenslutning, for hvilken handelsretten ikke begrænser garantien for gæld, er den ikke forpligtet til at præcisere det i en finanslov.
- (131) Kommissionen konkluderer, at de franske myndigheders argument baseret på LOLF ikke er overbevisende, og at det forhold, at det ikke præciseres i nogen finanslov, at staten tilbyder La Poste sin garanti som følge af selskabets status, ikke udelukker, at der foreligger en sådan garanti. Under alle omstændigheder understreger Kommissionen, at den ikke er bundet af, at foranstaltningen i henhold til fransk ret betegnes som garanti og heller ikke af, at der skulle være tale om en garanti, der falder ind under LOLF. Efter Kommissionens mening er det kun kvalificeringen af denne foranstaltning i forhold til fællesskabsretten, som er relevant, og især i forhold til meddelelsen om garantier. Kommissionen understreger, at fællesskabsretten anerkender eksistensen af en implicit garanti, når en medlemsstat er juridisk forpligtet til at betale en anden persons fordring i tilfælde af dennes insolvens⁽⁶⁷⁾.
- (132) For det fjerde, hvis offentlige erhvervsvirksomheder var omfattet af en statsgaranti, ville en ændring af deres status ifølge de franske myndigheder kræve iværksættelse af garantier til at sikre de kreditorrettigheder, der var opstået før omdannelsen af den pågældende offentligretlige juridiske person. Da der aldrig er iværksat en sådan mekanisme (jf. navnlig omdannelsen af France Télécom, Gaz de France, EDF og ADP)⁽⁶⁸⁾, skulle det bevise, at der ikke eksisterer nogen garanti.

- (133) Som Kommissionens ekspert forklarer, skyldes en sådan påstand en meget bred fortolkning af den forfatningsmæssige beskyttelse af ejendomsretten. Hvis man følger de franske myndigheders argument, ville en beskyttelse af ejendomsretten kræve, at alle fordringer blev sikret. Eftersom den forfatningsmæssige beskyttelse af ejendomsretten ikke udelukkende vedrører det tilfælde, hvor denne afhænger af en offentligretlig person, svarer en sådan fortolkning til, at fordringerne skal beskyttes, hvis de bliver »svækket« af den opståede udvikling i tilfælde af en begivenhed i et selskabs liv. Men der er intet i gældende fransk ret, som sikrer fordringer. Hvis man herefter skulle begrænse argumentet til tilfælde af statsgaranterede fordringer, ville det betyde, at en ejendomsret, der oprindeligt var garanteret af staten, skulle være omfattet af en højere forfatningsmæssig beskyttelse end andre ejendomsrettigheder. Det er der intet, der tyder på. Endelig er et tilgodehavende en fordringsret, som ikke må forveksles med ejendomsretten, der i bund og grund er en tinglig ret. Der kan ikke være tale om at udvide den øgede beskyttelse, der gælder for tinglige rettigheder, til fordringsrettigheder.
- (134) Kommissionen konkluderer, at ejendomsretten ikke kræver, at der fastsættes en særlig foranstaltning for at garantere kreditorers rettigheder i det øjeblik, en offentlig erhvervsvirksomhed omdannes til et selskab, som er omfattet af de almindelige procedurer for rekonstruktion og likvidation. Når der mangler sådanne foranstaltninger, er det derfor ikke et tegn på, at der ikke foreligger en implicit garanti.
- (135) Ifølge de franske myndigheder ville det i modsætning til den foregående situation ikke have været nødvendigt at stille en eksplicit garanti for den gæld, post og telekommunikationsvæsenet havde stiftet, og som blev overført til La Poste, hvis sidstnævnte i henhold til vedtægterne var omfattet af en statsgaranti. Det skete ikke desto mindre ved en bekendtgørelse af 31. december 1990.
- (136) Kommissionen understreger, at den kendsgerning, at de franske myndigheder har besluttet at stille en eksplicit garanti, ikke beviser, at der ikke forelå en implicit garanti. Det samme ræsonnement finder anvendelse på de franske myndigheders argument vedrørende den garanti, staten stillede for visse af ERAP's og Agence Française du Développement's aktiviteter. Når staten i visse tilfælde besluttede at give sin eksplicitte garanti, selv om der allerede forelå en implicit garanti, kunne det bl.a. forklares ved et ønske om gennemsigtighed og viljen til at øge kreditorernes retssikkerhed. Som de franske myndigheders ekspert siger, »kan indehavere af en formodet implicit garanti ikke kræve lige så indiskutable og absolutte rettigheder som dem, der hører til en eksplicit garanti«.
- (137) Endelig citerer de franske myndigheder en artikel⁽⁶⁹⁾ af den tidligere retsformand for Conseil d'Etats afdeling for tvistemål, Daniel Labetoulle. Denne artikel vil blive gennemgået sammen med dommen i Campoloro-sagen i afsnittet om statens ifaldelse af ansvar i nærværende afgørelse⁽⁷⁰⁾.
- (138) Kommissionen konkluderer, at:
- Der i modsætning til de franske myndigheders påstande ikke er nogen retsakt eller beslutning, som udelukker, at der foreligger en statsgaranti til fordel for La Poste
 - Det forhold, at denne garanti ikke er udtrykkeligt fastsat i en retsakt, ikke udelukker, at der foreligger en implicit garanti.
- 2) Eksistensen af implicitte garantier i tilknytning til status som offentlig erhvervsvirksomhed bekræftes i et notat fra det franske Conseil d'Etat
- (139) Eksistensen af en implicit garanti i tilknytning til status som offentlig erhvervsvirksomhed bekræftes i et notat fra Conseil d'Etat udarbejdet i 1995 i Crédit Lyonnais-sagen og blev allerede anført i indledningsbeslutningen⁽⁷¹⁾. I dette notat baserede Conseil d'Etat en implicit garanti alene på bankens karakter af offentlig erhvervsvirksomhed. »I anledning af lovforslaget om statens foranstaltninger i forbindelse med rekonstruktionsplanerne for Crédit Lyonnais og Comptoir des Entrepreneurs har Conseil d'Etat (...) vurderet, at statsgarantien til denne virksomhed uden eksplicitte lovgivningsbestemmelser følger af selve bankens karakter af offentlig erhvervsvirksomhed«⁽⁷²⁾.
- (140) Kommissionen har gentagne gange bedt de franske myndigheder om venligst at sende den hele dette notat.
- (141) De franske myndigheder har svaret⁽⁷³⁾, at det pågældende notat, som ikke blev udstedt på anmodning af regeringen, ikke var blevet formaliseret i et officielt dokument. Ifølge de franske myndigheder består det af Kommissionen omtalte notat kun af den pågældende sætning i årsberetningen.
- (142) I øvrigt kan denne udtalelse ifølge de franske myndigheder ikke overføres på La Poste, da den gælder for en offentlig erhvervsvirksomhed med offentlig regnskabsfører, der netop er indsat for at varetage forvaltningen af statens støtte til rekonstruktionen af Crédit Lyonnais, den kom før organisk lov af 1. august 2001 om finanslovene (LOLF), og det ville stride imod Conseil d'Etats senere retspraksis at anvende den.

- (143) Kommissionen noterer, at de franske myndigheders fortolkning om, at Conseil d'Etats udtalelse ikke kan overføres på La Poste, modsiger selve udtalelsens ordlyd. I denne henviser Conseil d'Etat nemlig på ingen måde til virksomhedens mission. I øvrigt omtaler det arten af den offentlige erhvervsvirksomhed og ikke arten af offentlige erhvervsvirksomheder med offentlig regnskabsfører. De franske myndigheder forklarer endvidere ikke, hvorfor denne udtalelse kun skulle kunne finde anvendelse på offentlige erhvervsvirksomheder med offentlig regnskabsfører.
- (144) Hvad angår de franske myndigheders argumenter om, at udtalelsen ikke skulle kunne finde anvendelse, fordi den ligger før LOLF og er i modstrid med Conseil d'Etats senere retspraksis, har Kommissionen ovenfor vist, at LOLF ikke er til hinder for, at der eksisterer en implicit statsgaranti til fordel for La Poste.
- (145) Kommissionen mener derfor, at udtalelsen fra Conseil d'Etat gælder for La Poste, og at sidstnævnte erkender, at der foreligger en statsgaranti som følge af en virksomheds offentligretlige karakter.
- (146) Endvidere bekræftes eksistensen af implicitte garantier, der følger af en forvaltnings- eller lovgivningsmæssig retsakt, og som »skaber og medfører finansielle konsekvenser for staten«, i notatet fra økonomi-, finans- og erhvervsministeren af 22. juli 2003 om »Opgørelse af implicitte og eksplicite garantiordninger ydet af staten«. Dette notat viser, at statsgarantien kan følge af meget forskelligartede retsakter ⁽⁷⁴⁾.
- (147) Kommissionen konstaterer ligeledes, at de franske myndigheder i en forklarende notits, der er vedlagt notatet, nærmere bestemt i del 3, hvori det hedder, »erfaringerne med indfrielse af garantiforpligtelser og Conseil d'Etats retspraksis har gjort det muligt at finpudse et vist antal skoleeksempler på implicit garanti, som det er vigtigt at identificere« anfører, at »Visse retlige betingelser indebærer i kraft af deres opbygning ansvar for aktionærerne, især interessentskaber (SNC) og midlertidige konsortier (GIE). I tilfælde af disse to former vil tredjemand konsekvent sagsøge den statslige aktionær. Det samme gælder oprettelse af offentlige erhvervsvirksomheder og visse erhvervelser af kapitalandele i aktieselskaber«. Således anfører de franske myndigheder selv, at oprettelse af en offentlig erhvervsvirksomhed indebærer en implicit statsgaranti til fordel for denne erhvervsvirksomheds kreditorer.
- b) La Postes kreditorer er sikre på, at deres fordringer bliver betalt**
- (148) Kommissionen ønsker nu at undersøge, hvordan en kreditor mod La Poste forholder sig for at få betalt sin fordring, såfremt La Poste var i økonomiske vanskelige heder og ikke kunne indfri sin gæld. Kommissionen skal fastslå, om La Postes kreditor ved udløbet af en på forhånd fastlagt og offentliggjort procedure er i en situation, der kan sammenlignes med en kreditor i forbindelse med en virksomhed, som er underlagt handelsretten.
- (149) Denne undersøgelse skal vise, at
- De traditionelle hindringer for betaling af en fordring i en privatretlig virksomhed ikke findes, når der er tale om en offentligretlig erhvervsvirksomhed (jf. nr. 1) nedenfor)
 - Proceduren for inddrivelse af gæld i offentligretlige erhvervsvirksomheder, der er dømt ved en retsafgørelse som fastsat ved loven af 16. juli 1980, i intet tilfælde fører til, at gælden forsvinder (jf. nr. 2) nedenfor)
 - Statens ansvar for iværksættelse af proceduren for tilbagebetaling af offentligretlige erhvervsvirksomheders gæld udviser alle en garantiordnings kendetegn (jf. nr. 3) nedenfor)
 - Selv om kreditor ikke bliver fyldestgjort, kan han knytte retsvirkninger til den legitime fejltagelse, han begik ved etablering af fordringen, idet den altid vil blive imødekommet (jf. nr. 4) nedenfor).
- 1) *De traditionelle hindringer for betaling af en fordring i en privatretlig virksomhed findes ikke, når der er tale om offentligretlige erhvervsvirksomheder*
- (150) Således som det blev præciseret i beskrivelsen af foranstaltningen, er La Poste ikke underlagt de almindelige regler for rekonstruktion og retslig likvidation af kriserammede virksomheder. La Postes kreditor risikerer derfor ikke at se sin fordring forsvinde ved indledningen af en konkursprocedure ⁽⁷⁵⁾ eller kun at få en delvis dækning af sin oprindelige fordring ved udløbet af den almindelige rekonstruktions- eller retslige likvidationsbehandling.
- (151) Som Kommissionens ekspert har understreget, er La Postes status af juridisk person endvidere ikke nogen hindring for, at der kan foreligge en garanti fra den franske stat. Selv om der findes kommercielle selskaber, f.eks. aktieselskaber (SA) eller anpartsselskaber (SARL), hvor deltagerne ikke er forpligtede til at betale gælden i den struktur, de deltager i, findes der omvendt mange kategorier af selskaber eller juridiske personer med en kommerciel aktivitet, hvor private deltagere hæfter for det oprettede selskabs gæld. Det gælder således interessentskaber, økonomiske firmagrupper og civilretlige

selskaber. Der findes således ikke noget almindeligt eksplicit princip for selskabsdeltageres garanti for gæld. Man kan derfor ikke påstå, at det gældende princip i mangel af en retsakt er, at der ikke er nogen garanti for gæld og tab. Den uafhængighed, en status som juridisk person giver, samt eksistensen af egne midler er i henhold til fransk ret ikke et kriterium, der gør det muligt at fastslå, hvilken garantiordning der finder anvendelse på gæld stiftet af en juridisk person. Det kan også udledes af ovenstående betragtninger, at intet forhindrer lovgiverne i at fastsætte, at en offentligretlig erhvervsvirksomhed kan oprettes af en offentligretlig person, der kun kan tåle tab op til sit bidrag eller sin oprindelige tildeling.

(152) Kommissionens ekspert supplerede ræsonnementet ved at undersøge, om der findes et almindeligt (implicit) princip for garanti for gæld, når selskabsdeltagerne eller medlemmerne i en struktur ikke indgår i en ramme, lovgiverne har opstillet, og fandt svaret i artikel 1871 ff. i civillovbogen. Disse artikler behandler selskabsdeltagere, som ikke har registreret deres selskab. I artikel 1871-1 i civillovbogen fastsættes følgende mekanisme: »medmindre der er fastsat en anden ordning, reguleres forholdet mellem selskabsdeltagerne, så vidt det er fornuftigt, enten af bestemmelser for civilretlige selskaber, hvis selskabet er af civilretlig karakter, eller af bestemmelserne for interessentskaber, hvis det er af kommerciel karakter«. Men det blev præciseret ovenfor, at civilretlige selskaber og interessentskaber var nogle af de juridiske personer, hvis medlemmer hæfter ubegrænset for gælden. Eksperten konkluderer heraf, at, hvis der skal udledes et almindeligt princip, ville det være et princip om garanti for gælden i de juridiske personer, man opretter.

(153) I deres skrivelse fremsendt den 27. oktober 2009 anfægter de franske myndigheder denne konklusion. Denne siges ikke at bygge på nogen retsakt, idet henvisningen til artikel 1871-1 i civillovbogen vedrører »forholdet mellem selskabsdeltagere« og ikke til tredjemand. Der hævdes således ikke at være nogen udtrykkelige bestemmelser, hvoraf man kan udlede et garantiprincip, medmindre man krænker retten til et forsvar, der gælder både i fransk ret og i EU-ret.

(154) Kommissionen anfører alligevel, at det i artikel 1872-1 i civillovbogen hedder, at hver deltager i et ikke-registreret selskab indgår aftaler i eget navn og alene er forpligtet over for tredjemand. Hver selskabsdeltager er derfor ubegrænset ansvarlig for den gæld, han har stiftet. Kommissionen ønsker naturligvis ikke af denne ene betragtning at udlede, at staten er ansvarlig for La Postes gæld, men mener ikke, at de franske myndigheders argument rokker ved dens eksperts argument om, at, hvis der skulle udledes et almindeligt princip, ville det være

garantiprincippet. Endvidere anfører Kommissionen, at de franske myndigheder i den forklarende notits, der var vedlagt notatet fra økonomi-, finans- og erhvervsministeren af 22. juli 2003⁽⁷⁶⁾, selv anfører parallellen mellem aktionærens ansvar for interessentskabet og statens ansvar for den offentligretlige erhvervsvirksomhed.

(155) På grundlag af de foregående elementer konkluderer Kommissionen:

— I modsætning til kreditorer i virksomheder, der er omfattet af handelsretten, risikerer La Postes kreditorer (eftersom selskabet ikke er omfattet af de almindelige regler for rekonstruktion og retslig likvidation af kriseramte virksomheder) ikke, at deres fordring bortfalder helt eller delvis efter en konkursbehandling

— La Postes status som juridisk person er ikke til hinder for en statsgaranti til fordel for La Poste

— Da der ikke er nogen eksplicit begrænsning af statens ansvar for La Poste, kan La Postes kreditorer med rette påberåbe sig princippet om, at staten påtager sig La Postes gæld, selv om La Poste har status af juridisk person.

2) *Proceduren for inddrivelse af gæld i offentligretlige erhvervsvirksomheder, der er dømt ved en retsafgørelse som fastsat ved lov af 16. juli 1980, fører under ingen omstændigheder til bortfald af gælden*

(156) Kommissionen ønsker nu at undersøge proceduren for inddrivelse af gæld i offentligretlige erhvervsvirksomheder, der er dømt ved en retsafgørelse, med henblik på at fastslå, om den procedure kan føre til bortfald af fordringen mod La Poste med det samme resultat for kreditor som ved de retlige procedurer, således som de franske myndigheder hævder. Denne procedure blev fastsat ved lov af 16. juli 1980 og forskellige gennemførelsesbestemmelser⁽⁷⁷⁾, der er anført i afsnittet om beskrivelse af foranstaltningen i nærværende afgørelse.

i) Lov af 16. juli 1980 giver staten betydelige beføjelser: anvisning på eget initiativ og tilvejebringelse af tilstrækkelige ressourcer

- (157) Som anført i beskrivelsen af foranstaltningen fastsættes det i lov af 16. juli 1980, at: »såfremt det besluttende organ hos myndigheden eller virksomheden ikke har frigjort eller tilvejebragt disse ressourcer, (...), sørger tilsynsmyndigheden herfor og skrider evt. til anvisning på eget initiativ«. Endvidere præciseres det i dekret af 12. maj 1981, som på dette punkt ikke er ændret af dekretet fra 2008, at statens repræsentant eller tilsynsmyndigheden »frigør evt. de nødvendige ressourcer ved at sænke de bevillinger, der er afsat til andre udgifter og endnu ikke er brugt, eller ved at hæve ressourcerne«.
- (158) I henhold til lov af 16. juli 1980 og gennemførelsesbestemmelserne hertil udpeges staten således som kompetent myndighed til at inddrive offentlige erhvervsvirksomheders gæld. Endvidere giver den staten betydelige beføjelser: anvisning på eget initiativ og tilvejebringelse af tilstrækkelige ressourcer.
- (159) De franske myndigheder gendriver, at de omhandlede ressourcer kunne være statsmidler. Som anført i delen om medlemstatens bemærkninger⁽⁷⁸⁾ hævder de franske myndigheder nemlig, at loven af 16. juli 1980 udelukkende giver tilsynsmyndigheden en substitutionsbeføjelse. I den egenskab kan tilsynet kun udøve den pågældende ledelses kompetencer, som ikke omfatter muligheden for at råde over statens budget. Til støtte for den fortolkning anføres det forberedende arbejde til loven af 16. juli 1980, retsvidenskabelige artikler samt Conseil d'Etats afgørelser i Campoloro-sagen. De franske myndigheder erkender ikke desto mindre, at 1980-loven ikke i princippet forbyder et økonomisk tilskud fra staten til støtte for den pågældende offentligretlige person.
- (160) Kommissionen erkender, at retsakterne ikke eksplicit fastsætter en forpligtelse for staten til at udbetale et særtilskud til en offentligretlig erhvervsvirksomhed i tilfælde af økonomiske vanskeligheder. Det rokker på ingen måde ved påvisningen af, at der foreligger en implicit garanti.
- (161) Kommissionen erkender ligeledes, at de ressourcer, der skal frigøres, først og fremmest er virksomhedens egne ressourcer. Det er ikke til hinder for, at man kan konstatere, at den offentligretlige debitorvirksomheds gæld kun kan betales med statsmidler, når de egne ressourcer er opbrugt⁽⁷⁹⁾. Denne konstatering er i overensstemmelse med den kendsgerning, at en garantimekanisme er subsidiær i den forstand, at debtors ressourcer mobiliseres før hans garants.
- ii) I loven af 16. juli 1980 og gennemførelsesbestemmelserne hertil fastsættes der ingen likvidations-bortfalds-procedure, hvor forpligtelserne bortfalder. Den utilstrækkelige likviditetssituation dækkes eller er kun midlertidig
- (162) Kommissionen vil nu undersøge de franske myndigheders fortolkning om, at visse kreditorer ved udløbet af den ved lov af 16. juli 1980 fastsatte procedure vil kunne opleve, at deres fordring bortfalder uden klageadgang⁽⁸⁰⁾, og at deres situation vil være den samme som kreditorer i virksomheder, der er omfattet af retlige procedurer.
- (163) Kommissionens ekspert⁽⁸¹⁾ anfører, at loven af 16. juli 1980 og gennemførelsesdekretet hertil bidrager til at påvise, at kun to hypoteser er tænkelige i tilfælde af utilstrækkelige bevillinger: enten frigør tilsynsmyndigheden de nødvendige ressourcer, eller også udsættes betalingen. På intet tidspunkt tyder proceduren på, at den skulle indstilles i tilfælde af varig utilstrækkelig likviditet.
- (164) For selv om situationen med utilstrækkelige bevillinger er medtaget i loven af 16. juli 1980 og gennemførelsesbestemmelserne hertil, formodes denne situation kun at være midlertidig, mens man afventer, at der tilvejebringes supplerende ressourcer, som er den eneste udgang, der tages højde for i teksterne. Det tages ikke på noget tidspunkt i betragtning, at denne tilvejebringelse af supplerende ressourcer kan være umulig eller utilstrækkelig. Efter denne etape, hvor der tilvejebringes ressourcer, fremgår det af retsakterne, at den kompetente myndighed foretager anvisningen på eget initiativ. Ovennævnte cirkulære fra 1989 er endnu mere præcist angående de utilstrækkelige bevillinger, idet det understreges, at de nødvendigvis er af midlertidig karakter, eftersom det i så fald er nødvendigt at meddele kreditor den saldo, der senere vil blive anvist. Kommissionens ekspert siger, at »ved gennemlæsning af teksterne kan kreditorerne få sikkerhed for, at deres fordring vil blive indfriet senere, hvis den ikke honoreres med det samme«.
- (165) Desuden bemærker Kommissionens ekspert med rette, at proceduren i henhold til fransk ret udelukkende er en procedure til inddrivelse af fordringer og ikke en konkursbehandling. Når det drejer sig om privatpersoner, er betalingsstandsning ifølge retsakterne knyttet til likvidation. Således kan risikoen for en betalingsstandsning udløse en beskyttelsesprocedure⁽⁸²⁾, og retslik likvidation præsenteres udtrykkeligt som følgen af en betalingsstandsning⁽⁸³⁾. Ved at skjule betalingsstandsningssituationen og ikke på nogen måde knytte den til likvidationssituationen, når det drejer sig om offentligretlige personer i almindelighed og offentligretlige erhvervsvirksomheder i særdeleshed, lader lovgiverne og forvaltningen derimod kreditorerne forstå, at deres fordringer vil blive indfriet ubegrænset, i givet fald af en tredjemand som staten.

- (166) Endelig bemærker Kommissionens ekspert, at reformen fra 2008, der kom efter vedtagelsen af indledningsbeslutningen, ikke har fået de franske myndigheder til at præcisere, at de ressourcer, som skal frigives, skal være den offentligretlige erhvervsvirksomheds egne ressourcer og ikke kan være statsmidler. En sådan præcisering kunne ellers have været et stærkt signal til kreditorerne på et tidspunkt, hvor Kommissionen gennem sine procedurer udtrykkeligt knyttede en statsgaranti til den mangelfulde formulering i retsakterne. Når den franske stat ikke har givet den nødvendige præcisering, støtter det påstanden om, at den ikke ønsker at dementere, at den kan tænkes selv at stille de nødvendige ressourcer til rådighed.
- (167) I deres skrivelse fremsendt den 27. oktober 2009 fastholder de franske myndigheder, at påstanden fra Kommissionens ekspert om, at »ved gennemlæsning af retsakterne kan kreditorerne få sikkerhed for, at deres fordring vil blive indfriet senere, hvis den ikke honoreres med det samme«, bygger på en fordrejet læsning af teksterne, som — ud over, at der er tale om akter under lovniveau (cirkulærer) — på ingen måde gør det muligt at fastslå, at statsmidler evt. kan træde i stedet for virksomhedens egne. Intet forbyder offentligretlige erhvervsvirksomheder i midlertidigt at lukke, så kreditorerne ikke kan få dem til at betale deres gæld. De franske myndigheder mener i øvrigt, at offentligretlige erhvervsvirksomheder kan undlade at indfri deres fordring uden af den grund automatisk at gå i betalingsstandsning.
- (168) Kommissionen vil nu undersøge, om det er lovligt muligt, at en offentligretlig erhvervsvirksomhed, der er dømt ved en retskraftig domstolsafgørelse til at betale et beløb, midlertidigt lukkes, og at fordringen aldrig indfries, således som de franske myndigheder hævder. Bestemmelserne i loven af 16. juli 1980 og gennemførelsesbestemmelserne hertil forpligter staten. I det mindst gunstige scenario for kreditor skal staten i henhold til disse retsakter oplyse kreditor om, hvilket beløb der vil blive anvist senere. Hvis der ikke sker nogen betaling efterfølgende, har kreditor altid den mulighed at drage staten til ansvar (dette punkt vil blive uddybet i afsnit 3 i nærværende afgørelse). På disse betingelser vil den teoretiske hypotese om midlertidig lukning under alle omstændigheder ikke føre til bortfald af gælden. I øvrigt har de franske myndigheder ikke fremlagt noget konkret eksempel på, at denne situation er opstået.
- (169) På grundlag af disse oplysninger konkluderer Kommissionen, at:
- Den specifikke procedure defineret i loven af 16. juli 1980 og gennemførelsesbestemmelserne hertil er kun en procedure til inddrivelse af fordringer og ikke en konkursbehandling. Anvendelsen heraf medfører ikke bortfald af fordringen, hvorimod en afgørelse om at slutte konkursboet på grund af utilstrækkelige aktiver uden sanktion ved afslutningen af en konkursbehandling medfører forbud mod, at kreditorerne genoptager retsforfølgningen
 - På grundlag af loven af 16. juli 1980 og gennemførelsesbestemmelserne hertil må kreditorerne formode, at de nødvendige ressourcer findes og altid vil findes til at betale deres fordring mod den offentligretlige juridiske enhed, idet den indeholder regler om udsættelse af anvisningen, men ingen regler om betalingsstandsning
 - Heraf følger, at en utilstrækkelig likviditetssituation i givet fald dækkes af staten eller kun er midlertidig. Til gengæld er der ikke ved nogen konkursbehandling mulighed for, at en tredjemand bliver ansvarlig for den insolvente persons gæld, undtagen naturligvis når der er tale om en garant eller et selskab med ubegrænset ansvar.
 - iii) Det særlige tilskud fra staten til, at den offentligretlige erhvervsvirksomhed kan opfylde sine forpligtelser, er mulig og forekommer rent faktisk i visse retsakter
- (170) I den forbindelse anførte Kommissionens ekspert, at:
- (a) [...] (*)
- (171) Uden at denne påvisning er nødvendig for at fastslå, at garantien i kraft af La Postes status kan kvalificeres som statsstøtte, konstaterer Kommissionen, at virksomhedens egne ressourcer, der kan mobiliseres i tilfælde af utilstrækkelig likviditet, er begrænsede. Den franske lovgivningsmyndighed har nemlig fastsat meget strenge regler for både afhændelse af aktiver⁽⁸⁴⁾ og forhøjelse af taksterne for den universelle posttjenestes ydelser⁽⁸⁵⁾. Vanskeligheden ved at mobilisere supplerende egne ressourcer til at indfri gæld forstærker nødvendigheden af statslige indgreb i tilfælde af utilstrækkelig likviditet. For det første øger det brugen af andre garantimekanismer (lån, forsøg på at drage staten til ansvar osv.), når det efter de forbundne kars princip er umuligt at mobilisere ressourcer gennem afhændelse af aktiver. For det andet kan lovgivernes fastsættelse af en ordning til beskyttelse af aktiver give næring til sager om statens objektive ansvar i tilfælde af La Postes eventuelle insolvens⁽⁸⁶⁾.

(172) I deres skrivelse fremsendt den 27. oktober 2009 anfægter de franske myndigheder, at det er »umuligt« for La Poste at mobilisere egne ressourcer:

— For så vidt angår afhændelse af aktiver, står det staten frit for at vurdere, om den finder et aktiv »uundværligt« for opfyldelsen af en offentlig service eller ej. Selv om den desuden modsætter sig en sådan afhændelse, indebærer det på ingen måde, at den skal kompensere herfor gennem garantiordninger. Endelig har staten i praksis aldrig modsat sig en afhændelse af aktiver på grundlag af artikel 23 i lov af 2. juli 1990, som i øvrigt er blevet forældet som følge af La Postes indskud i 2005 af næsten hele sin ejendomsformue (herunder posthusene) i et datterselskab, som ikke er omfattet af denne forudgående godkendelsesordning

— Hvad angår forhøjelse af taksterne for den universelle posttjenestes ydelser, anfører de franske myndigheder, at ARCEP ikke bestemmer taksterne, men fastsætter et price cap alene for La Postes regulerede aktiviteter, hvorunder La Postes takster udvikler sig frit (med undtagelse af prisen for frimærker, der fastsættes ved bekendtgørelse af ministeren, som har ansvaret for postvæsenet under overholdelse af price cap). Det er i øvrigt tænkeligt, at ARCEP vil have vanskeligt ved at nægte en takstforhøjelse, der ville være tvingende nødvendig for virksomhedens overlevelse og opretholdelse af de public service-ydelser, den leverer. Endelig vedrører dette price cap kun den regulerede sektor, som repræsenterer under halvdelen af La Poste-koncernens driftsresultat.

(173) Kommissionen noterer sig de franske myndigheders præciseringer og fremsætter to bemærkninger:

— De franske myndigheder hævder, at det på ingen måde ville indebære en garanti, selv om staten modsatte sig en afhændelse. Ikke desto mindre har de erkendt (selv om de anfægter, at La Poste kan have en fordel heraf), at kravet om kontinuitet i den offentlige service pålægges statens repræsentant under opfyldelse af proceduren i henhold til loven af 16. juli 1980⁽⁸⁷⁾, hvilket kan medføre objektivt ansvar for staten for ulige fordeling af offentlige byrder, som det påvises i det følgende⁽⁸⁸⁾

— Såfremt en kreditor i La Poste ikke kan henvende sig til et andet selskab i La Poste-koncernen for at opnå betaling af sin fordring, bør det undersøges, hvor stor en andel det regulerede område og eneretsområdet har i La Postes omsætning og ikke i La Poste-koncernens. I betragtning af reguleringens omfang i

Frankrig⁽⁸⁹⁾ er det klart, at de regulerede aktiviteter udgør en overvældende andel af aktiviteterne i den offentligretlige erhvervsvirksomhed La Poste. Fastsættelsen af takster for en stor del af La Postes aktiviteter er derfor underlagt et price cap, oven i købet fastsættes taksterne for eneretstjenester ved ministeriel bekendtgørelse.

(β) Visse opgaver og programmer under statsbudgettet kan bruges til at hjælpe en offentligretlig erhvervsvirksomhed til at indfri sin gæld

(174) Kommissionens ekspert har afdækket følgende programmer:

— Program nr. 823, Lån til organer, der er adskilt fra staten og forvalter offentlige tjenester: Dets formål »er at gøre det muligt for staten at bevilge lån til forskellige organer, der er adskilt fra staten og forvalter offentlige tjenester«⁽⁹⁰⁾. »Disse lån har til formål at imødegå nødsituationer, hvad enten det drejer sig om at sikre kontinuiteten i den offentlige foranstaltning eller fremskynde iværksættelsen af den ene eller anden foranstaltning. De giver ligeledes mulighed for midlertidig dækning af et uforudset likviditetsbehov, som en varig ressource senere skal sikre permanent. De gør det således muligt at undgå en bank- eller markedsfinansiering og samtidig at forebygge en øget opsplittning af de offentlige forvaltningers gæld eller en forøgelse af deres rentebyrde«.

— Under opgaven »Tilskud fra staten« er anført to programmer med titlerne »Kapitaltransaktioner vedrørende statslige tilskud« (program nr. 731) og »Gældsnedsettelse i staten og statens offentligretlige erhvervsvirksomheder« (program nr. 732). Under dette program skitseres i aktion nr. 01 »kapitalforhøjelser, bevillinger af egenkapital, aktionærlån og lignende lån«.

(175) Der er afsat betydelige beløb til disse lån. I henhold til program nr. 731 er der udtrykkeligt fastsat en reserve på 85 mio. EUR. Betalingsbevillingerne til aktion nr. 01 i program nr. 732 beløber sig til 660 mio. EUR. Betalingsbevillingerne til program nr. 823 beløber sig til 50 mio. EUR.

(176) Hvis La Poste får økonomiske vanskeligheder, kan staten bruge af disse programmer for at hjælpe La Poste. Ingen retsakt begrænser nemlig mulighederne for at bevilge lån til offentligretlige erhvervsvirksomheder, der udøver en økonomisk virksomhed og opererer i en konkurrencepræget sektor.

- (177) I skrivelse fremsendt den 27. oktober 2009 præciserer de franske myndigheder, at de aldrig har anfægtet, at offentligretlige erhvervsvirksomheder kan få lån fra staten, i øjeblikket eksplicitte, men at det ikke indebærer, at de offentligretlige erhvervsvirksomheder har nogen trækingsret på statsbudgettet. Som anført af Kommissionens ekspert kan aktionærlåneordningen bruges i forbindelse med alle statslige tilskud uanset juridisk form, hvilket udelukker, at der kan drages nogen konklusion alene for offentligretlige erhvervsvirksomheder. I modsætning til det, Kommissionens ekspert hævder, tages der med disse lån i fuldt omfang hensyn til Fællesskabets restriktioner, såfremt de følger principperne for en fornuftig investor.
- (178) Kommissionen konkluderer, at:
- de franske retsakter bemyndiger, tilskynder endda staten til at bevilge tilskud til offentligretlige erhvervsvirksomheder, fortrinsvis klassiske banklån i situationer med utilstrækkelig likviditet. Adgangen til disse midler er på ingen måde betinget af, at statsstøttereglerne tidligere er overholdt, og tilskuddene kan være »supplerende ressourcer« som omhandlet i lov af 16. juli 1980
 - disse retsakter er kendt af kreditorerne, som derfor med rette kan mene, at tilsynsmyndigheden vil kunne finde de nødvendige ressourcer til, at deres fordring kan blive betalt
 - La Poste har dog ikke nogen trækingsret til disse ressourcer.
- (179) I betragtning af at:
- der ikke i loven af 16. juli 1980 og gennemførelsesforanstaltningerne hertil fastsættes nogen likvidationsbortfaldsprocedure, hvor rettigheder og forpligtelser bortfalder
 - det ikke i loven af 16. juli 1980 og gennemførelsesforanstaltningerne hertil på noget tidspunkt fastsættes, at ressourcerne ikke kan frigøres
 - budgetdokumenterne viser, at offentligretlige erhvervsvirksomheder kan modtage særlige lån i tilfælde af presserende likviditetsbehov,
- anser Kommissionen den hypotese, hvor det ikke skulle lykkes kreditor at opnå betaling af sin fordring gennem procedurerne i loven af 16. juli 1980, for lidet sandsynlig.
- (180) Til gengæld har Kommissionen ikke afdækket nogen direkte adgang for offentligretlige erhvervsvirksomheder til finansministeriets konti, hvis »direkte adgang« skal forstås som en offentligretlig erhvervsvirksomheds mulighed for selv at træffe beslutning om direkte at øse af statens midler, der er stillet til dens rådighed, uden statens mellemkomst.
- iv) De franske myndigheders forslag om at præcisere gennemførelsesdekretet til loven af 16. juli 1980 er utilstrækkeligt
- (181) Indledningsvis understreger Kommissionen, at de franske myndigheder ikke har ændret lov af 16. juli 1980, der bliver analyseret i dette afsnit. Derfor må Kommissionens undersøgelse af, om der findes en garanti til fordel for La Poste nødvendigvis være baseret på gældende ret og ikke på, om de franske myndigheders forslag til at udelukke enhver garanti er tilstrækkelige eller ej, idet de aldrig er blevet stadfæstet. Heraf følger, at Kommissionens analyse i dette afsnit i al væsentlighed har til formål at give en fuldstændig beskrivelse af den procedure, der er forløbet ved Kommissionen.
- (182) Med henblik på at fastslå, at de af tilsynsmyndigheden frigjorte midler kun kan stamme fra myndighedens eller erhvervsvirksomhedens egne ressourcer, har de franske myndigheder foreslået at ændre gennemførelsesdekretet til loven af 16. juli 1980 som følger: »Når opfordringen ikke har givet noget resultat ved udløbet af disse frister, sørger statens repræsentant eller tilsynsmyndigheden for at opføre udgiften på den insolvente lokale myndigheds eller offentlige virksomheds budget. Den pågældende frigør evt. de nødvendige ressourcer af myndighedens eller virksomhedens budget ved at sænke de bevillinger, der er afsat til andre udgifter og endnu ikke er brugt, eller ved at hæve ressourcerne« (ændringerne er fremhævet med kursiv).
- (183) Ikke desto mindre anfører Kommissionen, som den har gjort i betragtning 58 i indledningsbeslutningen, at retsakterne, hverken i deres nuværende version eller i den ændrede version ifølge de franske myndigheders forslag, udelukker, at frigørelsen af ressourcer kan ske gennem en forhøjelse af ressourcer, som på forhånd er muliggjort gennem et tilskud eller en indsprøjtning af offentlige midler.

- (184) Kommissionen vil nu undersøge, hvilke klagemuligheder kreditor har i det lidet sandsynlige tilfælde, at den i loven af 16. juli 1980 fastsatte procedure ikke skulle sikre, at kreditor kan få sin betaling. Kommissionen vil bl.a. undersøge statens ansvar med henblik på at fastslå, om det udviser en garantiordnings kendetegn.
- 3) *Statens ansvar for iværksættelse af proceduren for tilbagebetaling af offentligretlige erhvervsvirksomheders gæld udviser en garantiordnings kendetegn*
- (185) Ifølge de franske myndigheder kan staten i princippet ikke drages til ansvar, hvad enten der er tale om culpa-ansvar eller objektivt ansvar⁽⁹¹⁾. De franske myndigheder erkender alligevel, at det godt kan være, at dommeren træffer bestemmelse om godtgørelse til kreditor i tilfælde af, at der foreligger et krav om kontinuitet i den offentlige service, og at dette krav skal opfyldes af statens repræsentant under udøvelsen af proceduren i henhold til loven af 16. juli 1980. Men i dette tilfælde vil godtgørelsen ikke have anden virkning end at sætte kreditor i den situation, han ville have været i efter de almindelige bestemmelser. Kreditor vil således ikke have nogen fordel.
- (186) Kommissionen anfører imidlertid, at kreditorer, i hvert fald simple kreditorer, efter de almindelige bestemmelser i princippet ikke får hele deres fordring dækket. Desuden får en virksomhed under likvidation ikke sin gæld betalt af en tredjemand, hvilket er tilfældet her.
- (187) De franske myndigheder hævder ligeledes, at de muligheder for godtgørelse til kreditorer, der åbnes ved at gøre ansvar gældende, under alle omstændigheder ikke kan sidestilles med en form for garanti.
- (188) Kommissionen mener dog, således som den agter at påvise, at statens pådragelse af ansvar (culpøst eller objektivt) ved iværksættelse af proceduren for inddrivelse af offentligretlige juridiske personers gæld i henhold til loven af 16. juli 1980 svarer til en garantimekanisme i henhold til fællesskabsretten, idet den sikrer kreditorerne betaling af deres fordring, idet medlemsstaten tvinges til at betale den i tilfælde af La Postes insolvens. Oven i købet sigter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (ECHR) i sin retspraksis i Campoloro-sagen mod at indføre en automatisk garanti. De franske myndigheder har ikke begrænset disse ansvars- eller garantiordninger, selv om det stod dem frit for at gøre det.
- i) Tidligere retspraksis: påvisning af den særlige ordning, der blev indført med Campoloro-sagen
- (189) Når en kreditor mod en offentligretlig juridisk person omfattet af loven af 16. juli 1980 søgte at gøre statens ansvar gældende ved at benytte beføjelserne i henhold til loven for Campoloro-sagen (gennemgås nedenfor), skelnede forvaltningsdommerne som anført af Kommissionens ekspert mellem to former for tab. Dels led kreditor tab, fordi hans fordring ikke blev betalt, et tab, der udelukkende skyldtes debtors insolvens. Dels kunne kreditor lide et særligt tab på grund af mangler i forbindelse med udøvelse af statens beføjelser (forsinkelse, ond vilje, afvisning af at indlede procedurerne, delvis indledning af procedurerne osv.). Det andet tab kunne ikke vurderes ud fra gældsbeløbet, men snarere ved at anslå omkostningerne ved en forsinkelse eller en afvisning af at benytte beføjelserne, der er fastsat i loven. Det er det synspunkt, forvaltningsappellretten i Lyon anlagde i Campoloro-sagen⁽⁹²⁾.
- ii) Conseil d'Etats dom i 2005 i Campoloro-sagen
- (190) Ifølge Kommissionens ekspert markerer den dom, Conseil d'Etat afsagde i Campoloro-sagen, et første vendepunkt, idet en af de hypoteser, der opstilles i den forbindelse, ikke længere er et egentligt tilfælde af ansvar, men virker som en garantiordning.
- (191) Først er der grund til at minde om principbetragtningen i dommen fra Conseil d'Etat af 18. november 2005, Société fermière de Campoloro, n°271898:
- »Gennem disse bestemmelser har lovgiverne ønsket at give statens repræsentant bemyndigelse til, i tilfælde af en lokal myndigheds manglende evne til efter påkrav herom at sikre håndhævelse af en retskraftig domstolsafgørelse, at træde i stedet for den pågældende myndigheds organer med henblik på at frigøre eller tilvejebringe ressourcer, således at domstolsafgørelsen kan håndhæves. Med henblik herpå kan han under dommerens kontrol og under hensyntagen til den lokale myndigheds situation og tvingende almene hensyn træffe de nødvendige foranstaltninger. Blandt disse er muligheden for at foretage salg af aktiver tilhørende myndigheden, forudsat at disse ikke er uundværlige for en gnidningsløs drift af de offentlige tjenester, den har ansvaret for. Såfremt præfekten afholder sig fra eller forsømmer at benytte de beføjelser, han således har i henhold til loven, har den lokale myndigheds kreditor ret til at vende sig mod staten i tilfælde af grov pligtforsømmelse i udøvelsen af tilsynsmyndigheden. Såfremt præfekten, i betragtning af myndighedens situation, bl.a. utilstrækkelige aktiver eller på grund af tvingende almene hensyn, lovligt har kunnet afvise at træffe visse foranstaltninger med henblik på at sikre fuld håndhævelse af domstolsafgørelsen, kan tabet som følge heraf for den lokale myndigheds kreditor medføre, at den offentlige myndighed ifalder ansvar, hvis den er usædvanlig og særlig«.

- (192) Conseil d'Etat etablerer således en tostrengt ordning.
- (193) For det første opbygger den en statslig ansvarsordning, som udelukkende er baseret på manglende udnyttelse af beføjelserne i henhold til loven af 16. juli 1980 og gennemførelsesbestemmelserne hertil. Der er tale om ansvar for grov pligtforsømmelse. Valget af grov pligtforsømmelse er begrundet i ønsket om ikke at foretage en automatisk overførsel af debitormyndighedens gæld til staten. Det hedder ifølge en erfaren kommentator ⁽⁹³⁾, at »hvis præfekten træffer foranstaltninger til at forsøge at frigøre supplerende ressourcer, men disse foranstaltninger viser sig utilstrækkelige i forhold til størrelsen af kommunens gæld, er det sandsynligt, at dommeren vil finde, at der har været tale om grov pligtforsømmelse«. Her er ansvaret for grov pligtforsømmelse »klassisk« og fungerer ikke som en garantiordning i tilfælde af debtors insolvens, eftersom det ikke alene kan afhjælpe insolvenssituationen.
- (194) For det andet fastslås det i dommen, at der kan ifaldes objektivt erstatningsansvar i to tilfælde.
- (195) I det første tilfælde »har præfekten på grund af tvingende almene hensyn lovligt kunnet afvise at træffe visse foranstaltninger med henblik på at sikre fuld håndhævelse af domstolsafgørelsen«. Vi har her et klassisk tilfælde af en undladelse fra forvaltningens side, der er begrundet i almene hensyn, men medfører dens ansvar på grund af ulige fordeling af de offentlige byrder. Debitor er teoretisk set ikke insolvent, men staten beslutter af hensyn til almenvellet ikke at bruge alle sine potentielle ressourcer. Denne situation viser ikke nogen garantiordning, for tabet for kreditor skyldes en statslig beslutning og ikke debtors finansielle solvenssituation. Følgerne er imidlertid de samme som ved en garantiordning.
- (196) Det andet tilfælde af objektivt ansvar nærmer sig mere en garantiordning. Den øverste forvaltningsdomstol, Conseil d'Etat, dømmer, at »såfremt præfekten, i betragtning af myndighedens situation, bl.a. utilstrækkelige aktiver (...), lovligt har kunnet afvise at træffe visse foranstaltninger med henblik på at sikre fuld håndhævelse af domstolsafgørelsen, kan tabet som følge heraf for den lokale myndigheds kreditor medføre, at den offentlige myndighed ifalder ansvar, hvis det er usædvanligt og særligt«. Det bemærkes, at det udelukkende er debitormyndighedens finansielle situation, der udløser ansvars pådragelsen. Valget af en objektiv ansvarsordning letter bevisbyrden for kreditor, eftersom denne simpelthen skal påvise den udløsende faktor, årsagssammenhængen og tabet.
- (197) Stadig ifølge Kommissionens ekspert er der to ligheder mellem denne ansvarsordning og en garantiordning. For det første kan den udløsende faktor objektivt set ikke tilskrives staten, eftersom det drejer sig om debitorinstitutionens situation, idet denne ansvarsordning bygger på det samme forhold som garantiordningen, dvs. debtors insolvens. For det andet synes det tab, Conseil d'Etat omtaler, i mangel af andre oplysninger at være den manglende afvikling af selve gælden, hvilket er et forhold, som også udløser garantien.
- (198) Ganske vist begrænser Conseil d'Etat statens ansvars pådragelse til usædvanlige og særlige tab. Ifølge Kommissionens ekspert kan man for at finde frem til den usædvanlige karakter benytte udelukkelsesmetoden. Enten er gælden af ringe omfang, og man kan med rette gå ud fra, at den ikke vil bringe en offentlig national virksomhed (især La Poste) i en insolvenssituation, eller også er gælden meget stor, og tabets usædvanlige karakter vil følge heraf. Når man ser på tabets særlige karakter, kan man gå ud fra, at offentlige virksomheder med en stor gæld ikke har mange kreditorer. Derfor er den grænse, der blev indført ved Conseil d'Etats dom, i realiteten ikke en grænse, eftersom man kan formode, at kun de store fordringer virkelig vil blive berørt, og for dem vil der altid være tale om et usædvanligt alvorligt tab.
- (199) Det er i øvrigt den fortolkning, man finder i den mest forstandige retslitteratur. Så ifølge (ovennævnte) kommentar af P. Bon »er præfekten i dette tilfælde, der sandsynligvis svarer til det foreliggende i betragtning af det åbenlyse misforhold mellem det beløb, dommeren dømte kommunen til at betale, og sidstnævntes utilstrækkelige midler, på en vis måde i en blindgyde, eftersom det er tvivlsomt, at han kan frigøre tilstrækkelige ressourcer til, at kommunen kan betale hele sin gæld. Retfærdigheden kræver afgjort, at de to sagsøgende selskaber efter så mange år får en godtgørelse. »den gør staten til forsikringsgiver med en forpligtelse i forhold til de skadelige følger af den nævnte ukyndighed [kommunens]«. Ifølge Kommissionens ekspert er den korrekte term ikke »forsikringsgiver«, men snarere »forpligtet garant«.
- (200) I deres årbog understreger C. Landais og F. Lenica, som leder dokumentationsafdelingen ved Conseil d'Etat, under dommen i Société fermière de Campoloro-sagen ⁽⁹⁴⁾ på tidspunktet for udlægningen af dommen denne anden hypoteses originale karakter og afviser at fortolke den, som om ansvaret for lokale og regionale myndigheds gæld overføres til staten. Men Kommissionens ekspert understreger, at når fortolkningen diskuteres, skyldes det, at den skal ses i forhold til udlægningen af dommen. Afslutningen på kommentaren er i øvrigt afslørende, idet kommentatorerne tænker på et lån eller et særligt tilskud. Herefter bemærker man, at de, der afviser at sidestille den valgte ansvarsordning med en garantiordning, i sidste ende benytter andre elementer af garantiordningen (tilskud).

- (201) Kommissionens ekspert forkaster ligeledes den vurdering, D. Labetoulle fremsætter i sin artikel om objektivt forvaltningsretligt ansvar⁽⁹⁵⁾, som den franske regering anfører i sine bemærkninger. Denne forfatter bemærker, at Conseil d'Etat i Campoloro-sagen vurderer, at præfektens lovlige beslutning kun »kan tænkes at påføre staten ansvar«. Han udleder heraf, at der ikke er tale om nogen automatisk karakter. Ifølge Kommissionens ekspert kan man ikke tilslutte sig denne fortolkning. Conseil d'Etat udtaler nemlig, at præfektens beslutning kan påføre staten ansvar, »hvis det [tabet] er af usædvanlig og særlig karakter«. Usikkerheden hviler ikke på princippet om, at der foreligger et ansvar, og at det kan gøres gældende, hvis betingelserne herfor er opfyldt, men på, at der foreligger et tab, som skal udvise visse særlige kendetegn. Som vi har set, er der imidlertid intet til hinder for at gøre ansvar gældende, hvis der er tale om et usædvanligt og særligt tab. Så er der ganske rigtigt en automatik i selve princippet om at gøre ansvar gældende, som har alle en garantis kendetegn.
- (202) Endelig anfører Kommissionens ekspert, at ingen kommentator af Campoloro-dommen mener, at fordringen kan forblive ubetalt.
- (203) Kommissionens ekspert konkluderer, at der med ovennævnte dom fra Conseil d'Etat i Campoloro-sagen er indført en ansvarsordning, som udviser alle en garantiordnings kendetegn.
- iii) Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols (ECHR) afslutning af Campoloro-sagen
- (204) ECHR afsluttede Campoloro-sagen med i sin dom af 6. december 2006, Société de gestion du port de Campoloro og Société fermière de Campoloro mod Frankrig⁽⁹⁶⁾ at pålægge staten ansvaret for hele kommunen Santa-Maria-Poggios gæld til de sagsøgende selskaber. Sagen viser, at den franske stats ansvarspådragelse i dette tilfælde virker som en implicit garanti for offentlige myndigheders gæld og ikke er knyttet til nogen betingelse om tab.
- (205) Ved domstolen forsøgte de franske myndigheder at påberåbe sig dels, at der ikke var noget udløsende forhold, som kunne tilskrives staten, og dels, at der ikke forelå nogen statsgaranti over for offentlige myndigheder med status af juridisk person. Man kan læse, at »[den franske regering] mener, at kun objektive grunde, der udelukkende beror på, at det er fysisk umuligt for kommunen at frigøre tilstrækkelige indtægter, har forsinket en fuldstændig fuldbyrdelse af dommene«. »Regeringen fastholder derfor, at den manglende fuldbyrdelse af dommene ikke skyldes en bevidst undladelse hos de nationale myndigheder, stat eller kommune. De manglende bevillinger er ikke et påskud, men en realitet på grund af den juridiske persons, dvs. skyldnerens, insolvens«. »Den manglende betaling af gælden skyldes udelukkende kommunens finansielle vanskeligheder, og disse omstændigheder ser ikke ud til at være af en sådan art, at myndigheden kan undlade at overholde sine forpligtelser eller overføre ansvaret for sin gæld til staten (EF, Batz sur Mer kommune, 25. september 1970). Efter national ret findes der intet retsgrundlag for, at staten træder i en kommunes sted med henblik på betaling af godtgørelser. Denne substitution kan heller ikke have gyldig hjemmel i artikel 6, stk. 1, i konventionen, eftersom en sådan løsning ville stride imod selve begrebet juridisk person, som forudsætter uafhængighed, dvs. en selvstændig formue«. Selv om den franske regering netop forsøgte at gøre de forskelle gældende mellem ansvarsordningen og garantiordningen, der er anført i det ovenstående, blev disse argumenter i sidste ende ikke taget til følge af domstolen.
- (206) For at afslutte bevisførelsen bør sagsøgernes argumenter også medtages, idet de tværtimod blev taget til følge af domstolen.
- »Således er der ikke i national ret fastsat nogen midlertidig støtteordning for at afhjælpe kommunens betalingsstandsningssituation«. »Staten kan ikke fralægge sig sin forpligtelse til at fuldbyrde retsafgørelser ved at påberåbe sig manglende bevillinger eller lokale myndigheders autonomi, som den indtil nu ikke har kunnet garantere, eftersom kommunen ikke er i stand til at betale sin gæld. Sagsøgerne gør derfor opmærksom på statens manglende evne til at indføre positive foranstaltninger, der ville have gjort det muligt for kommunen at opfylde den bidragsforpligtelse, som påhviler den«. »Sagsøgerne konstaterer, at Conseil d'Etat i sin dom af 18. november 2005 har udtalt, at lovgiverne har haft til hensigt — i tilfælde af en lokal myndigheds manglende evne til at sikre fuldbyrdelsen af en domstolsafgørelse — at give statens repræsentant beføjelse til at træde i stedet for denne myndigheds organer med henblik på at frigøre eller skabe de nødvendige ressourcer til at sikre fuldbyrdelse af den pågældende retsafgørelse. Det er på grundlag af den franske stats egen misligholdelse, at sagsøgerne anmoder om at få fastslået overtrædelse af artikel 6, stk. 1, og erstatning som følge heraf, hvilket ikke på nogen måde er i modstrid med selve begrebet juridisk person og heller ikke med begreberne uafhængighed og selvstændig formue«.
- (207) Domstolen fastslog endelig en overtrædelse af artikel 6, stk. 1, i den europæiske menneskerettighedskonvention, bl.a. med følgende begrundelse: »Disse domme bør derfor fuldbyrdes, idet domstolen minder om, at en statslig myndighed ikke kan bruge manglende ressourcer som påskud for ikke at betale en gæld i henhold til en retsafgørelse (ovennævnte Bourdov § 30)«.

(208) Domstolen fastslog ligeledes en overtrædelse af artikel 1 i protokol nr. 1 til den europæiske menneskerettighedskonvention: »Det forhold, at de pågældende parter ikke kunne opnå fuldbyrdelse af disse domme, udgør en indgriben i de pågældendes ejendomsret, som henhører under protokol nr. 1, artikel 1, stk. 1, første sætning. Regeringen har ikke givet nogen begrundelse for denne indgriben, og domstolen mener, at manglende ressourcer ikke kan legitimere en sådan undladelse (ibid)«. »Alt i alt mener domstolen, at de sagsøgende selskaber har været udsat og stadig er udsat for en særlig og alt for stor byrde som følge af den manglende betaling af de beløb, de skulle have haft til fuldbyrdelse af ovennævnte domme af 10. juli 1992. Dermed er der tale om en overtrædelse af artikel 1 i protokol nr. 1«. Endelig pålagde domstolen staten hele skyldnerkommunernes gæld. »På baggrund af ovenstående mener domstolen, at det påhviler den sagsøgte stat at sørge for betaling til de sagsøgende selskaber eller i givet fald til deres rettighedshavere af de fordringer, de har haft, siden dommene blev afsagt af forvaltningsdomstolen i Bastia den 10. juli 1992 (ibidem), inklusive renter, indtil dagen for afsigelse af nærværende dom«.

(209) Kommissionens ekspert har af denne retspraksis udledt, at staten skal dække offentlige myndigheders gæld.

(210) Heraf kan der ifølge Kommissionen udledes tre vigtige forhold:

— Ansvarret fungerer som en implicit garanti. Dels dømmes den franske stat til at betale hele gælden, og der er ikke foretaget nogen fordeling mellem det, der kunne skyldes den offentlige skyldnermyndigheds insolvenssituation og eventuelle misligholdelser, som kan tilskrives staten. Den anvendte ordlyd fortjener at blive fremhævet, eftersom domstolen ikke nævner statens eventuelle ansvar, men finder, at det påhviler staten at »sørge for« betaling. Denne ordlyd har mere grund i garanti end i ansvar. Endvidere søger domstolen på intet tidspunkt en udløsende faktor, der kan tilskrives staten, og holder sig udelukkende til skyldnerens insolvens. Endelig foretager domstolen en fuldstændig overførsel af de dømte kommuners gæld til staten. Disse forskellige elementer viser, at denne ansvarsordning i realiteten fungerer som en garantiordning. Det skal imidlertid bemærkes, at sagsøgerne først skal have en domstolsafgørelse om anerkendelse af deres fordring. Endvidere er denne garanti implicit, for den er ikke indskrevet i nogen retsakt. Det viser, at en national retlig mekanisme kan fortolkes som en implicit garanti

— Dette ansvar dækker gæld hos offentlige myndigheder, som dog har status af juridiske personer.

Den franske regering påberåbte sig udtrykkeligt eksistensen af en juridisk person og egne midler som argument mod, at den franske stats ansvar kunne gøres gældende. Dette argument blev tilsidesat af domstolen

— Anvendelsesområdet for statsgarantien dækker de dertil knyttede offentlige myndigheder. Garantien er derfor tæt knyttet til skyldnerens offentligretlige status.

(211) Det skal anføres, at den løsning, ECHR har lagt til grund i Campoloro-sagen, ikke er isoleret og hænger sammen med en meget fast retspraksis. Således har ECHR i sin dom af 13. maj 1980, Artico mod Italien⁽⁹⁷⁾, afgjort, at når en misligholdelse skyldes en anden person end staten, påhviler det den pågældende stat som garantiforpligtet i henhold til artikel 6, stk. 1, at handle således, at sagsøger faktisk får den ret, der tilkommer ham i henhold til artiklen. I sagen af 19. marts 1997, Bourdov mod Rusland, nr. 59498/00, fastslår domstolen ligeledes, at »en statslig myndighed ikke kan bruge manglende bevilgninger som undskyldning for ikke at betale sin gæld«.

iv) Gennemgang af de franske myndigheders bemærkninger

(a) Bemærkning vedrørende forskellen mellem lokale myndigheder og offentlige erhvervsvirksomheder

(212) Ifølge de franske myndigheder⁽⁹⁸⁾ er Kommissionens eksperts bevisførelse på ingen måde afgørende, men begrænser sig til at henvise til forskellige fortolkninger af Campoloro-dommen. Navnlig skelner hun ikke mellem offentlige virksomheder og lokale myndigheder, selv om denne forskel er central i spørgsmålet om, hvorvidt en fordring kan forblive ubetalt. De franske myndigheder gentager her udtalelsen fra deres ekspert. Denne sætter spørgsmålstegn ved forudsætningen for de slutninger, Kommissionen drager på grundlag af Campoloro-dommen: Kommissionens slutning bygger på sidestillingen af lokale myndigheder og offentlige virksomheder, som har det til fælles, at de er juridiske offentligretlige personer, der er adskilt fra staten. Men disse to typer enheder har ikke den samme forfatningsmæssige status. Således er det et forfatningsmæssigt krav, at der findes lokale myndigheder, og staten har en forpligtelse til at sikre deres overlevelse. De offentlige erhvervsvirksomheder har på ingen måde den samme forfatningsmæssige status og kan forsvinde. Derfor kan retspraksis fra Campoloro-sagen, som vedrører tilfælde af lokale myndigheders misligholdelse, ikke bruges, når det drejer sig om offentlige virksomheder.

- (213) Kommissionen skal nu undersøge, om forskellen i forfatningsmæssig status mellem lokale myndigheder og offentlige virksomheder kan sætte spørgsmålstegn ved de konklusioner, dens ekspert har draget på grundlag af ECHR's og Conseil d'Etats afgørelser i Campoloro-sagen.
- (214) Kommissionen fastslår, at det, der ligger til grund for ECHR's afgørelse, ikke er nødvendigheden af at bevare den berørte lokale myndigheds eksistens, men at bevare kreditors rettigheder, dvs. den pågældendes ret til en retfærdig rettergang (artikel 6, stk. 1, i den europæiske menneskerettighedskonvention) og beskyttelse af den pågældendes ejendom (artikel 1 i protokol nr. 1). Kreditors rettigheder bliver lige krænkede, uanset om debitor er en offentlig virksomhed eller en lokal myndighed.
- (215) Med hensyn til Conseil d'Etats afgørelse bør der skelnes mellem de forskellige ansvarsordninger:
- Ansvar for grov pligtforsømmelse bygger på statens manglende udnyttelse af beføjelserne i henhold til loven af 16. juli 1980. Det er således uafhængigt af, om debitor er en lokal myndighed eller en offentlig virksomhed
 - Objektivt ansvar bygger på to hypoteser:
 - a) Efter den første hypotese afviser præfekten at træffe visse foranstaltninger på grund af tvingende almene hensyn. Der kan være tale om nødvendigheden af at bevare den lokale myndigheds eksistens, men også om at bevare den offentlige service. De franske myndigheders ekspert understreger, at kravet om kontinuitet kun vedrører den pågældende service og ikke den institution, der forvalter den. Under afventning af, at den offentlige serviceopgave evt. overføres til en institution, der er i stand til at påtage sig den, kan bevarelsen af kontinuiteten i den offentlige service på kort sigt ikke desto mindre betyde, at præfekten skal træffe visse foranstaltninger, f.eks. bevarelse af de nødvendige aktiver til den offentlige serviceopgave eller forhøjelse af ressourcerne til at betale fordringen. I øvrigt anerkender de franske myndigheder, at kravet om kontinuitet i den offentlige service er afgørende for statens repræsentant i forbindelse med håndtælingen af den procedure, der er indført med loven af 16. juli 1980.
 - b) Efter den anden hypotese kan der gøres objektivt ansvar gældende, »såfremt præfekten i betragtning af myndighedens situation, bl.a. utilstrækkelige aktiver (...), lovligt har kunnet afvise at træffe visse foranstaltninger med henblik på at sikre fuld håndtævelse af domstolsafgørelsen, kan tabet som følge heraf for den lokale myndigheds kreditor medføre, at den offentlige myndighed ifalder ansvar, hvis det er usædvanligt og særligt«. Således som det blev anført ovenfor, er den ansvarsudløsende faktor udelukkende skyldnermyndighedens finansielle situation. Derfor kan den pågældende være en virksomhed lige så vel som en lokal myndighed.
- (216) Som konklusion finder Kommissionen, at forskellen mellem lokale myndigheders og offentlige virksomheders forfatningsmæssige status ikke rækker ved de konklusioner, Kommissionens ekspert har draget af retspraksis fra Campoloro-sagen. Desuden bemærker Kommissionen, at de franske myndigheders argumentation sigter mod at anfægte Campoloro-sagens relevans for den foreliggende sag, som ikke vedrører en lokal myndighed, selv om det var de franske myndigheder selv, der i første omgang påberåbte sig Campoloro-sagen til støtte for deres holdning.
- (β) Bemærkning vedrørende det manglende grundlag for at drage staten til ansvar
- (217) Endvidere har de franske myndigheder svært ved at se, på hvilket grundlag staten kan pådrage sig objektivt ansvar i tilfælde af en offentlig virksomheds misligholdelse, idet statens ansvar i den forbindelse kun kan gøres gældende, hvis det forhold (herunder undladelsen), den tilskrives, har været den direkte årsag til tabet, hvilket ikke var tilfældet i den foreliggende sag.
- (218) Kommissionen konstaterer imidlertid, at Conseil d'Etat og ECHR i deres afgørelser klart fastslår, at statens objektive ansvar kan gøres gældende.
- (γ) Bemærkning vedrørende manglen på usædvanligt og særligt tab
- (219) Endelig har de franske myndigheder svært ved at se, hvorfor dommeren skulle betragte tabet som »særligt«, fordi det vedrører alle virksomhedens kreditorer, eller som »usædvanligt«, hvis kreditorerne har accepteret at yde en virksomhed kredit i en usikker finansiell situation.

- (220) Kommissionen bemærker, at eksistensen af et usædvanligt og særligt tab faktisk udgør en grænse for statens ansvarspådragelse ifølge Conseil d'Etats retspraksis. De franske myndigheder tvivler på, at der foreligger usædvanligt tab, når kreditorerne har accepteret at yde en virksomhed kredit i en usikker finansiel situation. Kommissionen anfører i den forbindelse, at dette argument forudsætter, at garantien ikke findes (og at kreditorerne mener, at den ikke findes), mens ovenstående analyse viser det modsatte. For hvis kreditorerne har tillid til, at garantien findes, vil virksomhedens finansielle situation være langt mindre afgørende for enhver kreditor, når han skal beslutte at yde virksomheden kredit, og når han skal forhandle betingelserne for denne kredit. Endvidere skal man tage i betragtning, at gælden kan have været indgået, mens den offentlige virksomhed ikke var i fare, eller at de finansielle vanskeligheder ikke med rimelighed kunne være kendt af kreditor. Under alle omstændigheder skal begrebet usædvanligt tab forstås ud over spørgsmålet om, hvorvidt virksomheden havde finansielle vanskeligheder eller ej og endda ud over spørgsmålet om, hvorvidt alle kreditorer eller kun en enkelt led tab. Ifølge retspraksis for det administrative objektive ansvar⁽⁹⁹⁾ vurderes det usædvanlige og særlige tab ud fra almentilstanden. For at blive betegnet som et usædvanligt og særligt tab skal tabet for den, der lider det, være af en betydning, som står i et misforhold til det almentilstandens formål, der forfølges. Kommissionen udleder heraf, at tabets usædvanlige og særlige karakter uden nogen tvivl udgør et filter, der kan forhindre godtgørelse for et vist antal fordringer, men at sandsynligheden for, at dette filter spiller en rolle bliver mindre, jo større gælden bliver. Endelig minder Kommissionen om, at det ikke er en betingelse ifølge ECHR's retspraksis, at der foreligger et usædvanligt og særligt tab. Derfor kan enhver fordringshaver i princippet få erstatning fra staten til at dække sin gæld ved afslutningen af en retssag.
- v) Manglende begrænsning af statens ansvar og/eller garanti
- (221) Kommissionen understreger, at der, som vi har set ovenfor, ikke er noget til hinder for, at lovgiver fastsætter, at staten kun svarer for offentlige erhvervsvirksomheders gæld i forhold til sit oprindelige indskud (eller bevilling), som det sker for visse selskaber. Især er der intet, der forhindrer lovgiver i at fastsætte en begrænsning af ansvaret eller simpelthen præcisere, at staten som aktionær kun kan være ansvarlig for en offentlig erhvervsvirksomheds gæld i tilfælde af misligholdelse eller forhold, der ligger uden for den offentlige erhvervsvirksomheds insolvens, og kan tilskrives den personligt, og som har medført et særligt tab. Derfor står det lovgiver frit for at forhindre den statslige garanti for offentlige erhvervsvirksomheder og begrænse statens ansvarspådragelse, når det gælder de tab kreditorerne lider. Disse nærmere oplysninger har de franske myndigheder imidlertid ikke givet.
- vi) Kommissionens konklusion
- (222) Kommissionen konkluderer på grundlag af pkt. (i) til (v), at en kreditor, som ikke har opnået betaling af sin fordring gennem procedurerne i lov af 16. juli 1980, i henhold til gældende fransk ret kan få hele beløbet svarende til den ikke fyldstgjorte fordring ved som sidste udvej at påberåbe sig statens ansvar i modsætning til det, der sker i forbindelse med en almindelig likvidationsprocedure, hvor tilbagebetalingen til kreditor er begrænset til værdien af de disponible aktiver. Statens ansvar behandles som en garanti. Det er ikke begrænset i henhold til nogen fransk retsakt. Det er uløseligt forbundet med skyldnerinstitutionens offentligretlige status.
- vii) Analyse af det franske forslag vedrørende bestemmelsen i kontrakterne
- (223) Såfremt Kommissionen vedtog en beslutning om, at der ikke foreligger støtte, ville de franske myndigheder være parat til at udvide deres forslag om at anføre, at der ikke foreligger nogen garanti, til samtlige kontrakter, der indebærer en fordring. Ifølge de franske myndigheder ville denne udvidelse gøre det muligt at fjerne enhver risiko for, at statens ansvar gøres gældende alene med henvisning til La Postes insolvens.
- (224) Indledningsvis ønsker Kommissionen at minde om, at bemærkningen i betragtning 181 naturligvis gælder for dette afsnit af nærværende afgørelse. Som anført i indledningsbeslutningen erkender Kommissionen i øvrigt, at der er tale om en foranstaltning, som kan begrænse mulighederne for, at en kreditor, der har underskrevet en sådan kontrakt, kan opnå betaling af sin fordring gennem en retssag. Den er imidlertid stadig i tvivl om denne løsnings varighed, idet undtagelsen på grund af accepteret risiko er en regel i henhold til retspraksis, som altid kan udvikle sig (der er endnu mere grund til ikke at udelukke en ændring af retspraksis, eftersom retspraksis udvikler sig i retning af en udvidelse af statens objektive ansvar). Som svar på de franske myndigheders bemærkninger understreger Kommissionen, at de foregående bemærkninger ikke får Kommissionen til at nægte, at de franske myndigheders forslag kan have en virkning, men til at understrege, hvor skrøbelige de juridiske rammer er, der kommer ud af det.

(225) I øvrigt finder Kommissionen de franske myndigheders forslag utilstrækkeligt, for statsgarantien vil kunne bringes i anvendelse for alle typer ansvar, herunder bl.a. ansvar uden for kontraktforhold og strafansvar, der ud fra denne synsvinkel udviser de samme kendetegn. Det er således kontraktligt umuligt på forhånd at fastslå over for skyldnerne, at staten ikke hæfter for La Postes gæld. Generelt kan La Poste være skyldner over for tredjemand via forskellige juridiske mekanismer, hvilket ville involvere statens garanti i tilfælde af misligholdelse. Hvis La Poste f.eks. skulle overtage en anden struktur (en anden offentlig virksomhed), ville den ved samme lejlighed skulle have overført den pågældende strukturs rettigheder og forpligtelser. Hvis den herefter skulle betale denne strukturs gæld til tredjemand, ville det ikke gennem nogen kontrakt eller noget juridisk dokument kunne forudses, at staten ikke hæfter for tilbagebetaling af La Postes gæld til den overtagne strukturs kreditorer, eftersom ingen kunne forudse det. Således kan La Poste gennem en omdannelse (fusion, overtagelse) af visse strukturer i den offentlige sektor, blive skyldner for visse gældsposter over for tredjemand, uden at det kontraktligt er muligt at fastsætte en begrænsning af statens garanti. Det er derfor utilstrækkeligt at indsætte en sådan klausul i »kontrakter« med »kreditorer«, for den dækker ikke alle hypoteser. En sådan formulering vil formentlig ikke dække fordringer, som tredjemand måtte have, og som ikke kan afdækkes i første omgang. Kun en almenyldig lov, hvori det hedder, at staten ikke er garant for La Poste, og som gælder i alle forhold og for alle typer tredjemand, er tilstrækkelig.

(226) Såfremt de franske forslag endelig skulle blokere for enhver mulighed for, at en kreditor mod La Poste skulle gøre statens ansvar gældende for at opnå betaling af sin fordring (et tilfælde, som ifølge Kommissionen ikke er verificeret), gør disse forslag det ikke muligt klart at fastslå, hvad der ville ske i tilfælde af La Postes insolvens. En kreditor mod La Poste, der ikke har kunnet opnå betaling af sin fordring ved at forlange tvangsfuldbyrdelse af sin individuelle fordring, vil altid kunne håbe på at modtage betaling af sin fordring i forbindelse med en samlet genopretning af La Poste finansieret af staten, som det vil blive påvist senere i denne afgørelse.

4) *Selv om kreditor ikke bliver fyldestgjort, kan han knytte retsvirkninger til den legitime fejltagelse, han begik ved etablering af fordringen, idet den altid vil blive imødekommet*

(227) Ved anvendelse af teorien om ydre fremtræden⁽¹⁰⁰⁾, bliver det muligt at bekræfte bevisførelsen. For selv om man fulgte de franske myndigheders ræsonnement om, at der ikke findes nogen ubegrænset garanti til fordel for La Poste som følge af virksomhedens status, et ræsonnement, som Kommissionen tilbageviser, fører de ovenfor

analyserede oplysninger til, at fordringshaverne med rette tror, at der alligevel foreligger en sådan garanti. Teorien om ydre fremtræden forstærker virkningen af sammenfaldet af en række indicier.

(228) De vigtigste relevante indicier for teorien om ydre fremtræden anføres i det følgende:

— Med hensyn til statsgarantien til fordel for offentlige erhvervsvirksomheder giver forskellige retsakter (loven af 16. juli 1980 og gennemførelsesforanstaltningerne hertil) eller officielle dokumenter (budgetdokumenter) kreditor anledning til at tro, at staten vil påtage sig offentlige virksomheders gæld i tilfælde af utilstrækkelig likviditet eller vil påtage sig sit ansvar

— Den manglende præcisering af retstilstanden efter Campoloro-sagen og de første sager, Kommissionen indledte vedrørende offentlige virksomheders status, øger også kreditorernes tillid til, at der findes en sådan garanti

— Den manglende klare oplysning om retsvirkningerne af en offentlig virksomheds betalingsstandsning peger også i den retning

— Kreditvurderingsbureauernes reaktion indgår også i den sammenhæng, idet tredjemand med rette eller urette tillægger skyldnerens status en betydning, idet der gives en karakter, hvis rolle er altafgørende på finansieringsområdet (dette vil blive påvist i afsnit 4.1.2.a) i nærværende afgørelse

(229) Kommissionen konkluderer på grundlag af sin eksperter konklusioner, at selv om det efter den hypotese, de franske myndigheder forsvarede, var fejlagtigt, når en kreditor mente, at staten er forpligtet til at garantere for offentlige virksomheders, og især La Postes, gæld, ville den pågældendes fejltagelse være legitim på baggrund af de ovennævnte elementer og ville retligt kunne tillægges retsvirkninger. Hvis kreditor undtagelsesvis ikke skulle opnå betaling af sin fordring, ville han alligevel være sikker på, at den ikke ville bortfalde.

B. *Garanti for opretholdelse af La Postes og/eller dens forpligtelses eksistens*

(230) Såfremt kreditor ikke inden for en rimelig frist og efter anvendelse af de i foregående afsnit beskrevne procedurer skulle opnå betaling af sin fordring, vil han, således som det vil blive påvist, være sikker på, at den ikke bortfalder. Når et privatretligt selskab lukker, vil dets rettigheder og forpligtelser forsvinde med det. Proceduren for likvidation af selskaber giver ingen forsikring om betaling af fordringer. De offentlige virksomheders situation er anderledes. Som det blev påvist ovenfor, findes der ingen procedure for lukning-likvidation af offentlige virksomheder under betalingsstandsning med bortfald af deres gæld. I tilfælde af, at en offentlig myndighed beslutter en lukning, beviser praksis og visse grundlæggende forvaltningsretlige principper — selv om det ikke udtrykkeligt står i nogen lov — at de lukkede virksomheders rettigheder og forpligtelser som sådan altid overtages af en anden enhed og i mangel heraf af staten. Der findes ingen lukning-likvidation af en offentlig virksomhed efter beslutning af en offentlig myndighed, hvor virksomhedens rettigheder og forpligtelser bortfalder. Derfor er hver fordringshaver sikker på, at den rettighed, han har i henhold til sin fordring, vil kunne gøres gældende over for en anden institution, og at hans fordring derfor ikke vil bortfalde.

(231) Denne bevisførelse bygger på den praktiske undersøgelse af de organiske udviklingstendenser i offentlige virksomheder. Denne undersøgelse, som Kommissionens ekspert har gennemført, viser, at offentlige virksomheders gæld altid overføres til en anden juridisk person, der ikke kan afvise den.

(232) Kommissionens ekspert har skelnet mellem tre årsager til, at offentlige virksomheder lukkes: ⁽¹⁰¹⁾ ophør efter en bestemt frist (1), opgavens bortfald (2) og det tilfælde, man oftest støder på, overførsel af opgaven, hvilket nødvendigvis indebærer overførsel af rettigheder og forpligtelser (3).

a) *Offentlige virksomheder, der ophører efter en bestemt frist*

(233) Man møder sjældent tilfældet med offentlige virksomheder, der ophører efter en bestemt frist. Det eneste eksempel ⁽¹⁰²⁾, Kommissionens ekspert fandt, viser, at den offentlige virksomheds rettigheder og forpligtelser, bl.a. dens gæld (som udtrykkeligt omtales), overføres til andre offentligretlige juridiske personer.

b) *Lukning af offentlige virksomheder på grund af bortfald af deres opgave*

(234) Hvis den offentlige virksomheds opgave bortfalder, indebærer det så godt som altid, at en public service-opgave bortfalder først. Det betyder, at de offentlige myndigheder ikke længere ønsker at se en almenyttig opgave, som de skal påtage sig eller sørge for, i den ene eller den anden aktivitet. Imidlertid går tendensen snarere i retning af at identificere stadig flere aktiviteter som public service. Det kan forklare, at dette fænomen har et meget begrænset omfang.

(235) Det er imidlertid nødvendigt at forbeholde tilfældet med offentlige virksomheder, som ikke bedriver public service, og hvis lukning på grund af bortfald af opgaven, ikke indebærer et forudgående bortfald af en public service-opgave. La Poste indgår ikke i sidstnævnte kategori. Men selv i det tilfælde viser praksis under alle omstændigheder, at disse virksomheders rettigheder og forpligtelser konsekvent overtages af en anden offentligretlig juridisk enhed, som oftest staten selv, hvilket de mange retsakter og eksempler, Kommissionens ekspert har afdækket ⁽¹⁰³⁾ på grundlag af S. Carpi-Petits undersøgelse, viser ⁽¹⁰⁴⁾.

c) *Overførsel af opgaven indebærer en overførsel af rettigheder og forpligtelser*

(236) Overførsel af en offentlig virksomheds opgave til en anden enhed, hvilket indebærer overførsel af rettigheder og forpligtelser, er det hyppigste tilfælde. Princippet om kontinuitet i den offentlige service indebærer en overførsel af de formuegoder, der er afsat til opgaven, og som følge heraf en overførsel af rettigheder og forpligtelser.

(237) Der viser sig det grundlæggende princip, at når opgaven består, overføres den gamle offentlige virksomheds gæld til det organ, der overtager opgaven.

(238) Som oftest ⁽¹⁰⁵⁾ overføres opgaven til et enkelt organ, hvilket betyder, at formuen overføres i sin helhed uden skifte. Det samme princip gælder i de tilfælde, hvor formuen overgår til en privatperson ⁽¹⁰⁶⁾.

(239) Der findes endvidere tilfælde af formuedeling, hvilket også viser en kontinuitet i offentlige virksomheders rettigheder og forpligtelser.

- (240) Dekret nr. 74-947 af 14. november 1974 om overførsel af ORTF's formuegoder, rettigheder og forpligtelser til Institut de l'audiovisuel konkretiserer eksistensen af et princip for udpegning af en »standardefterfølger«. Det hedder således i art. 1: »Office de radiodiffusion-télévision française's formuegoder, rettigheder og forpligtelser, der ikke er overført [...] til den offentlige spredningsvirksomhed eller til et af de selskaber, der oprettes i henhold til denne lov, vil kunne overføres til institut de l'audiovisuel fra den 1. januar 1975 ved premierministrens bekendtgørelse«.
- (241) De tilfælde, hvor formuen overføres i flere etaper, bekræfter den tendens, der tidligere er påvist ⁽¹⁰⁷⁾.
- (242) Når en offentlig virksomhed omdannes til aktieselskab, findes der flere »omdannelsesmetoder«:
- lukning-nedlæggelse: Det enkleste tilfælde er lukning ved nedlæggelse, idet den offentlige virksomhed så opløses
 - lukning-substitution: Lukning ved substitution er ifølge B. Plessix ⁽¹⁰⁸⁾ »nedlæggelse af den offentlige virksomhed [som] ledsages af oprettelsen af en ny juridisk person, som får overdraget den vedtægtsmæssige opgave, den opløste virksomhed havde ansvaret for. Med andre ord indsættes en ny juridisk person i den opløste virksomheds rettigheder og forpligtelser. En ny juridisk person efterfølger den nedlagte virksomhed og overtager dennes opgaver«
 - omdannelse uden nedlæggelse: Omdannelse uden nedlæggelse eller uden lukning er en operation, der bygger på princippet om, at den omdannede juridiske person skal videreføres.
- (243) Lovgiver har i de seneste år arbejdet for omdannelse uden lukning. Ved de første omdannelser, og især i forbindelse med France Télécom, nedlægger lovgiver den offentlige erhvervsvirksomhed og indskyder derefter samtlige dens formuegoder, rettigheder og forpligtelser i en ny juridisk person, der antager form af et privatretligt selskab ⁽¹⁰⁹⁾. Ved de efterfølgende operationer foretager lovgiver kun en ændring af den retlige form uden at oprette en ny juridisk person. Der er således ikke tale om indskud af den offentlige virksomheds formuegoder, rettigheder og forpligtelser og heller ikke om aktivitetsophør, men lovgiver sørger for juridisk kontinuitet, således som f.eks. ordlyden i artikel 25 i lov nr. 2004-803 af 9. august 2004 om den offentlige elektricitets- og gastejendeste og om elektricitets- og gasvirksomheder vidner om: »omdannelsen af Electricité de France og Gaz de France til selskaber medfører hverken oprettelse af nye juridiske personer eller ophør af aktiviteten. Electricité de France og Gaz de Frances formuegoder, rettigheder, forpligtelser og alle former for kontrakter og tilladelser i og uden for Frankrig er dem, som hver af de offentlige virksomheder har på tidspunktet for omdannelsen af deres juridiske form. Med denne omdannelse kan der ikke sættes spørgsmålstegn ved disse formuegoder, rettigheder, forpligtelser, kontrakter og tilladelser, og der er navnlig ingen indvirkning på de kontrakter, Electricité de France, Gaz de France (...) har indgået med tredjemand. De operationer, denne omdannelse har medført, giver ikke anledning til opkrævning af nogen form for skatter eller afgifter« ⁽¹¹⁰⁾
- (244) På grundlag af sin ekspert konkluderer Kommissionen, at der efter analysen af de forskellige hypoteser for lukning af offentlige virksomheder kan drages følgende konklusioner:
- selv om der ikke findes nogen generelle retsregler for lukning af offentlige virksomheder, viser praksis, at rettigheder og forpligtelser for den virksomhed, der skal lukke, i henhold til det juridiske dokument altid overføres til enten staten eller den enhed, som overtager dens opgaver. Så vidt Kommissionen ved, findes der ikke noget eksempel på en retsakt, hvori det fastslås, at gælden bortfalder
 - det er »rettigheder og forpligtelser«, der overføres, og ordet forpligtelser sigter helt sikkert til gælden. I visse tekster bruges det mere vage udtryk »formue«. Ifølge Cornu's juridiske opslagsbog ⁽¹¹¹⁾ er formue »én persons samlede formuegoder og forpligtelser (dvs. den pågældendes rettigheder og byrder, som kan måles i penge)«, en formulering, der ligeledes må omfatte gæld. Det eneste eksempel, der er fundet på, at en offentlig virksomhed slet og ret lukkes, omhandler under alle omstændigheder overførsel af selve »gælden«
 - selv når opgaven bortfalder, overtages virksomhedens rettigheder og forpligtelser i praksis af et andet organ

- den beskrevne praksis er i overensstemmelse med instruction codificatrice nr. 02-060-M95 af 18. juli 2002 og vejledningen om den finansielle opbygning i forbindelse med oprettelse, omdannelse og nedlæggelse af nationale offentlige virksomheder. Selv om disse tekster kun vedrører virksomheder med en offentlig regnskabsfører, hvilket ikke er tilfældet for La Poste, bekræfter de ikke desto mindre det, man kan se af praksis, dvs. at en likvideret offentlig virksomheds rettigheder og forpligtelser enten tilfalder staten eller den juridiske person, som overtager virksomhedens opgaver.
- (245) Kommissionen konkluderer, at denne analyse viser, at en sådan offentlig virksomheds kreditor kan føle sig sikker på, at hans fordring ikke vil bortfalde med lukningen af virksomheden.
- (246) Bevisførelsen ville ikke være fuldstændig uden en undersøgelse af, om arvingen — som i privatretlige arveforhold — kan fragå arven, bl.a. hvis gælden er for stor. Det ser ud til, at muligheden for at fragå en arv er meget begrænset i forvaltningsretlige forhold.
- (247) Ifølge S. Carpi-Petit ⁽¹¹²⁾: »i modsætning til civilretten, der giver alle arveberettigede mulighed for at vælge, er den mulighed ikke et generelt princip i forvaltningsretlige arveforhold. Den gives kun visse arveberettigede i forhold til den gennemførte operations art. Således er der ingen valgfrihed ved overdragelser i forbindelse med rene nedlæggelser. Med hensyn til overdragelser på grund af udskiftninger afhænger spørgsmålet om valgfrihed af, om arvelader eksisterede på forhånd. For så vidt angår rene nedlæggelser, udleder S. Carpi-Petit af sin omfattende undersøgelse, at »den manglende valgmulighed for staten gælder ligeledes i forvaltningsretten. Det indebærer, at den enkleste hypotese om, hvorvidt man har retten til at vælge eller ej, afgjort er den om nedlæggelse af en national offentlig virksomhed uden overdragelse af opgaven. I så fald er erhververen nemlig altid staten. Såfremt den afviser de formuegoder, den nedlagte offentlige virksomhed har efterladt, vil disse nødvendigvis være uden ejer, hvilket er udelukket. Endvidere er det ikke muligt at pålægge en anden formue omkostningerne ved arven. Der er således ingen valgmulighed i tilfælde af ren nedlæggelse af en national offentlig virksomhed.«
- (248) Når det drejer sig om hypoteser for udskiftning i opgaven »findes der to typer udskiftning i forvaltningsretlige arveforhold. Ifølge den første hypotese oprettes den juridiske person, der træder i stedet for den fysiske arvelader, med henblik på den funktion. Den erhverver således hele arven. Det forekommer derfor naturligt at nægte den retten til at vælge«.
- (249) Kommissionens ekspert anfører, at man mod dette ræsonnement i forbindelse med rene nedlæggelser af offentlige virksomheder gennem fjernelse af opgaven kunne indvende, at statens manglende mulighed for at afvise formuegoderne ikke nødvendigvis indebærer manglende mulighed for at afvise gælden. Det ser dog ud til, at offentligretlige juridiske personers manglende mulighed for at afslå en arv primært skyldes offentlige virksomheders offentligretlige status og ikke den manglende mulighed for at efterlade formuegoder uden ejer.
- (250) På grundlag af sin ekspert konkluderer Kommissionen, at offentlige virksomheder i praksis altid overføres til en anden offentligretlig juridisk person i tilfælde af lukning af den offentlige virksomhed, der varetog opgaven. Fordringshavere mod disse offentlige virksomheder, som La Poste er en af, er således sikre på, at deres ubetalte fordringer ikke bortfalder.
- C. Konklusion om, hvorvidt der foreligger en statsgaranti til fordel for La Poste**
- (251) På grundlag af de fremlagte oplysninger til påvisning af, at der foreligger en garanti for betaling af individuelle fordringer og for opretholdelse af La Postes forpligtelser, konkluderer Kommissionen, at:
- La Postes kreditorer møder ikke de sædvanlige privatretlige og offentligretlige hindringer for betaling af en fordring
 - La Postes kreditorer kan med henblik på inddrivelse af deres fordringer benytte særlige procedurer, hvorved staten får lov til at tvinge skyldnerens virksomhed til at betale fordringen og evt. får mulighed for at øge La Postes ressourcer til betaling af fordringen
 - på intet tidspunkt får La Postes kreditorer i henhold til fransk ret opfattelsen af, at virksomheden kunne stå i en situation med definitivt utilstrækkelig likviditet

- i tilfælde af utilstrækkelig likviditet lader budgetdokumenterne forstå, at staten ville kunne bevilge en særlig støtte til virksomhederne i den offentlige sektor, som La Poste er en del af
- såfremt de tidligere beskrevne procedurer ikke gør det muligt for kreditor at blive fyldestgjort, kan han drage staten til ansvar for at opnå fuld betaling af sin fordring
- selv om de tidligere behandlede søgsmål skulle strække sig over en vis tid, er fordringshaver sikker på, at hans fordring ikke vil bortfalde, selv om La Poste skulle undergå en organisk udvikling, således som praksis viser.

(252) Disse særlige forhold er uløseligt forbundet med La Postes status af offentligretlig virksomhed.

(253) De ovenfor beskrevne procedurer indebærer, at staten har en rolle som garant i sidste instans. Det kan derfor med rette konkluderes, at La Poste er omfattet af en ubegrænset garanti fra den franske stat i kraft af sin status som offentlig virksomhed.

(254) Statens ubegrænsede garanti til fordel for La Poste indebærer en overførsel af statsmidler, jf. pkt. 2.1 i meddelelsen fra 2008 om garantier⁽¹¹³⁾. La Poste betaler nemlig ingen præmie for denne garanti, og staten giver dermed afkald på det vederlag, der normalt skal betales for garantier. På den anden side skaber garantien en risiko for et potentielt træk på statens ressourcer i fremtiden, idet staten kan se sig nødsaget til at betale La Postes gæld⁽¹¹⁴⁾.

(255) Endelig falder statens ubegrænsede garanti til fordel for La Poste tilbage på staten, fordi den følger af kombinationen af La Postes offentligretlige status, nationalretlige principper og to lovtekster, nemlig loven af 25. januar 1985, som blev til handelsloven, og loven af 16. juli 1980 samt gennemførelsesbestemmelserne hertil.

4.1.2. TILSTEDEVÆRELSEN AF EN SELEKTIV FORDEL

(256) Garantien er et væsentligt element i statens støtte, som gør, at La Poste får mere gunstige finansieringsbetingelser, end virksomheden ville have opnået, hvis den kun var blevet vurderet efter sine fortjenester (jf. litra a) nedenfor). På baggrund af garantiens ubegrænsede karakter er det ikke muligt at beregne beløbet på den markedspræmie, La Poste burde betale til staten, hvilket gør den tilbageførelsesmekanisme, de franske myndig-

heder foreslår, uanvendelig (jf. litra b) nedenfor). De gunstigere finansieringsbetingelser, La Poste opnår takket være statens implicitte garanti, udgør en selektiv fordel (jf. litra c) nedenfor).

a) **Garantien er et væsentligt element i statens støtte, som gør, at La Poste får mere gunstige finansieringsbetingelser, end virksomheden ville have opnået, hvis den kun var blevet vurderet efter sine fortjenester**

1) *Finansieringsbetingelserne fastsættes bl.a. på grundlag af kreditvurderingen*

(257) Finansieringsbetingelserne fastsættes bl.a. på grundlag af kreditvurderingen⁽¹¹⁵⁾: jo lavere en virksomheds kreditvurdering er på grund af en øget risiko for insolvens, jo højere bliver den forrentning, investoren kræver. Omvendt vil en virksomhed med en meget lav insolvensrisiko kunne låne på meget gunstige betingelser.

2) *I modsætning til de franske myndigheders påstand mener kreditvurderingsbureauerne, at garantien er et afgørende element i statens støtte til La Poste, takket være hvilken virksomheden får en højere vurdering, end den ville have opnået, hvis den kun var blevet vurderet efter sine fortjenester*

i) Som et væsentligt element i statens støtte til La Poste påvirker garantien La Postes kreditvurdering

(a) Kreditvurderingsbureauernes⁽¹¹⁶⁾ Analyser af, om der foreligger en statsstøtte til fordel for La Poste

(258) I en undersøgelse af statens støttes indflydelse på postvirksomhedernes vurderinger af 22. november 2004 anfører Standard and Poor's, at La Postes juridiske status, som giver virksomheden en statslig garanti i sidste instans, sikrer La Postes forpligtelser en lovbestemt garanti fra Den Franske Republik i sidste instans⁽¹¹⁷⁾.

(259) Den 3. april 2007 bekræftede Standard and Poor's sin konklusion om, at statussen som offentlig virksomhed giver La Poste en garanti fra den franske stat i sidste instans, selv om denne garanti ikke er umiddelbar og eksplicit, hvilket afspejles i, at der er forskel på La Postes og Den Franske Republiks kreditvurdering⁽¹¹⁸⁾.

(260) Fitch, som er et andet førende kreditvurderingsbureau, anførte den 31. marts 2006 ved bekræftelse af vurderingen AAA, som blev tildelt La Poste, at La Poste er en offentlig koncern, der er omfattet af en garanti fra den franske stat.

- (261) Fitch nedsatte dog den 17. april 2008 La Postes vurdering til AA og byggede sin beslutning på, at »La Postes status af offentlig operatør ikke længere berettiger, at dens vurderinger automatisk rettes ind efter statens.« Selv om Fitch anfører, at man »ikke forudsætter, at der foreligger en implicit garanti fra staten«, hævder bureauet ikke desto mindre, at »statens lovbestemte forpligtelse til at påtage sig La Postes forpligtelser, består«. I den forbindelse minder Kommissionen om, at det i henhold til EU-retten ikke er vigtigt, om statens pligt til at opfylde La Postes forpligtelser følger af det, man kalder en garanti i henhold til national ret eller blot en lovbestemt garanti. I begge tilfælde foreligger der nemlig en statsgaranti i henhold til EU-retten (jf. meddelelsen fra 2008 om garantier, hvori det forklares, at statsgarantier kan være knyttet til selve virksomhedens retlige form og indebære, at staten dækker tab) ⁽¹¹⁹⁾.
- (262) Den 4. september 2009 anfører Fitch ⁽¹²⁰⁾: »Som bureauet anførte ved nedskrivningen af LP's kreditvurdering fra »AAA« til »AA« i 2008, anerkender det imidlertid ikke, at der foreligger en implicit statsgaranti til LP med hensyn til likviditet. Siden 2006 har statsstøttemekanismerne nemlig kun kunnet aktiveres, hvis likviditetsbehovet er i overensstemmelse med EU's konkurrence-regler. Derfor berettiger LP's status som offentlig operatør ikke længere, at virksomhedens vurderinger automatisk rettes ind efter statens. Således er adgangen til tilskud fra statskassen i tilfælde af likviditetskrise ikke længere sikret, hvilket kan forsinke statens støtte mærkbart, hvis behovet opstår.« Fitch mener derfor, at likviditetsgarantien siden 2006 ikke længere har kunnet aktiveres, da den ikke er i overensstemmelse med EU's konkurrence-regler. Det bekræfter, at dette bureau mener, at der før denne dato forelå en sådan garanti, der kunne aktiveres. Fitch tillægger brevet fra Kommissionen af 26. februar 2006, hvori den informerede Frankrig om sine foreløbige konklusioner om eksistensen af en ubegrænset statsgaranti, afgørende betydning ⁽¹²¹⁾. Imidlertid tager Fitch ikke hensyn til, at Kommissionen i dette brev kaldte garantien for eksisterende støtte, og at brevet af 26. februar 2006 kun indeholder en foreløbig og ikke bindende vurdering af, om denne garanti foreligger, hvilket på ingen måde forhindrer, at den i givet fald bliver bragt i anvendelse. Hvis der eksisterede en garanti før 2006, bortfalder den og muligheden for at aktivere den således ikke på grund af Kommissionens brev af 26. februar 2006. Det ville kun være muligt, hvis enten Frankrig eller Kommissionen ophævede selve garantien på grundlag af en retsakt med bindende retsvirkninger. Selv om Fitch tager fejl med hensyn til, at Kommissionens brev medfører bortfald af garantien, anerkender Fitch alt i alt dog fortsat »det exceptionelle støtteniveau, LP kan få fra sin fuldmagtsgiver, samt den stærke sandsynlighed for, at den om nødvendigt bliver ydet«.
- (β) Som et væsentligt element i statens støtte påvirker garantien La Postes kreditvurdering
- (263) En undersøgelse af Standard and Poor's og Fitch' analyser og metodologier viser, at garantien som afgørende element i statsstøtten påvirker kreditvurderingen.
- Standard and Poor's (S & P) Metodologi
- (264) I ovennævnte undersøgelse af statsstøttens indflydelse på postvirksomhedernes vurderinger forklarer S & P, at de fastlægger, hvilken metodologi der skal anvendes til at fastsætte en postvirksomheds vurdering i forhold til graden af statsstøtte til den pågældende virksomhed. S & P skelner mellem postvirksomheder, der får statsstøtte (f.eks. det franske postvæsen og det italienske postvæsen), og dem, der ikke får nogen støtte fra staten (f.eks. Deutsche Post og TNT). Inden for kategorien af postvirksomheder, som får støtte fra staten, fastlægger S & P tre underkategorier:
- virksomheder, hvis vurdering svarer til aktionærstatens: til denne kategori hører virksomheder, som er stærkt integreret i de statslige mekanismer, og som formentlig ikke vil blive privatiseret. Ingen postvirksomhed er klassificeret i denne kategori
- virksomheder, hvis vurdering udledes af aktionærstatens gennem en nedskrivning (indtil to kategorier, dvs. 6 notches): Det er virksomheder med en selvstændig drift, men som alligevel er institutioner baseret på den statslige politik, som får en betydelig direkte eller indirekte finansiel støtte, selv om der foreligger en høj grad af usikkerhed om den nævnte støttes størrelse og om, hvor hurtigt den kan fås ⁽¹²²⁾. La Poste var klassificeret i denne kategori, i hvert fald indtil tidspunktet for offentliggørelse af undersøgelsen
- virksomheder, hvis kreditvurdering er baseret på virksomhedens egne fortjenester med en forhøjelse af kreditvurderingen i forhold til statens støtte. Klassificeringen i denne tredje kategori forudsætter, at postvirksomheden får støtte fra staten, men snarere i form af foranstaltninger, regulering eller en mulig intervention i nødstilfælde i form af et direkte reguleret finansielt tilskud.

- (265) I den samme undersøgelse forklarer S & P, at de vurderer den støtte, staten yder postvirksomheden (dvs. hvilken metodologi der skal anvendes for at fastslå den nævnte virksomheds vurdering og dermed i sidste ende kreditvurderingen) i forhold til fire faktorer, der anføres i denne rækkefølge: virksomhedens status, sandsynligheden for, at den bliver privatiseret, dens ledelse samt reguleringsordning. Vedrørende status citerer S & P netop tilfældet med det franske postvæsen og fremhæver den »særdeles stærke« støtte fra staten og tilføjer straks efter, at La Poste er omfattet af en lovbestemt garanti i sidste instans fra Den Franske Republik ⁽¹²³⁾.
- (266) S & P illustrerer således den »særdeles stærke« støtte fra den franske stat til La Poste med, at der foreligger en lovbestemt garanti i sidste instans. Af denne særdeles stærke støtte udleder S & P, at La Postes vurdering kan fastslås på grundlag af Den Franske Republiks med en nedskrivning på højst tre kategorier, dvs. 6 »notches«. S & P's kreditvurdering til La Poste, har nemlig aldrig ligget mere end 4 »notches« under vurderingen af Den Franske Republik (vurderet til AAA), selv om den er blevet gradvist nedskrevet ⁽¹²⁴⁾.
- (267) Kommissionen udleder af ovenstående, at den statsgaranti, La Poste er omfattet af, udgør et grundlæggende element i S & P's vurdering, hvorefter La Poste får en »særdeles stærk« støtte fra staten. Det er imidlertid på grund af denne »særdeles stærke« støtte, at S & P anvender en top-down-metodologi på La Poste. Hvis S & P anvendte en bottom-up-metodologi eller, værre, ikke forhøjede kreditvurderingen af La Poste som følge af statsstøtten, således som det er tilfældet for Deutsche Post og TNT, ville La Poste få en lavere kreditvurdering end den, virksomheden har nu. I undersøgelsen af statsstøttens indflydelse på vurderingen af postvirksomheder mener S & P nemlig, at Deutsche Post og TNT's kommercielle og finansielle resultater er bedre end La Postes. Alligevel ligger vurderingerne for Deutsche Post og TNT, som er anført i S & P's undersøgelse, under La Postes. Hvis La Poste blev vurderet efter sine egne fortjenester, ville virksomheden derfor få en lavere kreditvurdering, end den har i øjeblikket takket være den »særdeles stærke« støtte fra staten, som S & P begrundet med eksistensen af en lovbestemt garanti i sidste instans.
- Seneste kreditvurderinger
- (268) I sin evaluering af La Poste af 3. april 2007 nævner S & P den ændring i kapitalstruktur, som indebærer en ændring af status og tab af garantien, som et element, der tages i betragtning i kreditvurderingen ⁽¹²⁵⁾. S & P præciserer, at man allerede tager højde for den sandsynlige ændring af disse tre elementer (kapitalstruktur, juridisk status og garanti) på lang sigt. Mens de afventer denne ændring, anvender S & P fortsat en top-down-metodologi. Men det blev i foregående afsnit påvist, at La Poste takket være denne metodologi kan opnå og opnår en bedre kreditvurdering, end virksomheden ville have opnået på grundlag af sine egne fortjenester.
- (269) Kommissionen erkender ikke desto mindre, at S & P i den samme analyse af 3. april 2007 understreger, at kreditvurderingen af La Poste ikke er blevet påvirket af Kommissionens henstilling, for S & P mener, at en ændring i La Postes status ikke nødvendigvis vil afspejle en nedgang i den statsstøtte, der ligger til grund for vurderingen af La Poste, og at dette er blevet bekræftet af regeringens seneste beslutninger ⁽¹²⁶⁾. Kommissionen anfører, at S & P tager hensyn til andre elementer end garantien, når de kommer til den konklusion, at La Poste er omfattet af en stærk statsstøtte, som berettiger en top-down-metodologi. Disse elementer kan opveje det pres, der hviler på La Postes status, og som får S & P til at forudse en statusændring og et bortfald af garantien på længere sigt. Ikke desto mindre betragter S & P garantien som et væsentligt element i statens støtte, hvilket påvirker vurderingen.
- (270) I sin evaluering af 21. januar 2009, der fulgte den franske præsidents meddelelse den 18. december 2008 om et lovforslag om omdannelse af La Poste til aktieselskab, sænkede S & P kreditvurderingen for La Poste til A + med negative udsigter. De negative udsigter blev begrundet med den sandsynlige ændring af virksomhedens juridiske status og ejerskabsstruktur ⁽¹²⁷⁾ inden for de kommende to år. Ifølge S & P kunne disse initiativer begrænse statens muligheder for at yde virksomheden en særlig støtte, hvis den fik behov for det. Igen anføres den status, garantien er knyttet til, som et tegn på den stærke støtte, staten yder La Poste.
- Fitch Ratings
- (271) Fitch baserede kreditvurderingen AAA, som La Poste fik tildelt indtil den 17. april 2008, på at La Poste er en offentlig koncern, der er omfattet af en garanti fra den franske stat.
- (272) Den 4. oktober 2006 på dagen, hvor Kommissionen henstillede til Frankrig at bringe den ubegrænsede garanti til La Poste som offentligretlig juridisk person til ophør, nedjusterede kreditvurderingsbureauet Fitch sin vurdering (fra AAA stabil til AAA negativ) med den begrundelse, at man må fortolke »Europa-Kommissionens henstilling som det første håndgribelige tegn på pres på La Postes juridiske status og dermed på virksomhedens kreditvurderinger«. Denne nedskrivning af kreditvurderingen samt Fitch' begrundelse illustrerer forbindelsen mellem La Postes status og den garanti, virksomheden er omfattet af, på den ene side og Fitch's vurdering på den anden.

- (273) Den 17. april 2008 nedskrev Fitch vurderingen til AA. Fitch fortsætter ikke desto mindre med at anvende en top-down-metodologi, hvilket begrundes med, at La Poste tilhører den offentlige sektor. Som anført ovenfor baserede Fitch sin beslutning på, at »La Postes status som offentlig operatør ikke længere berettiger, at dens vurderinger automatisk rettes ind efter staten«. Fitch forklarer, at La Postes kreditvurderinger fremover bygger på støtteforbindelsen mellem moderselskabet, in casu staten, og dets datterselskab, la Poste. Fitch benytter også i øjeblikket top-down-metodologien: kreditvurderingen for La Poste er ikke længere den samme som statens, men i betragtning af statens stærke støtte til La Poste, hvorunder den lovbestemte forpligtelse til at påtage sig La Postes forpligtelser udgør et væsentligt element, udledes La Postes kreditvurdering af statens og ikke kun på grundlag af virksomhedens økonomiske situation. Denne tilgang samt kreditvurderingen blev bekræftet af evalueringen af 4. september 2009.
- Konklusion
- (274) Af de foregående analyser konkluderer Kommissionen, at Fitch, i det mindste indtil 2008, og S & P betragter statens lovbestemte garanti til La Poste i sidste instans som et væsentligt element af den støtte staten yder La Poste. Men det er på grund af denne støtte, at kreditvurderingsbureauerne har benyttet en top-down-metodologi, som har resulteret i, at La Poste har fået en højere vurdering, end virksomheden ville have opnået alene på grundlag af sine egne fortjenester. Kommissionen mener derfor, at garantien udgør eller har udgjort et væsentligt element i kreditvurderingen af La Poste, selv om den ikke er det eneste element. Men for så vidt som Fitch og S & P er to store kreditvurderingsbureauer, og det er fastslået, at markedet tager hensyn til deres kreditvurdering for at anslå, hvilken kredit der skal bevilges en given virksomhed, vil en bedre vurdering fra disse bureauer (fra det ene eller det andet eller fra dem begge to) end den, der ville være blevet givet uden garantien, kunne skabe en fordel for La Poste, som virksomheden ikke ville have opnået på normale markedsvilkår.
- ii) Tilbagevisning af de franske myndigheders argumenter
- (a) Den væsentlige betydning af, at der foreligger en implicit garanti, for kreditvurderingen af virksomheder, som er omfattet af bestemmelserne i loven fra 1980, modsiges ikke af, at deres vurdering kan være lavere end statens
- (275) De franske myndigheder anfægter den økonomiske virkning af bestemmelserne i loven af 16. juli 1980, idet de hævder, at selv om bestemmelserne i loven af 16. juli 1980 blev fortolket af bureauerne, som om der dermed blev indført en mekanisme, der kan sidestilles med en statsgaranti til fordel for de omhandlede juridiske persons kreditorer, har man svært ved at se, hvordan lokale myndigheder skulle kunne få kreditvurderingen BBB + eller AA-. Endvidere har de franske myndigheder svært ved at se, hvordan La Poste kunne få en lavere kreditvurdering end staten, hvis virksomheden var omfattet af en statsgaranti⁽¹²⁸⁾.
- (276) I den forbindelse henviser Kommissionen til S & P's analyse af 22. november 2004 om statsstøttens indflydelse på kreditvurderingen af postvirksomheder, til analysen af 14. juni 2006 om kreditvurderingen af virksomheder med tilknytning til staten⁽¹²⁹⁾ samt til undersøgelsen af La Poste fra 2007. Ifølge disse analyser følger kreditvurderingen af en virksomhed, der er omfattet af en stærk støtte fra staten, af den vurdering, som tildeles staten. Den kan dog nedskrives to kategorier (eller 6 »notches«), eftersom de finansielle forbindelser mellem den pågældende virksomhed og staten kan udvikle sig på mellemlang eller lang sigt⁽¹³⁰⁾. Den lavere kreditvurdering af La Poste i forhold til staten kan derfor forklares ved, at S & P forventer et fald i statens støtte i de kommende år, hvilket viser, at støtte fra staten, hvis garanti er et væsentligt element, giver La Poste mulighed for at opnå en bedre vurdering, end virksomheden ellers ville have opnået.
- (277) S & P tilføjer, at La Poste i 1991 blev en offentligretlig selvstændig enhed med status af offentlig virksomhed, hvilket giver La Poste en ultimativ statsgaranti i forhold til sine forpligtelser, men ikke en umiddelbar og eksplicit garanti, således som det afspejles af forskellen i kreditvurdering mellem La Poste og Den Franske Republik⁽¹³¹⁾. Selv om S & P nedskriver vurderingen af La Poste i forhold til statens, mener S & P således slet og ret, at La Poste er omfattet af en implicit statsgaranti som følge af sin status som offentlig virksomhed, og dette har en direkte indflydelse på den metode, der benyttes til at fastsætte vurderingen.
- (278) Ovennævnte årsager forklarer, hvorfor S & P besluttede at give La Poste en anden kreditvurdering end staten. Imidlertid er Kommissionen ikke forpligtet til at tage stilling til analysen af årsagerne til forskellen i vurdering mellem staten og lokale myndigheder, eftersom dette spørgsmål ikke indgår i nærværende undersøgelse.
- (β) De franske myndigheder drager forkerte konklusioner, fordi de ikke begrundes »alt andet lige«
- (279) Ifølge de franske myndigheder bygger kreditvurderingsbureauernes analyser ikke på en juridisk analyse, men på en subjektiv vurdering af, hvad statsstøtten ville være i tilfælde af, at La Poste kom i vanskeligheder. Til støtte for denne påstand henviser Frankrig til S & P's analyse af 3. april 2007. Som tidligere præciseret anfører S & P heri, at kreditvurderingen af La Poste forblev uforandret efter Kommissionens bebudelse af sit brev om henstilling til, at garantien blev bragt til ophør, for S & P mener, at en ændring af La Postes status ikke nødvendigvis ville afspejle et fald i den stærke statsstøtte, der ligger til grund for kreditvurderingen af La Poste, og som er blevet bekræftet igen af de seneste regeringsbeslutninger⁽¹³²⁾.

- (280) Kommissionen erkender, at S & P tager hensyn til andre elementer end garantien, når de kommer til den konklusion, at La Poste er omfattet af en stærk statsstøtte, som berettiger en top-down-metodologi. I dette tilfælde har regeringens seneste beslutninger, dvs. navnlig løsningen af spørgsmålet om finansiering af tjenestemandspensioner, opretholdelse af de tjenesteydelser, der er forbeholdt La Poste, støtte til distribution af »livret A« og forhøjelse af posttaksterne (som i øvrigt også udgør offentlige myndighedshandlinger om ikke fuldstændig statsstøtte), kunnet opveje virkningen af Kommissionens henstilling. Det betyder ikke, at kreditvurderingsbureauerne ikke tager hensyn til henstillingen fra Kommissionen og mere generelt til det pres, der udøves for at få ændret La Postes status og dermed den garanti, La Poste er omfattet af. Naturligvis er dette pres blevet inddraget og analyseret som en svækkelse af den støtte, staten ville kunne yde La Poste. Det påvirker dermed kreditvurderingen. Det er i øvrigt årsagen til, at kreditvurderingsbureauet Fitch den 4. oktober 2006 på dagen, hvor Kommissionen bad Frankrig bringe den ubegrænsede garanti til La Poste som offentligretlig juridisk person til ophør, nedjusterede sin vurdering (fra AAA stabil til AAA negativ) med den begrundelse, at man må fortolke »Europa-Kommissionens henstilling som det første håndgribelige tegn på pres på La Postes juridiske status og dermed på virksomhedens kreditvurderinger«, hvilket bekræfter, at den juridiske status er en central faktor.
- (281) For at illustrere nødvendigheden af at begrunde alt andet lige minder Kommissionen om, at S & P i samme vurdering fra 2007 ligeledes præciserede, at en ændring i La Postes ejerskabsstruktur (og dermed et tab af garantien) ville medføre en ændring i den metodologi, der anvendes for at fastlægge kreditvurderingen, men at denne ændring ikke nødvendigvis ville føre til en ændring af kreditvurderingen af La Poste på grund af den forventede forbedring af La Postes egen situation i de kommende år⁽¹³³⁾. Det synes at bekræfte, at La Poste uden denne status skal forbedre sin egen situation for at opretholde den samme vurdering. Hvis La Postes egen situation forblev konstant, burde en nedsættelse af statens støtte til La Poste derimod føre til en nedskrivning af virksomhedens kreditvurdering⁽¹³⁴⁾.
- (v) De franske myndigheders argumenter om, at La Postes status og den deraf følgende garanti ikke er de eneste elementer, kreditvurderingsbureauerne tager i betragtning, rækker på ingen måde ved Kommissionens bevisførelse
- (282) De fleste af de franske myndigheders bemærkninger, der har til formål at vise den påståede »manglende virkning af garantien på kreditvurderingen af La Poste«⁽¹³⁵⁾, viser udelukkende, at garantien ikke er det eneste element, kreditvurderingsbureauerne tager i betragtning. Imidlertid anerkender Kommissionen dette punkt, det rækker på ingen måde ved det forhold, at kreditvurderingsbureauerne tager garantien i betragtning, når de fastlægger postvirksomheders kreditvurdering. Endvidere ræsonnerer de franske myndigheder ikke alt andet lige.
- De franske myndigheders argumenter fra kreditvurderingsbureauernes doktrin om kreditvurdering af postvirksomheder
- (283) De franske myndigheder gennemgår den metodologi, kreditvurderingsbureauerne benytter, på grundlag af S & P's vurdering af statsstøttens indflydelse på vurderingen af postvirksomheder⁽¹³⁶⁾. De understreger, at tilhørsforholdet til kategori 1 i den klassificering, S & P beskriver, opfylder brede kriterier, men omtaler ikke den vurderede virksomheds status. De franske myndigheder konkluderer heraf, at status ikke udgør et vigtigt analyselement for kreditvurderingsbureauerne.
- (284) Kommissionen anfægter denne analyse og anfører, at S & P klart definerer virksomhedernes status som et af de centrale elementer til at vurdere omfanget af statsstøtten (jf. betragtning 264-267 om S & P's metodologi).
- (285) Endvidere understreger de franske myndigheder, at S & P klassificerede det italienske postvæsen i samme kategori som La Poste, selv om det har en privatretlig status og økonomiske resultater, der ikke berettigede en klassificering i denne kategori⁽¹³⁷⁾.
- (286) Den kendsgerning, at et kreditvurderingsbureau kan betragte en postvirksomhed med privatretlig status, in casu Poste Italiane, som omfattet af en stærk statsstøtte og klassificere den i samme kategori som La Poste, rækker på ingen måde ved Kommissionens bevisførelse, som sigter mod at fastslå, at der foreligger en garanti i kraft af La Postes status, der tages i betragtning af kreditvurderingsbureauerne. Kommissionen erkender nemlig, at postvirksomheder som Poste Italiane kan få en klassificering i samme kategori som La Poste uden at være omfattet af en garanti, eftersom andre oplysninger dokumenterer, at de også får en stærk statsstøtte. For at påvise, at garantien ikke har nogen indflydelse på kreditvurderingen, skulle man have påvist, at Poste Italiane og La Poste var i en strengt sammenlignelig situation med hensyn til de forskellige elementer, kreditvurderingsbureauerne tager i betragtning for at anslå statsstøtten, og at den eneste forskel mellem de to virksomheder er, at der foreligger en garanti til fordel for La Poste. For at sammenligningen kan give mening, er det med andre ord nødvendigt at fastslå, at »alt andet er lige«, hvilket de franske myndigheder ikke har gjort.

- (287) Selv om de franske myndigheder havde påvist, at Poste Italianes og La Postes situationer er fuldstændig sammenlignelige — bortset fra, at der foreligger en garanti til fordel for det franske postvæsen — (hvilket ikke blev påvist), bemærkes det desuden, at S & P under alle omstændigheder foretager en anden vurdering af den grad af støtte, den italienske stat og den franske stat yder til deres respektive postvæsener. Faktisk anser S & P den potentielle støtte, den italienske stat yder til Poste Italiane for »stærk«, mens støtten fra den franske stat til La Poste anses for »særdeles stærk«⁽¹³⁸⁾. Kommissionen udelukker ikke, at man i denne forskel i vurdering skal se indflydelsen fra den garanti, hvis eksistens S & P anfører i samme vurdering lige efter påstanden om, at La Poste er omfattet af en særdeles stærk støtte⁽¹³⁹⁾. Under alle omstændigheder er der ikke grund til at drage konklusioner om årsagerne til, at Poste Italiane på et givet tidspunkt er blevet klassificeret i samme kategori som La Poste. Dels vedrører denne procedure ikke disse årsager. Dels gør de mange elementer, kreditvurderingsbureauerne skal tage i betragtning i deres evaluering det ikke muligt at konkludere noget om den specifikke virkning af, om der foreligger en lovbestemt garanti i sidste instans eller ej.
- De franske myndigheders argumenter fra kreditvurderinger i den private sektor
- (288) De franske myndigheder anfører, at »der er masser af tilfælde i den private sektor, hvor kreditvurderingen af et datterselskab hænger sammen med moderselskabets«. De konkluderer, at den tilgang derfor ikke udgør et særligt kendetegn ved den offentligretlige status.
- (289) Kommissionen anfægter ikke, at kreditvurderingen af et datterselskab kan hænge sammen med moderselskabets, også i den private sektor og især med den grad af støtte, moderselskabet formodes at være rede til at yde sit datterselskab, evt. i form af de garantiforpligtelser, førstnævnte påtager sig. Dette argument bekræfter kun Kommissionens analyse. Det illustrerer nemlig, at status som offentlig virksomhed samt den deraf følgende garanti er et element, der beviser statens støtte, som kreditvurderingsbureauerne har taget i betragtning ved kreditvurderingen af La Poste.
- De franske myndigheders argumenter fra kreditvurderingen af La Poste
- (290) De franske myndigheder understreger ligeledes, at S & P i 2005 nedskrev kreditvurderingen af La Poste til AA- med stabile udsigter, selv om der ikke var sket nogen udvikling i status. De franske myndigheder konkluderer, at La Postes kreditvurdering ikke kun er en følge af virksomhedens status⁽¹⁴⁰⁾. De franske myndigheder anfører ligeledes, at de to elementer, S & P nævner i sin vurdering af La Poste af 3. april 2007 til støtte for kreditvurderingen, er public service-opgavernes økonomiske omfang og »strong shareholding backing« og ikke status⁽¹⁴¹⁾.
- (291) Som anført ovenfor erkender Kommissionen, at eksistensen af en garanti ikke er det eneste element, kreditvurderingsbureauerne tager i betragtning, når de vurderer, hvor stor en støtte de offentlige myndigheder er rede til at yde en virksomhed i vanskeligheder. På grundlag af S & P's undersøgelse af statsstøttens indflydelse på postvirksomheders kreditvurderinger⁽¹⁴²⁾ har Kommissionen ikke desto mindre vist, at kreditvurderingsbureauerne tager eksistensen af en garanti i betragtning som et væsentligt element af den støtte, staten yder La Poste.
- (292) I den forbindelse anfægter Kommissionen de franske myndigheders analyse af, at »strong shareholder backing«, som S & P nævner i sin vurdering af 3. april 2007, skulle adskille sig fra spørgsmålet om offentlig status og garanti. Af undersøgelsen om statsstøttens indflydelse på kreditvurderingen af postvirksomheder fremgår det nemlig, at status og garanti ganske rigtigt er væsentlige elementer til at anslå den støtte, staten yder La Poste.
- (293) Kommissionen anfægter ligeledes de franske myndigheders fortolkning af vurderingen fra april 2007, hvorefter S & P udelukkende har valgt en top-down-metodologi på grundlag af sin hypotese om, at staten skulle forblive 100 % aktionær i La Poste på mellemlang sigt og på ingen måde på grundlag af La Postes offentligretlige status og den garanti, der er knyttet til den status. Kommissionen minder om, at en »sandsynlig kommende ændring i kapitalstrukturen«, som ifølge S & P ville medføre et tab af status som offentlig virksomhed og den dertil knyttede garanti, eksplicit indgår i S & P's vurdering⁽¹⁴³⁾. Det er således klart, at det for S & P ikke kun er ændringen i kapitalstruktur, der er vigtig, men ligeledes følgevirkningerne (tab af offentlig status og garanti), idet ændringen af kapitalstruktur udgør det mest radikale skridt i La Postes bevægelse hen imod voksende autonomi i forhold til staten.

3) *De finansieringsvilkår, La Poste rent faktisk opnåede*

- (294) De franske myndigheder gør gældende, at Kommissionens meddelelse om garantiens eksistens og snarlige ophævelse som følge heraf ikke har påvirket La Postes finansieringsvilkår. La Poste opnåede nemlig ved emissionen af et obligationslån i oktober 2006, lige efter Kommissionens bebudelse af henstillingen om formålstjenlige foranstaltninger, et spread på 12 basispoint over mid swap⁽¹⁴⁴⁾ for en emission over 15 år og på 4 basispoint for emissionen over 7 år. Men den foregående obligationsemission, der blev foretaget i 2004, vedrørte en 15-årig obligation og havde ført til et spread på 8 basispoint over mid swap. De franske myndigheder konkluderer, at La Postes finansieringsbetingelser ikke bygger på, om der retligt eller faktisk foreligger en garanti.
- (295) Kommissionen mener, at de franske myndigheders konklusion om, at Kommissionens meddelelse ikke har haft nogen virkning på finansieringsbetingelserne er ubegrundet, eftersom man tværtimod kan konstatere en forværring af spreadet, der stiger fra 8 point til 12 point.
- (296) Selv om spreadet skulle være faldet, hvilket ikke er tilfældet, har Kommissionen sine tvivl om, hvilke konklusioner man kan drage med hensyn til Kommissionens meddelelses indflydelse på La Postes finansieringsomkostninger, idet investorerne også tager mange andre elementer i betragtning som f.eks. La Postes finansielle struktur, der har kunnet udvikle sig mellem 2004 og 2006.
- (297) Selv om finansieringsbetingelserne havde været de samme før og efter Kommissionens meddelelse, eller hvis forskellen ikke havde været væsentlig, ville det i øvrigt heller ikke på nogen måde bevise, at garantien ikke påvirker finansieringsbetingelserne. På tidspunktet for den emission, de franske myndigheder nævner, blev garantien til La Poste nemlig kaldt for eksisterende støtte. Den forblev derfor gyldig og dækkede emissionerne. Garantien bliver i givet fald først en ulovlig støtte, fra den dato, der i denne afgørelse fastsættes for dens ophævelse.
- (298) Eftersom Kommissionen har påvist, at garantien som følge af La Postes status kan give virksomheden en fordel på grund af den positive indflydelse på dens kreditvurdering, mener Kommissionen endelig ikke, at den behøver påvise de konkrete virkninger, garantien tidligere har haft. Det er nemlig et fast princip i reglerne om

statsstøtte, at Kommissionen ikke skal bevise støttens faktiske virkninger, fordi medlemsstater, der ikke anmelder støtten, i så fald ville få en fordel i forhold til dem, der gør det⁽¹⁴⁵⁾. En medlemsstat, der anmelder en ubegrænset garanti, ville få forbud mod ordningen alene på grund af dens potentielle virkninger, mens en stat, der ikke anmelder den, ville kunne forsvare sig ved at påvise, at garantien konkret ikke har givet garantimodtageren nogen fordel. Endvidere skal Kommissionen, som for nye foranstaltninger, vurdere, om eksisterende foranstaltninger er forenelige med reglerne i traktaten for fremtiden, og skal ikke nødvendigvis påvise, at foranstaltningen tidligere har haft virkninger, der er i strid med traktaten⁽¹⁴⁶⁾. I øvrigt kan Kommissionen ikke beordre tilbagetrækning af de fordele, som evt. allerede er bevilget gennem en eksisterende støtte. Derfor er en påvisning af garantiens konkrete påvirkning af finansieringsbetingelserne heller ikke nødvendig.

b) På baggrund af garantiens ubegrænsede karakter er det ikke muligt at beregne beløbet på den markedspræmie, La Poste burde betale til staten, hvilket gør den tilbageførelsesmekanisme, de franske myndigheder foreslår, uanvendelig

- (299) På grundlag af ovenstående konkluderer Kommissionen, at den garanti, La Poste er omfattet af, er ubegrænset, for så vidt angår varighed, beløb og omfang, og at der ikke ydes kompensation herfor. Oven i købet dækker den både universel postvirksomhed og konkurrencemæssige aktiviteter. Kommissionen mener, at det på baggrund af den ubegrænsede karakter af statens garanti til La Poste og i overensstemmelse med Kommissionens beslutningspraksis⁽¹⁴⁷⁾ ikke er muligt at beregne den markedspræmie, som La Poste bør betale til staten for denne ubegrænsede garanti. For enhver garanti ydes støtten nemlig på det tidspunkt, hvor garantien tilbydes. I tilfælde af en ubegrænset garanti, som potentielt kan dække hele virksomhedens gæld i en uafgrænset periode, er det imidlertid umuligt på forhånd at fastslå støttebeløbet på tidspunktet for bevillingen og dermed beregne en passende markedspræmie⁽¹⁴⁸⁾. Det gør den tilbageførelsesmekanisme, de franske myndigheder foreslår, uanvendelig.

c) De gunstigere finansieringsbetingelser, som La Poste opnår takket være statens implicite garanti, udgør en selektiv fordel

- (300) Fordelen er selektiv, eftersom La Postes konkurrenter ikke er omfattet af den. Således er La Postes konkurrenter underkastet de almindelige regler for rekonstruktion og likvidation, fordi de ikke er omfattet af en ubegrænset statsgaranti, der er knyttet til en status som offentlig virksomhed.

4.1.3. KONKURRENCEFORDREJNING OG PÅVIRKNING AF SAMHANDLEN

- (301) Den undersøgte foranstaltning kan medføre en reduktion af La Postes driftsomkostninger, hvilket vil begunstige La Poste og dermed fordreje konkurrencen, jf. artikel 107, stk. 1, i TEUF. Eftersom de sektorer, hvor La Poste opererer, bl.a. omdeling af postpakker, adresseløse forsendelser samt breve, hvis omdeling ikke er forbeholdt La Poste, i vid udstrækning er åbne for samhandlen i Fællesskabet, vil sådanne foranstaltninger kunne få en negativ virkning på de virksomheder, som har eller ønsker at udvikle en lignende økonomisk aktivitet i Frankrig. I den forbindelse skal det bemærkes, at samtlige posttjenester skal underkastes konkurrence i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF af 15. december 1997 om fælles regler for udvikling af Fællesskabets indre marked for posttjenester og forbedring af disse tjenesters kvalitet som ændret ved direktiv 2002/39/EF og 2008/6/EF⁽¹⁴⁹⁾ (i det følgende benævnt »postdirektivet«). Det skal ske i Frankrig senest den 1. januar 2011. Under disse betingelser vil eksistensen af en ubegrænset statsgaranti til La Poste kunne fordreje konkurrencen og påvirke samhandlen, jf. artikel 107, stk. 1, i TEUF.

4.1.4. KONKLUSION OM FORANSTALTNINGENS KARAKTER AF STØTTE

- (302) Statsstøtten til La Poste som følge af dens status som offentlig virksomhed indebærer dermed en overførsel af statsmidler, der tilregnes staten, og fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencen og samhandlen mellem medlemsstater ved at begunstige La Poste. Kommissionen konkluderer, at denne garanti udgør en statsstøtte, jf. artikel 107, stk. 1, i TEUF.

4.2. FORENELIGHED

- (303) Da den undersøgte foranstaltning er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 107, stk. 1, i TEUF, er det nødvendigt at undersøge, om Kommissionen kan erklære denne foranstaltning for forenelig i henhold til undtagelserne i artikel 107, stk. 2 og 3, og artikel 106, stk. 2, i TEUF.
- (304) Det ser ud til, at statens ubegrænsede garanti til La Poste ikke opfylder nogen af betingelserne for undtagelserne i artikel 107, stk. 2, i TEUF, eftersom den undersøgte foranstaltning ikke sigter mod nogen af de formål, der er fastsat i disse undtagelser.
- (305) I henhold til artikel 107, stk. 3, litra a), i TEUF kan en støtteforanstaltning være forenelig med det indre marked,

når den har til formål at fremme den økonomiske udvikling i områder af Fællesskabet, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse. Da statens ubegrænsede garanti til La Poste er en skønsmæssigt bevilget individuel foranstaltning uden et regionalt formål, er tidsmæssigt ubegrænset, ikke er knyttet til en investering og ikke er faldende, finder undtagelsen i artikel 107, stk. 3, litra a), i TEUF ikke anvendelse.

- (306) Med hensyn til undtagelserne i artikel 107, stk. 3, litra b) og d), i TEUF har den pågældende støtte ikke til formål at fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fællesuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i den franske økonomi. Statens ubegrænsede garanti til La Poste har heller ikke til formål at fremme kulturen og bevare kulturarven.
- (307) Det bestemmes i undtagelsen i artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF, at en støtte kan betragtes som forenelig, hvis den har til formål at fremme udviklingen af visse erhvervsgrøner eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse. Statens ubegrænsede garanti til La Poste vedrører hverken en investering eller jobskabelse og udgør som følge heraf en betingelsesløs driftsstøtte. I overensstemmelse med sin beslutningspraksis kan Kommissionen ikke betragte en sådan støtte som beregnet til at fremme udviklingen af visse erhvervsgrøner eller økonomiske regioner.
- (308) Endelig kan statens ubegrænsede garanti til La Poste ikke betragtes som forenelig på grundlag af artikel 106, stk. 2, i TEUF. Det fastsættes i denne undtagelse, at virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, eller som har karakter af fiskale monopoler, er underkastet traktaternes bestemmelser, navnlig konkurrencereglerne, i det omfang anvendelsen af disse bestemmelser ikke retligt eller faktisk hindrer opfyldelsen af de særlige opgaver, som er betroet dem. Udviklingen af samhandelen må ikke påvirkes i et sådant omfang, at det strider mod Unionens interesse.
- (309) La Poste har i henhold til fransk lovgivning fået betroet public service-forpligtelser. I den forbindelse kan postvirksomheden opkræve en finansiel godtgørelse eller nyde godt af bestemte fordele, som afviger fra de almindelige retsregler. Disse økonomiske foranstaltninger eller fordele skal imidlertid være begrænset til, hvad der er nødvendigt for at udligne de ekstra udgifter, som public service-forpligtelserne påfører La Poste.

(310) I fællesskabsrammebestemmelser for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste defineres betingelserne for, at Kommissionen anser en sådan kompensation for at være forenelig i henhold til artikel 106, stk. 2, i TEUF. Især må den betalte kompensation ikke overstige omkostningerne ved at levere den offentlige tjenesteydelse under hensyntagen til indtægterne herved samt en rimelig fortjeneste for opfyldelsen af disse forpligtelser.

(311) I den foreliggende sag forudsætter en sådan analyse en markeds­mæssig værdiansættelse af den ubegrænsede statsstøtte til La Poste for at kontrollere, at dens værdi ikke overstiger nettoomkostningerne ved levering af universelle posttjenester. I betragtning af at denne garanti er ubegrænset, er det umuligt at foretage denne analyse, hvilket udelukker anvendelsen af undtagelsen i henhold til artikel 106, stk. 2, i TEUF.

(312) Selv om en sådan værdiansættelse skulle være mulig, vil den desuden kun kunne bruges på de aktiviteter, som er dækket af opgaven »universel posttjeneste«. Men statens ubegrænsede garanti dækker i sin aktuelle form alle La Postes aktiviteter, herunder aktiviteter, som ikke er dækket af opgaven »universelle posttjenester«.

(313) Det er Kommissionens opfattelse, at udviklingen af samhandelen som følge heraf bliver påvirket på en måde, der strider mod Unionens interesse.

(314) Desuden har Frankrig ikke påberåbt sig oplysninger til påvisning af foranstaltningens forenelighed med artikel 107, stk. 2 eller 3, eller artikel 106, stk. 2, i TEUF, men har nøjedes med at bestride, at der foreligger en garanti. Frankrig har således ikke påvist støt­­tens forenelighed, selv om Frankrig har bevisbyrden i medfør af retspraksis.

(315) Det må følgelig konkluderes, at den pågældende foranstaltning, selv om den ændres ifølge de franske forslag om præcisering af gennemførelsesdekretet til loven fra 1980 og indføje­lse af en begrænsende klausul om fordringer i La Postes kontrakter, udgør en eksisterende statsstøtte i henhold til artikel 1, litra b), i forordning (EF) nr. 659/1999, og i overensstemmelse med Kommissionens beslutningspraksis vedrørende ubegrænsede statsgarantier tildelt virksomheder med ansvar for økonomiske aktiviteter⁽¹⁵⁰⁾ opfylder denne støtte ingen af betingelserne for undtagelserne i TEUF. Derfor er ovennævnte ubegrænsede statsstøtte uforenelig med det indre marked.

4.3. NEUTRALITET OVER FOR DE EJENDOMSRETLIGE ORDNINGER

(316) Med denne konklusion anfægter Kommissionen på ingen måde, at La Poste tilhører staten, og anfægter heller ikke

virksomhedens status som offentligretlig juridisk person som sådan. Kommissionen finder simpelthen den garanti, som følger af denne status for La Poste i henhold til fransk ret, problematisk.

(317) I medfør af artikel 345 i TEUF er EU neutral med hensyn til de ejendomsretlige ordninger i medlemsstaterne, og ingen bestemmelser i traktaten er til hinder for, at staten (helt eller delvist) ejer virksomheder. Når det er sagt, skal konkurrencereglerne anvendes ensartet for private og offentlige virksomheder. Ingen af disse to typer virksomheder skal stilles bedre eller dårligere ved anvendelse af disse regler. I det foreliggende tilfælde er garantien ikke et resultat af ejerskabet, men af virksomhedens juridiske status. Medlemsstaterne kan frit vælge virksomhedernes retlige form, men skal i deres valg overholde traktatens konkurrenceregler. Navnlig er det forhold, at statsgarantien hænger automatisk sammen med en bestemt juridisk status, ikke til hinder for, at garantien udgør en statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF, hvis betingelserne herfor er opfyldt⁽¹⁵¹⁾. Denne konklusion påvirkes ikke af artikel 345 i TEUF. Tværtimod ville neutralitetsprincippet i et konkurrence­miljø indebære, at enhver uberettiget fordel for offentlige virksomheder til skade for deres private konkurrenter ville blive ophævet. Til illustration kan det nævnes, at Kommissionen fulgte en lignende tilgang i sagen om offentlige kreditvirksomheder i Tyskland⁽¹⁵²⁾ samt i sagen om EDF⁽¹⁵³⁾.

4.4. FORSLAGET TIL LOV OM LA POSTE OG OM POSTTJENESTER

(318) Med deres brev af 31. juli 2009 informerede de franske myndigheder Kommissionen om udkastet til lov om La Poste og om posttjenester, som blev vedtaget af minister­­rådet den 29. juli 2009, og hvorefter La Poste skulle omdannes til aktieselskab pr. 1. januar 2010.

(319) Senere blev der vedtaget et ændringsforslag til lovudkastet, hvorefter datoen for omdannelse af La Poste til aktieselskab blev udsat til marts 2010.

(320) I artikel 1, stk. 2, i det ændrede lovforslag om ændring af lov nr. 90-568 af 2. juli 1990 om opbygning af public service-virksomhederne La Poste og France Télécom, fastsættes det, at: »Den offentligretlige juridiske person La Poste omdannes fra den 1. marts 2010 til et aktieselskab under navnet La Poste (...)«.

(321) De franske myndigheder præciserede, at omdannelsen af La Poste til aktieselskab vil bevirke, at virksomheden bliver underlagt de almenretlige bestemmelser vedrørende rekonstruktion og retslig likvidation, der gælder for erhvervsdrivende selskaber.

- (322) Kommissionen er enig i, at den faktiske omdannelse af La Poste til aktieselskab som forudsat i det af de franske myndigheder fremsendte lovforslag de facto vil ophæve den ubegrænsede garanti, virksomheden er omfattet af. Kommissionen mener, at denne omdannelse udgør en foranstaltning, som er egnet til i overensstemmelse med fællesskabsretten at fjerne den statsstøtte, La Poste i øjeblikket er omfattet af.
- (323) Parlamentets vedtagelse af lovforslaget ventes i januar måned 2010. Den 4. oktober 2006 forlangte Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18 i procedureforordningen, at den ubegrænsede garanti blev ophævet senest den 31. december 2008. I betragtning af sagens omstændigheder og det forhold, at drøftelserne med de franske myndigheder har trukket ud til midten af oktober 2009, samt den tid, der er nødvendig til at godkende retsakterne om ophævelse af denne garanti, finder Kommissionen det imidlertid rimeligt at anmode de franske myndigheder om effektivt at ophæve den ubegrænsede garanti senest den 31. marts 2010 —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Den ubegrænsede statsgaranti, som Frankrig har ydet La Poste, udgør statsstøtte, der er uforenelig med det indre marked. Frankrig ophæver denne støtte senest den 31. marts 2010.

Artikel 2

Kommissionen finder, at den effektive omdannelse af La Poste til aktieselskab hermed vil fjerne den ubegrænsede garanti, virksomheden er omfattet af. Den effektive ophævelse af denne ubegrænsede garanti senest den 31. marts 2010 udgør en foranstaltning, som er egnet til i overensstemmelse med EU-retten at fjerne den i artikel omhandlede statsstøtte.

Artikel 3

Senest to måneder efter meddelelsen af nærværende afgørelse sender Frankrig Kommissionen en detaljeret beskrivelse af, hvilke foranstaltninger man allerede har indført og planlagt med henblik på at efterkomme afgørelsen.

Artikel 4

Denne afgørelse er rettet til Den Franske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 26. januar 2010.

På Kommissionens vegne

Neelie KROES

Medlem af Kommissionen

-
- (1) Med virkning fra den 1. december 2009 er EF-traktatens artikel 87 og 88 blevet til henholdsvis artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (»TEUF«). De to sæt bestemmelser er i det væsentlige identiske. I denne afgørelse skal henvisninger til artikel 107 og 108 i TEUF efter omstændighederne forstås som henvisninger til EF-traktatens artikel 87 og 88.
- (2) EUT C 135 af 3.6.2008, s. 7.
- (3) Sag N 531/05, Foranstaltninger i forbindelse med oprettelse og drift af Banque Postale, (EUT C 21 af 28.1.2006, s. 2).
- (4) EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.
- (5) Da kvalificeringen som eksisterende statsstøtte allerede blev begrundet i betragtning 93-97 i beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure angående støtten (se fodnote 2), og Kommissionen ikke har modtaget nogen bemærkninger om dette punkt, vender Kommissionen ikke tilbage til det spørgsmål og nøjes simpelthen med at bekræfte den foreløbige evaluering i pågældende beslutning.
- (6) JORF (den franske lovtidende) af 17. juli 1980, s. 1799.
- (7) JORF af 14. maj 1981.
- (8) Se fodnote 2.
- (9) JORF af 8. juli 1990.
- (10) I Frankrig findes der ud over de offentlige myndigheder selv, såsom staten og de lokale myndigheder, to hovedkategorier af offentligretlige juridiske personer, nemlig offentlige virksomheder og almennyttige interessegrupper, der blev indført ved lov nr. 82-610 af 15. juli 1982. Inden for »offentlige virksomheder« er det muligt principielt at skelne mellem offentlige forvaltningsvirksomheder (EPA), som varetager de traditionelle administrative opgaver, og offentlige erhvervsvirksomheder af industriel og kommerciel karakter (EPIC), der udøver erhvervsaktiviteter.
- (11) Cour de Cassation stadfæstede det princip, der blev fastlagt ved en dom fra appelretten, Cour d'Appel, i Douai den 22. oktober 1998, hvorefter La Poste sidestilles med en offentlig erhvervsvirksomhed.
- (12) I en rapport til det franske senat i 2003 understreger udvalget for økonomiske anliggender, at »alle ved, at moderselskabet La Poste siden reformen i 1990 har haft en status, der kan sidestilles med status for en offentlig erhvervsvirksomhed af industriel eller kommerciel karakter.«
- (13) Jf. bl.a. dommen fra Cour de Cassation af 21. december 1987 (1. afdeling for civilsager).
- (14) JORF (den franske lovtidende) af 26.1.1985, s. 1097.
- (15) Cour administrative d'appel (forvaltningsappellretten), Paris, den 15.2.1991, JCP E1991, pan. 742, Cour de Cassation, Soc. 6.11.1991, JCP E1992, pan. 85, Bull. V nr. 476.
- (16) Det drejer sig om de frister, der er anført i artikel 3-1, stk. 3, i nævnte dekret.
- (17) Det hedder i artikel 10 i dekret nr. 2008-479, at »når opfordringen ikke har givet noget resultat ved udløbet af disse frister, sørger statens repræsentant eller tilsynsmyndigheden for at opføre udgiften på den insolvente lokale myndigheds eller offentlige virksomheds budget. Den pågældende frigør evt. de nødvendige ressourcer ved at nedsætte de bevillinger, der er afsat til andre udgifter og endnu ikke er brugt, eller ved at forhøje ressourcerne. Hvis den lokale myndighed eller den offentlige virksomhed ikke inden for en frist på otte dage efter meddelelsen om opførelsen af bevillingen har sørget for at anvise det skyldige beløb, sørger statens repræsentant eller tilsynsmyndigheden herfor på eget initiativ inden for en frist på en måned«.

- (¹⁸) JORF af 20.2.1990.
- (¹⁹) Bulletin officiel de la comptabilité publique. NOR: BUD R 02 00060 J.
- (²⁰) Se kapitel 3 i kodificerende instruks nr. 02-060-M95 af 18. juli 2002 om finansielle og regnskabsmæssige bestemmelser for nationale offentlige erhvervsvirksomheder af industriel eller kommerciel karakter, Bulletin officiel de la comptabilité publique.
- (²¹) Se del IV, B: »Quelles dispositions juridiques prévoir?«, s. 21.
- (²²) ERAP blev oprettet i 1965 og er en offentlig erhvervsvirksomhed, som har til formål på statens anmodning at erhverve andele i virksomheder i energisektoren, i lægemiddelindustrien og på telekommunikationsområdet.
- (²³) Jf. artiklen »Fitch attribue la note préliminaire AAA au programme EMTN garanti de EUR 10 MD de ERAP«. Kan ses på ERAP's websted: www.erap.fr/pdf/CP_Fitch_Ratings_fr.pdf
- (²⁴) Jf. artiklen »Moody's attribue la notation Aaa au programme d'EMTN de l'ERAP portant sur 10 milliards d'euros«. Kan ses på ERAP's websted: www.erap.fr/pdf/CP_Fitch_Ratings_fr.pdf
- (²⁵) I medfør af artikel 15 i lov nr. 90-568 af 2.7.1990 skal La Poste følge de regnskabsregler, der gælder for handelsvirksomheder.
- (²⁶) Jf. artiklen »Fitch attribue la note préliminaire AAA au programme EMTN garanti de EUR 10 MD de ERAP«.
- (²⁷) Jf. bl.a. de franske myndigheders breve af 24.4.2006, 6.12.2006, 16.1.2007, 1.2.2007 og 19.3.2007.
- (²⁸) Jf. del III i de franske myndigheders brev af 23. januar 2008.
- (²⁹) Conseil d'Etat, den 1. april 1938, Société de l'hôtel d'Albe, recueil du Conseil d'Etat, s. 341. Jf. betragtning 33 i indledningsbeslutningen.
- (³⁰) Conseil d'Etat, 10.11.1999, Société de gestion du port de Campoloro, recueil du Conseil d'Etat, s. 348, Conseil d'Etat, 18. november 2005, Société de gestion du port de Campoloro, recueil du Conseil d'Etat, s. 515. Jf. betragtning 34 i indledningsbeslutningen.
- (³¹) JORF nr.177 af 2.8.2001, s. 12480.
- (³²) Jf. del IIIB i skrivelsen fra de franske myndigheder den 23. januar 2008 og bemærkningerne fra de franske myndigheder den 27. oktober 2009.
- (³³) Jf. skrivelse fra de franske myndigheder fremsendt den 27. oktober 2009.
- (³⁴) D. Labetoulle, La responsabilité des AAI dotées de la personnalité juridique: coup d'arrêt à l'idée de »garantie de l'Etat«, RJEP/CJEG nr. 635, oktober 2006.
- (³⁵) Jf. del IV i de franske myndigheders brev af 23. januar 2008.
- (³⁶) Jf. punkt 78 i de franske myndigheders brev af 23. januar 2008.
- (³⁷) P. Bon, Le Préfet face à l'inexécution par une collectivité territoriale d'un jugement la condamnant pécuniairement, RFDA — mars-april 2006, s. 341. C. Landais og F. Lenica, Le pouvoir de substitution du préfet en cas d'inexécution de la chose jugée par les collectivités territoriales, AJDA, 23.1.2006, s. 137.
- (³⁸) Conseil d'Etat, 10. november 1999, Société de gestion du port de Campoloro, recueil s. 348.
- (³⁹) Conseil d'Etat, 18. november 2005, Société de gestion du port de Campoloro, recueil s. 515.
- (⁴⁰) Conseil d'Etat, 30. november 1923, recueil s. 789.

- (*) Dele af denne tekst er udeladt for at sikre, at der ikke meddeles nogen fortrolige oplysninger. Disse dele er anført med tre prikker i kantet parentes efterfulgt af en asterisk.
- (⁴¹) Meddelelse fra Kommissionen om anvendelsen af EF-traktatens artikel 87 og 88 angående statsstøtte i form af garantier (EFT C 71 af 11.3.2000, s. 14).
- (⁴²) Ifølge de franske myndigheder er det tilstrækkeligt, men ikke nødvendigt, at opfylde disse kriterier for at fjerne enhver fordel. Bl.a. mener de ikke, at det er umiddelbart indlysende, at den påståede tvivl om, hvilken procedure der skal anvendes i tilfælde af insolvens, kan udmøntes i bedre finansieringsvilkår.
- (⁴³) Artikel L. 643-11 i handelsloven.
- (⁴⁴) »Category 1: equalization of ratings with those of the state owner. This first category includes those entities (...), generally loss making or with poor financial profiles, and extremely unlikely to be privatized (...) given the nature of their activity, as well as their home country's economic, social and political environment. None of the postal companies currently rated by Standard & Poor's falls into this category (...).«
- (⁴⁵) »Category 2: notching down with respect to the state owner's rating. (...) La Poste and Poste Italiane currently fall within this category.«
- (⁴⁶) »Category 3: notching up from the postal entity's stand-alone rating. (...) The entity's postal activities are still a key public service, but the clear aim of the entity is to achieve a high level of operational and financial independence, either through privatization or commercial autonomy (state ownership, but independent management) (...).«
- (⁴⁷) »Standard & Poor's Ratings Services lowered its counterparty credit (...) ratings on French issuer AGF (...) to »A« from »A+« (...), following a review of AGF's parent, the Munich-based Allianz group (AA-/Negative/A-1+). (...)The downgrade of AGF, the holding company, is not specific to any issues within the French franchise and generally reflects the Allianz group's financial leverage and fixed-charge coverage, which are increasingly aggressive relative to the group's ratings and are a result of the group's weakened consolidated capital base and reduced earnings.«
- (⁴⁸) »The ratings also take into account the unchallenged status of both it and its parent, Germany-based Volkswagen Financial Services AG (VWFS), as core and captive finance entities to VW « og » the ratings on VW Bank could moderately diverge (generally not more than one notch) from the ratings on VW or VWFS; currently only its outlook differs.«
- (⁴⁹) »The ratings on Germany-based Volkswagen Financial Services AG (VWFS) are based on its unchallenged status as a core subsidiary of German automaker Volkswagen AG (VW; A-/Negative/A-2) and reflect its strategic importance for and close operational integration into its parent.«
- (⁵⁰) »Kreditvurderingen af en virksomhed, der får en høj statsstøtte (...), kan sænkes to kategorier, såfremt de finansielle bånd mellem det nævnte selskab og staten kan udvikles på mellemlang eller lang sigt.«
- (⁵¹) På samme måde er den »høje statsstøtte«, Kommissionen nævner i betragtning 84 i indledningsbeslutningen, ifølge de franske myndigheder uden forbindelse med virksomhedens status eller en garantiordning, men henviser til beslutninger som oprettelsen af La Banque Postale eller reformen af pensionsfinansieringen, der sigter mod at give La Poste midlerne til at udvikle sig på lige fod med sine konkurrenter »at arm's length« i forhold til staten. Imidlertid udgør visse af disse foranstaltninger selv statsstøtte på et betydeligt beløb (jf. bl.a. Kommissionens beslutning af 10. december 2007 om en reform af finansieringen af pensioner til tjenstemandsansatte i La Poste). Derfor kan de ikke være tegn på statens interesse for at udvikle La Poste på »at arm's length« betingelser.

- (52) »A change in the group's ownership structure would lead Standard & Poor's to shift to a bottom-up rating approach, focusing more on LP's stand-alone business and financial profiles. This rating approach may not necessarily translate into rating changes given the expected improvement in LP's stand-alone situation in the coming years.«
- (53) »The ratings could come under pressure if the group significantly underperforms its operational and financial trajectory at the dawn of full postal deregulation, or if an ownership changes occur sooner than we expect.«
- (54) »The EC recently recommended that the French government end this guarantee by year-end 2008, which they believe provides LP with more favorable financing conditions than its competitors in a market in the process of being liberalized.«
- (55) »The ratings on La Poste were unaffected by this recommendation since we consider that a change in La Postes status would not necessarily reflect a decrease in the strong state support that underpins LP's ratings and that has been reaffirmed by recent government decisions.«
- (56) Ifølge de franske myndigheder var spreadet over »mid swap« på 12 basispoint for en 15-årig emission (dvs. 33 basispoint på OAT) og 4 basispoint for den 7-årige emission. Til sammenligning anfører de franske myndigheder, at den foregående obligationsemission, der blev foretaget i 2004, vedrørte en 15-årig obligation på 580 mio. EUR og havde ført til et spread på 8 basispoint over »mid swap«. Mid swap er medianen mellem den tilbudte kurs og den af bankerne foreslåede kurs på et givet tidspunkt for deres interbankhandel efter løbetid, dvs. den faste kurs, som en bank normalt er parat til at handle mod en 6-måneders Euribor. Denne kurs udgør markedsreferencen, især for udstedelse af obligationer.
- (57) Dekret nr. 81-501. Da de franske myndigheder fremsatte deres forslag, var gennemførelsesdekretet dekret nr. 81-501 af 12. maj 1981 om gennemførelse af lov af 16. juli 1980 vedrørende administrative tvangsboeder og offentligretlige juridiske personers fuldbyrdelse af domme og vedrørende Conseil d'Etats »rapport- og undersøgelsesafdeling«.
- (58) Conseil d'Etat, 16.11.1998, Sille: »For det første og som de første dommere besluttede, selv om den offentlige myndigheds ansvar, også objektivt ansvar, kan gøres gældende på grundlag af princippet om lige fordeling af offentlige byrder i tilfælde, hvor en lovligt truffet foranstaltning har bevirket et særligt tab af en vis alvorlighed for en fysisk eller juridisk person, forholder det sig ikke sådan i den foreliggende sag, hvor hr. Sille i egenskab af fagmand inden for ejendomssektoren ikke kunne være uvidende om de risici, der nødvendigvis ligger i realiseringen af et ejendomsprogram som det, der var planlagt i den foreliggende sag, og til hvis realisering det bl.a. var nødvendigt at ændre arealanvendelsesplanen og opnå kommunalbestyrelsens godkendelse, hvor hr. Sille normalt måtte tage højde for den mulighed, at projektet i tilfælde af negative resultater af den offentlige undersøgelse og fjendskab over for projektet ville blive opgivet af kommunen. Da han havde påtaget sig den risiko på et kvalificeret grundlag, kan han ikke med føje hævde, at han har lidt et usædvanligt tab, og at kommunen skal bære de økonomiske følger for ham af, at projektet blev opgivet.«
- (59) Conseil d'Etat, 10.7.1996, Meunier: »Forvaltningsappellretten fandt, at det fulgte af valget om at etablere en forretning på et sådant sted og af et brev fra borgmesteren vedrørende muligheden for terrænbevægelser, at den pågældende på et kvalificeret grundlag havde accepteret de risici for manglende stabilitet, som hans forretning var udsat for, og den foretog derfor en endelig og afgørende bedømmelse. Retten fandt, at tabet som følge af en situation, som den pågældende bevidst havde udsat sig for, ikke gav ham ret til erstatning, og den har dermed ikke tilsidesat reglerne for offentligretlige juridiske personers ansvar.«
- (60) Jf. for nærmere oplysninger betragtning 11-13 i indledningsbeslutningen.
- (61) EUT C 155 af 20.6.2008, s. 10.
- (62) Se afsnit 3.1.1.A i nærværende afgørelse.
- (63) Se fodnote 29.
- (64) Se fodnote 30.
- (65) Jf. betragtning 110 i Forfatningsrådets afgørelse nr. 2001-448 af 25. juli 2001: »Såfremt det i henhold til artikel 61 på grundlag af forfatningens artikel 34 har været muligt at fastsætte forpligtelsen til i en finanslov at godkende en statsgaranti inden for en frist på tre år med henblik på at sikre klarhed over statens finansielle forpligtelser, kan sanktionen for en eventuel manglende godkendelse ikke være, at de pågældende garantier bliver ugyldige. En sådan følge ville nemlig kunne berøre den lige fordeling af offentlige byrder og i tilfælde af en særligt alvorlig skade, ejendomsretten. Det fremgår indtil videre af Parlamentets arbejde, at artikel 61 har til formål at sikre, at Parlamentet informeres om de garantier, staten bevilger, og ikke at gøre dem, der tidligere måtte være givet uden godkendelse inden for de fastsatte frister, ugyldige. På disse betingelser strider artikel 61 ikke mod forfatningen.«
- (66) Betragtningen er anført i foregående note.
- (67) Rettens dom af 26.6.2008, SIC mod Kommissionen (sag T-442/03, 2008, sml. II, s. 1161, præmis 124-127). Jf. også meddelelsen om garantier.

- (⁶⁸) Jf. afsnit 62-68 i skrivelsen fra de franske myndigheder af 23. januar 2008.
- (⁶⁹) Se fodnote 34.
- (⁷⁰) Jf. afsnit 4.1.1.A.b)3) i nærværende afgørelse.
- (⁷¹) Jf. fodnote nr. 39 i indledningsbeslutningen. Notatet er ikke offentligt, men det blev nævnt i beretningen for 1995.
- (⁷²) Denne del af notatet blev offentliggjort af forfatterne til beretningen for 1995 (s. 219).
- (⁷³) Skrivelse fra de franske myndigheder fremsendt til Kommissionen den 9. september 2008.
- (⁷⁴) Jf. pkt. 5 i bilaget til dette notat, hvor forskellige retsakter oplystes, f.eks. »brev fra ministeren eller ethvert andet grundlag«.
- (⁷⁵) Det skal erindres, at en afgørelse om at slutte konkursboet på grund af utilstrækkelige aktiver uden sanktion ved afslutningen af en konkursbehandling medfører forbud mod, at kreditor genoptager retsforfølgningen. Hans fordring er således definitivt tabt.
- (⁷⁶) Jf. betragtning 147 i nærværende afgørelse.
- (⁷⁷) Ordlyden af de gældende tekster, loven af 16. juli 1980, dekretet af 20. maj 2008, der erstatter dekretet af 12. maj 1981, samt cirkulæret af 16. oktober 1989, er anført i det afsnit i denne afgørelse, som vedrører beskrivelsen af foranstaltningen.
- (⁷⁸) Jf. afsnit 3.1.1.B)a)1) i nærværende afgørelse, hvori der henvises til afsnit IV, A, 1, s. 19-20 i de franske myndigheders brev af 23. januar 2008.
- (⁷⁹) Som Kommissionens ekspert understreger, er tilsynsmyndighedens muligheder for at klare situationen begrænsede, såfremt den offentligretlige erhvervsvirksomheds ressourcer er utilstrækkelige. De nødvendige ressourcer kan først og fremmest komme fra de eksisterende ressourcer, der er afsat til andre udgifter og omallokeres for at indfri gælden. De kan herefter komme fra afhændelse af aktiver eller forhøjelse af takster, hvis det er en mulighed. Den offentligretlige erhvervsvirksomhed kan også optage et lån. Hvis disse få muligheder imidlertid ikke kan realiseres, er der kun løsningen med en bevilling fra den statslige aktionær tilbage.
- (⁸⁰) Såfremt der ikke er noget krav om kontinuitet i den offentlige service.
- (⁸¹) Ekspertens rapport, afsnit I.2.A.2) s. 18.
- (⁸²) Artikel L. 620-1 i handelsloven.
- (⁸³) Det fastsættes i artikel L. 640-1 i handelsloven, at »der indføres en retslig konkursbehandling, som er åben for alle de i artikel L 640-2 nævnte debitorer, som er gået i betalingsstandsning, og hvis rekonstruktion er åbenbart umulig«.
- (⁸⁴) La Poste fik sine aktiver nedklassificeret ved lov af 11. december 2001, den såkaldte MURCEF-lov. Det fastsættes ikke desto mindre i denne lov, at »når betingelserne for afhændelse eller indskud af et aktiv skader La Postes opfyldelse af sine lovgivnings- og forskriftsmæssige forpligtelser eller forpligtelser, selskabet har påtaget sig i forbindelse med sin plankontrakt (...), modsætter staten sig afhændelsen eller indskuddet eller betinger realiseringen heraf, at de ikke skader opfyldelsen af de nævnte forpligtelser«.
- (⁸⁵) Taksterne for ydelserne under eneretsområdet godkendes af tilsynsmyndigheden på postområdet, ARCEP. Taksterne for ydelser under det almene område fastsættes af ARCEP.
- (⁸⁶) Jf. afsnit 4.1.1.A.b)3) i nærværende afgørelse.
- (⁸⁷) Jf. § 112 og 113 i skrivelsen, der blev fremsendt af de franske myndigheder den 23. januar 2008.
- (⁸⁸) Jf. afsnit 4.1.1.A.b)3) i nærværende afgørelse.

- (⁸⁹) Ifølge den franske regeludstedende myndighed (ARCEP) omfatter reguleringen posttjenester, der inkluderer afhentning, sortering, transport og distribution af postforsendelser i forbindelse med regelmæssige runder. Følgende er ikke inkluderet: distribution af adresseløse reklamer, byture og eksprestransport.
- (⁹⁰) Jf. strategisk præsentation af det årlige resultatprojekt.
- (⁹¹) For nærmere oplysninger om de franske myndigheders holdning, jf. bl.a. afsnit 3.1.1.B.a)2) i nærværende afgørelse.
- (⁹²) Cour administrative d'appel, Lyon, 6.6.1996, Société fermière de Campoloro, nr. 95LY00935.
- (⁹³) P. Bon, jf. fodnote 37.
- (⁹⁴) Se fodnote 37.
- (⁹⁵) Se fodnote 34.
- (⁹⁶) nr. 57516/00.
- (⁹⁷) Serie A nr. 37.
- (⁹⁸) Jf. skrivelse fremsendt den 27. oktober 2009.
- (⁹⁹) Conseil d'Etat, 29. december 2004, Sté d'aménagement des coteaux de Saint-Blaine, nr. 257804: Det er muligt at yde godtgørelse for servitutter til gavn for almenvellet, når ejeren bærer en særlig og alt for stor byrde, som står i et misforhold til det almennyttige mål, der forfølges.
Cour administrative d'appel (forvaltningsappellretten), Bordeaux, 14.10.2003, hr. og fr. Claude X. nr. 99BX01530: En afbrydelse af biltrafikken på kommunale veje, der er beskadiget som følge af et jordskred, kan give anledning til en usædvanlig og særlig skade for den ejer, der bliver lukket inde. Forvaltningsdommeren mener bl.a., at skadens varighed (trafikken blev afbrudt i de syv måneder, det varede at udføre arbejdet) giver den en usædvanlig og særlig karakter, som overstiger den belastning, de to brugere af den offentlige vej normalt må bære, og der skal derfor ydes godtgørelse.
Tribunal administratif (forvaltningsdomstolen), Montpellier, 23.6.1999, hr. Van der Velden, nr. 97-03716: Definitiv lukning af en campingplads på grund af stor risiko for oversvømmelse påførte ejeren et usædvanligt og særligt tab, der var af en sådan art, at det gav ham ret til erstatning, eftersom denne lukning forårsagede ophør af den pågældendes eneste erhvervs-mæssige beskæftigelse og fuldstændigt tab af hans forretning.
- (¹⁰⁰) Begrebet legitim fejltagelse, der kan skabe retsvirkninger, er knyttet til teorien om ydre fremtræden. Ifølge Cornu's juridiske opslagsbog »Vocabulaire juridique« er ydre fremtræden »det aspekt, som — forsætligt eller ej — følger af sammenstillingen af ydre tegn, hvorved en stand, en funktion (egenskab som fuldmagtshaver, arving, ejer osv.) normalt manifesterer sig, og som giver anledning til at tro, at den person, der er forlenet med disse tegn, virkelig er af denne stand eller har denne funktion«. Teorien om ydre fremtræden er en »teori udsprunget af retspraksis, ifølge hvilken alene en fremtræden er tilstrækkelig til at skabe retsvirkninger i forhold til tredjemand, der som følge af en legitim fejltagelse, har været uvidende om realiteten«. Teorien om den ydre fremtræden anvendes i retspraksis og har endog ført til meget berømte løsninger (ECHR, 7. juni 2001, Kress). Den anvendes i privatretten, når der skal skabes retsvirkninger af en kontrakt, som en af parterne med rette har haft tillid til blot på grund af den ydre fremtræden. Man kan også nævne eksemplet med den »tilsyneladende« bopæl eller i offentlig ret eksemplet med »de facto embedsmænd«, hvis beslutninger formodes at forblive gyldige. Den har den fordel, at det bliver lettere at påvise, at der foreligger en juridisk beføjelse eller en retsvirkning, når dens tilstedeværelse ikke er udtrykkeligt og eksplicit fastsat i nogen lov.
- (¹⁰¹) Den skelnen er foretaget på grundlag af fremstillingen i afhandlingen af S. Carpi-Petit, Les successions en droit administratif, PUR, 2006.
- (¹⁰²) Det fremgår af bekendtgørelsen af 15. juli 2002 (JORF af 23.7.2002) om fastsættelse af de nærmere betingelser for likvidation af det tematiske universitet i Agen, hvori det i artikel 1 fastsættes, at kurator har ansvaret for »at foreslå ministeren med ansvar for videregående uddannelse fordelingen af aktiver, fordringer, gæld og saldoen på afslutningskontoen ved udløbet af likvidationsperioden mellem universiteterne Bordeaux I og Bordeaux IV«.

- (¹⁰³) — Dekret nr. 53-404 af 11. maj 1953 om likvidation af kompensationskassen for decentralisering af luftfartsindustrien (JORF af 12.5.1953), art. 3: »I overensstemmelse med artikel 7 i ovennævnte dekret af 24. maj 1938 bliver anlæg og udstyr, som tilhører kassen, samt de disponible beløb efter afvikling af gælden statens ejendom« (her er det åbenbart, at saldoen er positiv).
- Dekret nr. 75-926 af 6. oktober 1975 om nedlæggelse af boligbørsen, art. 2: »Transaktioner vedrørende betaling af gæld, inddrivelse af fordringer og likvidation af boligbørsen samt, hvis det er relevant, retssager både som sagsøger og som sagsøgt i den forbindelse, henhører under økonomi- og finansministerens kompetence. Posteringerne bliver foretaget på en særlig konto i Trésor (finansministeriet) 904.14 med overskriften »Likvidation af statens offentlige virksomheder og paraadministrative eller faglige organer samt diverse likvidationer«.
- Dekret nr. 81-1009 af 12. november 1981 om nedlæggelse af Institut Auguste Comte til undersøgelse af videnskab og aktion: Det eventuelle overskud efter likvidationen betales til staten.
- Dekret nr. 83-1185 af 27. december 1983 om opløsning af den offentlige virksomhed med ansvar for byudvikling af den nye by Lille-Est: »Aktiver og passiver for den offentlige virksomhed for planlægning og udvikling af den nye by Lille-Est overføres på denne dato til storkommunen Lille på betingelserne i ovennævnte aftale af 5. december 1983 med undtagelse af de aktiver, der er anført i bilaget til nærværende dekret, som overføres til transportforskningsinstituttet«.
- Dekret nr. 83-1263 af 30. december 1983 vedrørende opløsning af den nationale tjeneste for undersøgelse af kørekort: Transaktionerne anføres på den særlige konto i Trésor »Likvidation af offentlige virksomheder«.
- Dekret nr. 87-590 af 30. juni 1987 om fastsættelse af betingelserne for likvidation af verdenscentret for informatik og menneskelige ressourcer, art. 1: »Fra den 1. juli 1987, som er datoen for opløsning af Centre mondial informatique et ressources humaines (CMIRH), overgår denne virksomheds løsøre samt rettigheder og forpligtelser til staten«.
- Dekret af 17. november 1987 vedrørende opløsning af centret for studier af systemer og avancerede teknologier (JORF af 18.11.1987) og dekret nr. 87-1167 af 31. december 1987 om fastsættelse af likvidationsbetingelserne, art. 1: »Centre d'études des systèmes et technologies avancées (CESTA)'s formuegoder, rettigheder og forpligtelser overgår til staten pr. 1. januar 1988, som er datoen for denne virksomheds opløsning«.
- Bekendtgørelse af 28. september 1988 om fastsættelse af betingelserne for fuldførelse af likvidationen af edb-agenturet (JORF af 23.12.1988): Operationerne i forbindelse med likvidation varetages af ministeren for industri og egnsudvikling.
- Dekret nr. 93-775 af 26. marts 1993 vedrørende nedlæggelse af den offentlige virksomhed ved navn »Musée de la Poste« (JORF af 30.3.1993): overførsel af rettigheder og forpligtelser til La Poste.
- Dekret af 26. december 1996 om opløsning af den offentlige virksomhed, den franske råvarekasse, Caisse française des matières premières (JORF af 29.12.2006): »Denne virksomheds formuegoder, rettigheder og forpligtelser overføres til staten«.
- Dekret nr. 97-882 af 26. september 1997 om likvidation af den offentlige virksomhed, det internationale konferencecenter i Paris: Det eventuelle overskud efter likvidationen betales til staten.
- Dekret nr. 99-1151 af 29. december 1999 om opløsning af den offentlige virksomhed, Musée national de la Légion d'honneur, art. 2: »Denne offentlige virksomheds opgaver samt formuegoder, rettigheder og forpligtelser overføres fra samme dato til ordre national de la légion d'honneur«.
- Dekret nr. 2000-1126 af 22. november 2000 om overdragelse af likvidationsprovenuet fra den offentlige virksomhed for udvikling af den nye by Vaudreuil: Saldoen overføres til statsbudgettet, og det præciseres i artikel 2, at »rettigheder og forpligtelser, som er opstået gennem virksomhedens virke eller i likvidationsperioden og er ukendt ved afslutningen af likvidationsperioden, overføres til staten«.
- Dekret nr. 2001-1383 af 31. december 2001 om opløsning af den offentlige virksomhed med ansvar for regulering af bredderne af Etang de Berre: Det hedder i artikel 6, at overførslen til staten af aktiver og passiver ved lukning af afslutningskontoen samt rettigheder og forpligtelser, som er opstået gennem aktiviteten eller i løbet af likvidationsperioden og er ukendt ved afslutningen af denne, vil blive fastsat ved et dekret. »Tvistemål, der er opstået gennem aktiviteten« overføres til staten ved dekret nr. 2004-234 af 17. marts 2004 om forskellige bestemmelser vedrørende likvidation af den offentlige virksomhed med ansvar for regulering af bredderne af Etang de Berre.
- Dekret af 29. april 2004 om opløsning af den blandede gruppe for udvikling af industri- og havneområdet Eure-Calvados (JORF af 6.5.2004) art. 4: »Udgifter pr. datoen for likvidation af den blandede gruppe fordeles mellem medlemmerne heraf i overensstemmelse med vedtægterne«.

(¹⁰⁴) S. Carpi-Petit, Les successions en droit administratif, PUR, 2006.

- (105) — Bekendtgørelse af 24. februar 2004 om opløsning af Houillères de bassin du centre et du Midi (JORF af 28.2.2004): overførsel af aktiviteter, formuegoder, rettigheder og forpligtelser til Charbonnage de France.
- Anordning nr. 59-80 af 7. januar 1959 om omstrukturering af de skattemæssige tobaks- og tændstiksmonopoler: oprettelse af den offentlige virksomhed SEITA med bevilling.
 - Dekret nr. 65-116 af 17. december 1965 vedrørende sammenlægning af den selvstændige olievirksomhed og kontoret for olieeftersforskning: »Samtlige formuegoder, rettigheder og forpligtelser for Régie autonome des pétroles og Bureau de recherches de pétrole overføres automatisk til olieefters forsknings- og -aktivitetsvirksomheden ERAP«.
 - Dekret nr. 67-796 vedrørende sammenlægning af de statsejede kaliumminer i Alsace og det nationale kvælstof-industrikontor, art. 2: »Samtlige formuegoder, rettigheder og forpligtelser for Mines domaniales de potasse d'Alsace og Office national industriel de l'azote overføres automatisk til Entreprise minière et chimique«.
 - Dekret nr. 68-369 af 16. april 1968 om fusion mellem kulindustrierne i Centre og Midi: »Samtlige formuegoder, rettigheder og forpligtelser for kulmineselskaberne, som således nedlægges, overføres automatisk til Houillères du bassin du centre et du midi«.
 - Dekret nr. 69-69 af 24. januar 1969 om overførsel af ORTF: »Fra den 1. januar 1969 overføres løsøre og fast ejendom tilhørende office de coopération radiophonique samt virksomhedens rettigheder og forpligtelser til ORTF«.
 - Dekret nr. 93-1176 af 13. oktober 1993 om opløsning af den offentlige virksomhed Opéra de la Bastille, art. 2 »Den offentlige virksomhed Opéra de la Bastilles formuegoder, rettigheder og forpligtelser overføres til den offentlige virksomhed Etablissement public du parc de La Villette«.
 - Dekret nr. 2000-1294 af 26. december 2000 om opløsning af den offentlige virksomhed med ansvar for byplanlægning af den nye by Evry og overførsel af dens rettigheder og forpligtelser til Agence foncière et technique de la région parisienne, art. 2: »Aktiver og passiver for den offentlige virksomhed med ansvar for byplanlægning i den nye by Evry overføres på denne dato til Agence foncière et technique de la région parisienne« (...) »det påtager sig samtlige rettigheder og forpligtelser i forbindelse med den aktivitet, den offentlige virksomhed udøvede«.
 - Dekret nr. 2004-103 af 30. januar 2004 vedrørende Ubifrance, det franske agentur for international virksomhedsudvikling: »overførsel til UbiFrance (...) af det franske center for udenrigshandels rettigheder, forpligtelser, fast ejendom og løsøre«.
 - Lov nr. 2004-105 af 3. februar 2004 om oprettelse af det nationale agentur for sikring af mindreråriges rettigheder, Agence nationale pour la garantie des droits des mineurs, art. 6: »Med forbehold af opløsning efter beslutning på generalforsamlingen af den nationale sammenslutning for forvaltning af pensionister fra de franske kulmineindustrier, Charbonnages de France og Huillères du bassin samt deres retssuccessorer, «Association nationale de gestion des retraités des Charbonnages de France et des Houillères du bassin ainsi que de leurs ayants droit» overføres denne sammenslutnings formuegoder, rettigheder og forpligtelser til Agence nationale pour la garantie des droits des mineurs«.
 - Dekret nr. 2004-186 af 26. februar 2004 om oprettelse af universitetet for organisations- og beslutningsvidenskab Paris-Dauphine »overføres universitetet Paris IX's formuegoder, rettigheder og forpligtelser til universitetet Paris-Dauphine«.
- (106) — Lov nr. 80-495 af 2. juli 1980 om ændring af status for tobaks- og tændstiksindustrivirksomheden: art. 2: »Formuen tilhørende den offentlige erhvervsvirksomhed ved navn «service d'exploitation industriel des tabacs et allumettes» indskydes i det selskab, der oprettes i henhold til nærværende lov, på de nærmere betingelser, som fastsættes af den kompetente myndighed«.
- Jf. ligeledes dekret nr. 80-1025 af 19. december 1980 vedrørende tilførsel af formuegoder, rettigheder og forpligtelser fra statens nationale markedskasse, offentlige myndigheder og virksomheder til selskabet ved navn CEPME.
 - Lov nr. 88-50 af 18. januar 1988 om deling af den nationale landbrugskreditkasse, Caisse nationale de crédit agricole, art. 1: »Den nationale landbrugskasses formue og den fælles garantifonds formue overføres til selskabet, jf. ovennævnte stk. 1, som er indehaver af samtlige den nationale kasses og den fælles garantifonds rettigheder og forpligtelser med de garantier og sikkerhedsstillelser, der er knyttet hertil«.
 - Dekret af 19. april 1989, hvori Centre d'études des systèmes d'information des administrations bemyndiges til at indskyde samtlige sine formuegoder, rettigheder og forpligtelser i et aktieselskab ved navn Cesia og om opløsning af denne virksomhed.
 - Lov nr. 92-665 af 16. juli 1992 om tilpasning af den gældende lovgivning om forsikring og kredit til det indre marked: indskud af samtlige den offentlige erhvervsvirksomhed Caisse nationale de prévoyance's formuegoder, rettigheder og forpligtelser i et aktieselskab.
 - Dekret nr. 2001-1213 af 19. december 2001 om bemyndigelse af den offentlige statsvirksomhed ved navn »Agence pour la diffusion de l'information technologique« til at indskyde sin formue i et aktieselskab med samme navn og om opløsning af denne offentlige virksomhed og bemyndigelse af, at dette selskab overføres til den private sektor.
- (107) Der kan henvises til eksemplet om nedlæggelsen af den nationale kasse for statsmarkeder, lokale myndigheder og offentlige virksomheder, Caisse nationale des marchés de l'Etat, des collectivités et établissements publics: Det hedder i dekret nr. 80-1025 af 19. december 1980, at den offentlige virksomheds formuegoder, rettigheder og forpligtelser indskydes i et aktieselskab (CEPME), og den offentlige virksomhed modtager aktier til gengæld. Herefter nedlægges den offentlige virksomhed ved dekret nr. 80-1076 af 23. december 1980, og dens formue overgår til staten. Den samme mekanisme iværksættes ved nedlæggelsen af Agence pour la diffusion de l'information technologique (D nr. 2001-1213 af 19.12.2001).

- (¹⁰⁸) »Etablissements publics«, J-cl. admi. fasc. 135, 2007.
- (¹⁰⁹) F.eks. lov nr. 80-495 af 2. juli 1980 om omdannelse af tobaks- og tændstiksindustrivirksomheden til et nationalt selskab og lov nr. 96-660 af 26. juli 1996 om den nationale virksomhed France Télécom, art. 1: »Den i artikel 1 nævnte offentligretlige juridiske person France Télécom omdannes fra 31. december 1996 til en national virksomhed ved navn France Télécom, som staten direkte ejer over halvdelen af kapitalen i«. »Den offentligretlige juridiske person France Télécom's formuegoder, rettigheder og forpligtelser overføres automatisk pr. 31. december 1996 til den nationale virksomhed France Télécom«. Denne procedure er naturligvis den eneste mulige, når det er en statslig tjeneste med et tillægsbudget, der »omdannes« til et privatretligt selskab. Lov nr. 93-1419 af 31. december 1993 om det nationale trykkeri, art. 1: »Alle statens rettigheder,« formuegoder og forpligtelser i forbindelse med serviceopgaver under tillægsbudgettet for det nationale trykkeri indskydes i et nationalt selskab ved navn »Imprimerie nationale« og senere art. 78 i den ændrede finanslov for 2001, nr. 2001-1276 af 28. december 2001, om omdannelse af tjenesten med national kompetence DCN til aktieselskab og tilførsel hertil af statens rettigheder, formuegoder og forpligtelser.
- (¹¹⁰) Fremgangsmåden er den samme for ADP ved lov nr. 2005-357 af 20. april 2005 om lufthavne, art. 1: »Den offentlige virksomhed, Paris' lufthavne, Etablissement public Aéroports de Paris, omdannes til aktieselskab. Denne omdannelse medfører ikke oprettelse af en ny juridisk person og har heller ingen følger for de retsregler, medarbejderne er underlagt«.
- (¹¹¹) G. Cornu, Vocabulaire juridique, PUF.
- (¹¹²) Jf. S. Carpi-Petit, Les successions en droit administratif, nævnt ovenfor, p. 207.
- (¹¹³) Se fodnote 61.
- (¹¹⁴) Rettens dom i sagen EPAC mod Kommissionen, forenede sager T-204/97 og T-270/97, 2000, Sml. II, s. 2267, præmis 80 og 81.
- (¹¹⁵) Kreditvurdering er obligatorisk for virksomhedernes finansiering på kapitalmarkederne og bruges desuden stadig mere som referance for banklån. Jf. i den forbindelse fodnoten s. 46 i beslutningen om indledning af proceduren.
- (¹¹⁶) Der er tale om Standard & Poor's og Fitch, som er to af verdens største kreditvurderingsbureauer.
- (¹¹⁷) Uddrag af »International Postal Entities: Influence of government support on ratings« Standard and Poor's, 22. november 2004: »La Postes legal status, which ensures a last-recourse sovereign guarantee, confers the ultimate statutory guarantee of the Republic of France on its obligations«.
- (¹¹⁸) Uddrag af »Ratings direct« om La Poste, S & P, 3. april 2007: »In 1991, LP — previously part of the government bureaucracy- became an independent publicly owned entity with EP status, which ensures LP an ultimate state guarantee on its obligations, but not a timely and explicit guarantee as reflected by the rating differentiation between LP and the Republic of France.«
- (¹¹⁹) Jf. pkt. 1.2, andet og fjerde led, i meddelelsen om garantier.
- (¹²⁰) Jf. artiklen »Fitch confirme la note »AA« attribuée à La Poste«, Fitch Ratings, Paris/London, den 4. september 2009.
- (¹²¹) Jf. betragtning 2 i denne afgørelse.
- (¹²²) Uddrag af »International Postal Entities: Influence of government support on ratings«. Standard and Poor's, 22. november 2004: »Category 2: notching down with respect to the state owner's ratings. The second category includes those entities that, while autonomous in their operations, are largely public-policy-based institutions, still in receipt of substantial direct or indirect financial backing from the State. There is, however, a high level of uncertainty surrounding the level and/or timeliness of this state support. A top-down approach that assumes notching down from the sovereign rating by up to two categories (six notches) applies to such postal entities. La Poste and Poste Italiane currently fall within this category«.
- (¹²³) Uddrag af »International Postal Entities: Influence of government support on ratings«. Standard and Poor's, 22. november 2004: »Unlike the credit quality of companies that operate in a commercial manner at arm's length from the government, like SingPost, Deutsche Post or TPG, a major factor underpinning La Postes robust credit quality is its extremely strong State support. La Postes legal status confers the ultimate statutory guarantee of the Republic of France (AAAA/Stable/A-1+) on its obligations«.
- (¹²⁴) Den sidste nedskrivning af La Postes kreditvurdering blev foretaget den 21. januar 2009, kort tid efter at præsidenten for Den Franske Republik bebudede, at La Poste ville blive omdannet til aktieselskab. Vurderingen af La Poste blev sænket til A+, hvilket endnu en gang bekræfter, at La Postes status af offentligretlig virksomhed alt andet lige ganske rigtigt har stor indflydelse på vurderingen.

- (¹²⁵) Uddrag af »Ratings direct« om La Poste, S & P, 3. april 2007: »S & P continues to follow a top-down rating methodology for La Poste — which allows for a government supported entity to be rated by up to two categories below the sovereign- as we expect the French state to remain La Postes 100 % shareholder in the medium term. The ratings nevertheless already factor in the long-term likelihood of a change in the group's capital structure, which would require a change in its current »établissement public« legal status and result in the loss of the state's ultimate guarantee on LP's financial obligations, the elimination of which was recently recommended by the European Commission«.
- (¹²⁶) Uddrag af »Ratings direct« om La Poste, S & P, 3. april 2007: »The EC recently recommended that the French government end this guarantee by year-end 2008, which they believe provides La Poste with more favorable financing conditions than its competitors in a market in the process of being liberalized. The ratings on La Poste were unaffected by this recommendation since we consider that a change in La Postes status would not necessarily reflect a decrease in the strong state support that underpins La Postes ratings and that has been reaffirmed by recent government decisions«.
- (¹²⁷) Uddrag af »ADP news« af 21. januar 2009: »S & P lowers ratings on La Poste with negative outlook«... »The announced legal status and ownership change will give the company a greater autonomy from the government, which is why its rating has a four-notch differential with the rating on the Republic of France, rated AAA/A-1 + with a »stable« outlook. S & P's »negative« outlook reflects concerns that the changes in the company's legal status and ownership, likely to take place in the next two years as part of a capital hike, could pressure the ratings. These initiatives could limit the government's ability to provide the postal operator with exceptional support without improving its standalone profile in the short term, as the capital hike should not decrease La Postes debt relative to its cash generation«.
- (¹²⁸) Jf. afsnit 197 i de bemærkninger, Frankrig fremsendte den 23. januar 2008.
- (¹²⁹) »Rating Government-Related Entities: A Primer«. Standard and Poor's, 14. juni 2006.
- (¹³⁰) Jf. ligeledes »Ratings direct« om La Poste, S & P, 3. april 2007: »The entities' credit standing is linked to that of the government, but ratings can be notched down from those on the State by up to two categories as the financial links between these companies and the state may be increasingly subject to change in the medium or long term« (...) (Virksomhedernes kreditstandard er knyttet til statens, men kreditvurderingerne kan nedskrives med to kategorier, såfremt de finansielle forbindelser mellem den pågældende virksomhed og staten kan udvikle sig på mellemlang eller lang sigt).
- (¹³¹) Uddrag af »Ratings direct« om La Poste, S & P, 3. april 2007: »In 1991, La Poste became an independent publicly owned entity with Etablissement Public status, which ensures La Poste an ultimate State guarantee on its obligations, but not a timely and explicit guarantee as reflected by the rating differentiation between La Poste and the Republic of France«.
- (¹³²) Uddrag af »Ratings direct« om La Poste, S & P, 3. april 2007: »The EC recently recommended that the French government end this guarantee by year-end 2008, which they believe provides La Poste with more favorable financing conditions than its competitors in a market in the process of being liberalized. The ratings on La Poste were unaffected by this recommendation since we consider that a change in La Postes status would not necessarily reflect a decrease in the strong state support that underpins La Postes ratings and that has been reaffirmed by recent government decisions«.
- (¹³³) Uddrag af »Ratings direct« om La Poste, S & P, 3. april 2007: »A change in the group's ownership structure would lead Standard and Poor's to shift to a bottom-up rating approach, focusing more on La Postes stand-alone business and financial profiles. This rating approach may not necessarily translate into rating changes given the expected improvement in La Postes stand-alone situation in the coming years« (En ændring i koncernens ejerskabsstruktur vil få Standard and Poor's til at gå over til en bottom-up-kreditvurderingsmetode, der i højere grad fokuserer på La Postes egne kommercielle og finansielle profiler. Denne vurderingsmetode vil ikke nødvendigvis give sig udslag i en ændring af kreditvurderingen på grund af den forventede forbedring i La Postes egen situation i de kommende år).
- (¹³⁴) Uddrag af »Ratings direct« om La Poste, S & P, 3. april 2007: »The ratings on La Poste could be downgraded, however, if state backing for the company were to weaken« (kreditvurderingen for La Poste kunne imidlertid blive nedskrevet, hvis statens støtte til virksomheden blev svækket).
- (¹³⁵) Jf. afsnit 3.2.1.D i nærværende afgørelse og del V.4 i de bemærkninger, de franske myndigheder fremsendte den 23. januar 2008.
- (¹³⁶) Del V 4 a) i de bemærkninger, Frankrig fremsendte den 23. januar 2008.
- (¹³⁷) Jf. afsnit 186 i de bemærkninger, Frankrig fremsendte den 23. januar 2003.
- (¹³⁸) Jf. tabel 1 i »Ratings direct« om La Poste, S & P, 3. april 2007.
- (¹³⁹) Uddrag af »International Postal Entities: Influence of government support on ratings« Standard and Poor's, 22. november 2004: »Unlike the credit quality of companies that operate in a commercial manner at arm's length from the government, like SingPost, Deutsche Post or TPG, a major factor underpinning La Postes robust credit quality is its extremely strong State support. La Postes legal status confers the ultimate statutory guarantee of the Republic of France (AAAA/Stable/A-1+) on its obligations«.
- (¹⁴⁰) Jf. afsnit 196 i de bemærkninger, Frankrig fremsendte den 23. januar 2008.

- (¹⁴¹) Jf. afsnit 198-200 i de bemærkninger, Frankrig fremsendte den 23. januar 2008.
- (¹⁴²) »International Postal Entities: Influence of government support on ratings«, Standard and Poor's, 22. november 2004.
- (¹⁴³) Uddrag af »Ratings direct« om La Poste, S & P, 3. april 2007: »The ratings nevertheless already factor in the long-term likelihood of a change in the group's capital structure, which would require a change in its current »établissement public« legal status and result in the loss of the state's ultimate guarantee on LP's financial obligations, the elimination of which was recently recommended by the European Commission«. Endvidere omfatter La Postes svagheder: »Likely capital structure change at company or bank level in the long term«.
- (¹⁴⁴) Mid swap er medianen mellem den tilbudte kurs og den af bankerne foreslåede kurs på et givet tidspunkt for deres interbankhandel efter løbetid, dvs. den faste kurs, som en bank normalt er parat til at handle mod en 6-måneders Euribor. Denne kurs udgør markedsreferencen, især for udstedelse af obligationer.
- (¹⁴⁵) Domstolens dom af 14. februar 1990 i sag C-301/87 Frankrig mod Kommissionen, »Boussac«, Sml. I, s. 307, præmis 33.
- (¹⁴⁶) Rettens dom af 11. marts 2009, TF1 mod Kommissionen (sag T354/05, Sml. II, s. 113, præmis 166-167).
- (¹⁴⁷) Især mente Kommissionen i sin beslutning om EDF (afsnit 57 i Kommissionens beslutning 2005/145/EF af 16. december 2003 om Frankrigs statsstøtte til EDF samt til elektricitets- og gassektoren (EUT L 49 af 22.2.2005, s. 9)) at »eftersom EDF ikke kan underkastes en procedure med henblik på rekonstruktion og retslig likvidation og dermed gå konkurs, er der tale om en ordning, der svarer til en overordnet garanti for samtlige virksomhedens forpligtelser. Der kan ikke ydes betaling for en sådan garanti i henhold til markedsbestemmelserne. Garantien er ubegrænset for så vidt angår dækning, varighed og beløbsstørrelse, og udgør statsstøtte«.
- (¹⁴⁸) Jf. meddelelsen om garantier, pkt. 2.1., stk. 3.
- (¹⁴⁹) EFT L 15 af 21.1.1998, s. 14.
- (¹⁵⁰) Jf. f.eks. beslutning 2005/145/EF.
- (¹⁵¹) Jf. bl.a. pkt. 1.5 i meddelelsen om garantier, der bekræfter princippet om neutralitet samt pkt. 1.2, hvori det forklares, at en statsgaranti blot kan følge af den retlige form (andet og fjerde led i punktet).
- (¹⁵²) Sag E 10/2000, »Anstaltslast und Gewährträgerhaftung«, pkt. 5 i forslaget om formålstjenlige foranstaltninger af 8. maj 2001. Kan ses på Kommissionens websted: http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2000/e010-00-1.pdf
- (¹⁵³) Beslutning 2005/145/EF.
-

KOMMISSIONENS AFGØRELSE

af 26. februar 2010

om statsstøtte C 9/09 (ex NN 45/08; NN 49/08 og NN 50/08) iværksat af Kongeriget Belgien, Den Franske Republik og Storhertugdømmet Luxembourg over for Dexia SA

(meddelt under nummer K(2010) 1180)

(Kun den franske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2010/606/EU)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

ciers — herefter »CSSF«) modtaget den 10. oktober 2008.

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), særlig artikel 108, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret de interesserede parter til at fremkomme med deres bemærkninger i medfør af ovennævnte artikler ⁽¹⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

(3) Ved meddelelser af 9., 13. og 17. oktober 2008 underrettede de berørte medlemsstater Kommissionen om iværksættelsen af sikkerhedsstillelsen.

(4) Ved meddelelser af 2., 13. og 14. oktober 2008 forpligtede de berørte medlemsstater sig til inden for en frist på seks måneder fra den 3. oktober 2008 at forelægge Kommissionen en omstruktureringsplan for Dexia under hensyntagen til de foranstaltninger, der blev truffet den 3. og 9. oktober 2008.

I. SAGSFORLØB

1.1. HASTEFORANSTALTNINGER TIL FORDEL FOR DEXIA

(1) Den 30. september 2008 meddelte Belgiens, Frankrigs og Luxembourgs (herefter »de berørte medlemsstater«) myndigheder offentligt, at de ville gennemføre den i punkt 3.1 i denne afgørelse anførte kapitaludvidelse (herefter »kapitaludvidelsen«). Den 9. oktober 2008 meddelte de berørte medlemsstater, at den i punkt 3.2 omhandlede sikkerhedsstillelse (herefter »sikkerhedsstillelsen«) var blevet iværksat.

(2) Ved meddelelser af 1. og 2. oktober 2008 registreret samme dag i Kommissionen underrettede de berørte medlemsstater Kommissionen om de foranstaltninger, de havde truffet inden for rammerne af kapitaludvidelsen. Kommissionen modtog dernæst begrundede skrivelser om de hasteforanstaltninger, som de berørte medlemsstater havde truffet inden for rammerne af kapitaludvidelsen:

— brev fra Banque nationale de Belgique (herefter »BNB«) modtaget den 1. oktober 2008

— brev fra Banque de France modtaget den 2. oktober 2008

— brev fra den luxembourgske kommission til overvågning af finansielle tjenesteydelser (Commission luxembourgeoise de surveillance des services finan-

(5) Ved skrivelser af 8. og 13. oktober underrettede BNB for at øge gennemsigtigheden Kommissionen om en likviditetsstøtteforanstaltning (eller »Liquidity Assistance«, herefter »LA-foranstaltningen«), som BNB i samarbejde med Banque de France havde indført som følge af Dexias midlertidige likviditetsproblemer. Den har holdt Kommissionen underrettet om de beløb, der er udbetalt i forbindelse med denne operation.

(6) Den 14. november 2008 meddelte den belgiske og den franske stat offentligt, at der var blevet stillet sikkerhed for Dexia-datterselskabet Financial Security Assurances (FSA) (herefter »FSA-foranstaltningen«) finansielle produkter.

1.2. KOMMISSIONENS FØRSTE BESLUTNING: IKKE INDSIGELSE MOD HASTEFORANSTALTNINGERNE

(7) Med beslutning af 19. november 2008 ⁽²⁾ besluttede Kommissionen ikke at gøre indsigelse mod LA-foranstaltningen og de berørte medlemsstaters sikkerhedsstillelse for visse af Dexias passiver. Kommissionen vurderede, at disse foranstaltninger i henhold til artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF ⁽³⁾ var forenelige med fællesmarkedet som redningsstøtte betraget, og godkendte dem for en seks måneders periode at regne fra den 3. oktober 2008, samtidig med at det blev præciseret, at støtten efter denne periode skulle revurderes af Kommissionen som strukturforanstaltning.

⁽¹⁾ EUT C 181 af 4.8.2009, s. 42.

⁽²⁾ Se fodnote 1.

⁽³⁾ EUT C 115 af 9.5.2008, s. 91.

- (8) I beslutningen af 19. november 2008 bestemtes det ligeledes udtrykkeligt, at de øvrige hjælpeforanstaltninger skulle behandles separat i en senere beslutning.

1.3. TREDJEPARTERS KLAGE OVER DEN FORMODEDE STATSSTØTTE, SOM DEXIA HAR MODTAGET

- (9) Ved brev af 6. november 2008 blev der indgivet en klage til Kommissionen over den formodede ulovlige statsstøtte til Dexia. Denne klage blev indgivet af en konkurrent til Dexia, Banque Belquie (herefter »DBB«), og vedrørte navnlig kapitaludvidelsen på 3 mia. EUR tegnet af de belgiske myndigheder og Dexias belgiske aktionærer samt den belgiske stats sikkerhedsstillelse for interbanklån og tilsvarende til fordel for Dexia.
- (10) Kommissionen sendte en ikkefortrolig udgave af klageformularen og den ledsagende dokumentation til de belgiske myndigheder med brev af 13. november 2008. De belgiske myndigheder meddelte Kommissionen deres bemærkninger til klagen med brev af 19. november 2008.

1.4. FORLÆNGELSE AF FORANSTALTNINGERNE OG OMSTRUKTURERINGSPLAN FOR DEXIA

- (11) Som de berørte medlemsstater var forpligtede til, underrettede de Kommissionen om en omstruktureringsplan (herefter »den oprindelige omstruktureringsplan«) for Dexia henholdsvis den 16., 17. og 18. februar 2009. Supplerende oplysninger om den oprindelige omstruktureringsplan blev fremsendt den 27. februar og den 3., 5., 6., 7., 8. og 9. marts 2009.
- (12) Inden for rammerne af den oprindelige omstruktureringsplan anmodede de berørte medlemsstater Kommissionen om tilladelse til at forlænge sikkerhedsstillelsen frem til den i sikkerhedsstillelsesaftalen fastsatte dato, nemlig den 31. oktober 2009, og om at opretholde præferencerentesatsen på 25 basispoint for den pågældende sikkerhedsstillelse for obligationer med en løbetid på under en måned. Kommissionen blev endvidere anmodet om at bekræfte, at en forlængelse af sikkerhedsstillelsen efter oktober 2009 (frem til oktober 2010) ville være forenelig med det indre marked.
- (13) Desuden anmodede den belgiske regering som en præventiv foranstaltning om forlængelse af Dexias mulighed for at gøre brug af LA-foranstaltningerne i BNB frem til den 31. oktober 2009.

- (14) Endelig underrettede den belgiske og den franske regering Kommissionen om indførelsen af FSA-foranstaltningen, der blev meddelt offentligt den 14. november 2008.

1.5. KOMMISSIONENS ANDEN BESLUTNING: INDLEDNING AF DEN FORMELLE PROCEDURE

- (15) Ved brev af 13. marts 2009 meddelte Kommissionen de belgiske, franske og luxembourgske myndigheder, at den havde besluttet at indlede proceduren efter artikel 108, stk. 2, i TEUF med hensyn til hele støtten til Dexia⁽⁴⁾. I brevet præciseres det dog, at Kommissionen for at tillade et hurtigt salg af FSA ikke ville gøre indsigelse mod visse aspekter af FSA-foranstaltningen, der blev anset for at være forenelige med det indre marked i henhold til artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF. I brevet præciseres det, at de berørte medlemsstaters sikkerhedsstillelse over for Dexia, der var gyldig frem til den 30. oktober 2009, kunne betragtes som forenelig med det indre marked i henhold til artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF, indtil Kommissionen havde truffet sin endelige beslutning, der gør det muligt at afslutte den formelle procedure.
- (16) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren er blevet offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til den pågældende støtte⁽⁵⁾.
- (17) Kommissionen har ikke modtaget bemærkninger hertil fra interesserede tredjeparter.
- (18) Med hensyn til spørgsmålene i tilknytning til FSA-foranstaltningen (værdiansættelse af de aktiver, der er omfattet af foranstaltningen og foranstaltningens forrentning) har Kommissionen baseret sig på den tekniske analyse udarbejdet af eksterne eksperter under kontrakt med Kommissionen (Oliver Wyman).

1.6. KOMMISSIONENS TREDJE BESLUTNING: FORLÆNGELSE AF SIKKERHEDSSTILLELSEN

- (19) Sikkerhedsstillelsesaftalen mellem Dexia og de berørte medlemsstater udløb den 31. oktober 2009, og de berørte medlemsstater underrettede derfor den 27. oktober 2009 Kommissionen om, at sikkerhedsstillelsesaftalen ville blive forlænget frem til den 28. februar 2010 med visse tilpasninger. Oplysningerne om ændringerne af sikkerhedsstillelsesaftalen blev sendt til Kommissionen den 10. september, den 8. oktober og den 27. oktober 2009.

⁽⁴⁾ Se fodnote 1.

⁽⁵⁾ Se fodnot 1.

- (20) Kommissionen gav ved beslutning af 30. oktober 2009 ⁽⁶⁾ tilladelse til en forlængelse af sikkerhedsstillelsen frem til den 28. februar 2010 eller indtil datoen for Kommissionens beslutning om støtteforanstaltningernes og omstrukturingsplanen for Dexias forenelighed, hvis denne blev fremsat inden den 28. februar 2010. Kommissionen præciserede i sin beslutning, at de foranstaltninger, der blev foreslået i den oprindelige omstrukturingsplan, ikke på det pågældende tidspunkt gjorde det muligt at træffe afgørelse om støttens forenelighed.

1.7. SUPPLERENDE FORANSTALTNINGER TIL OMSTRUKTURERINGSPLANEN FOR DEXIA

- (21) Ved meddelelse af 9. februar 2010 sendte de berørte medlemsstater Kommissionen oplysninger om de påtænkte supplerende foranstaltninger til den oprindelige omstrukturingsplan, der blev meddelt i februar 2009. Alle de omstrukturingsforanstaltninger, der således blev indberettet mellem februar 2009 og februar 2010, udgør omstrukturingsplanen for Dexia (herefter »omstrukturingsplanen«).
- (22) Ved meddelelse af 10. februar 2010 underrettede de belgiske myndigheder Kommissionen om, at de med henblik på vedtagelse af nærværende afgørelse snarest muligt accepterede, at beslutningen vedtages på fransk.

II. BESKRIVELSE AF STØTTEMODTAGEREN

- (23) Dexia er en finanskoncern, der er aktiv inden for bank- og forsikringsvirksomhed. Moderselskabet, Dexia SA, er et aktieselskab omfattet af belgisk lovgivning, der noteres på børserne Euronext Paris og Euronext Bruxelles. Det havde den 31. december 2008 en børsværdi på 5,64 mia. EUR. Dexia, som er et resultat af fusionen i 1996 mellem Crédit Local de France og Crédit communal de Belgique, har specialiseret sig i udlån til lokale myndigheder, men den har også 5,5 mio. privatkunder, hovedsagelig i Belgien og Tyrkiet via sit lokale datterselskab DenizBank.
- (24) Efter kapitaludvidelsen den 3. oktober 2008 er de største aktionærs andele i Dexia SA fordelt således:

Aktionærens navn	% inden foranstaltningen	Tegningsbeløb (mio. EUR)	% pr. 31. december 2008
Den belgiske føderale regering	—	1 000	5,73
Regionen Flandern	—	500	2,87
Regionen Wallonien	—	350	2,01
Regionen Bruxelles-Capitale	—	150	0,86
Holding Communal SA	17	500	14,34
Arcofin SCRL	18,08	350	13,92
Ethias	6,37	150	5,04
Den franske regering	—	1 000	5,73
CDC	11,89	1 710	17,61
CNP Assurances	2	288	2,97
Lønmodtagere	3,92		2,57
Free float	40,74	—	26,86

⁽⁶⁾ EUT C 305 af 16.12.2009, s. 3.

- (25) Dexia er organiseret omkring et moderholdingselskab (Dexia SA) og tre operationelle enheder beliggende i Frankrig (Dexia Crédit Local, herefter »DCL«), i Belgien (herefter »DBB«) og i Luxembourg (Dexia Banque Internationale à Luxembourg, herefter »Dexia BIL«). Koncernens samlede balance var på 651 mia. EUR pr. 31. december 2008, mens de tre operationelle enheders balance var på henholdsvis:
- 414 mia. EUR for DCL
 - 263 mia. EUR for DBB
 - 67 mia. EUR for Dexia BIL.
- (26) Siden oprettelsen har Dexias aktivitet været fordelt på fire hovedforretningsområder:
- finansielle tjenesteydelser til den offentlige sektor og den halloffentlige sektor (herefter »Public and Wholesale Banking«, eller PWB): Dette forretningsområde omfatter lån til lokale myndigheder, projektfinsiering, udvidelse af kreditværdighed forestået af datterselskabet FSA under DCL, som blev solgt til Assured Guaranty i juli 2009, samt besiddelse og aktiv forvaltning af en obligationsportefølje og af værdipapirer med pant i bagvedliggende aktiver (herefter »asset-backed securities« eller »ABS«). En stor del af disse aktiviteter ledes af DCL og dets internationale datterselskaber undtagen PWB-aktiviteten i Belgien, der henhører under DBB
 - finansielle tjenesteydelser til private (herefter »Retail and Commercial Banking« eller »RCB«): Dette forretningsområde omfatter modtagelse af indskud fra og lån til private og til virksomheder i Belgien, Tyrkiet, Slovakiet og Luxembourg samt den private bank i Luxembourg og Belgien. Disse aktiviteter ledes af DBB og Dexia BIL samt for så vidt angår aktiviteterne i Tyrkiet af DenizBank, der er et direkte datterselskab under Dexia SA
 - treasury-aktiviteter og finansielle markeder (herefter »Treasury, Funding and Markets« eller »TFM«), der omfatter alle treasury-aktiviteter, forvaltning af aktiver og passiver (herefter »asset-liability management« eller »ALM«) og handel for Dexias egen regning
 - de øvrige aktiviteter, der omfatter kapitalforvaltning (samlet i Dexia asset management, herefter »Dexia AM«), tjenesteydelser til investorer (udbydes af det fælles Dexia-datterselskab og Banque Royale du Canada, RBC Dexia Investor Services, herefter »RBC Dexia IS«) og koncernens forsikringsaktiviteter, der udøves i Belgien, Frankrig (Dexia Epargne Pension, herefter »DEP«), Tyrkiet og Irland.
- (27) Fra oprettelsen og frem til krisen i efteråret 2008 adskilte Dexias virksomhed sig fra andre europæiske forretningsbanker på følgende måder:
- et centralt klientel, lokale myndigheder, der er kendetegnet ved lave kreditmarginer og relativt langvarige udeståender
 - størstedelen af den kortsigtede finansiering opnås på interbankmarkedet og pengemarkedet med hensyn til langsigtede aktiver (lån til lokale myndigheder, finansiering af projekter, obligationsportefølje)
 - en stor del af dens finansiering er afhængig af mindre stabile kilder såsom interbankmarkedet eller fremskaffelse af midler hos institutionelle investorer
 - søgning af marginer uden for koncernens traditionelle forretningsaktiviteter (finansiering til lokale myndigheder, virksomheder og private), navnlig ved hjælp af:
 - i) kreditudvidelsesaktiviteter via monolineforsikringsfilialen FSA
 - ii) handelsaktiviteter for egen regning
 - iii) investeringer for egen regning i en portefølje, der hovedsageligt består af obligationer, som pr. 31. december 2008 blev anslået til 233 mia. EUR (dvs. 36 % af Dexias samlede balance på dette tidspunkt)
 - iv) salg af afledte og strukturerede produkter.
- (28) På grund af disse særlige karakteristika frembyder koncernens genfinansieringsprofil ligeledes visse særlige kendetegn, idet en stor del af koncernen (hovedsageligt DCL) har et strukturelt behov for finansiering og navnlig opfylder dette behov ved hjælp af finansiering fra de øvrige dele af koncernen (hovedsageligt DBB og Dexia BIL) og pengemarkederne, obligationsmarkederne og markederne for realkreditobligationer.

- (29) Da interbankmarkedet og markedet for realkreditobligationer tørrede ud i september 2008 som følge af Lehman Brothers' konkurs, befandt Dexia sig således i en situation, hvor den havde behov for en dynamisk finansiering på kort sigt for at udfylde et hul på [200-300] (*) mia. EUR ([31-46] % af koncernens samlede balance pr. 31. december 2008). Bankens situation forværredes i september og oktober 2008 på grund af dens store engagement i modparter inden for banksektoren og suveræne modparter i vanskeligheder (amerikanske, irske og islandske banker), et kursfald på de aktiver, som Dexia direkte var i besiddelse af, eller som dens datterselskab FSA havde øget værdien af, og kursfaldet på de aktier, banken var i besiddelse af. De samlede tab og det kursfald på aktier, som koncernen registrerede, var på 6,5 mia. EUR pr. 30. september 2009 (heraf 5,9 mia. EUR pr. 31. december 2008).
- (30) For yderligere oplysninger om de begivenheder, der førte til Dexias problemer, henviser Kommissionen til sine beslutninger af 19. november 2008, 13. marts 2009 og 30. oktober 2009.
- (31) Som reaktion på disse problemer har koncernens nye ledelse, der blev udpeget den 7. oktober 2008, iværksat en omstruktureringsplan, der har til formål at centrere koncernens forretningsvirksomhed omkring dens kerneområder (nemlig PWB- og RCB-aktiviteter) og nedbringe dens risikoprofil og dens behov for kortsigtet finansiering. Denne omstruktureringsplan mundede ud i følgende centrale foranstaltninger:
- salg af FSA's kreditudvidelsesaktiviteter til Assured Guarantee, idet FSA's investeringsportefølje («Financial Products») forblev i Dexia (7)
 - indskrænkning af omfanget af de internationale PWB-aktiviteter (dvs. DCL's PWB-aktiviteter uden for Frankrig, Italien og Spanien)
 - afviklingsaktiviteter i forbindelse med en stor del af obligationsporteføljen (158 mia. EUR pr. 31. december 2008)
 - indstilling af alle handelsaktiviteter for egen regning i TFM og sammenlægning af ALM-forvaltningsaktiviteterne og treasury-aktiviteterne i et nyt forretningsområde »Group Center«
 - program for nedbringelse af omkostningerne.
- (32) Som følge af gennemførelsen af omstruktureringsplanen havde Dexias situation forbedret sig i begyndelsen af

2009, hvilket gjorde det muligt for koncernen at opnå et positivt nettoresultat på 808 mio. EUR i de første tre kvartaler af 2009.

III. BESKRIVELSE AF HJÆLPEFORANSTALTNINGERNE

3.1. KAPITALUDVIDElsen

- (33) Kommissionen henviser til sin beslutning af 19. november 2008. De belgiske og franske aktionærs kapitaludvidelse på 6 mia. EUR, der består i tegning af ordinære aktier i Dexia SA, blev endelig den 3. oktober 2008. Tegningen af denne reserverede kapitaludvidelse fordeler sig således:

a) Belgien:

- den belgiske stat har investeret 1 mia. EUR i Dexia SA
- regionen Flandern har investeret 500 mio. EUR i Dexia SA
- regionen Wallonien har investeret 350 mio. EUR i Dexia SA
- regionen Bruxelles-Capitale har investeret 150 mio. EUR i Dexia SA
- Holding Communal SA har investeret 500 mio. EUR i Dexia SA
- Arcofin SCRL har investeret 350 mio. EUR i Dexia SA
- Ethias har investeret 150 mio. EUR i Dexia SA

b) Frankrig:

- den franske stat har investeret 1 mia. EUR i Dexia SA. Forvaltningen af denne kapitalinteresse overdrages til Agence des participations de l'État (kontoret for statens kapitalinteresser)
- koncernen Caisse des Dépôts et Consignations (CDC) har investeret 1,71 mia. EUR i Dexia SA
- CNP Assurances har investeret 288 mio. EUR i Dexia SA.

(*) Fortrolige oplysninger markeres med firkantede parenteser: [...].

(7) For yderligere oplysninger om disse aktiviteter og salget af FSA henviser Kommissionen til sin beslutning af 13. marts 2009.

(34) Den luxembourgske stat forpligtede sig i september 2008 til at investere 376 mio. EUR i Dexia BIL i form af konvertible obligationer med en løbetid på tre år, en rente på 10 % om året og en konvertering til ordinære aktier efter aftale. Dexia oplyste i omstruktureringsplanen, der blev meddelt i februar 2010, at koncernen definitivt med øjeblikkelig virkning at regne fra datoen for nærværende afgørelse gav afkald på den konvertible Dexia BIL obligation.

3.2. SIKKERHEDSSTILLELSEN FOR FORFALDNE OBLIGATIONER

(35) Sikkerhedsstillelsen for Dexias forfaldne obligationer, som de interesserede medlemsstater indrømmede den 9. oktober 2008, var allerede omfattet af beslutningen af 19. november 2008. Med aftalen om sikkerhedsstillelse forpligtede de tre interesserede medlemsstater sig til fra den 9. oktober 2008 og frem til den 31. oktober 2009 i fællesskab at garantere de nye interbankfinansieringer og institutionelle finansieringer samt de nye obligationsfinansieringer med en maksimal løbetid på tre år rejst af Dexia SA, Dexia BIL, DCL og DBB. Sikkerhedsstillelsen vedrørte oprindeligt et maksimalt beløb for forfaldne obligationer på 150 mia. EUR og er fordelt med 60,5 % til Belgien, 36,5 % til Frankrig og 3 % til Luxembourg.

(36) I ovennævnte beslutning af 19. november 2008 godkendte Kommissionen sikkerhedsstillelsen som en hastende redningsforanstaltning i en periode på seks måneder fra indførelsen af denne. Da der var fremlagt en omstruktureringsplan i henhold til de forpligtelser, de tre berørte medlemsstater havde indgået, blev denne periode i henhold til den pågældende beslutning automatisk forlænget, indtil Kommissionen havde vedtaget sin beslutning om omstruktureringsplanen.

(37) Sikkerhedsstillelsesaftalen mellem Dexia og de berørte medlemsstater udløb den 31. oktober 2009, og de berørte medlemsstater underrettede derfor den 27. oktober 2009 Kommissionen om, at sikkerhedsstillelsesaftalen ville blive forlænget frem til den 28. februar 2010 med visse tilpasninger.

(38) Betingelserne for sikkerhedsstillelsen er blevet ændret i forhold til den oprindelige aftale om sikkerhedsstillelsen indgået mellem de berørte medlemsstater og Dexia den 9. oktober 2008:

a) Det maksimale beløb af de af Dexias obligationer, der garanteres af de berørte medlemsstater, er blevet nedsat med 150 mia. EUR til 100 mia. EUR. I et

tillæg til aftalen har Dexia forpligtet sig til at gøre, hvad der er muligt for, at de berørte medlemsstaters samlede forpligtelse fra den 1. november 2009 ikke overstiger 80 mia. EUR.

b) Den maksimale løbetid for de obligationer, der er omfattet af sikkerhedsstillelsen, blev forlænget fra den 31. oktober 2011 til den 31. oktober 2014 ⁽⁸⁾.

c) Fra den 16. oktober 2009 ophørte sikkerhedsstillelsen med at gælde alle kontrakter med en løbetid på under en måned samt anfordringsindskud svarende til kontrakter med en løbetid på under en måned i bestemmelserne om sikkerhedsstillelse.

(39) Alle de øvrige betingelser i den oprindelige sikkerhedsstillelse indgået den 9. oktober 2008 er uændrede, navnlig betingelserne om betaling, som er følgende:

a) Betalingen for sikkerhedsstillelsen udgøres af en kommission, som Dexia skal betale hver måned af udeståenderne pro rata temporis svarende til 50 basispoint på et årligt grundlag for alle de garanterede obligationer, der har en løbetid på op til 12 måneder, eller som har en ikke fastsat løbetid.

b) For alle de garanterede obligationer, der har en løbetid på over et år, svarer betalingen for sikkerhedsstillelsen til 50 basispoint på et årligt grundlag forhøjet med den laveste af de to følgende værdier, der anvendes på hver enkelt garanteret obligation: enten medianen af Dexias CDS *spreads* senior på fem år beregnet over perioden 1. januar 2007 til 31. august 2008 (forudsat at disse *spreads* er repræsentative), eller medianen af CDS *spreads* på fem år for alle kreditinstitutter, der har en langsigtet kreditvurdering svarende til Dexias, beregnet over den samme periode.

(40) I begge tilfælde beregnes kommissionen på grundlag af det gennemsnitlige udestående i tilknytning til de garanterede obligationer, der har den pågældende løbetid, og som er omfattet af sikkerhedsstillelsen i den sidste månedsperiode.

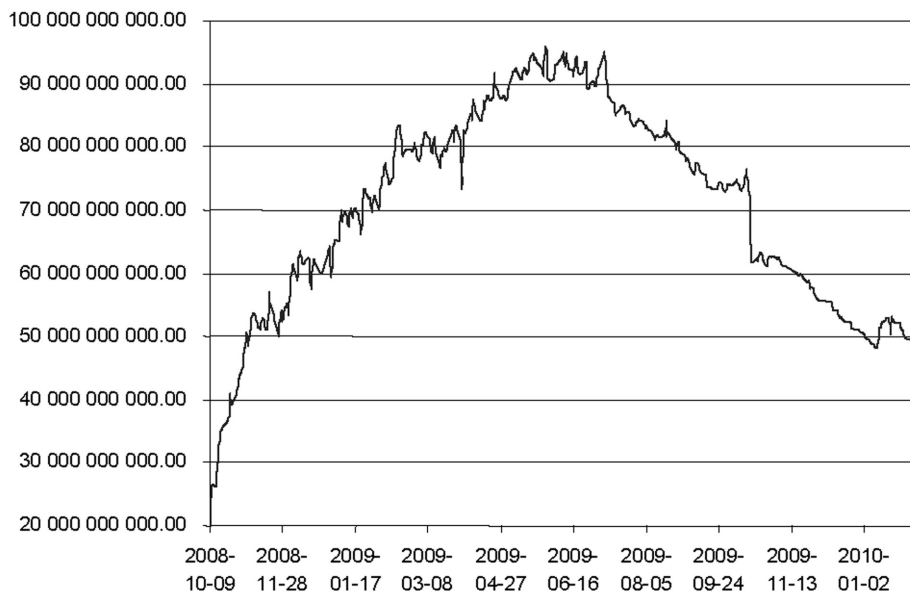
(41) Maksimumsbeløbet for Dexias forfaldne obligationer omfattet af sikkerhedsstillelsen var på 95,9 mia. EUR den 27. maj 2009 ⁽⁹⁾. I figur 1 illustreres udviklingen i Dexias obligationsbeløb dækket af sikkerhedsstillelsen mellem den 9. oktober 2008 og den 11. februar 2010.

⁽⁸⁾ Denne forlængelse af den maksimale løbetid gælder kun obligationer udstedt efter vedtagelsen af Kommissionens beslutning af 30. oktober 2009.

⁽⁹⁾ Se: <http://www.nbb.be/DOC/DQ/warandia/index.htm>

Figur 1

Udviklingen i Dexias obligationsbeløb omfattet af sikkerhedsstillelsen

(Kilde: BNB, 11. februar 2010)

- (42) Kommissionen gjorde ikke i sin beslutning af 30. oktober 2009 indsigelse mod forlængelsen af de berørte medlemsstaters sikkerhedsstillelse over for Dexia frem til den 28. februar 2010, forudsat at sikkerhedsstillelsen udgør en hastende redningsforanstaltning, der er forenelig med det indre marked i henhold til artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF.

3.3. LA-OPERATIONEN

- (43) LA-operationen, der stilles til rådighed af BNB i samarbejde med Banque de France, var allerede omfattet af Kommissionens beslutning af 19. november 2008. [...]
- (44) I henhold til lov af 15. oktober 2008 ⁽¹⁰⁾ om foranstaltninger til fremme af den finansielle stabilitet og navnlig om indførelse af en statsikkerhedsstillelse for de tildelte bevillinger og andre operationer gennemført inden for rammerne af den finansielle stabilitet, er de bevillinger, som BNB har ydet Dexia, automatisk omfattet og med tilbagevirkende kraft af den belgiske stats sikkerhedsstillelse. Denne sikkerhedsstillelse omfatter ikke den del af LA-operationen, der er indrømmet af Banque de France.
- (45) Det fremgår af de oplysninger, som BNB har sendt til Kommissionen, at LA-operationen blev godkendt af Den Europæiske Centralbanks (herefter »ECB«) Styrelsesråd med et maksimumsbeløb på [...] mia. EUR. Dexia benyttede sig navnlig af denne facilitet mellem oktober og november 2008.
- (46) I ovennævnte beslutning af 19. november 2008 godkendte Kommissionen LA-operationen som en hastende redningsforanstaltning i en periode på seks måneder fra indførelsen af denne. I sin meddelelse om omstrukturingsplanen for Dexia til Kommissionen den 17. februar 2009 anmodede den belgiske regering imidlertid ligeledes om, at muligheden for, at Dexia kunne benytte sig af LA-operationerne i BNB, rent præventivt blev forlænget frem til den 31. oktober 2009, såfremt Kommissionen måtte anse denne foranstaltning for at indeholde elementer af statsstøtte.

⁽¹⁰⁾ *Moniteur belge* af 17. oktober 2008, udgave 2, s. 55634 ff.

3.4. FSA-FORANSTALTNINGEN

(47) FSA-foranstaltningen var omfattet af Kommissionens beslutning af 13. marts 2009. I henhold til denne foranstaltning stiller den belgiske og den franske regering sikkerhed, således at Dexia får mulighed for at leve op til en salgsoptionsaftale (herefter »Put«), i henhold til hvilken FSA Asset Management (herefter »FSAM«), et tidligere datterselskab af FSA, der ikke er overdraget til Assured Guaranty, har den option at sælge visse aktiver indeholdt i FSAM's portefølje i Dexia SA og/eller DCL, såfremt der opstår visse udløsende begivenheder (se betragtning 50-59).

3.4.1. BAGGRUND

(48) Man bør huske på, at aktiviteten Financial Products (herefter »FP«) er udelukket fra de FSA-aktiviteter, der er overdraget til Assured Guaranty. FP-aktiviteten består i hovedsagen i i) overtagelse af investeringer foretaget af tredjeparter, over for hvem FSA forpligter sig til at forrente investeringer på et bestemt niveau i henhold til aftaler om garanterede investeringer (herefter »Guaranteed Investment Contracts« eller »GIC«), og ii) geninvestering af disse investeringer i værdipapirer med et højere afkast end omkostningerne til de garanterede investeringer GIC, hvilket i princippet genererer en positiv nettorentemargin. Rent teknisk indgås GIC af FSA's datterselskaber (herefter »GIC Companies«), som igen låner disse investeringsbeløb til et andet selskab i koncernen, FSAM, der opretter og forvalter porteføljen af aktiver, der skal imødegå passiverne og tilbagebetalingsforpligtelserne over for modparterne i GIC. FSAM og GIC Companies udgør en del af FP-aktiviteten og er således ikke omfattet af de aktiviteter, der er overdraget til Assured Guaranty, og er fortsat en del af Dexias forretningsområde.

(49) FSAM's aktivportefølje omfatter hovedsageligt værdipapirer med tilknytning til den amerikanske ejendomssektor, hvis markedsværdi og/eller ratings er blevet kraftigt forringet som følge af subprime-krisen og finans-krisen. For så vidt FSA er garant for FP-aktivitetens aktiver og passiver, medfører udelukkelsen af denne aktivitet fra det overdragede forretningsområde nødvendigvis, at Dexia står som garant for FP-aktiviteterne, så den sikkerhed, FSA har stillet, ikke udnyttes. På grund af Dexias vanskelige finansielle situation og størrelsen af de beløb, der rent teoretisk kan kræves betalt inden for rammerne af GIC, var det absolut nødvendigt for køberen af FSA, Assured Guaranty, at Dexia igen modgaranteres af den belgiske og den franske stat.

3.4.2. DE VIGTIGSTE BESTEMMELSER

(50) Put er en kontrakt, hvorved FSAM har ret til at sælge Dexia SA og/eller DCL visse aktiver indeholdt i FSAM's portefølje pr. 30. september 2008 (i alt 16,98 mia. USD i resterende pariværdi), såfremt der indtræder visse udløsende begivenheder som anført nedenfor:

— misligholdelse af et aktiv, dvs. hvis den skyldige hovedstol eller rente af et aktiv i porteføljen ikke betales ved forfald: I dette tilfælde vedrører salgsoptionen de berørte aktiver, der sælges til Dexia til deres resterende pariværdi forhøjet med de påløbne renter

— i tilfælde af Dexias insolvens: I dette tilfælde vedrører salgsoptionen alle aktiverne i FSAM's portefølje omfattet af salgsoptionen eller det antal aktiver, hvis resterende pariværdi svarer til den samlede værdi af passiverne i tilknytning til GIC, hvis dette andet beløb er lavere end det førstnævnte. De pågældende aktiver overdrages til den resterende pariværdi forhøjet med påløbne renter

— i tilfælde af manglende likviditet, dvs. hvis Dexia ikke opfylder sine forpligtelser i henhold til aftaler om likviditet, som er eller vil blive indgået til fordel for FSAM: I dette tilfælde vedrører salgsoptionen et antal aktiver, hvis resterende pariværdi svarer til det manglende likviditetsbeløb, og som sælges til Dexia til deres resterende pariværdi forhøjet med påløbne renter

— i tilfælde af manglende sikkerhedsstillelse, dvs. hvis Dexia ikke giver FSAM en sikkerhedsstillelse svarende til differencen mellem værdien af passiverne i tilknytning til GIC og markedsværdien af FSAM's aktiver efter fradrag af en margin (haircut) på disse aktiver: I dette tilfælde vedrører salgsoptionen et antal aktiver, hvis resterende pariværdi svarer til den manglende sikkerhedsstillelse, og som sælges til Dexia til deres resterende pariværdi forhøjet med påløbne renter.

(51) Inden for rammerne af landenes sikkerhedsstillelsesaftaler forpligter den belgiske stat (for 62,4 %) og den franske stat (for 37,6 %) sig hver især til solidarisk at garantere Dexias forpligtelser i henhold til ovennævnte Put-kontrakt, men efter fradrag af de udelukkede aktiver (herefter »udelukkede aktiver«) til en værdi af omkring 4,5 mia. USD, således at paribeløbet for de aktiver, der indgår i porteføljen omfattet af Put-sikkerhedsstillelsen (herefter de »dækkede aktiver«), beløber sig til 12,48 mia. USD. Landenes sikkerhedsstillelse er en selvstændig anfordringssikkerhedsstillelse, der ikke kan trækkes tilbage, og som er ubetinget. Det maksimale samlede beløb er på 16,98 mia. USD (omfattende 12,48 mia. USD i tilbagebetaling af resterende pariværdi og 4,5 mia. USD i renter), der nedsættes efterhånden som porteføljen afskrives.

(52) Såfremt en af de udløsende begivenheder indtræder, anmoder FSAM via sin agent først Dexia om at leve op til dens forpligtelser i henhold til Put-kontrakten, og når visse frister er udløbet og Dexia ikke har betalt eller er gået konkurs, retter FSAM henvendelse til landene.

- (53) Landene godtgøres af Dexia for deres udbetalinger under sikkerhedsstillelsen i) i kontanter, når de samlede betalinger ligger under eller svarer til en første tranche på 4,5 mia. USD og ii) i aktier og i givet fald »parts bénéficiaires«, når de ligger over dette beløb. Selv om ovennævnte udelukkede aktiver ikke er omfattet af landenes sikkerhedsstillelse, fratrækkes anmodninger i tilknytning til udelukkede aktiver dog beløbet for første tranche på 4,5 mia. USD, for hvilken landene har direkte regres i kontanter over for Dexia.
- (54) Sikkerhedsstillelsen er omfattet af en betaling, som Dexia erlægger til den belgiske og den franske stat hvert år, på 113 basispoint i forbindelse med afdækning af risikoen for manglende opfyldelse af Put-sikkerhedsstillelsen, hvortil kommer 32 basispoint i forbindelse med afdækningen af risikoen for, at Dexia ikke opfylder sine likviditetsforpligtelser over for FSAM.
- (55) Frasalget af FSA (dog ikke FP) blev gennemført den 1. juli 2009, og FSA-foranstaltningen trådte i kraft samtidig. Den seneste værdisundersøgelse af FSAM-porteføljen blev sendt til Kommissionen den 18. marts 2009 og var udført af Société Générale (herefter »konsulenten«), en uafhængig ekspert bemyndiget af den belgiske stat, på grundlag af data fra den 31. januar 2009.
- (56) De vigtigste data om FSAM-porteføljen findes i tabel 1 nedenfor:

Tabel 1

De vigtigste data i FSAM-porteføljen (i alt)

Aktivkategorier	Nominel værdi		Markedsværdi		Forventede tab (basis)		Forventede tab (stress)	
	I mio. USD	I % af total	I mio. USD	I % af total	I mio. USD	I % af total	I mio. USD	I % af total
RMBS standard (uden for »wrap«)	10 582	63,8	[4 000-5 000]	[...]	[1 500-2 500]	[...]	[...]	[...]
Subprime	7 317	44,1	[3 000-4 000]	[...]	[1 000-1 500]	[...]	[...]	[...]
Alt-A	2 424	14,6	[500-1 000]	[...]	[0-1 000]	[...]	[...]	[...]
Option ARMs	694	4,2	[0-500]	[...]	[0-500]	[...]	[...]	[...]
Prime	147	0,9	[0-100]	[...]	[0-10]	[...]	[...]	[...]
CES/HELOCs/ Wrapped RMBS (*)	817	4,9	[0-500]	[...]	[0-500]	[...]	[...]	[...]
NIMs	277	1,7	[0-200]	[...]	[0-30]	[...]	[...]	[...]
ABS CDO	36	0,2	[0-20]	[...]	[0-40]	[...]	[...]	[...]
CLOs	413	2,5	[0-400]	[...]	[0-100]	[...]	[...]	[...]
US Agency RMBS	1 338	8,1	[1 000-1 500]	[...]	[0-100]	[...]	[...]	[...]
Andet	3 119	18,8	[1 000-2 000]	[...]	[0-400]	[...]	[...]	[...]
I alt	16 582	100,0	[7 000-9 000]	[...]	[2 000-3 000]	[...]	[3 500-4 500]	[...]

(*) CES = Closed-end second mortgages / HELOC = Home equity line of credit

- (57) Porteføljen består hovedsageligt af »US RMBS standards« værdipapirer, svarende til næsten 64 %, nærmere betegnet »Subprime«-værdipapirer (44 % af porteføljen) og »Alt-A« (15 % af porteføljen). Porteføljen består også i mindre omfang af »US Agency RMBS« værdipapirer (8 % af porteføljen) og af værdipapirer revalueret af monoline-forsikringsselskaber. Porteføljens nominelle værdi var på 16,6 mia. USD pr. 31. januar 2009, og dens gennemsnitlige markedsværdi på samme dato var på [42,2-54,3] % af den nominelle værdi, dvs. [7-9] mia. USD. De forventede tab i et basisscenario var på [2-3] mia. USD, mens de i et stressscenario anslås til [3,5-4,5] mia. USD. Den reelle økonomiske

værdi pr. 31. januar 2009 var på [13,6-14,6] mia. USD ved et basisscenario og på [12-13] mia. USD ved et stressscenario.

- (58) De vigtigste data i FSAM-porteføljen efter fradrag af de udelukkede aktiver fremgår af tabel 2 nedenfor:

Tabel 2

Vigtigste data fra FSAM-porteføljen (efter fradrag af udelukkede aktiver)

Aktivkategori	Nominel værdi		Markedsværdi		Forventede tab (basis)		Forventede tab (stress)	
	I mio. USD	I % af total	I mio. USD	I % af total	I mio. USD	I % af total	I mio. USD	I % af total
RMBS standard (uden for »wrap«)	9 755	79,9	[3 500-4 000]	[...]	[1 500-2 500]	[...]	[...]	[...]
Subprime	6 544	53,6	[2 500-3 000]	[...]	[1 000-1 500]	[...]	[...]	[...]
Alt-A	2 371	19,4	[500-1 000]	[...]	[0-1 000]	[...]	[...]	[...]
Option ARMs	693	5,7	[0-500]	[...]	[0-500]	[...]	[...]	[...]
Prime	147	1,2	[0-100]	[...]	[0-10]	[...]	[...]	[...]
CES/HELOCs/ Wrapped RMBS (*)	817	6,7	[0-500]	[...]	[0-500]	[...]	[...]	[...]
NIMs	276	2,3	[0-200]	[...]	[0-30]	[...]	[...]	[...]
ABS CDO	36	0,3	[0-20]	[...]	[0-40]	[...]	[...]	[...]
CLOs	413	3,4	[0-400]	[...]	[0-100]	[...]	[...]	[...]
Andet	909	7,4	[200-600]	[...]	[0-400]	[...]	[...]	[...]
I alt	12 205	100,0	[4 500-5 500]	[...]	[2 000-3 000]	[...]	[3 500-4 500]	[...]

(*) CES = Closed-end second mortgages / HELOC = Home equity line of credit

- (59) Porteføljens nominelle værdi var på 12,2 mia. USD pr. 31. januar 2009, og dens gennemsnitlige markedsværdi på samme dato var på [36,9-45,1] % af den nominelle værdi, dvs. [4,5-5,5] mia. USD. De forventede tab i et basisscenario var på [2-3] mia. USD, mens de i et stressscenario anslås til [3,5-4,5] mia. USD. Den reelle økonomiske værdi pr. 31. januar 2009 var på [9,2-10,2] mia. USD ved et basisscenario og på [7,7-8,7] mia. USD ved et stressscenario.

IV. OMSTRUKTURERINGSPLANEN

- (60) Omstruktureringsplanen har til formål igen at centrere Dexias aktiviteter omkring dens vigtigste forretningsområder og markeder (dvs. PWB- og RCB-aktiviteterne i Frankrig, Belgien og Luxembourg). Målet er ligeledes at nedbringe dens risikoprofil og dens leverageniveau og at bringe balance i dens likviditetsprofil igen. Dette indebærer navnlig, at visse aktiviteter opgives, indskrænkes og indstilles. Der indføres to særskilte interne indberetningslinjer, en vedrørende de traditionelle bankforretninger (herefter »Core Division«), der omfatter de vigtigste PWB- og RCB-aktiviteter, som udgjorde 72 % af Dexias samlede balance i slutningen af 2009), den anden vedrørende afviklingsaktiviteter betegnet som »legacy portfolio management division« (herefter »LPMD«) bestående hovedsageligt af obligationsporteføljen og mere marginalt af internationale PWB-forretninger, der udgjorde 28 % af Dexias balance i slutningen af 2009. Forbedringen af likviditetsprofilen opnås ved hjælp af en reduktion af markedsfinansieringerne og finansieringerne på kort sigt samt en forlængelse af den gennemsnitlige varighed af finansieringerne og anvendelse af mere stabile finansieringer (kundeindskud fra private og erhvervsliv, realkreditobligationer).

- (61) Omstruktureringsplanen består af en række foranstaltninger, som Dexia allerede har gennemført, og af adfærdsmæssige og strukturelle foranstaltninger, som Dexia skal gennemføre i løbet af omstruktureringsperioden under de berørte medlemsstaters kontrol, idet de har forpligtet sig til at sikre, at de overholdes.
- (62) Alle disse foranstaltninger muliggør en reduktion på 35 % af Dexias samlede balance pr. 31. december 2014 i forhold til 31. december 2008 og under hensyntagen til den nye produktion.
- 4.1. GENOPRETNING AF DEN LANGSIGTEDE BÆREDYGTIGHED UNDER NORMALE OMSTÆNDIGHEDER OG UNDER STRESS
- (63) De berørte medlemsstater har sendt Kommissionen detaljerede oplysninger om bankens virksomhedsmodel. Disse oplysninger omfatter navnlig følgende:
- koncernens forretningsplan for perioden 2009-2011 og forudsigelser af visse statistal og visse tal i resultatopgørelsen i perioden 2014-2017
 - udeståendernes og den nye produktions omfang og marginer fordelt på de store forretningsområder (PWB og RCB og andet) og på geografiske områder fra 2009 til 2011
 - omfang og gennemsnitlige omkostninger ved koncernens finansiering fordelt på finansieringskilder (genkøbsaftaler, garanterede og ikkegaranterede obligationer, realkreditobligationer, indskud og andet).
- (64) På baggrund af disse oplysninger forventer Dexia positive resultater i hele omstruktureringsperioden fra 2009 til 2014 og en basisegenkapitalratio (herefter »Core Tier 1«) på mellem 11 % og 15 %. I tabel 3 nedenfor findes prognoserne for resultaterne for hvert enkelt år mellem 2009 og 2014 og for Dexias Core Tier 1-ratio.

Tabel 3

Prognoser for Dexias resultater og Core Tier 1-ratio i omstruktureringsperioden

(mio. EUR og %)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Core Division						
Nettoregultater før skat	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
LPD						
Nettoregultater før skat	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Dexia koncernen i alt						
Nettoregultater før skat	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Core Tier 1-ratio	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

- (65) De berørte medlemsstater har ligeledes fremsendt tre typer stresssimuleringer for at fastslå koncernens modstandsdygtighed over for eksterne chok.
- (66) Den første stresstest, som Dexia har gennemført, havde til formål at afprøve koncernens modstandsdygtighed over for følgende variabler frem til 2011: i) vækstraterne i forskellige landes BNP, ii) interbankrentesatserne fra tre måneder til fem år og iii) vekselkursen for visse udenlandske valutaer. Hvad angår vækstraterne er der blevet formuleret hypoteser for et basisscenario og for et stressscenarior i stil med de hypoteser, der blev anvendt i forbindelse med andre tilsvarende øvelser, der for nylig er blevet gennemført i Europa. Resultaterne af stresstesten, som Dexia gennemførte, tyder på, at koncernen fortsat ville have overskud i 2010 og 2011 selv i et stressscenarior. Overskuddet før skat beløber sig til [...] mio. EUR i 2010 og [...] mio. EUR i 2011.

- (67) Den anden type stresstest, som Dexia har gennemført, havde til formål at teste koncernens modstandsdygtighed over for en stigning i dens finansieringsomkostninger på markedet i et år ved i) 100 basispoint og ii) 200 basispoint. Resultaterne af den stresstest, som Dexia har gennemført, viser, at indvirkningen på koncernens resultater kan anslås til [...] mio. EUR i tilfælde af en stigning på 100 basispoint i dens finansieringsomkostninger og på [...] mio. EUR i tilfælde af en stigning på 200 basispoint i dens finansieringsomkostninger.
- (68) Den tredje type stresstest, som Dexia har gennemført, havde til formål at teste koncernens likviditet, særlig koncernens likviditetssituation under usædvanlige omstændigheder, idet den potentielt nødvendige likviditet blev sammenlignet med den potentielt tilgængelige likviditet under sådanne omstændigheder. Stresshorisonten var på tre måneder. Det anvendte scenario knytter virkningen af et idiosynkratisk chok i tilknytning til Dexia sammen med følgerne af en generel likviditetskrise. Denne stresstest af likviditeten er gennemført af såvel Dexia som det franske banktilsyn (Commission bancaire, financière et des assurances, herefter »CBFA«). [...] ⁽¹¹⁾ [...].

4.2. ADFÆRDSFORPLIGTELSENE

- (69) Omstruktureringsplanen, der blev meddelt den 9. februar 2010, består først og fremmest i en reduktion af de kortsigtede finansieringer, i en forlængelse af den gennemsnitlige levetid for langsigtede finansieringer og i en udvidelse af koncernens stabile finansieringskilder. I denne forbindelse forpligter de berørte medlemsstater sig til at sikre, at Dexia overholder tre kvantitative finansieringsforhold.
- Dexia fastholder ratioen »kortsigtet finansiering ⁽¹²⁾ /samlet balance«, på 30 % den 31. december 2009, på 23 % eller derunder den 31. december 2010, på 20 % eller derunder den 31. december 2011, på 14 % eller derunder den 31. december 2012, på 13 % eller derunder den 31. december 2013 og på 11 % eller derunder den 31. december 2014.
 - Dexia forlænger varigheden af sine finansieringer og holder den gennemsnitlige levetid af koncernens passiver ⁽¹³⁾ på et niveau, der svarer til eller ligger over niveauerne i tabel 4 nedenfor:

Tabel 4

Udviklingen i Dexias passivers gennemsnitlige levetid (i år)

31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

- Dexia øger sine stabile finansieringskilder: Der beregnes et forhold, hvor tælleren svarer til finansieringsbeløbet i form af realkreditobligationer, finansieringen i form af kommercielle RCB- og PWB-indsud, og hvor nævneren svarer til beløbet for Dexias samlede aktiver. Dette forhold, der var på 36 % den 31. december 2009, skal være på 40 % eller derover den 31. december 2010, på 45 % eller derover den 31. december 2011, på 53 % eller derover den 31. december 2012, på 55 % eller derover den 31. december 2013 og på 58 % eller derover den 31. december 2014.
 - En uafhængig ekspert kontrollerer hver sjette måned, at disse tre finansieringsforhold overholdes.
- (70) Dexia afholder sig fra at yde lån til sine PWB-kunder på et niveau for »risk-adjusted return on capital« (herefter »RAROC«) på under 10 %. Ved beregningen af RAROC sættes nettomarginen efter skat i forhold til den økonomiske kapital ⁽¹⁴⁾.

⁽¹¹⁾ [...]

⁽¹²⁾ Den kortsigtede finansiering omfatter: repo-operationer (tilbagekøbsforretninger) af enhver art (med centralbankerne, bilaterale eller trepartsoperationer), indskudsbeviser og gældsbreve, interbankindsud, deponeringsaftaler, indskud i centralbanker samt andre wholesale-finansieringer.

⁽¹³⁾ De af koncernens passiver, der indgår i dette forhold, er porteføljen i) langfristet: samtlige realkreditobligationer udstedt af koncernen og EMTN-emissioner (garanterede, ikkegaranterede og placeret på interbankmarkedet eller via detailbanknettet) og ii) kortfristet: samlede kortfristede finansieringer som opført i koncernens balance.

⁽¹⁴⁾ Den økonomiske kapital beregnes i henhold til Baselkomitéens metode (jf.: *Convergence internationale de la mesure et des normes de fonds propres — Dispositif révisé* (juni 2006)).

- bruttomarginen er differencen mellem den margin, der faktureres kunden (udtrykt i basispoint over IBOR-referencesatsen), og Dexias finansieringsomkostninger (udtrykt i basispoint over IBOR-referencesatsen) repræsenteret ved den interne afregningspris
 - den interne afregningspris afspejler den anslåede omkostning ved en ny finansiering fra Dexias side under hensyntagen til karakteristikaene (modenhed, mulighed for genfinansiering via real-kreditobligationer osv.) ved de lån, der ydes til PWB-kunder
 - nettomarginen svarer til bruttomarginen nedsat med i) omkostninger af enhver art (generalomkostninger, lønomkostninger, driftsomkostninger, afskrivninger osv.) anslået på grundlag af en observation af omkostningerne i tilknytning til udlånsaktiviteten til PWB-kunder, ii) en gennemsnitlig risikoomkostning beregnet for hver transaktion under overholdelse af Basel II-metoden (gennemsnitlig risikoomkostning over en lang periode) og iii) skatter
 - en uafhængig ekspert kontrollerer hver sjette måned, at RAROC afspejler PWB-afdelingens omkostninger, at ovenstående forpligtelse til at overholde et minimums-RAROC på 10 % for PWB-aktiviteten overholdes, og at metoden og beregningen af RAROC og dets elementer er nøjagtig.
- (71) Dexia nedbringer de finansieringer, der i øjeblikket stilles til rådighed for dens tyrkiske datterselskab DenizBank, til nul senest den 30. juni 2011 og yder den ikke nogen ny finansiering inden for koncernen frem til den 31. december 2014.
- (72) Inden den 30. juni 2010 indfører Dexia en LPMD-indberetningslinje. De aktiver, der afsættes til denne linje, afvikles eller overdrages. Disse aktiver er:
- »Credit Spread Portfolio« (CSP) og »Public Sector Portfolio« (PSP) porteføljerne (til et anslået beløb på omkring 134 mia. EUR pr. 31. december 2009)
 - »Financial Products« porteføljen af FSAM-aktiver, som Dexia er i besiddelse af (til et anslået beløb af omkring 10,7 mia. EUR pr. 31. december 2009) og
 - »non- core PWB loans« porteføljen (til et anslået beløb på omkring 17 mia. EUR pr. 31. december 2009).
- De finansieringer, som Dexia rejser, og som er omfattet af finansieringssikkerhedsstillelsen, afsættes fuldt ud til denne linje.
- (73) Dexia begrænser den nye årlige PWB-produktion til 12 mia. EUR i 2009, 15 mia. EUR i 2010 og 18 mia. EUR fra 2011 til 2014.
- (74) Dexia nedbringer sine driftsomkostninger med 15 % inden den 31. december 2012.
- (75) Dexia nedbringer sine »trading«-aktiviteter (nedbringelse af værdien af den gennemsnitlige årlige risiko, der var på 126 mia. EUR i 2008, med 44 %) og sætter en stopper for sine handelsaktiviteter for egen regning fra datoen for Kommissionens vedtagelse af nærværende afgørelse.
- (76) Med øjeblikkelig virkning at regne fra datoen for vedtagelse af Kommissionens afgørelse giver Dexia definitivt afkald på de konvertible Dexia BIL obligationer på 376 mio. EUR, som Luxembourg forpligtede sig til at tegne i september 2008.

- (77) Dexias udnyttelse af de berørte medlemsstaters finansieringssikkerhedsstillelse er begrænset i henhold til følgende betingelser:
- sikkerhedsstillelsen ophører for alle aftaler om indskud indgået efter den 31. marts 2010
 - finansieringssikkerhedsstillelsen ophører for alle kortvarige emissioner (mindre end et år) foretaget efter den 31. maj 2010
 - finansieringssikkerhedsstillelsen ophører for alle (herunder langsigtede) emissioner eller aftaler foretaget eller indgået efter den 30. juni 2010
 - de samlede udeståender, der er stillet sikkerhed for, kan ikke på noget tidspunkt overstige 100 mia. EUR
 - i sikkerhedsstillelsesperioden betaler Dexia de berørte medlemsstater en ekstra godtgørelse af det overskridende beløb, hvis nedenstående tærskler for garanterede udeståender overskrides:

Tabel 5

Ekstra godtgørelse, der betales, såfremt beløbene for de garanterede forfaldne obligationer overskrides

Tærskel/tranche (garanterede udeståender i mia. EUR)	60-70	70-80	80-100
Supplerende godtgørelse for overskridelsen (i basis-point)	+ 50	+ 65	+ 80

- (78) Frem til den 31. oktober 2014 benytter Dexia ikke sin status som en bank, der modtager en sikkerhedsstillelse fra de berørte medlemsstater, til reklameformål, og den anvender ikke sikkerhedsstillelsen til ren arbitrage.
- (79) Frem til den 31. december 2011 erhverver Dexia SA og de datterselskaber, som den alene eller sammen med andre kontrollerer, ikke over 5 % af selskabskapitalen i andre kreditinstitutioner, investeringsvirksomheder eller forsikringselskaber, medmindre Kommissionen har godkendt dette. Denne forpligtelse er ikke til hinder for, at Dexia med Kommissionens forudgående accept erhverver en kapitalinteresse som godtgørelse for et aktieindskud eller aktiviteter udført i forbindelse med en afhændelse eller sammenlægning (via fusion eller via indskud) af aktiver eller aktiviteter for så vidt den pågældende kapitalinteresse ikke giver Dexia enekontrol eller delt kontrol med den enhed, der modtager indskuddet, eller som følger af fusionen. Dexia informerer på forhånd Kommissionen om enhver påtænkt erhvervelse, herunder alle påtænkte projekter i virksomheder, som Dexia udøver delt kontrol med.
- (80) Frem til den 31. december 2014 begrænser Dexia:
- enhver form for udbytte, der udbetales af Dexia SA i tilknytning til dens ordinære aktier, og
 - enhver forventet skønsæssig tilbagebetaling eller kuponbetaling i forbindelse med hybride Tier 1-instrumenter eller Tier 2-instrumenter i) udstedt af enheder, som Dexia udøver enekontrol med, ii) som personer eller andre enheder end Dexia SA og dens datterselskaber er i besiddelse af, og iii) hvis udbetaling eller udnyttelse er skønsæssig i henhold til aftalebestemmelserne om disse instrumenter, således at Dexias Core Tier 1 (beregnet med henvisning til de seneste konsoliderede årsregnskaber udarbejdet i henhold til IFRS-standarderne) efter den påtænkte fordeling eller udbetaling (og under hensyntagen til eventuelle udbetalinger, der er blevet obligatoriske som følge af udbetaling af udbytte af ordinære aktier)

— forbliver på eller over nedenstående niveau, og

31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
10,7 %	10,6 %	[...]	[...]	[...]	[...]

— forbliver på eller over et beløb svarende til i) 12,5 % af de risikovægtede aktiver (risk weighted assets) i *Legacy Portfolio Management Division* og ii) 9,5 % af de risikovægtede aktiver (risk weighted assets) i koncernens øvrige aktiviteter («Core Division»).

(81) Forpligtelsen i betragtning 80:

— er uafhængig af kravet om overskud til udbetaling (i henhold til § 617 i den belgiske selskabslovgivning) i Dexia

— er uafhængig af de operationer, som Dexia i henhold til loven er forpligtet til at gennemføre på hybride Tier 1- eller Tier 2-instrumenter, eller de operationer, som Dexia er forpligtet til at gennemføre i forbindelse med sådanne instrumenter i henhold til kontrakter indgået inden den 1. februar 2010, og

— kan revideres i tilfælde af væsentlige ændringer i definitionen af egenkapital og de regnskabsstandarder, der anvendes i Dexia.

(82) Uden at det går ud over de operationer, som Dexia er forpligtet til at gennemføre i henhold til loven, eller operationer, som den er forpligtet til at gennemføre i henhold til kontrakter indgået inden den 1. februar 2010 i forbindelse med hybride Tier 1- og Tier 2-instrumenter, afholder Dexia sig endvidere frem til den 31. december 2011 fra:

— at indløse kuponer i forbindelse med hybride Tier 1-instrumenter eller Tier 2-instrumenter, som personer eller andre enheder end Dexia SA og dens datterselskaber er i besiddelse af, og hvis indløsning er skønsmæssig i henhold til kontraktbestemmelserne om disse instrumenter

— at godkende eller stemme for udbetaling af enhver form for udbytte i enhver enhed, som Dexia SA direkte eller indirekte udøver enekontrol med (herunder 100 % ejede enheder), når en sådan udbetaling medfører en forpligtelse til at indløse en kupon i forbindelse med hybride Tier 1-instrumenter eller Tier 2-instrumenter ejet af andre end Dexia SA og dens datterselskaber

— at udnytte en skønsmæssig option på førtidig indfrielse i forbindelse med de hybride Tier 1 instrumenter eller Tier 2 instrumenter, der er nævnt i første led ovenfor.

(83) Dexia SA afholder sig fra at foretage udbytteudbetalinger i forbindelse med ordinære aktier frem til den 31. december 2011. Dette forbud gælder ikke udbytteudbetalinger, der foretages fuldstændigt ved tildeling af nye aktier, for så vidt beløbet for disse udbetalinger er i) i overensstemmelse med betragtning 80 og ii) er på 40 % eller derunder af Dexia SA's nettoresultat for regnskabsåret 2009 for så vidt angår udlodningerne i 2010 og på 40 % eller derunder af Dexia SA's nettoresultat i regnskabsåret 2010 for så vidt angår udlodningerne i 2011 ⁽¹⁵⁾.

⁽¹⁵⁾ De berørte medlemsstater har sendt Kommissionen et brev fra Dexia dateret den 12. februar 2010, hvori det bekræftes, at der ikke findes nogen værdipapirer på hybridgæld og efterstillet gæld udstedt af koncernens enheder, og hvis bestemmelser og betingelser indeholder en forpligtelse til kuponindløsning («coupon pusher»), såfremt Dexia SA skulle foretage en udbyttebetaling i aktier med den ene undtagelse, som udgøres af den emission på 500 mio. EUR, som Dexia Funding Luxembourg SA foretog i 2006 (ISIN: XS0273230572).

(84) I denne forbindelse skal man huske på, at Dexia i henhold til de forpligtelser, som de berørte medlemsstater indgik i forbindelse med Kommissionens beslutning af 30. oktober 2009 om forlængelse af sikkerhedsstillelsen, er forpligtet til fra datoen for denne beslutning og frem til datoen for nærværende afgørelse at afholde sig fra:

- i) at erklære et udbytte for foreløbigt eller at foreslå generalforsamlingen for Dexia SA's aktionærer, at der udbetales nogen form for udbytte til Dexia SA's aktionærer
- ii) at godkende eller stemme for udbetaling af enhver form for udbytte i enheder, som Dexia direkte eller indirekte har enekontrol med, men som den ikke (direkte eller indirekte) ejer 100 %
- iii) at godkende eller stemme for udbetaling af enhver form for udbytte i enhver enhed, som Dexia SA direkte eller indirekte udøver enekontrol med (herunder 100 % ejede enheder), når en sådan udbetaling vil medføre en forpligtelse til kuponindløsning i forbindelse med hybride Tier 1-instrumenter eller uamortisable Upper Tier 2-instrumenter ejet af andre personer eller enheder end Dexia SA og dens datterselskaber
- iv) at indløse kuponer i forbindelse med hybride Tier 1-instrumenter eller uamortisable Upper Tier 2-instrumenter, som personer eller andre enheder end Dexia SA og dens datterselskaber er i besiddelse af, og hvis indløsning er skønmæssig i henhold til kontraktbestemmelserne om disse instrumenter. Hvis denne manglende udbetaling imidlertid kan medføre suspension af Dexia SA's udbytteudbetaling på grundlag af resultaterne for 2009, finder ovenstående forbud muligvis ikke anvendelse, såfremt Dexia på forhånd har underrettet Kommissionen herom, og Kommissionen på ad hoc-basis har godkendt den pågældende kuponindløsning, eller
- v) at udnytte en skønmæssig option på førtidig indfrielse i forbindelse med de hybride instrumenter, der er omhandlet i nr. iii) og iv) i denne betragtning.

(85) For at skabe yderligere konkurrence og gennemsigtighed i forbindelse med de lokale myndigheders optagelse af banklån forpligter Frankrig sig til at sikre, at de lokale myndigheder udvikler deres praksis for udbudsforretninger, når de rejser penge eller kapital. Medlemsstaten fremsætter udtrykkeligt henstillinger til de lokale og regionale myndigheder inden udgangen af 2010 vedrørende såvel bankfinansiering som anvendelse af komplekse finansielle produkter. I disse henstillinger understreges den iboende økonomiske interesse inden for denne sektor i at gennemføre udbudsforanstaltninger, og der anføres forskellige praktiske retningslinjer for

gennemførelse af disse foranstaltninger. I eksemplerne på god praksis skal udbudsforanstaltningerne vedrørende de største lån være af offentlig karakter. Navnlig når det gælder lokale og regionale myndigheder, skal de organer, der yder dem hjælp og rådgivning, tage udgangspunkt i disse henstillinger. Hvis disse henstillinger skulle vise sig at være utilstrækkelige til at sikre generelt gennemsigtige og ikkediskriminerende udbud fra de lokale myndigheders side inden 2013 med hensyn til bankfinansiering, forpligter Frankrig sig til at fremsætte normgivende forslag herom.

(86) For at skabe yderligere konkurrence og gennemsigtighed i forbindelse med de lokale myndigheders optagelse af banklån, forpligter den belgiske regering sig til i samarbejde med regionerne at kontrollere de ordregivende myndigheders offentliggørelse af meddelelser om tildeling af ordrer vedrørende finansiering af de lokale offentlige myndigheder.

4.3. OVERDRAGELSER OG AFVIKLINGSAKTIVITETER

(87) Dexia afhænder de aktiver, der er nævnt i denne betragtning:

- a) afhændelse eller introduktion på børsen af koncernens kapitalinteresse på 70 % i dens italienske datterselskab, Crediop, inden den 31. oktober 2012 ⁽¹⁶⁾
- b) afhændelse inden den 30. juni 2010 af DEP, det franske datterselskab af Dexia Insurance Belgium (herefter »DIB«), hvis forretningsområder omfatter livsforsikring og social engineering. Afhændelsesaftalen blev underskrevet den 9. december 2009, og salget skulle være gennemført i løbet af første halvår af 2010
- c) afhændelse eller introduktion på børsen inden den 31. december 2010 af Dexias kapitalinteresse på 51 % i AdInfo, et datterselskab, der beskæftiger sig med levering af it-tjenester til lokale myndigheder i Belgien
- d) afhændelse af Dexias kapitalinteresse i SPE, en belgisk energiproduktionsvirksomhed inden den 31. december 2010
- e) afhændelse af Dexias kapitalinteresse på 20 % i Crédit du Nord (denne afhændelse blev gennemført den 11. december 2009)
- f) lukning i 2010 af omkring 80 kontorer i Belgien inden for rammerne af koncernens nye distributionsmodel
- g) indstilling af følgende aktiviteter i RCB International:

⁽¹⁶⁾ Dexia vil ikke være forpligtet til at afhænde sin deltagelse i Crediop til en alt for lav pris (under [...] gange den bogførte værdi i 2010 og 2011 og [...] gange den bogførte værdi i 2012).

- i) afhændelse af Experta Jersey, afvikling af Dexia »Private Bank« (PB) Jersey, indstilling af PB-aktiviteterne i Montevideo, indstilling af PB-udviklingsprojektet i Singapore, indstilling af consumer finance-projektet i Rusland og indstilling af Dexia Asset Management (herefter »DAM«) aktiviteter i de central- og østeuropæiske lande, afhændelsen af trustforretningerne i Experta i Schweiz fandt sted i løbet af 2009 og starten af 2010
 - ii) afhændelse af Expertas trustforretninger på Bahamas samt afhændelse af den danske filial af Dexia BIL inden den 31. december 2011
 - h) afhændelse eller introduktion på børsen inden den 31. oktober 2012 af Dexias kapitalinteresse i det slovakiske datterselskab Dexia Banka Slovensko (herefter »DBS«) ⁽¹⁷⁾
 - i) indstilling og afvikling af følgende PWB International aktiviteter:
 - i) Indien: afhændelse af enheden gennemført i 2009
 - ii) Schweiz (Dexia Public Finance Switzerland) og Sverige (Dexia Norden): lukning og likvidation inden den 31. december 2010
 - iii) Mexico, Australien og Japan: afvikling af balancen
 - j) afhændelse af FSA (afsluttet den 1. juli 2009) og derefter afhændelse af Dexias andele i Assured Guaranty inden den 31. december 2011
 - k) afhændelse af koncernens kapitalinteresse på 49 % i Kommunalkredit Austria (KA) gennemført i fjerde kvartal 2008
 - l) afhændelse eller introduktion på børsen af Deniz Emeklilik, DenizBanks forsikringsgren, inden den 31. oktober 2012
 - m) afhændelse af koncernens kapitalinteresse på 60 % i Dexia Sabadell inden den 31. december 2013
 - n) fremskyndet afhændelse af Dexias obligationsportefølje svarende til [10-20] mia. EUR om året i 2010 og 2011, [5-15] mia. EUR til [10-20] mia. EUR i 2012, [0-10] til [5-15] mia. EUR om året i 2013 og 2014
 - o) afvikling af Standby Bond Purchase Agreements (herefter »SBPA«) og Tender Option Bonds (herefter »TOB«) aktiviteterne (USA/Canada).
- (88) Omstruktureringsplanen fører til en reduktion af Dexias samlede balance på 35 % den 31. december 2014 i forhold til den 31. december 2008. De berørte medlemsstater forpligter sig til at sikre, at Dexia foretager de reduktioner af dens balance, der er anført i tabel 6 nedenfor.

⁽¹⁷⁾ Dexia vil ikke være forpligtet til at afhænde DBS til en alt for lav pris (under [...] gange den bogførte værdi i 2010 og [...] gange den bogførte værdi i 2011).

Tabel 6

Reduktion af koncernens, »Core Divisions« og LPMD's balance

(mia. EUR)

	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Koncernens samlede balance	651	580	[510-550]	[485-545]	[425-490]	[405-465]	427
I alt LPMD		162	[120-140]	[100-120]	[80-110]	[70-100]	79
I alt Core Division		419	[390-410]	[385-415]	[345-380]	[335-365]	353

4.4. OPFYLDELSE AF FORPLIGTELSENE

(89) En uafhængig ekspert forelægger hvert halve år Kommissionen en rapport om gennemførelsen af forpligtelserne i omstrukturingsplanen. Denne rapport omfatter navnlig et detaljeret tilsyn med i) overholdelsen af den reduktion af balancen, der er anført i betragtning 88, ii) overholdelsen af de tre likviditets- og finansieringsforhold nævnt i betragtning 69, og iii) overholdelsen af forpligtelsen vedrørende RAROC ⁽¹⁸⁾ nævnt i betragtning 70. Desuden

— sendes denne rapport senest tre måneder efter fremlæggelsen af halvårsregnskaberne og godkendelse af årsregnskaberne og under alle omstændigheder inden den 1. oktober og den 30. april hvert år

— hvis den uafhængige ekspert i sin rapport fremlagt inden den 1. oktober hvert år påviser risici for, at de årlige mål fastsat i omstrukturingsplanen ikke er nået ved årets udgang, meddeler de berørte medlemsstats myndigheder inden for en måned efter fremlæggelsen af rapporten Kommissionen de foranstaltninger, der overvejes i samarbejde med Dexia, og som gør det muligt med passende midler at nå disse mål inden årets udgang

— hvis den uafhængige ekspert i sin rapport fremlagt inden den 30. april hvert år påviser risici for, at de årlige mål fastsat i omstrukturingsplanen ikke er nået, meddeler de berørte medlemsstats myndigheder inden for en måned efter fremlæggelsen af rapporten Kommissionen de foranstaltninger, der overvejes i samarbejde med Dexia, og som gør det muligt med passende midler at nå disse mål inden den 30. juni det pågældende år

— hvis de påtænkte foranstaltninger ikke fremlægges inden for den foreskrevne frist, eller hvis målene ikke er nået inden den 30. juni (hvad angår de foranstaltninger, der i givet fald meddeles efter fremlæggelsen af den rapport, der skal fremlægges inden den 30. april), kan Kommissionen i henhold til bestemmelserne i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 ⁽¹⁹⁾ igen indlede den formelle undersøgelsesprocedure [...].

(90) De belgiske, franske og luxembourgske myndigheder sender senest tre måneder efter datoen for nærværende afgørelse Kommissionen en liste til forhåndsgodkendelse over 1-3 personer udvalgt efter aftale med Dexia, som kan udpeges som uafhængig ekspert. Den uafhængige ekspert skal være i besiddelse af de krævede kompetencer og må ikke befinde sig i en interessekonflikt under udøvelsen af sit mandat. Kommissionen kan enten godkende eller afvise den/de uafhængige eksperter. Hvis Kommissionen afviser den/de uafhængige eksperter, foreslår Dexia, de belgiske, franske og luxembourgske myndigheder inden for en måned efter afvisningsmeddelelsen 1-3 nye kandidater, som ligeledes skal godkendes eller afvises af Kommissionen. Hvis Kommissionen ender med at afvise alle de foreslåede kandidater, udpeger Kommissionen selv en uafhængig ekspert. Dexia afholder udgifterne til den uafhængige ekspert.

⁽¹⁸⁾ RAROC afspejler omkostningerne i PWB-afdelingen, og at metoden og beregningen af RAROC og dens elementer er nøjagtige.

⁽¹⁹⁾ EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.

(91) Såfremt en af forpligtelserne til afhændelse af aktiver nævnt i litra a), c), d), h), l) eller m) i betragtning 87 ikke er opfyldt inden for de fastsatte frister, og hvis Kommissionen ikke har godkendt en alternativ forpligtelse, fremlægger de franske, belgiske og luxembourgske myndigheder senest en måned efter den fastsatte dato for afhændelsen en liste til forhåndsgodkendelse for Kommissionen over 1-3 personer udvalgt i samarbejde med Dexia, der kan udpeges til befuldmægtiget med ansvar for gennemførelse af de pågældende afhændelser. Den befuldmægtigede, der skal varetage afhændelsen, skal være uafhængig, være i besiddelse af de krævede kompetencer og må ikke befinde sig i en interessekonflikt under udøvelsen af sit mandat. Kommissionen kan enten godkende eller afvise den/de foreslåede befuldmægtigede. Hvis Kommissionen afviser den/de befuldmægtigede, der skal varetage den/de foreslåede afhændelse/afhændelser, foreslår Dexia, de belgiske, franske og luxembourgske myndigheder inden for en måned efter afvisningsmeddelelsen 1-3 nye kandidater, som ligeledes skal godkendes eller afvises af Kommissionen. Hvis Kommissionen i sidste ende afviser alle de foreslåede kandidater, udpeger den en befuldmægtiget, som Dexia udnævner eller bidrager til at udnævne på grundlag af et mandat godkendt af Kommissionen.

(92) De franske, belgiske og luxembourgske myndigheder forpligter sig til at sikre, at Dexia indrømmer den befuldmægtigede, der skal varetage afhændelsen, de nødvendige og passende repræsentationsbeføjelser i) til at varetage afhændelsen af de i betragtning 91 nævnte aktiver (herunder alle nødvendige beføjelser til at sikre en god udførelse af de dokumenter, der kræves for at iværksætte afhændelsen), og ii) til at foretage enhver handling eller fremsætte enhver erklæring, der er nødvendig og passende for gennemførelse af afhændelsen, herunder udpegning af råd, der skal følge afhændelsesprocessen. Den befuldmægtigede, der skal varetage afhændelsen, medtager i købs- og salgsaftalerne de sædvanlige og rimelige bestemmelser og betingelser, som denne finder passende med henblik på gennemførelse af salget i året efter udnævnelsen af den befuldmægtigede. Den befuldmægtigede, der skal varetage afhændelsen, tilrettelægger salgsprocessen, således at der sikres en afhændelse[...]. Dexia afholder udgifterne til den befuldmægtigede, der skal varetage afhændelsen.

V. BEGRUNDELSER FOR INDLEDNINGEN AF DEN FORMELLE PROCEDURE

(93) Kommissionen minder om, at den formelle undersøgelsesprocedure, der blev indledt med beslutningen af 13. marts 2009, både vedrører den oprindelige omstrukturingsplan for Dexia meddelt Kommissionen af de berørte medlemsstater i februar 2009 og FSA-foreanstaltningen.

(94) Henset til de vanskeligheder, Dexia har oplevet i forbindelse med finanskrisen, og det meget store støttebeløb,

den har modtaget, har Kommissionen først og fremmest udtrykt tvivl med hensyn til:

— den oprindelige omstrukturingsplans kapacitet til at genoprette CONCERNENS langsigtede bæredygtighed uden statsstøtte og hurtigst muligt

— de foreslåede foranstaltningers art, idet de ikke lever op til det, der kræves i Kommissionens meddelelse om genoprettelse af rentabiliteten i finanssektoren under den nuværende krise og vurdering af omstrukturingsforanstaltninger på grundlag af statsstøttereglerne⁽²⁰⁾ (herefter »meddelelsen om omstrukturering af banker«)

— de foreslåede foranstaltningers kapacitet til at sikre, at konkurrenceforvridningen begrænses, og at den moralske hasard imødegås ved at begrænse støtten til et nødvendigt minimum, og en passende fordeling af byrderne mellem støttemodtagerne og de berørte medlemsstater.

(95) Med hensyn til FSA-foreanstaltningen fandt Kommissionen dernæst i sin beslutning af 13. marts 2009, at selve sikkerhedsstillelsen samt dækningen i form af aktiver og fordelingen af omkostningerne mellem Dexia og de berørte medlemsstater var forenelig med det indre marked. Vurderingen af aktiverne og betalingen for sikkerhedsstillelsen samt forretningen af de værdipapirer, som Dexia skal udstede ud over første tranche på 4,5 mia. USD i henhold til Put-kontrakten, skal imidlertid kontrolleres. Kommissionen har ligeledes besluttet at medtage disse aspekter af FSA-foreanstaltningen i forbindelse med den formelle undersøgelsesprocedure, der blev indledt omkring omstrukturingsplanen for Dexia. Kommissionen har ligeledes i samme beslutning præciseret, at sikkerhedsstillelsens eksistens, den aktivportefølje, der er omfattet, og omfanget af de første tab, som Dexia havde lidt, ikke indgik i den procedure, der blev indledt med den pågældende beslutning.

VI. DE BERØRTE PARTERS BEMÆRKNINGER

(96) Kommissionen bemærker, at den ikke har modtaget nogen bemærkninger fra de berørte parter i forbindelse med den formelle undersøgelsesprocedure, der blev indledt vedrørende støtteforanstaltningerne til fordel for Dexia.

(97) Derimod blev der, inden proceduren blev indledt, indgivet en formel klage til Kommissionens tjenestegrene af en konkurrent til DBB over kapitaludvidelsen på 3 mia. EUR tegnet af de belgiske myndigheder og aktionærer i Dexia samt den sikkerhedsstillelse, som den belgiske stat havde stillet for interbanklån og tilsvarende til fordel for Dexia. Klagen begrundes således:

⁽²⁰⁾ EUT C 195 af 19.8.2009, s. 9.

- støtten kan ikke anses for at være proportional, navnlig på grund af tegningskursen for ordinære aktier udstedt af Dexia i forbindelse med rekapitaliseringsforanstaltningen: Kursen på 9,9 EUR, der er baseret på den gennemsnitlige kurs i de 30 dage, der gik forud for operationen, er højere end den kurs, som en markedsøkonomisk investor skulle have betalt henset til de meget ringe forhold for finansielle værdier på udstedelsestidspunktet
- støtten kan ikke betragtes som værende begrænset til det nødvendige minimum, for så vidt rekapitaliseringsbeløbet gjorde det muligt at øge Dexias basisegenkapitalratio (Tier 1) fra 11 % til 14 %, hvorved den blev en af de bedst stillede europæiske banker i denne henseende
- støtten fører til omfattende konkurrenceforvridning, idet den har gjort det muligt for Dexia at fastsætte takster for indskud fra kunder, der lå over gennemsnittet for de traditionelle banker, der er aktive på det belgiske marked.

VII. MEDLEMSSTATERNES BEMÆRKNINGER

7.1. DEN BELGISCHE REGERINGS BEMÆRKNINGER TIL DEN KLAGE, SOM KOMMISSIONEN HAR MODTAGET

- (98) På grundlag af den ikkefortrolige udgave af den klage, der er indgivet til Kommissionens tjenestegrene, har de belgiske myndigheder fremsat deres bemærkninger til elementerne i begrundelsen for klagen.
- (99) Med hensyn til tegningskursen for aktier udstedt af Dexia i forbindelse med rekapitaliseringsoperationen understreger de belgiske myndigheder, at kursen på 9,9 EUR pr. aktie, som svarer til den gennemsnitlige kurs over de 30 dage, der gik forud for operationen, blev fastsat i henhold til bestemmelserne i § 598 i den belgiske selskabslovgivning. Heri præciseres det således, at emissionskursen for nye aktier i forbindelse med en kapitaludvidelse mod kontanter forbeholdt en eller flere bestemte personer ikke kan være lavere end den gennemsnitlige kurs over de 30 dage, der går forud for operationen. Kursen på de aktier, der blev udstedt i forbindelse med Dexias rekapitaliseringsoperation, blev således fastsat i henhold til de lovbestemmelser, som de berørte parter var underlagt.
- (100) Desuden understreger de belgiske myndigheder, at klageren sætter spørgsmålstegn ved nødvendigheden af rekapitaliseringen med den begrundelse, at Dexia befandt sig i en likviditetskrise og ikke en solvenskrise, og at rekapitaliseringen blot har ført til en forøgelse af Dexias egenkapital (Tier 1), der er højere end for andre tilsvarende europæiske banker. Ifølge de belgiske myndigheder tages der i disse påstande ikke hensyn til Dexias behov for solvens i slutningen af september 2008, som

følge af den øgede risiko og de forventede tab i tredje og fjerde kvartal 2008 på grund af koncernens engagement i forskellige institutioner, der var gået konkurs eller var i vanskeligheder (Lehman Brothers, Depfa, Bradford & Bingley, irske og islandske banker), forventede tab på FSA-engagementet samt talrige værdiforringelser af aktiver i tilknytning til den dårligere kreditvurdering af flere institutioner inden for udvidelse af kreditværdighed, der havde stillet sikkerhed for de værdipapirer, som Dexia var i besiddelse af.

- (101) Hvad angår endelig den konkurrenceforvridning, som støtteforanstaltningerne til fordel for Dexia har medført, understreger de belgiske myndigheder, at den belgiske stats ad hoc-indgreb til fordel for Dexia var berettigede for at undgå en systemisk krise og ikke adskilte sig fra andre medlemsstaters indgreb godkendt af Kommissionen i henhold til artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF. Med hensyn til de takster, som Dexia har anvendt på indskud fra kunder, har de belgiske myndigheder desuden fremsendt en skrivelse fra Dexia, hvori sammenlignes de takster, som Dexia har anvendt, og de takster, som dens konkurrenter har anvendt på samme type tjenesteydelser udbudt på det belgiske marked (ING, Deutsche Bank, Fortis, Axa, Citibank, Rabobank og KBC). De takster, som Dexia har anvendt, ser således ud til at ligge på linje med konkurrenternes. I den samme skrivelse understreger Dexia ligeledes, at de takster, der er omfattet af klagen, udelukkende gælder for indskud via internettet, som kun udgør en meget lille del ([10-15] %) af samtlige indskud fra kunder.
- (102) De belgiske myndigheder mener således i modsætning til de argumenter, der er fremsat i klagen, at støtteforanstaltningerne til fordel for Dexia er forenelige med det indre marked i henhold til artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF.

7.2. MEDLEMSSTATERNES BEMÆRKNINGER TIL INDLEDNINGEN AF PROCEDUREN

- (103) De berørte medlemsstater har sendt Kommissionen deres fælles bemærkninger til den formelle undersøgelsesprocedure, der blev indledt med beslutning af 13. marts 2009. De berørte medlemsstaters bemærkninger vedrører både de indberettede foranstaltningers betegnelse som støtte og de pågældende foranstaltningers forenelighed med det indre marked.

7.2.1. DE INDBERETTEDE FORANSTALTNINGERS BETEGNELSE SOM STØTTE

7.2.1.1. Kapitaludvidelsen

- (104) De berørte medlemsstater giver i deres bemærkninger først og fremmest udtryk for den holdning, at de Dexia-aktier, som dens historiske aktionærer (Caisse des Dépôts et Consignations, herefter »CDC«, CNP Assurances, Holding Communal, Ethias og Arcofin) tegnede i forbindelse med rekapitaliseringsoperationen, ikke indebærer noget element, der udgør statsstøtte. De berørte

medlemsstater minder således om, at disse virksomheder har forpligtet sig samlet i Dexia via en aktionærpagt indgået i en privatretlig aftale af 28. august 2007. For at beskytte denne aktionærgruppes interesser var det således nødvendigt, at alle deltog i kapitaludvidelsen. På grund af rekapitaliseringsoperationens hastende karakter var det desuden logisk, at Dexia i første omgang vendte sig mod sine referenceaktionærer. De berørte medlemsstater understregede, at CDC's, CNP Assurances', Holding Communals, Ethias' og Arcofins beslutning om at deltage i kapitaludvidelsen ikke kunne tilregnes dem, og at denne deltagelse for Arcofins og Ethias' vedkommende ikke blev finansieret med statslige midler.

7.2.1.2. LA-operationen

(105) Desuden fandt de belgiske myndigheder, at LA-operationen indrømmet Dexia af BNB i samarbejde med Banque de France ikke udgjorde statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF med den begrundelse, at LA-operationer indgår i de nationale centralbankers normale opgaver, og navnlig deres opgave med at bidrage til det finansielle systems stabilitet i deres egenskab af udlåner i sidste instans i tilfælde af en ellers solvent banks midlertidige likviditetsproblemer. Således:

— på tidspunktet for LA-operationen bekræftede de finansielle myndigheder, at de ikke havde nogen grund til at tro, at Dexia var insolvent

— Dexia stillede tilstrækkelig sikkerhed for tildelingen af LA, og BNB og Banque de France anvendte store sikkerhedsmarginer (»haircut«) afhængigt af kvaliteten af denne sikkerhed

— LA blev tildelt strafrenter eller endog prohibitive renter

— BNB og Banque de France traf helt selvstændigt og fuldstændig skønsmæssigt beslutning om LA-tildelingen, om forlængelsen af den og om de beløb, der blev udlånt i denne forbindelse

— LA-tildelingen er en midlertidig foranstaltning: De tildelte bevillinger inden for rammerne af LA-operationen er begrænset til 1 dag (»overnight«) og kan forlænges efter beslutning truffet af den udlånende bank.

(106) Desuden understregede de belgiske myndigheder, at LA-operationen til fordel for Dexia blev godkendt af Den Europæiske Centralbanks Styrelsesråd (herefter »BCE«)

(et maksimumsbeløb på [...] mia. EUR). Betegnelse af LA-operationen som statsstøtte gjorde den uforenelig med princippet om forbud mod monetær finansiering knæsat i artikel 123 i TEUF. I henhold til dette princip er det juridisk umuligt at tilskrive en medlemsstat en national centralbanks handlinger under udøvelsen af dens opgaver, når den pågældende centralbank respekterer de betingelser, som BCE har opstillet for udøvelsen af denne opgave. Den LA-operation, der er tildelt Dexia, opfylder imidlertid alle de betingelser, som BCE har opstillet. Den lever navnlig op til kravet om, at beslutningen om tildeling af LA skal træffes skønsmæssigt og helt uafhængigt af den eller de berørte nationale centralbanker.

(107) Ifølge de belgiske myndigheder kan alene det faktum, at enhver LA, der tildeles af BNB automatisk garanteres af den belgiske stat, ikke ændre denne konklusion. For det første fandtes statssikkerhedsstillelsen ikke på det tidspunkt, hvor BNB's ledelse helt uafhængigt traf beslutningen om at tildele Dexia LA-operationen. Den kunne således ikke indgå i beslutningstagningen. Den omstændighed, at den belgiske lovgiver følte sig foranlediget til at stille en udtrykkelig sikkerhed fra den belgiske stat for disse operationer — som ikke hang sammen med Dexia-sagen — mens dette stadig ikke er tilfældet i andre medlemsstater, skyldes navnlig de særlige karakteristika ved BNB's aktionærgruppe, idet BNB er et børsnoteret selskab med private aktionærer, mens de andre nationale centralbanker generelt ikke har private aktionærer. Denne sikkerhedsstillelse udgør således en integrerende del af BNB's vedtægter og har til formål at sætte BNB i stand til at udføre sin funktion som udlåner i sidste instans. En sådan udtrykkelig sikkerhedsstillelse er ikke nødvendig i de øvrige centralbanker, der ejes 100 % af de respektive medlemsstater. Statsgarantiens automatiske karakter er udtrykkeligt udformet for at sikre, at BNB's LA-operationer er i overensstemmelse med principperne om forbud mod monetær finansiering og således lever op til Kommissionens kriterier for beslutningspraksis, sådan som de navnlig kommer til udtryk i Northern Rock-beslutningen ⁽²¹⁾.

(108) Endelig understreger de belgiske myndigheder, at støttebeløbet, såfremt Kommissionen alligevel skulle anse LA-operationen for at være statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF, bør beregnes på grundlag af differencen mellem den anvendte sats og den referencesats, der er nævnt i Kommissionens meddelelse om revision af metoden for fastsættelse af referencesatsen og kalkulationsrenten (»Kommissionens meddelelse om referencesatsen«) ⁽²²⁾. Støttebeløbet skal desuden under alle omstændigheder begrænses til halvdelen af LA-operationens samlede beløb svarende til det beløb, som BNB rent faktisk tildelte Dexia, idet den anden halvdel blev tildelt

⁽²¹⁾ Kommissionens beslutning af 5.12.2007, Northern Rock, sag NN /07 (EUT C 43 af 16.2.2008) og pressekommuniké IP/08/1557 af 16.2.2008.

⁽²²⁾ Meddelelse fra Kommissionen om revision af metoden for fastsættelse af referencesatsen og kalkulationsrenten (EUT C 14 af 19.1.2008, s. 6).

for Banque de France' regning og risiko. Sidstnævnte er dog ikke omfattet af en udtrykkelig sikkerhedsstillelse fra den franske stat, og den belgiske stats sikkerhedsstillelse kan naturligvis ikke dække en operation, der udføres for en fremmed centralbanks regning og risiko.

7.2.1.3. FSA-*foranstaltningen*

- (109) De berørte medlemsstater mener, at sandsynligheden for, at den sikkerhed, som den belgiske og den franske stat har stillet i tilknytning til FSAM's aktiver, rent faktisk udnyttes, er ringe: Tærsklen på 4,5 mia. USD, der udgør loftet over eksponeringen for de første tab, Dexia led, er således højere end de mest pessimistiske scenarier for økonomiske tab i forbindelse med porteføljen. Derfor bør landenes eventuelle støttebeløb anses for at være nul selv i et pessimistisk scenario.

7.2.2. DE INDBERETTEDE FORANSTALTNINGERS FORENELIGHED

7.2.2.1. FSA-*foranstaltningen*

- (110) De berørte medlemsstater gør først og fremmest gældende over for Kommissionen, at FSA-*foranstaltningen* efter deres mening ikke henhører under anvendelsesområdet for Kommissionens meddelelse om behandlingen af værdiforringede aktiver i Fællesskabets banksektor⁽²³⁾ (herefter »meddelelsen om værdiforringede aktiver«) med følgende begrundelse:

- FSA-*foranstaltningen* er ikke en egentlig sikkerhedsstillelse for aktiver, men en sikkerhedsstillelse for Dexias forpligtelser over for FSAM via dens egen sikkerhedsstillelse (via put). Det er kun, hvis Dexia ikke lever op til sine forpligtelser til at købe de pågældende aktiver af FSAM i tilfælde af udnyttelsen af put, at den belgiske og den franske stats sikkerhedsstillelse vil blive taget i brug. Derfor medfører FSA-*foranstaltningen* ikke nogen overførsel eller nogen automatisk afhændelse af aktiver
- *foranstaltningen* har ikke til formål at sikre FSAM-porteføljen til fordel for Dexia, men at muliggøre en hurtig afhændelse, der er nødvendig for omstruktureringen af Dexia
- den pågældende afhændelse blev gennemført efter en åben og gennemsigtig proces, hvilket analogt med privatiseringssager skulle føre til den konklusion, at den ikke indeholder noget element, der udgør statsstøtte
- da *foranstaltningen*, der blev indberettet inden datoen for vedtagelse af meddelelsen om værdiforringede aktiver (25. februar 2009), allerede er blevet erklæret for forenelig med punkt 16 i retningslinjerne for

Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder⁽²⁴⁾, er der ikke grundlag for at kræve, at den skal være forenelig med meddelelsen om værdiforringede aktiver.

- (111) Desuden understreger de berørte medlemsstater, at Kommissionen, selv om FSA-*foranstaltningen* skulle vurderes på grundlag af meddelelsen om værdiforringede aktiver, er i besiddelse af alle de elementer, der gør det muligt for den at fastslå, at den pågældende *foranstaltning* er forenelig med det indre marked, navnlig med følgende begrundelse:

- omkostningsfordelingen er i overensstemmelse med meddelelsen om værdiforringede aktiver, navnlig fordi de første tab, som Dexia led, og som repræsenterer over 36 % af den samlede nominelle aktivportefølje, der er omfattet, ligger langt over minimumstærsklen på 10 % fastsat i meddelelsen om værdiforringede aktiver; hvis den belgiske og den franske stats sikkerhedsstillelse udnyttes ud over første tranche af tabene, godtgøres disse af Dexia med værdipapirer med andel i egenkapitalen, hvis udstedelse vil mindske koncernens øvrige aktionærers andel
- *foranstaltningen* er omfattet af en markedsgodtgørelse svarende til gennemsnittet af Dexias CDS på fem år (for perioden 1.1.2007-31.8.2008) plus 70 basispoint, dvs. 113 basispoint; de berørte medlemsstater understreger i denne forbindelse, at godtgørelsessatsen er blevet hævet med 21 basispoint i forhold til det beløb, der oprindeligt blev meddelt Kommissionen
- det økonomiske tab på de aktiver, der er omfattet af *foranstaltningen*, sådan som uafhængige parter har vurderet det i henhold til en metode godkendt af de nationale kontrolmyndigheder, afholdes fuldstændigt af Dexia, for så vidt det maksimale tab som tidligere nævnt ligger under de første tab, som Dexia havde.

- (112) De berørte medlemsstater anser derfor FSA-*foranstaltningen* for at være forenelig med det indre marked, og støttebeløbet i forbindelse med *foranstaltningen* for at være nul.

7.2.2.2. Den oprindelige omstrukturingsplan

- (113) De berørte medlemsstater deler ikke Kommissionens tvivl på, at omstrukturingsplanen, der blev meddelt Kommissionen i februar 2009, vil kunne genoprette bankens langsigtede bæredygtighed, forebygge overdreven konkurrenceforvridning og sikre en passende fordeling af omstrukturingsomkostningerne.

⁽²³⁾ EUT C 72 af 26.3.2009, s. 1.

⁽²⁴⁾ EUT C 244 af 1.10.2004, s. 2.

- (114) I deres bemærkninger giver de berørte medlemsstater således udtryk for den holdning, at de foranstaltninger, der blev meddelt Kommissionen, gør det muligt at sikre Dexias langsigtede bæredygtighed for så vidt:
- reduktionen af Dexias obligationsportefølje for 2010 beløber sig til [15-30] mia. EUR (heraf [...] mia. EUR i afhændelser), det samme beløb for 2011, hvilket forekommer troværdigt og endog konservativt i lyset af Dexias seneste erfaringer
 - scenariet med genoprettelse af likviditeten, der navnlig sigter mod at mindske Dexias finansieringsbehov med 100 mia. EUR på kort sigt ved udgangen af 2010, er realistisk, navnlig som følge af genopretningen af finansieringsvilkårene på obligationsmarkedet og realkreditobligationsmarkedet
 - de makroøkonomiske hypoteser, der ligger til grund for genopretningsplanen for Dexia, er meget konservative
 - de usikkerheder, som Kommissionen har nævnt med hensyn til den fremtidige udvikling på markedet for de lokale myndigheders finansiering, har kun ringe indflydelse på Dexias aktivitet, da dette marked kun i ringe grad er følsomt over for de makroøkonomiske vilkår, og et fald i den nye produktion af lån til de lokale myndigheder har i øvrigt en marginal indflydelse på Dexias indtægter.
- (115) Desuden understreger de berørte medlemsstater, at samtlige omstrukturingsforanstaltninger meddelt i februar 2009 vedrører rentable aktiviteter, uanset om der er tale om PWB-aktiviteter eller indskrænkning af RCB-aktiviteternes omfang. Derfor skal der tages hensyn til alle de foreslåede foranstaltninger ved vurderingen af foranstaltninger, der sigter mod at nedbringe overdreven konkurrenceforvridning.
- (116) Endelig mener de berørte medlemsstater, at Kommissionens vurdering af støttebeløbet i beslutningen af 13. marts 2009 er unøjagtig, for den tilføjer ukorrekte beløb af en anden art for at nå frem til et samlet støttebeløb i størrelsesordenen [170-210] mia. EUR. Dette beløb, på grundlag af hvilket fordelingen af omstrukturingsomkostningerne mellem Dexia og de berørte medlemsstater skal vurderes, er således overvurderet. I modsætning hertil er Dexias bidrag til omstrukturingsomkostningerne ifølge de berørte medlemsstater undervurderede, da der ikke tages hensyn til den reduktion i produktionen af nye lån, som Dexia og de berørte medlemsstater har fastsat i omstrukturingsplanen, der skal betragtes som Dexias eget bidrag til omstrukturingsomkostningerne.
- (117) Afslutningsvis støtter de berørte medlemsstater Kommissionens beslutning om definitivt at tillade FSA-foranstaltningen for at muliggøre frasalget af FSA til Assured Guaranty, der udgør et vigtigt element i genopretningen af koncernens bæredygtighed og mindskelsen af dens risikoprofil. Til gengæld mener de, at Kommissionens tvivl med hensyn til de øvrige foranstaltninger er ubegrundet.
- ### 7.3. MEDLEMSSTATERNES BEMÆRKNINGER TIL OMSTRUKTURERINGSPLANEN
- (118) Ud over ovenstående bemærkninger fremsat på grundlag af den oprindelige omstrukturingsplan meddelt Kommissionen i februar 2009 har de berørte medlemsstater fremsendt deres bemærkninger til Kommissionen om de supplerende omstrukturingsforanstaltninger meddelt Kommissionen den 9. februar 2010.
- (119) I denne henseende mener de berørte medlemsstater, at omstrukturingsplanen gør det muligt at styrke koncernens langsigtede bæredygtighed og for Dexia at fremskynde afviklingen af sikkerhedsstillelsen ved likviditetstilførende operationer, ligesom den imødekommer alle de øvrige betænkeligheder, som Kommissionen fremkom med i beslutningerne af 13. marts 2009 og 30. oktober 2009. Alle de omstrukturingsforanstaltninger, der blev meddelt mellem februar 2009 og februar 2010 udgør samlet set et omstrukturingsprojekt og et projekt for kompensation for eventuelle konkurrenceforvridninger i overensstemmelse med de krav, som Kommissionen fremsatte i sine beslutninger og på møderne med repræsentanter for de berørte medlemsstater og Dexia.
- (120) De berørte medlemsstater understreger ligeledes, at Kommissionen ved vurderingen af omstrukturingsplanen bør tage hensyn til de objektive forskelle mellem Dexias situation og situationen for andre banker, for hvilke Kommissionen har godkendt en omstrukturingsplan i løbet af de seneste måneder. Til forskel fra de øvrige banker:
- har Dexia allerede genskabt rentabiliteten med et positivt nettoresultat fra første kvartal af 2009 og i de følgende kvartaler
 - er gennemførelsesplanen, der skal sikre Dexias tilbagevenden til langsigtet bæredygtighed, allerede godt på vej, navnlig med afhændelsen af FSA og reduktionen af det kortsigtede finansieringsbehov med 100 mia. EUR, et mål, der allerede var nået for 75 %'s vedkommende i tredje kvartal af 2009

- frembyder Dexias kerneforretningsaktiviteter (PWB og RCB) en naturlig ringe risiko. Det afkast, som en markedsinvestor kan forvente, tager højde for denne differentieringsfaktor og muliggør et niveau for »return on equity« (ROE), der er lavere end hos andre institutioner med højere risiko
- som betaling for den ydede støtte har Dexia ydet og vil fortsat yde de berørte medlemsstater et betydeligt afkast, der i visse tilfælde (navnlig sikkerhedsstillelsen for FP- og FSA-porteføljen) overstiger det niveau, der foreskrives i Kommissionens retningslinjer.

VIII. VURDERING AF STØTTEN

8.1. STØTTENS EKSISTENS

- (121) Kommissionen skal vurdere, om de pågældende foranstaltninger udgør statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF. Følgende fremgår således af denne artikel »[b]ortset fra de i traktaterne hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med det indre marked, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne«. Kommissionen skal således for hver enkelt foranstaltning vedkommende undersøge, om de kumulative kriterier opstillet i artikel 107, stk. 1, i TEUF er opfyldt.

8.1.1 KAPITALUDVIDELSEN

- (122) Med hensyn til om der er tale om støtte i forbindelse med kapitaludvidelsen, henviser Kommissionen til sin beslutning af 13. marts 2009, hvori den fastslår, at den belgiske stats og de belgiske regioners samt den franske og den luxembourgske stats indgreb udgør statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF. Kommissionen mener i øvrigt, at CDC's og Holding Communals adfærd under de særlige omstændigheder, der gør sig gældende i denne sag, ligeledes kan tilregnes staten.
- (123) Ifølge retspraksis er den omstændighed, at en økonomisk operatør er undergivet statslig kontrol, ikke i sig selv tilstrækkelig til at tilregne staten de af den trufne foranstaltninger⁽²⁵⁾. Da det på grund af de privilegerede forbindelser, der findes mellem CDC og Holding Communal på den ene side og deres respektive medlemsstat på den anden side, er meget svært for Kommissionen at påvise, at beslutningerne om at indskyde kapital i

Dexia i dette tilfælde rent faktisk er blevet truffet efter de offentlige myndigheders anvisning, fremgår det dog ligeledes af Domstolens retspraksis, at disse støtteforanstaltninger efter omstændighederne kan tilregnes staten på grundlag af en bedømmelse af sagens omstændigheder som helhed og den sammenhæng, hvori foranstaltningerne er truffet⁽²⁶⁾.

- (124) Også andre omstændigheder, »nemlig navnlig om denne er integreret i den offentlige forvaltning, karakteren af dens aktiviteter og om disse udøves på markedet under normale konkurrencevilkår med deltagelse fra private erhvervsdrivende, virksomhedens juridiske status — det være sig, om den henhører under den offentlige ret eller privatrettens regler for selskaber — udstrækningen af de offentlige myndigheders kontrol med administrationen af virksomheden eller enhver anden omstændighed, som i det konkrete tilfælde indicerer, at de offentlige myndigheder er impliceret deri, eller som tværtimod sandsynliggør, at de ikke er impliceret i vedtagelsen af en foranstaltning, når endvidere henses til dennes rækkevidde, indhold eller hermed forbundne betingelser«, kan have betydning for, om en stat kan tilregnes en støtteforanstaltning, der er truffet af en offentlig virksomhed⁽²⁷⁾.

- (125) I den foreliggende sag kan følgende fastslås:

— CDC er et offentligt organ oprettet ved loi sur les finances af 1816 og står under tilsyn fra den lovgivende myndighed, der indestår for det, dens formål af almen interesse (navnlig finansiering af public service-organer) er reguleret i bestemmelser i love og administrative forskrifter, og generaldirektøren og de øvrige

⁽²⁶⁾ Jf. i denne retning dommen nævnt i foregående fodnote, præmis 52, 55 og 56.

⁽²⁷⁾ *Stardust*-dommen, præmis 56 og 57:

»(56) Også andre omstændigheder kan have betydning for, om en stat kan tilregnes en støtteforanstaltning, der er truffet af en offentlig virksomhed, nemlig navnlig om denne er integreret i den offentlige forvaltning, karakteren af dens aktiviteter og om disse udøves på markedet under normale konkurrencevilkår med deltagelse fra private erhvervsdrivende, virksomhedens juridiske status — det være sig, om den henhører under den offentlige ret eller privatrettens regler for selskaber — udstrækningen af de offentlige myndigheders kontrol med administrationen af virksomheden eller enhver anden omstændighed, som i det konkrete tilfælde indicerer, at de offentlige myndigheder er impliceret deri, eller som tværtimod sandsynliggør, at de ikke er impliceret i vedtagelsen af en foranstaltning, når endvidere henses til dennes rækkevidde, indhold eller hermed forbundne betingelser.

(57) Den omstændighed alene, at en offentlig virksomhed er oprettet i form af et privatretligt kapital-selskab, kan dog ikke, selv om denne selskabsform giver det en vis autonomi, udelukke, at en støtteforanstaltning, der træffes af et sådant selskab, kan tilregnes staten (jf. i denne retning dommen af 21.3.1991 i sag C-305/89, Italien mod Kommissionen, præmis 13). Den omstændighed, at en sådan virksomhed er undergivet kontrol, og at der som følge heraf i praksis består en reel mulighed for at udøve en dominerende indflydelse, indebærer, at det på forhånd ikke er udelukket at tilregne staten en foranstaltning truffet af en sådan virksomhed, og der følgelig ikke kan udelukkes at være en risiko for omgåelse af traktatens regler om statsstøtte, selv om den offentlige virksomheds juridiske form i sig selv er relevant som et blandt flere indicier for, om staten i et konkret tilfælde er impliceret eller ej.«

⁽²⁵⁾ Jf. i denne retning dom af 16. maj 2001, sag C-482/99, Frankrig mod Kommissionen (*Stardust*-dommen), Sml. 2002 I, s. 4397, præmis 52 og 58.

ledere udnævnes af den franske præsident og regeringen⁽²⁸⁾. CDC var på tidspunktet for de pågældende omstændigheder og som en undtagelse fra de almindelige retsregler ikke underlagt bankkommissionens eller kontoret for statens kapitalinteressers (Agence des participations de l'Etat) kontrol og heller ikke selskabsskatteretten, idet det ydede et »frivilligt bidrag« til statskassen

- Holding Communals aktionærer består af 599 belgiske kommuner og provinser, og det er det vigtigste finansieringsinstrument for de lokale myndigheder. Alle dets bestyrelsesmedlemmer er kommunale rådgivere, borgmestre eller kommunalbestyrelsesmedlemmer. I Holding Communals vedtægter bestemmes det, at det er underlagt finans- og indenrigsministerierne kontrol i henhold til de i loven fastsatte retningslinjer. I denne forbindelse skal det nævnes, at de to regeringsrepræsentanter (for henholdsvis finansministeriet og indenrigsministeriet) har beføjelser til at modsætte sig en beslutning truffet af bestyrelsen for Holding Communal. Ifølge retspraksis⁽²⁹⁾ er statens vetoret eller godkendelsesbeføjelse et udtryk for, at staten kan tilregnes en juridisk enheds adfærd, hvilket gælder Holding Communal.

Desuden må det i den foreliggende sag fastslås, at CDC's og Holding Communals kapitalindskud fandt sted samtidig med andre foranstaltninger truffet af staten (landenes og regionernes direkte kapitalindskud, landenes sikkerhedsstillelse, FSA-foranstaltningen, LA-operationen garanteret af den belgiske stat). Disse indskud indgår sammen med de øvrige foranstaltninger i en sammenhængende række af foranstaltninger, der havde til formål at redde Dexia i slutningen af september 2009.

Disse indgrebs samtidighed gør det imidlertid sammen med ovennævnte elementer usandsynligt, at de offentlige myndigheder ikke skulle være indblandet i CDC's og Holding Communals beslutninger om at deltage i Dexias kapitaludvidelse. CDC's og Holding Communals kapitalindskud må derfor tilregnes de respektive medlemsstater.

- (126) Kommissionen mener ikke, at den rekapitalisering, som de såkaldte »historiske« aktionærer har foretaget, lever op til kriteriet i retspraksis om den private investor i en

⁽²⁸⁾ I den såkaldte *Air France*-dom var disse oplysninger tilstrækkelige til at begrunde, at CDC måtte anses for at henhøre under den offentlige sektor, og at dets adfærd måtte tilregnes staten (jf. navnlig præmis 58-61 i dom af 12. december 1996, sag T-358/94, *Air France* mod Kommissionen, Sml. 1996 II, s. 2019).

⁽²⁹⁾ Jf. navnlig Domstolens dom af 2. februar 1988, forenede sager 67, 68 og 90/85, *Van der Kooy* m.fl. mod Kommissionen, Sml. 1988, s. 219, præmis 36.

markedsøkonomi. Aktionærernes deltagelse i rekapitaliseringen af Dexia, der ikke kan tilregnes staten, er begrænset til 12,4 % af den samlede kapitaludvidelse, og det er således ikke tilstrækkeligt til at konkludere, at de historiske aktionærer har handlet i henhold til det markedsøkonomiske investorprincip. Det markedsøkonomiske investorprincip finder kun anvendelse under normale markedsforhold⁽³⁰⁾. De historiske aktionærer greb imidlertid ind for at redde Dexia, da finanskrisen var på sit højeste, under markedsforhold, der var fuldstændig unormale. De »historiske« aktionærers indgreb indgik endvidere i alle de foranstaltninger, der havde til formål at redde Dexia, en virksomhed i alvorlige vanskeligheder, der havde systemisk betydning for de tre berørte medlemsstaters økonomi. Det skal dog bemærkes, at betragtninger af offentlig politisk, økonomisk og social karakter ikke kan indgå i vurderingen af det markedsøkonomiske investorprincip⁽³¹⁾. For at leve op til det markedsøkonomiske investorprincip skal investeringens pålidelighed dernæst underbygges af en ex ante »business plan« og helst en ex ante business plan, der er godkendt af uafhængige revisorer og af stresstest⁽³²⁾.

- (127) Selv når den offentlige investor har karakter af ejer (hvilket er tilfældet med de »historiske« aktionærer, hvis adfærd kan tilregnes staten, nemlig CDC og Holding Communal), skal det til sammenligning med det markedsøkonomiske investorprincip kontrolleres, at investoren opfører sig som en opmærksom investor, der ikke løber større risici end en privat investor, som handler på normale markedsøkonomiske vilkår⁽³³⁾. Investorens historiske karakter kan således ikke berettige en »mere fleksibel« anvendelse af det markedsøkonomiske investorprincip.
- (128) Desuden mener Kommissionen, at den kapitaludvidelse, der kan tilregnes de berørte medlemsstater, er selektiv, da den kun vedrører en enkelt virksomhed, nemlig Dexia-koncernen. På grund af Dexias størrelse og dens

⁽³⁰⁾ Kommissionen præciserede i sit brev til medlemsstaterne af 17. september 1984 (SG(84) D/11853) om anvendelse af artikel 92 og 93 i EØF-traktaten på de offentlige myndigheders kapitalandele i selskabskapitalen, at det markedsøkonomiske investorprincip kun finder anvendelse under normale markedsforhold. Domstolen bekræftede dette punkt i sin WestLB-dom af 6. marts 2003, forenede sager T-228/99 og T233/99, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* mod Kommissionen, Sml. 2003 II, s. 435, præmis 267.

⁽³¹⁾ Jf. Meura-dommen af 10.7.1986, Belgien mod Kommissionen, Sml. 1986, s. 2263, præmis 14.

⁽³²⁾ Jf. Kommissionens beslutninger fra 2005 om rekapitalisering af de tyske banker »Landesbanken«, NN 71/2005, HSH Nordbank og NN 72/2005, Bayern LB, ikke trykt i EUT. Jf. ligeledes Kommissionens beslutning i sagen *Shetland Shellfish* (beslutning 2005/336, EUT L 81 af 18. marts 2006, s. 36), hvor Kommissionen forkastede to rapporter udarbejdet af den offentlige myndighed på Shetlandsøerne med henblik på investering, som indeholdt en anslået resultatopgørelse, en anslået statusopgørelse og et anslået likviditetsregnskab for 2000, 2001 og 2002. Det Forenede Kongerige gjorde undersøgelsesernes ex ante karakter gældende og den »konservative og forsigtige« karakter af de hypoteser, de var baseret på, men Kommissionen konkluderede, at de ville være blevet anset for at være utilstrækkelige af en privat investor, som handler på normale markedsøkonomiske betingelser.

⁽³³⁾ Ovennævnte West LB-dom, præmis 255.

betydning på det belgiske, franske og luxembourgske marked, og da koncernen uden disse indgreb kunne være blevet insolvent, hvilket ville have ændret bankmarkedets struktur i de tre lande væsentligt, mener Kommissionen, at de pågældende foranstaltninger ændrer samhandelsvilkårene mellem medlemsstaterne.

- (129) Afslutningsvis mener Kommissionen, at CDC's og Holding Communals kapitalindskud udgør et element i den støtte, som Dexia har modtaget i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF.
- (130) Derimod mener Kommissionen, at de ressourcer, der er blevet stillet til rådighed for Dexia som følge af Ethias' (der ikke var nationaliseret på tidspunktet for kapitaludvidelsen), Arcofins (hvis kapital for størstedelens vedkommende ejes af private aktionærer) og CNP Assurances (hvis kapital for størstedelens vedkommende ejes af private aktionærer, nemlig koncernen Banque Populaire Caisses d'Épargne og indehavere af flydende kapital) adfærd, ikke er statslige ressourcer.

8.1.2. LANDENES SIKKERHEDSSTILLELSE

- (131) Kommissionen fastslog i sine beslutninger af 19. november 2008 (betragtning 24-27) og af 30. oktober 2009 (betragtning 13), at sikkerhedsstillelsen har karakter af støtte. I denne forbindelse mener Kommissionen, at begrundelsen i disse beslutninger fortsat er gældende, og at foranstaltningen udgør statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF.

8.1.3. LA-OPERATIONEN

- (132) Med hensyn til eksistensen af støtte i tilknytning til LA-operationen noterer Kommissionen sig de belgiske myndigheders bemærkninger til LA-operationen, som BNB iværksatte til fordel for Dexia. Kommissionen mener imidlertid ikke, at disse bemærkninger kan ændre dens konklusioner med hensyn til det element af støtte, der er knyttet til LA-operationen, som de fremgår af dens beslutning af 19. november 2008.
- (133) I punkt 51 i dens meddelelse om statsstøttereplernes anvendelse på foranstaltninger truffet over for pengeinstitutter i forbindelse med den aktuelle globale finanskriser⁽³⁴⁾ (herefter »bankmeddelelsen«) anførte Kommissionen, at den fandt, at når centralbanker stiller midler til rådighed for et pengeinstitut, er der muligvis ikke tale om statsstøtte, når visse betingelser er opfyldt⁽³⁵⁾.
- (134) En af de betingelser for, at der ikke er tale om støtte, der er opstillet i bankmeddelelsen, er, at »foranstaltningen [...] ikke (er) bakket op af nogen modsikkerhedsstillelse fra staten«. I den foreliggende sag har Kommissionen

bemærket, at de bevillinger, som BNB har ydet, er bakket op af en sikkerhedsstillelse fra den belgiske stats side (med tilbagevirkende kraft) i henhold til lov af 15. oktober 2008 om foranstaltninger til fremme af den finansielle stabilitet og om indførelse af en statsikkerhedsstillelse i forbindelse med ydede bevillinger og andre operationer, der gennemføres inden for rammerne af finansiell stabilitet. Da LA-operationen indrømmet af BNB bakkes op af en sikkerhedsstillelse fra den belgiske stat, er betingelsen i meddelelsen således ikke opfyldt.

- (135) De betingelser, der er opstillet i bankmeddelelsen for at udelukke, at der er tale om støtte, er således ikke fuldstændig opfyldt. Det skal så undersøges, om betingelserne for, at der er tale om statsstøtte, rent faktisk er opfyldt. Da BNB er et organ under den belgiske stat, er dens ressourcer offentlige ressourcer. Dette gælder navnlig i den foreliggende sag, fordi modsikkerhedsstillelsen bevirker, at ethvert tab vil blive dækket direkte af den belgiske stat. Desuden er LA-operationen en foranstaltning, der indrømmes Dexia selektivt. Endelig stiller foranstaltningen selektivt Dexia gunstigere ved at tildele den en finansiering, som banken ikke længere kan opnå på markedet. Da Dexia er aktiv i flere medlemsstater og for så vidt angår størstedelen af den aktiviteter konkurrerer med andre finansielle institutioner, hvoraf størstedelen ikke har modtaget en tilsvarende støtte, er denne fordel konkurrenceforvridende, og den ændrer samhandelsvilkårene mellem medlemsstaterne.

- (136) Kommissionen konkluderer, at den LA-operation, som BNB har gennemført for egen regning, udgør statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF.

8.1.4. FSA-FORANSTALTNINGEN

- (137) Kommissionen fastslog FSA-foranstaltningens karakter af støtte i sin beslutning af 13. marts 2009 (betragtning 53-56) og mener, at de berørte medlemsstaters bemærkninger ikke kan sætte spørgsmålstegn ved dens konklusioner.
- (138) Kommissionen konkluderer, at FSA-foranstaltningen udgør statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF.

8.2. VURDERING AF STØTTENS OMFANG

- (139) Kommissionen har i sine beslutninger af henholdsvis 19. november 2008 og 13. marts 2009 foretaget en indledende vurdering af støtten til de pågældende foranstaltninger. På grundlag af denne foreløbige vurdering og supplerende oplysninger fremsendt af medlemsstaterne siden den 13. marts 2009 er Kommissionen nået frem til et støttebeløb bestående af følgende elementer:

⁽³⁴⁾ EUT C 270 af 25.10.2008, s. 8.

⁽³⁵⁾ Jf. ligeledes Kommissionens beslutning angående Northern Rock, se fodnote overfor.

8.2.1. KAPITALUDVIDELEN

- (140) Det samlede kapitalindskud som meddelt den 30. september 2008 udgør 6,4 mia. EUR, hvorfra der af ovenanførte årsager skal fratrækkes kapitalindskud fra Ethias, Arcofin og CNP Assurance på henholdsvis 150 mio. EUR, 350 mio. EUR og 288 mio. EUR.
- (141) Kommissionen bemærker ligeledes, at Dexia i omstrukturingsplanen har givet afkald på de 376 mio. EUR i konvertible Dexia BIL-værdipapirer, som den luxembourgske stat skulle have tegnet, hvilket aldrig skete. Dette beløb skal således også trækkes fra det beløb, der skal indgå i beregningen af den statsstøtte, der er knyttet til kapitaludvidelsen.
- (142) Det samlede støttebeløb i tilknytning til kapitaludvidelsen udgør således 5,2 mia. EUR ⁽³⁶⁾.

8.2.2. MEDLEMSSTATERNES SIKKERHEDSSTILLELSE

- (143) I overensstemmelse med sikkerhedsstillelsesaftalen mellem Dexia og de pågældende medlemsstater af 9. oktober 2008 vedrører medlemsstaternes sikkerhedsstillelse et beløb på maksimalt 150 mia. EUR. Dette beløb blev nedsat til 100 mia. EUR i den sikkerhedsstillelsesaftale, der trådte i kraft den 1. november 2009.
- (144) De berørte medlemsstater fremfører i deres bemærkninger til beslutningen om at indlede proceduren, at støttebeløbet i tilknytning til sikkerhedsstillelsen bør beregnes i overensstemmelse med Kommissionens meddelelse om revision af metoden for fastsættelse af referencesatsen og kalkulationsrenten (herefter »meddelelsen om referencesatsen«) ⁽³⁷⁾. Ifølge bestemmelserne i denne meddelelse svarer støtteelementerne i tilknytning til sikkerhedsstillelsen til forskellen mellem renten for sikkerhedsstillelsen og en referencesats defineret som referencesatsen på interbankmarkedet (IBOR) forhøjet med 75 basispoint.
- (145) Som svar på disse bemærkninger anfører Kommissionen, at det ikke er relevant at anvende en referencesats baseret på markedssatser for kriseramte virksomheder, fordi Dexia uden sikkerhedsstillelsen ikke ville have kunnet opnå anden finansiering på markedet. I overensstemmelse med almindelig praksis i de omstruktureringssager, som Kommissionen har fået forelagt, finder den derfor, at det støtteelement, der skal tages hensyn til i sikkerhedsstillelsen, kan udgøre helt op til det beløb, som sikkerhedsstillelsen rent faktisk dækker, dvs. 100 mia. EUR, hvilket svarer til det maksimale omfang af de elementer

i Dexias passiver, som i praksis kan være omfattet af sikkerhedsstillelsen efter den 1. november 2009 ⁽³⁸⁾.

8.2.3. LA-OPERATIONEN

- (146) I lighed med ovenstående begrundelse vedrørende sikkerhedsstillelsen finder Kommissionen, at støtteelementet i den belgiske stats sikkerhedsstillelse for LA-operationen, gennemført af BNB, kan udgøre op til de beløb, som i praksis var dækket af sikkerhedsstillelsen, dvs. [...] mia. EUR, hvilket svarer til LA-operationens maksimale beløb som godkendt af ECB's Styrelsesråd, som påhviler BNB, og som den belgiske stat har stillet sikkerhed for.

8.2.4. FSA-FORANSTALTNINGEN

- (147) I overensstemmelse med meddelelsen om værdiforringede aktiver ⁽³⁹⁾ er Kommissionen af den opfattelse, at det beløb, der skal lægges til grund for vurderingen af støttebeløbet i tilknytning til en foranstaltning vedrørende værdiforringede aktiver, er forskellen mellem afregningsprisen og den pågældende porteføljes markedsværdi. Ifølge Kommissionens praksis ⁽⁴⁰⁾ defineres afregningsprisen som den resterende pariværdi minus den første tranche, som helt påhviler den bank, der begunstiges ved foranstaltningen.
- (148) FSA-foranstaltningen adskiller sig på visse punkter fra de øvrige foranstaltninger vedrørende behandling af værdiforringede aktiver, som Kommissionen har udtalt sig om:

— FSAM-porteføljen (resterende pariværdi på 16,98 mia. USD pr. 30. september 2008) består af to underporteføljer: i) udelukkede aktiver (resterende pariværdi 4,5 mia. USD), der er omfattet af en Put-kontrakt uden sikkerhedsstillelse, og ii) omfattede aktiver (resterende pariværdi 12,48 mia. USD), der er omfattet af en Put-kontrakt med sikkerhedsstillelse, idet den franske og den belgiske stat i henhold til en sikkerhedsstillelsesaftale forpligter sig til at stille sikkerhed for Dexias forpligtelser under Put-kontrakten for disse omfattede aktiver. Kommissionen bemærker dog, at samtlige udbetalinger under Put-kontrakten (gælder både omfattede og ikkeomfattede aktiver) indgår i afskrivningen af den første tranche på 4,5 mia. USD, som Dexia har beholdt. Denne første tranche på 4,5 mia. USD dækker med andre ord ikke blot porteføljen af aktiver, der er omfattet af støtten, men hele FSAM-porteføljen.

⁽³⁸⁾ Sikkerhedsstillelsen har aldrig dækket passiver hos Dexia til en værdi af over 100 mia. EUR, ikke engang i perioden 9.10.2008-1.11.2009, hvor det maksimale beløb i henhold til sikkerhedsstillelsesaftalen var 150 mia. EUR. Det maksimale sikkerhedsbeløb, som Dexia har udnyttet, er 95,6 mia. EUR, registreret den 27. maj 2009.

⁽³⁹⁾ Jf. punkt 20.

⁽⁴⁰⁾ Jf. Kommissionens beslutning af 15. december 2009, LBBW, sag C17/09, endnu ikke offentliggjort, og pressemeddelelse IP/09/1927 af 15. december 2009.

⁽³⁶⁾ $6,376 - (0,150 + 0,350 + 0,288 + 0,376) = 5,212$ mia. EUR.

⁽³⁷⁾ EUT C 14 af 19.1.2008, s. 6.

— Desuden omfatter støtten om nødvendigt et indgreb fra den belgiske og den franske stat efter første anmodning vedrørende den første tranche på 4,5 mia. USD, idet den belgiske og den franske stat efterfølgende har regresret over for Dexia, som derefter skal tilbagebetale dette indgreb kontant. Denne mekanisme udsætter således den belgiske og den franske stat for en risiko for tab af de omfattede aktiver og en risiko for misligholdelse fra Dexias side allerede i forbindelse med den første tranche på 4,5 mia. USD. Dette gør sig ikke almindeligt gældende for foranstaltningerne vedrørende værdiforringede aktiver.

(149) På grund af disse særtræk er den portefølje, for hvilken afregningsprisen beregnes, den samlede FSAM-portefølje og ikke kun porteføljen af omfattede aktiver. Pr. 31. januar 2009 udgjorde den resterende pariværdi 16,6 mia. USD. Afregningsprisen er således 12,1 mia. USD (dvs. forskellen mellem 16,6 og 4,5 mia. USD). Markedsprisen var [7-9] mia. USD, hvilket betyder, at støttebeløbet udgør [3,1-5,1] mia. USD eller [2,4-4,0] mia. EUR ⁽⁴¹⁾.

8.2.5. SAMLET BELØB FOR DE FORSKELLIGE STØTTEFORANSTALTNINGER

(150) Som de berørte medlemsstater har understreget i deres bemærkninger til beslutningen om at indlede proceduren, erkender Kommissionen, at det ikke er relevant at lægge de støttebeløb, der svarer til rekapitaliseringer, til sikkerhedsstillelsen for passiver, idet de to former for støtte ikke har samme konkurrencefordrejende virkning. Følgelig bemærker Kommissionen, at den støtte, som Dexia har modtaget i form af en kapitaludvidelse og støtte til behandling af værdiforringede aktiver (FSA-støtte) i alt udgør 8,4 mia. EUR, og at støtten i form af sikkerhedsstillelse og LA-operation kan udgøre helt op til [95-135] mia. EUR.

8.3. STØTTENS FORENELIGHED

8.3.1. RETSGRUNDLAG

(151) Det hedder i artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF, at »støtte (...), der kan afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi, kan betragtes som forenelig med det indre marked (...)«. I lyset af situationen på finansmarkederne siden tildelingen af den berørte støtte finder Kommissionen, at den berørte støtte kan vurderes på grundlag af artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF. Det involverer den belgiske, franske og luxembourgske økonomi og er således blevet bekræftet i Kommissionens forskellige beslutninger om godkendelse af disse

medlemsstaters foranstaltninger til bekæmpelse af finanskrisen ⁽⁴²⁾. I lighed med beslutningerne vedrørende Dexia af henholdsvis 19. november 2008, 13. marts 2009 og 30. oktober 2009 er retsgrundlaget for vurderingen af de berørte støtteforanstaltninger stadig artikel 107, stk. 3, litra b), i TEUF.

(152) Kommissionen har i forbindelse med den aktuelle krise præciseret betingelserne for at kunne tildele støtte til behandling af værdiforringede aktiver og omstrukturering af kriseramte virksomheder. Disse principper er anført i meddelelsen om værdiforringede aktiver og meddelelsen om omstrukturering.

8.3.2. FSA-FORANSTALTNINGENS FORENELIGHED

(153) Som nævnt i beslutning af 13. marts 2009 henhører FSA-foranstaltningen under meddelelsen om værdiforringede aktiver, også selv om hovedformålet var at muliggøre gennemførelsen af FSA-salgsoperationen. Denne foranstaltning skal derfor analyseres på baggrund af betingelserne i meddelelsen om værdiforringede aktiver. I denne sammenhæng konkluderede Kommissionen i sin beslutning af 13. marts 2009, at selve sikkerhedsstillelsen samt dækningen i henseende til aktiver og omkostningsfordelingen mellem Dexia og de berørte medlemsstater var forenelig med det indre marked. Vurderingen af aktiverne, betalingen for sikkerhedsstillelsen og forretningen af de værdipapirer, som Dexia skulle udstede ud over første tranche på 4,5 mia. USD, skulle kontrolleres.

8.3.2.1. Vurdering af aktiverne

(154) Kommissionen har analyseret, om metoden til vurdering af den reelle økonomiske værdi svarede til kravene i meddelelsen om værdiforringede aktiver, og især, om i) den i videst muligt omfang var baseret på observerbare oplysninger, ii) den opstillede realistiske og forsigtige antagelser vedrørende fremtidige pengestrømme, og iii) den var baseret på forsigtige stresstest på det tidspunkt, hvor vurderingen blev foretaget.

⁽⁴²⁾ Jf. bl.a. Kommissionens beslutninger i følgende statsstøttesager: N 574/08, Garantie Fortis (EUT C 38 af 17.2.2009, s. 2), NN 42/08, Fortis (EUT C 80 af 3.4.2009, s. 7), NN 57/09, Rescue aid in favour of Ethias (EUT C 176 af 29.7.2009, s. 1), C 18/09 KBC (EUT C 216 af 10.9.2009, s. 10), beslutning af 18. november 2009 C 18/2009 KBC (endnu ikke offentliggjort), N 548/08, Mesures de refinancement en faveur des institutions financières — Frankrig (EUT C 123 af 3.6.2009, s. 1), N 251/09, Prolongation de dispositif de refinancement en faveur des institutions financières — Frankrig (EUT C 174 af 28.7.2009, s. 2), N 613/08, Dispositif de renforcement des fonds propres — Frankrig (EUT C 106 af 8.5.2009, s. 15), N 29/09, Modification du régime de renforcement des fonds propres — Frankrig (EUT C 116 af 21.5.2009, s. 5), C 123/09, Modification du dispositif de renforcement des fonds propres — Frankrig (EUT C 123 af 3.6.2009, s. 3), N 23/09, Régime temporaire relatif aux aides sous forme de garanties — Frankrig (EUT C 62 af 17.3.2009, s. 11), N 128/09, Régime temporaire de garantie en vue af redressement économique — Luxembourg (EUT C 106 af 8.5.2009, s. 9).

⁽⁴¹⁾ Til kurs 1 EUR for 1,2816 USD pr. 30.1.2009.

(155) Denne analyse af metoderne til vurdering af aktiverne blev gennemført med teknisk bistand fra sagkyndige, som Kommissionen har indgået kontrakt med. Analysen er foretaget for hver af de vigtigste klasser af aktiver i den berørte FSAM-portefølje efter et basisscenario og et stressscenari. Undersøgelsen af de metoder og antagelser, der ligger til grund for vurderingen af den reelle økonomiske værdi, resulterer i en positiv vurdering. Kommissionen anfører således, at de valgte antagelser grundlæggende er konservative:

- misligholdelsessatserne er forsigtigt ansat under anvendelse af de seneste tendenser for disse aktiver, på niveauer, der bedømmes som konservative
- opkrævningssatserne (heri indbefattet omkostninger til afvikling og opkrævning) er ansat forsigtigt, afspejler de seneste tendenser og viser ingen forbedring for de kommende år
- antagelserne vedrørende førtidig indfrielse er ligeledes konservative og i overensstemmelse med de iagttagne tendenser.

(156) [...].

(157) Den første tranche på 4,5 mia. USD, som Dexia skal betale tilbage i kontanter, er højere end de forventede tab, der er ansat forsigtigt og i overensstemmelse med meddelelsen om værdiforringede aktiver, både efter basis- og stressscenariet og anvendt på både hele FSAM-porteføljen og på denne portefølje efter fradrag af de udelukkede aktiver. Afregningsprisen, ansat til 12,1 mia. USD, er under den reelle økonomiske værdi, både efter basisscenariet ([13,6-14,6] mia. USD) og stressscenariet ([12-13] mia. USD).

8.3.2.2. *Vederlag for FSA-foranstaltningen*

(158) Dexia skal betale et vederlag for FSA-foranstaltningen til den belgiske og den franske stat hvert år på 113 basispoint for dækningen af risikoen for manglende opfyldelse af forpligtelsen vedrørende Put-sikkerhedsstillelsen, hvortil skal lægges 32 basispoint for dækningen af risikoen for, at Dexia ikke opfylder sine likviditetsforpligtelser over for FSAM.

(159) Kommissionen ser positivt på, at den første tranche på 4,5 mia. USD, som Dexia skal betale tilbage i kontanter, er højere end det forventede tab pr. 31. december 2009, både i henhold til basisscenariet og til stressscenariet, idet

dette reducerer risikoen for den belgiske og den franske stat. Kommissionen ser især positivt på størrelsen af vederlaget for FSA-foranstaltningen til den belgiske og den franske stat i lyset af den resterende risiko for den belgiske og den franske stat. Ifølge meddelelsen om værdiforringede aktiver kan der i forbindelse med vurderingen af FSA-foranstaltningen henvises til den frigivelse af den lovpligtige kapital, som foranstaltningen medfører. På grund af den første tranches størrelse, og da denne vægtes med 1 250 % i beregningen af den lovpligtige kapital i tilknytning til denne første tranche, har den belgiske og den franske stat påvist, at FSA-foranstaltningen ikke frigiver nogen lovpligtig kapital. Som anført i punkt 21 (fodnote 11) i meddelelsen om værdiforringede aktiver skal ordninger for værdiforringede aktiver godtgøres på en måde, der svarer til et kapitalindskud. Det kapitalbeløb, der ville kunne sammenlignes med FSA-foranstaltningen, er her nul, eftersom der ikke frigøres lovpligtig kapital. Til gengæld dækker FSA-foranstaltningen flere udløsende begivenheder end tab af omfattede aktiver. Følgelig finder Kommissionen, at det årlige vederlag for FSA-foranstaltningen er passende.

8.3.2.3. *Afkast af værdipapirer, der skal udstedes*

(160) Kommissionen bemærker, at godtgørelsen til den belgiske og den franske stat, i tilfælde af at udbetalingerne under sikkerhedsstillelsen overstiger den første tranche på 4,5 mia. USD, er større, end hvad der kræves i henhold til meddelelsen om værdiforringede aktiver.

8.3.2.4. *Konklusion vedrørende FSA-foranstaltningens forenelighed med meddelelsen om værdiforringede aktiver*

(161) Kommissionen konkluderer derfor, at FSA-foranstaltningen er forenelig med principperne i meddelelsen om værdiforringede aktiver.

8.3.3. OMSTRUKTURERINGSPLANENS FORENELIGHED

8.3.3.1. *Krav til omstruktureringens omfang*

(162) Som anført ovenfor udgør støttebeløbet i tilknytning til kapitaludvidelsen og FSA-foranstaltningen 8,4 mia. EUR. Ifølge punkt 4 i meddelelsen om omstrukturering er det dette beløb, der skal tages hensyn til i vurderingen af forpligtelsen til at fremlægge en omstruktureringsplan. Støtteelementerne i tilknytning til sikkerhedsstillelsen og BNB's LA-operation skal indgå i vurderingen af omstruktureringens forenelighed med det indre marked ⁽⁴³⁾.

⁽⁴³⁾ Jf. punkt 31 i meddelelsen om omstrukturering.

(163) Som angivet i punkt 4 (fodnote 4) i meddelelsen om omstrukturering dækker de kriterier og de særlige omstændigheder, som udløser forpligtelsen til at fremlægge en omstrukturingsplan, især, men ikke udelukkende tilfælde, hvor en kriseram bank er blevet rekapitaliseret af staten, eller hvor den bank, hvis aktiver er genstand for en redningsforanstaltning, allerede har modtaget statsstøtte, uanset dennes form, der bidrager til at dække eller undgå tab, og som i alt overstiger 2 % af de risikovægtede aktiver. Men Kommissionen har allerede i sine beslutninger af henholdsvis 19. november 2008, 13. marts 2009 og 30. oktober 2009 påvist, at Dexia var en kriseram virksomhed på det tidspunkt, da støtteforanstaltningerne blev iværksat.

(164) Støtteelementerne i tilknytning til kapitaludvidelsen og FSA-foranstaltningen udgør 5,5 % af koncernens risikovægtede aktiver beregnet pr. 31. december 2008, dvs. et beløb, der er væsentligt højere end 2 % af de risikovægtede aktiver, som skal dække Dexias tab. Ifølge disse principper skal Dexia således fremlægge en omstrukturingsplan.

(165) Omstruktureringsgraden afhænger af størrelsen af hver banks problemer og af støttebeløbet. Den støtte, der skal tages hensyn til, er den samlede støtte i forbindelse med rekapitaliseringsforanstaltninger og behandling af værdiforringede aktiver samt den opnåede sikkerhed. Omstrukturingsplanens forenelighed skal således vurderes på baggrund af betingelserne i meddelelsen om omstrukturering. Det drejer sig om følgende betingelser:

— omstrukturingsplanen skal genoprette virksomhedens rentabilitet på længere sigt

— omstrukturingsplanen skal sikre en ligelig fordeling af omstrukturingsomkostningerne mellem staterne og banken

— omstrukturingsplanen skal gøre det muligt at rette op på de unødige konkurrencefordrejninger, som støtten måtte have medført.

8.3.3.2. *Genopretning af virksomhedens langsigtede rentabilitet*

(166) Ifølge kapitel 2 i meddelelsen om omstrukturering skal omstrukturingsplanen gøre det muligt at genoprette virksomhedens langsigtede rentabilitet, dvs. at omstrukturingsplanen skal være omfattende, detaljeret og baseret på et sammenhængende koncept. Den bør påvise, hvordan banken hurtigst muligt kan genoprette sin langsigtede rentabilitet uden statsstøtte (højest fem år). Omstrukturingsplanen skal indeholde en sammenlig-

ning med alternative muligheder, herunder opsplitelse eller absorbering i en anden bank, den bør kortlægge årsagerne til bankens vanskeligheder, indeholde oplysninger om virksomhedsmodellen, forudsætte opgivelse af aktiviteter, som fortsat vil være tabsgivende af strukturbestemte årsager, sikre et passende afkast på egenkapitalen (efter et basisscenario og et krisescenario) samt fastlægge betingelserne for tilbagebetaling af statsstøtten.

a) **Vurdering af Dexias virksomhedsmodel**

(167) Kommissionen bemærker med tilfredshed, at Dexias resultat var positivt i de første tre kvartaler af 2009. I lyset af disse resultater bemærker Kommissionen dog også følgende:

— Koncernens driftspræstation er blevet relativt dårligere i løbet af 2009 med en nedgang på 44 % fra første til tredje kvartal 2009.

— En stor del af koncernens resultat, anslået af Dexia til omkring [300-500] mio. EUR i 2009, stammer fra likviditetsresultater, især forarbejdningsaktiviteter, der har været mulige takket være den stejle kurve for løbetider på under et år.

— Dexia ville sandsynligvis ikke have haft overskud, hvis banken ikke havde haft adgang til den omfattende finansiering, som de berørte medlemsstater har stillet sikkerhed for (en af de største i Europa).

(168) På grundlag af detaljerede oplysninger fra Dexia og de berørte medlemsstater har Kommissionen isoleret to hovedkilder til Dexias overskud: Det tilbagevendende overskud på Dexias traditionelle bankaktiviteter på den ene side og overskud af mindre solid art på den anden. Førstnævnte dækker især indtægter fra udlån og obligationsporteføljen, indtægter fra provisioner, genfinansieringsomkostninger, risikoomkostninger og driftsomkostninger. Sidstnævnte stammer fra kortsigtede forarbejdningsaktiviteter, markedsaktiviteter for egen regning og ekstraordinære indtægter fra f.eks. salg af aktiver, reserver eller åbne positioner i afledte instrumenter.

(169) Ifølge de oplysninger, som Kommissionen har modtaget fra de berørte medlemsstater [...], således at analysen af koncernens vigtigste indtægtskilder kan foretages ved at sætte fortjenstmargenen i forhold til referencesatsen på interbankmarkedet. På grund af denne analyse fra 2009 mener Kommissionen, at rentabiliteten af Dexias traditionelle bankaktiviteter ville være yderst begrænset eller endog negativ. En sådan analyse ændres dog ikke af gennemgangen af de positive resultater fra de tre første kvartaler af 2009, der skyldes særlige omstændigheder som nævnt ovenfor.

- (170) De prognoser, der med rimelighed kan udledes for den fremtidige udvikling af koncernens hovedindtægtskilder, tillader ikke i den foreliggende form at påvise, at resultaterne af Dexias traditionelle bankaktiviteter vil blive bedre. Således kan følgende konstateres:
- Den gennemsnitlige fortjeneste på PWB-lån og obligationsporteføljen vil fortsat være begrænset på grund af i) lave indtægter fra disse aktiviteter (mellem [...] basispoint ifølge oplysningerne i omstruktureringsplanen), ii) den relativt langsomme afskrivningsprofil for disse aktiver på grund af PWB-lånenes og obligationsaktivers gennemsnitlige (lange) løbetid og iii) Dexias problemer med at erstatte disse aktiver ved deres udløb med nye lån med en højere fortjeneste. I den henseende bemærker Kommissionen, at Dexia havde fastsat et mål for ny produktion inden for PWB-aktiviteten på [...] mia. EUR i 2009, gennemført for [...] af det fastsatte beløb ([...] mia. EUR) i løbet af 11 måneder af 2009 på grund af øget konkurrence for disse aktiviteter på Dexias traditionelle markeder og pres på fortjenstmargenerne i nedadgående retning.
 - Provisionsindtægter, som tidligere især stammede fra salg af strukturerede produkter inden for rammerne af de finansielle tjenesteydelser, som Dexia tilbød lokale myndigheder, risikerede at falde i fremtiden, fordi denne kilde forventedes at løbe tør (nedgang i salg af strukturerede produkter på grund af nedgang i den nye PWB-produktion og de lokale myndigheders manglende lyst til denne form for produkter i fremtiden), og på grund af stigende konkurrence om provisionsskabende aktiviteter.
 - Finansieringsomkostninger ville stige, fordi Dexia blev nødt til gradvist at erstatte kortsigtede finansieringer og/eller finansieringer fra centralbanker med mere langsigtede finansieringer fra enten i) obligationsmarkedet, til højere omkostninger end før finanskrisen, eller ii) på markedet for realkreditobligationer, også til højere omkostninger end før krisen og inden for rammerne af dette markeds absorptionsevne, som risikerer at blive snævrere fremover på grund af den forventede begrænsning af sikkerhed, der er kvalificeret og godkendt af ECB, eller iii) via indlån fra kommercielle og institutionelle kunder, dog i et mere konkurrencepræget miljø.
 - Drifts- og strukturomkostninger (udtrykt i basispoint i forhold til balancesummen) risikerer at forblive på det aktuelle niveau eller endog stige trods planen om at reducere omkostningerne med 15 % inden den 31. december 2012, eftersom denne reduktion skal være den samme som reduktionen af koncernens balancesum over samme periode, som er over 15 %.
 - Endelig er risikoomkostningerne et element, der kan udvikle sig gunstigt i de kommende år, hvilket underbygges af Dexias tilbageførsler af hensættelser i 2009. Faldet i risikoomkostninger vil dog være begrænset på grund af den forringede kreditkvalitet for visse enheder i den offentlige sektor, som Dexia er engageret i.
- (171) I overensstemmelse med denne analyse finder Kommissionen, at omstruktureringsplanen skal i) sænke Dexias leverageniveau, så koncernen kan påtage sig højere finansieringsomkostninger og tillade lave fortjenstmargener på aktiver, ii) forbedre kvaliteten og sammensætningen af sine finansieringskilder og iii) reducere grundlaget for faste omkostninger.
- (172) Kommissionen finder, at omstruktureringsplanen, som blev anmeldt den 9. februar 2010, hvis denne gennemføres i overensstemmelse med de berørte medlemsstaters forpligtelser, vil give tilfredsstillende svar på spørgsmålet om koncernens rentabilitet på lang sigt.
- (173) Omstruktureringsplanen vil gøre det muligt at reducere Dexias balancesum med 35 % inden 2014 i forhold til summen pr. 31. december 2008, samt at koncentrere koncernens aktiviteter omkring de traditionelle bankaktiviteter:
- Salget af FSA til Assured Guaranty, der fandt sted den 1. juli 2009, har i høj grad forbedret Dexias risiko-profil, fordi det mindsker koncernens risikoeksponering i den offentlige sektor og i forbindelse med amerikanske strukturerede produkter. De Assured Guaranty-værdipapirer, som Dexia har erhvervet i forbindelse med afhændelsen af FSA, vil ligeledes blive afhændet, hvilket vil mindske Dexias eksponering i »monoline«-forsikringssektoren.
 - En stor del af aktiviteterne i forbindelse med forvaltningen af obligationsporteføljen samt visse PWB-aktiviteter på Dexias markeder, der ikke er historiske markeder (især i Australien, Japan, Mexico, Sverige og Schweiz), er isoleret fra koncernens traditionelle bankaktiviteter og placeret i afviklingsaktiviteter. Disse aktiviteter, der er placeret i LPMD, udgjorde tilsammen 161,7 mia. EUR pr. 31. december 2009 eller 27,9 % af Dexias samlede balance på dette tidspunkt. De berørte medlemsstater forventer en gradvis afskrivning af LPMD som angivet i tabel 4. Kommissionen bemærker, at afskrivningen af LPMD, trods den fremskyndede afvikling af obligationsporteføljen som bestemt i omstruktureringsplanen, sker langsommere på grund af den lange løbetid for nogle af de

pågældende aktiver (LPMD vil angiveligt udgøre 17,9 % af Dexias samlede balance i 2014). Disse aktiviteter vil således fortsat veje tungt på koncernens rentabilitet i de kommende år. Kommissionen bemærker dog med tilfredshed, at LPMD's anvendelse af konservative kapitaliseringsregler (en »Core Tier 1-ratio« på [10-15] %) begrænser koncernens udlodningskapacitet og bidrager derved til at kapitalisere resultaterne. Stramme finansieringsregler (stabile ressourcer til LPMD i form af obligationsemissioner (med/uden sikkerhed) realkreditobligationer og indskud) skal ligeledes gøre det muligt at begrænse likviditets- og forarbejdningsrisiciene i tilknytning til LPMD. Endelig vil udskillelsen af LPMD's aktiviteter fra resten af koncernen gøre det lettere for markedets observatører at følge dem.

aktiviteter (især ny PWB- og RCB-produktion og projektfinansieringer). I denne sammenhæng bemærker Kommissionen med tilfredshed, at koncentrationen af Dexias aktiviteter ledsages af et nøje tilsyn med disse aktiviteter og især PWB's rentabilitet. I det omfang Dexia afstår fra udlån til PWB-kunder med et RAROC-niveau på under 10 % efter nærværende afgørelse, kan der sikres et minimumsniveau for rentabiliteten af den økonomiske kapital i PWB-aktiviteterne indtil den 31. december 2014. Prognoser for Dexias resultater for perioden 2009-2014, som de berørte medlemsstater har fremsendt til Kommissionen⁽⁴⁴⁾, bekræfter, at den samlede rentabilitet for koncernens aktiviteter kan sikres i samme periode, og at det forventede tab på afviklingsaktiviteter (LPMD) vil kunne opvejes af overskud fra Core Division.

- Dexias PWB-aktiviteter på andre end de historiske markeder (Frankrig, Belgien og Luxembourg) er blevet betydeligt indskrænket. De italienske (Dexia Crediop med en balance på 61,2 mia. EUR pr. 30. juni 2009) og spanske (Dexia Sabadell med en balance på 15,6 mia. EUR pr. 31. december 2008) datterselskaber vil blive afhændet før henholdsvis den 31. december 2012 og den 31. december 2013, lige som Dexias aktieandel i Kommunalkredit Austria blev afsat i 2008 og i 2009 PWB's indiske enhed. PWB's lukning af sine aktiviteter på Dexias historiske markeder burde bidrage til at lette presset på margenerne for Dexias PWB-aktiviteter.
 - Endelig indstilles transaktionerne for egen regning fra datoen for nærværende afgørelse, og markedsaktiviteterne vil blive begrænset betydeligt, hvilket vil reducere Dexias eksponering for markedsrisici og modpartsrisikoen i forbindelse med ikkebalanceførte transaktioner. SBPO- og TOB-aktiviteterne vil blive overført til endelig afvikling, og Dexias VaR-grænser sænkes med 44 % i forhold til i 2008. Det fuldstændige stop for transaktioner for egen regning betyder, at Dexias transaktionsaktiviteter alene vil bestå af at modtage og udføre købs- og salgsordrer for kunderne. Dexia vil under ingen omstændigheder bevare åbne positioner for egen regning, medmindre Dexia ikke har kunnet udføre visse ordrer for sine kunder, dog inden for klart fastlagte rammer, således at de pågældende positioner ikke kan påvirke koncernens solvens og/eller likviditet i negativ retning.
- (174) Begrænsningen af Dexias leveragevirkning og koncentrationen af koncernens aktiviteter på traditionelle bankaktiviteter vil gøre det muligt gradvist at genoprette ligevægten i balancen ved at reducere andelen af aktiviteter med lav margin (især PWB-udestående og obligationsportefølje) og at øge andelen af mere overskudsgivende
- (175) Koncentrationen af Dexias aktiviteter på disse aktiviteter og på traditionelle markeder ledsages endelig af en gradvis forbedring af koncernens likviditetsprofil, idet finansieringernes løbetid vil blive yderligere tilpasset aktiverens løbetid. Denne forbedring af likviditetsprofilen baserer sig på tre hovedforanstaltninger:
- Forlængelse af den gennemsnitlige levetid for langsigtede finansieringer og en udvidelse af koncernens stabile finansieringskilder. I den sammenhæng noterer Kommissionen sig med tilfredshed omstruktureringsplanens målratioer for kortsigtede finansieringer, der sættes i forhold til balancesummen, den gennemsnitlige levetid for koncernens passivlementer og kilderne til stabil finansiering, der sættes i forhold til koncernens aktiver. På betingelse af at disse nøgletal overholdes inden for de fastsatte rammer, mener Kommissionen, at Dexias mindskede eksponering for likviditets- og forarbejdningsrisici vil bidrage positivt til genopretningen af koncernens rentabilitet på lang sigt. En sådan udvikling er for øvrigt på linje med de nye internationale normer for måling af og kontrol med likviditet, som for indværende drøftes i Baselkomitéen.
 - Gradvis, førtidig afvikling af garantimekanismen for Dexias passivobligationer senest den 30. juni 2010. Kommissionen bifalder en sådan førtidig afvikling af garantien inden for rammerne af genopretningen af Dexias rentabilitet på lang sigt uden statsstøtte.
 - 100 % ophævelse af den finansiering, Dexia har stillet til rådighed for datterselskabet DenizBank. Denne foranstaltning vil bl.a. gøre det muligt at sikre, at den forventede udvikling af DenizBanks RCB-aktivitet bliver finansieret via sidstnævntes egne ressourcer og således ikke belaster hele koncernens finansieringsbehov yderligere.

⁽⁴⁴⁾ Jf. betragtning 64.

b) Stressscenarier i henhold til omstrukturingsplanen

(176) Ifølge punkt 13 i meddelelsen om omstrukturering har Kommissionen anmodet de berørte medlemsstater om at stressteste Dexias modstandsevne over for en række chok, som kunne forekomme i de kommende år, og vurdere koncernens levedygtighed på lang sigt.

(177) Det er vigtigt at præcisere, at Kommissionen har baseret sin analyse på de testresultater, som de berørte medlemsstater har fremsendt. [...].

i) Første stresstest

(178) Den første stresstest sigter mod at teste Dexias modstandsevne over for en ændring af de makroøkonomiske hovedvariabler (BNP, rente og kurs). Kommissionen har følgende bemærkninger til denne test:

— For det første forekommer variationen i Dexias overskud forlods relativt uelastisk på de stressniveauer, der er anvendt på vækstraten. Selv om de simulerede vækstrater er yderst stressede i henseende til de historiske observationer, vil Dexias overskud ganske vist falde på grund af de øgede risikoomkostninger, men koncernen vil stadig i vid udstrækning være overskudsgivende. Dette kan forklares med i) den relativt store andel og gode kreditkvalitet af porteføljen »Public Finance« og obligationsporteføljen under afvikling⁽⁴⁵⁾ og ii) det forhold, at Dexia har truffet det begrundede valg ikke at foretage en reel tilpasning af koncernens indtægter i tilfælde af stress i sin model.

— For det andet ser det ud til, at der i den model, som Dexia har valgt til stresstesten, ikke er nogen tættere forbindelse mellem vækstraten og Dexias finansieringsomkostninger, og mere generelt er variabelen »finansieringsomkostninger«, dvs. margenen ud over den interbanksats, som Dexia skulle betale for nye finansieringer, ikke blevet stresstestet. Dette bidrager ligeledes til at forklare den relativt begrænsede elasticitet i Dexias overskud i tilfælde af stress. Det er så meget mere relevant at medtage dette element, fordi Dexia i vid udstrækning er afhængig af markedsfinansieringer og kortfristede finansieringer, hvilket både øger omfanget af og den hast, hvormed en sådan stigning i finansieringsomkostningerne ville kunne få følger for Dexia. For at kunne analysere dette punkt har Kommissionen anmodet Dexia om separat at gennemføre en anden type stresstest.

— For det tredje med hensyn til de to andre variabler var der stor lighed mellem de hypoteser, der var valgt i et stressscenario, og dem, der blev brugt i et basis-

scenario. Med hensyn til rentesatsen var EURIBOR-rentesatserne for tremånederslån både i basisscenariet og i stressscenarioet ansat til [...] %, og de femårige interbankrenter (swap) var ansat til henholdsvis [...] % og [...] %, hvilket viser en yderst begrænset udjævning af kurven. Vekselkurserne var ens i de to scenarier. Kommissionen har derfor anmodet Dexia om at foretage en særskilt sensitivitetsanalyse (jf. betragtning 186-195).

(179) Med hensyn til den første test konkluderer Kommissionen følgelig, at Dexia på grund af den relativt store andel og gode kreditkvalitet af porteføljen »Public Finance« og obligationsporteføljen, der er under afvikling, kan håndtere en stor stigning i risikoomkostningerne i et makroøkonomisk miljø i kraftig tilbagegang og dermed består stresstesten.

ii) Anden stresstest

(180) Formålet med den anden stresstest var at teste Dexias modstandsevne over for en forhøjelse af markedsfinansieringsomkostningerne, og resultaterne viser, at en supplerende stigning på 100 basispoint og 200 point for finansieringsomkostningerne i en periode på tre måneder vil reducere fortjenesten før skat med henholdsvis [...] og [...] mio. EUR. Indvirkningen vil sandsynligvis blive meget større, hvis Dexia bruger de hypoteser i stresstesten, som Kommissionen har krævet, [...]. Det drejer sig om følgende hypoteser, ændret af Dexia:

— Stigningen i finansieringsomkostninger er simuleret over en begrænset periode på [...]. Kommissionen bemærker i den sammenhæng, at nogle elementer såsom Dexias CDS eller finansieringsomkostningerne ved langfristede »senior unsecured« steg med over [...] basispoint i en periode på over [...]. Vedrørende omkostningerne til kortfristede finansieringer ville disse også være steget kraftigt uden de berørte medlemsstaters og centralbankers hidtil usete indgreb, som skal bortfalde.

— Dexia ændrede sit finansieringsmiks i den periode, hvor finansieringsomkostningerne blev stresstestet, og i Dexias hypotese indgik kun kortfristede finansieringer. Kommissionen bemærker i den sammenhæng, at sådanne hypoteser strider mod Dexias seneste erfaringer, idet banken trods de konstant stigende finansieringsomkostninger har øget andelen af langfristet finansiering.

— I stressscenarioet var de hypoteser, som Dexia brugte, ikke i overensstemmelse med dem, der for nylig er blevet anvendt til lignende øvelser i Europa.

⁽⁴⁵⁾ For de 161,7 mia. EUR i aktiver i LPMD pr. 31. december 2009 har 97 % eksempelvis en »investment grade«-rating (AAA 32 %, AA 28 %, A 25 % og BBB 12 %).

- (181) Kommissionen konkluderer heraf, at [...]. Kommissionen bemærker ligeledes, at der faktisk ikke er taget hensyn til denne parameter i de øvrige stresstest, som Dexia har gennemført, dvs. den stresstest, der for nylig er gennemført i forbindelse med andre lignende øvelser i Europa, samt likviditetsstresstesten.
- (182) Dexia anfører, at i) hypoteserne i forretningsplanen før simuleringen af en stigning på [...] eller [...] basispoint allerede var stressede, fordi de afspejlede de finansielle vilkår i juli 2009, som ganske vist var bedre end ved udgangen af 2008 eller i begyndelsen af 2009, men som ikke afspejlede den positive udvikling i anden halvdel af 2009, ii) en hypotese, hvor finansieringsmikset ikke var ændret, ville ikke afspejle en markedsaktørs adfærd under disse forhold. Kommissionen bekræfter, at de valgte hypoteser for finansieringsomkostninger før stresssimulering er konservative i henseende til Dexias erfaringer fra 2009. I lyset af de ekstraordinære foranstaltninger, som banksektoren fik adgang til i 2009, og de usikre fremtidsudsigter kan Kommissionen ikke udtale sig om den fremtidige udvikling for Dexias finansieringsomkostninger. En stresstest af sidstnævnte er et nyttigt element, fordi det derved bliver muligt at konkludere, om omstrukturingsplanen skal i) mindske Dexias afhængighed af markedsfinansieringer og ii) forlænge disse finansieringers gennemsnitlige løbetid for at mindske Dexias følsomhed over for en forøgelse af finansieringsomkostningerne. Det er netop et af de elementer, som Dexias direktion tog hensyn til i perioden 30. september 2008-30. september 2009, og som omstrukturingsplanen dækker. Udgangspunktet i slutningen af 2008 var et dynamisk finansieringsbehov på kort sigt på [200-300] mia. EUR, som blev reduceret til [150-200] mia. EUR pr. 30. september 2009, og ifølge omstrukturingsplanen skal forholdet mellem kortfristet finansiering og samlet balancesum sænkes fra 30 % pr. 31. december til 11 % pr. 31. december 2014. Dette niveau for den kortfristede finansiering er fuldt ud tilfredsstillende for Kommissionen, fordi det i høj grad mindsker Dexias følsomhed over for f.eks. langvarige stigninger i finansieringsomkostningerne.
- (183) Med hensyn til den anden stresstest konkluderer Kommissionen følgelig, at selv om Dexias nuværende finansieringsstruktur gør koncernen sårbar over for store chok i forbindelse med finansieringsomkostninger, vil omstrukturingsplanen gradvist, men i tilfredsstillende omfang mindske Dexias sårbarhed over for stigende finansieringsomkostninger. Kommissionen noterer desuden med tilfredshed, at Dexia har en stor aktivportefølje (herunder LPMD's aktiver) af god kvalitet, hvortil der kan opnås finansiering til en marginalt lavere pris på repo-interbankmarkedet og om nødvendigt i centralbankerne.
- iii) *Tredje stresstest*
- (184) Med hensyn til den tredje stresstest, hvis formål var at teste koncernens likviditetsprofil, bemærker Kommissionen, at både Dexias og CBFA's stresstest viser, at koncernen opfylder testens krav med en tidshorisont på en måned. Kommissionen bemærker følgende elementer:
- Modellerne for likviditetsstresstest, der er udformet af Dexia og myndighederne, ser ikke ud til at omfatte hypoteser vedrørende omkostningerne til denne likviditet under ekstraordinære omstændigheder og uden statsstøtte. Kommissionen har derfor anmodet koncernen om at foretage en særskilt stresstest for simulation af varianten »finansieringsomkostninger« (jf. betragtning 180-183).
 - Hypoteserne i den stresstest, som CBFA gennemførte, og som er udformet i cirkulære af 8. maj 2009, er konservative og afspejler den nylige krises indvirkninger. De omfatter således følgende: i) virksomheden kan ikke længere finansiere sig »unsecured« på valuta- og kapitalmarkedet, ii) anvendelse af konservative haircut-niveauer for repo-finansieringen, iii) »retail-kunder hæver 5 % af deres anfordringsindskud og opsparing inden for en uge og 20 % af deres indlån inden for en måned, iv) »wholesale«-kunder hæver 100 % af deres øjeblikkeligt forfaldne indskud (som ikke er sikret gennem likvide finansielle aktiver), v) ingen af koncernens tidsindskud fornyes ved forfald.
 - Likviditetsstresstestens positive resultater afspejler i) de forbedringer, som Dexias direktion har foretaget i løbet af 2009 for at sænke de dynamiske behov for kortfristet finansiering og ii) et gunstigt globalt miljø på finansmarkederne. En vellykket gennemførelse af en likviditetsstresstest på et bestemt tidspunkt er dog ingen garanti for, at testen også vil kunne bestå i fremtiden. Derfor skal Dexia sikre en vis disciplin (i finansieringspolitikken) i de kommende måneder og år for løbende at kunne bestå denne stresstest. I den henseende vil de forpligtelser, der er beskrevet i omstrukturingsplanen, ikke blot forbedre koncernens likviditet, men også gøre det muligt regelmæssigt at kontrollere, at de bliver overholdt.
- (185) Følgelig konkluderer Kommissionen, at Dexia består den tredje stresstest.
- iv) *Andre betragtninger vedrørende stresstestene*
- (186) For det første kan følgende bemærkes på grundlag af gennemgangen af visse af hypoteserne i Dexias modeller:

— For nogle typer sektorer eller modparter er sandsynlighedshypoteserne for misligholdelse og/eller tab i tilfælde af misligholdelse »loss given default«, LGD) ikke særlig forsigtige, når de sammenholdes med visse offentligt tilgængelige oplysninger.

— For porteføljen med lån til lokale myndigheder findes der ingen hypotese for migration af rating, hvor der tages hensyn den fremtidige tendens i retning af en forringelse af de offentlige finanser.

(187) Det skal dog understreges, at det er vanskeligt at sammenligne med offentligt tilgængelige data, fordi omfanget af Dexias engagement ikke svarer til de offentligt tilgængelige oplysninger. Den metode, Dexia har brugt til at beregne de forventede tab, er baseret på interne vurderinger, hvor man har integreret sandsynlighedsparametre for misligholdelse og LGD på mellemlang og lang sigt samt konservative og »through-the-cycle«, som er tilpasset for at afspejle den usikkerhed, visse data er behæftet med. Disse parametre undersøges og valideres af CBFA, det franske banktilsyn og CSSF. Ifølge de berørte medlemsstater er de risikoparametre, som Dexia har brugt, fra 10 til 30 % mere konservative end mindstekravene i tilsynsreglerne i Basel II.

(188) For det andet bemærker Kommissionen det overordentlig store engagement, både i absolutte og i relative beløb, i nogle landes og finansinstitutioners gæld. I henseende til engagementet i statslige risici noterer Kommissionen sig engagementet ultimo 2008 til [...]. [...].

(189) Følgende skal dog understreges:

— Et sådant engagement burde ikke automatisk få nogen større betydning for koncernens resultat, især ikke hvis den ikke påregner at sælge disse aktiver før udløbet af deres kontraktligt fastsatte løbetid (de kunne forringe AFS-reservens stabilitet, der er angivet i koncernens balance).

— Ifølge Dexias omstrukturingsplan skal dette engagement mindskes, fordi obligationsporteføljen forventes kraftigt reduceret.

(190) For det tredje noterer Kommissionen sig med tilfredshed udviklingen af koncernens behov for kortfristet finansiering. Kommissionen understreger dog, at koncernen hovedsagelig har reduceret sit finansieringsbehov for 0-1-måneders lån. Som det fremgår af nedenstående tabel 7, ser det ud til, at finansieringen af 0-1-månedslån i procent af den samlede finansiering er faldet fra [...] % til [...] % fra den 31. december 2008 til den

30. september 2009. Andelen af 1-3- og 6-12-måneders lån af den samlede finansiering er steget fra henholdsvis [...] % til [...] % og fra [...] % til [...] %. Finansieringen af lån med en løbetid på mellem et og fem år er steget fra [...] % til [...] %. Hovedparten af finansieringen i denne periode har dog en løbetid på 1-2 år. [...].

Tabel 7

De forskellige finansieringskilders andel af Dexias samlede finansiering

[...]

(191) Følgende foranstaltninger er beskrevet i omstrukturingsplanen som modtaget af Kommissionen: 1) en reduktion på 83 mia. EUR af LPMD's obligationsportefølje, ii) en forøgelse af de mere stabile finansieringskilders andel (f.eks. kommercielle indskud og realkreditobligationer) fra 36 til 58 %, iii) en gradvis forøgelse af passivernes gennemsnitlige levetid. Disse elementer vil sænke risikoen for, at Dexia får problemer med refinansiering. Det er for øvrigt vigtigt at understrege, at en differentieret stigning i finansieringsomkostningerne i sammenhæng med denne ændring af finansieringspolitikken er integreret i prognoserne for koncernens resultatopgørelse og bekræfter, at Dexia fortsat vil være overskudsgivende i omstrukturingsperioden.

(192) For det fjerde er Dexias finansieringsomkostninger stadig relativt høje i forhold til de øvrige bankers trods de bedre markedsvilkår. Omfanget af femårige CDS er blandt de højeste i Europa og ligger på omkring 180 basispoint. De sekundære niveauer for credit-spreads for Dexias ikkegaranterede »benchmark«-emissioner er stadig høje og ligger på omkring 140-150 basispoint for løbetider på 4-5 år. Finansieringsomkostningerne for »covered bonds« er også høje, omkring 50-60 basispoint for løbetider, der svarer mere eller mindre til de finansierede aktivers.

(193) For det femte at måle Dexias sensitivitet over for forskellige rentesatser har Dexia fremsendt en tabel, der viser sensitiviteten over for et rentechok på 1 % for hver løbetid. Ved en ensartet stigning i rentekurven anslår Dexia, at tabet ikke vil overstige [...] mio. EUR⁽⁴⁶⁾. Dette sensitivitetsniveau forekommer ganske fornuftigt og kan delvist forklares ved Dexias politik med [...], som således reducerer sensitiviteten over for renteudsving. Kommissionen bemærker dog i forbindelse med denne beregning af sensitiviteten, at man heri ikke har medtaget koncernens kortsigtede finansiering på [...] mia. EUR, hvilket tyder på, at Dexia er relativt følsom over for bevægelser i rentekurven for løbetider på under

⁽⁴⁶⁾ Pr. 30.9.2009.

et år. Dette har Dexia bekræftet, da koncernen anslår, at den havde et overskud på omkring [...] mio. EUR i 2009, alene på grund af den stejle kurve for løbetider på under et år. En kraftig reduktion af forarbejdningsindtægterne indgår dog i Dexias prognoser og viser, at koncernen også vil være overskudsgivende i de kommende år.

- (194) For det sjette er både det absolutte og relative niveau af Dexias negative reserve overordentlig højt trods forbedringen i løbet af 2009. Den negative AFS-reserve faldt fra 12,7 mia. EUR pr. 31. marts 2009 til 7,2 mia. EUR pr. 30. september 2009. I lyset af i) Dexias kapitalniveau (17,1 mia. EUR i Tier 1-kapital og 19,6 mia. EUR i samlet lovpligtig kapital pr. 30. september 2009), ii) at AFS-reserven for indeværende ikke er medtaget i beregningen af den lovpligtige kapital, frygter Kommissionen, at det vil være til skade for Dexia, hvis denne AFS-reserve medtages i rationerne for lovpligtig kapital i forbindelse med de pågående drøftelser i Baselkomitéen. Kommissionen bemærker i den sammenhæng følgende:

— Selv hvis hele den negative AFS-reserve medtages i beregningen af den lovpligtige kapital, ville Dexia pr. 30. september 2009 fortsat have opfyldt kravene til lovpligtig kapital. Tier 1-kapitalratioen ændres i så fald til [...] og den samlede kapitalratio til [...].

— En sådan lovændring vil få følger for en række andre banker.

— En sådan lovændring vil ifølge de berørte medlemsstater først få virkning fra 2012. Indtil 2012 vil LPMD's portefølje ifølge omstrukturingsplanen falde med 30-40 % (denne afdeling har ansvar for den negative AFS-reserve), hvilket alt andet lige vil mindske den negative AFS-reserve.

- (195) For det syvende vil Dexia fortsat have relativt store ikke-balanceførte transaktioner, selv om omfanget blev reduceret i 2009. Disse indgik dog i stresstesten ifølge Dexia.

c) Aktiviteter vedrørende afledte instrumenter

- (196) Det fremgår af analysen af Dexias balance pr. ultimo 2008, at markedsværdien på aktivsiden af afledte instrumenter (derivater) er 55 mia. EUR og på passivside 75 mia. EUR, hvilket skaber en stor negativ forskel i størrelsesordenen 20 mia. EUR, som især stammer fra rentederivater. Kommissionen har sammenholdt denne forskel

med andre finansinstitutioners. Udtrykt i procent af balancesummen og i procent af egenkapitalen er denne forskel ikke blot negativ, men også særlig høj for Dexia sammenholdt med for de øvrige institutioner.

- (197) Dexia begrundet dette med i) den næsten systematiske politik med [...], ii) rentefaldet, iii) den store forskel mellem den gennemsnitlige levetid for aktiver og passiver, iv) [...]. Kommissionen er enig i disse forklaringer, men bemærker dog, at i) omfanget af denne negative forskel virkelig er meget stor, og ii) dette betyder sandsynligvis, at Dexia har et stort behov for »sikkerhed«, der kan mindske koncernens »sikkerhedsgrundlag«, som er belånbar til finansiering hos centralbanker eller på repo-interbankmarkedet. Dette behov indgik dog i stresstesten.

d) Konklusion vedrørende rentabilitet

- (198) Kommissionen udleder af ovenstående analyse, at omstrukturingsplanen vil gøre det muligt at genoprette Dexias langsigtede rentabilitet. Kommissionen bemærker desuden, at omstrukturingsplanen vil gøre det muligt for Dexia at håndtere den forventede stramning af tilsynsreglerne. Dels er den mindskede leveragevirkning, som skyldes omstruktureringen, på linje med den eventuelle indførelse af en maksimal leverage-ratio. Dels stemmer forbedringen og spredningen af Dexias finansieringskilder overens med indførelsen af nye normer for måling og kontrol af kreditinstitutioners likviditetsrisiko⁽⁴⁷⁾.

8.3.3.3. Koncernens eget bidrag

- (199) Ifølge afsnit 3 i meddelelsen om omstrukturering skal omstrukturingsplanen tage udgangspunkt i en ligelig fordeling af omkostningerne til omstruktureringen mellem de berørte medlemsstater og banken, dvs. at banken og dens aktionærer skal yde et så højt bidrag som muligt fra deres egne ressourcer. Et sådant bidrag er nødvendigt for at sætte banker, der er omfattet af retningsforanstaltninger, i stand til at håndtere følgerne af deres forudgående adfærd og skabe relevante incitamenter for deres fremtidige adfærd.

- (200) Dexia, koncernens aktionærer og de berørte medlemsstater har allerede bidraget til omstruktureringen, bl.a. i form af spredningen af den del af aktiekapitalen, som ejedes af de enheder, der var aktionærer før bankens kapitaludvidelse (de franske og de belgiske myndigheder tegner sig direkte for 3 mia. EUR af den samlede kapitalforhøjelse på 6,4 mia. EUR, som blev meddelt i 2008).

⁽⁴⁷⁾ Jf. »Comité de Bâle sur le contrôle bancaire, International framework for liquidity risk measurement, standards and monitoring (Consultative Document)«, december 2009.

- (201) Kommissionen bemærker for øvrigt, at omstruktureringsplanens ophævelse af udbetaling af udbytte har en række negative følger:
- De datterselskaber, som Dexia ejer 50 % af, er ikke berørt af ophævelsen af udbetaling af udbytte, idet dette kun gælder for de enheder, som Dexia SA har direkte eller indirekte enekontrol over ⁽⁴⁸⁾, og
 - Ifølge omstruktureringsplanen foregriber ophævelsen (indtil ultimo 2011) af udbetaling af udbytte af hybridinstrumenterne Tier 1 eller Tier 2 ikke transaktioner, som Dexia er forpligtet til at gennemføre i henhold til kontrakter indgået før den 1. februar 2010.
- (202) Kommissionen bemærker ligeledes, at ophævelsen af udbetaling af udbytte eller kuponindløsninger for de hybride instrumenter Tier 1 eller Tier 2 gælder for kontrakter indgået før den 1. februar 2010, da Dexia i medfør af beslutningen af 30. oktober 2009 ⁽⁴⁹⁾ i en periode på fire måneder var forpligtet til ikke at foretage kuponindløsninger og ikke udnytte mulighederne for indfrielse før forfaldstidspunktet for de hybride egenkapitalinstrumenter (Tier 1 og »Upper Tier 2«). Kommissionen bemærker i den sammenhæng, at Dexias hybride instrumenter udgjorde 1,4 mia. EUR pr. 31. december 2008.
- (203) For at sikre, at der ikke foretages kuponindløsninger i forbindelse med Dexias hybride værdipapirer (Tier 1 og Upper Tier 2) i strid med principperne i meddelelsen om omstrukturering, gør Kommissionen derfor nærværende afgørelse betinget af følgende: Før Dexia foretager kuponindløsninger i forbindelse med de hybride instrumenter Tier 1 og Upper Tier 2 udstedt før den 1. februar 2010, meddeler Dexia senest to uger før begyndelsen af fristen for anmeldelse af kuponindløsning til investorerne Kommissionen, at koncernen indtil den 31. december 2011 har til hensigt at indløse en sådan kupon, og godtgør, at denne betaling er i) obligatorisk, ii) ikke kan udskydes, iii) ikke er skønmæssig og iv) ikke automatisk udløses af en udbetaling af udbytte, uanset form, fra Dexia SA eller et af koncernens datterselskaber, herfra undtaget DFL's emission af Tier 1. Kommissionen forbeholder sig ret til ikke at tillade en sådan udbetaling, hvis en af fire ovenstående kumulative betingelser ikke er opfyldt.
- (204) Kommissionen bemærker desuden, at ophævelsen af udbetaling af udbytte ikke gælder for udbetaling af udbytte, der udelukkende stammer fra tildelingen af nye aktier. Det skal dog bemærkes, at udbetaling af udbytte i form af nye aktier, der er muliggjort takket være udbytte, der kan udloddes, ikke strider mod meddelelsen om omstrukturering, i den udstrækning en sådan betaling opføres i Dexias regnskaber som overførsel til reservekapitalen og en udbetaling af udbytte, som tages fra udbyttet fra det seneste afsluttede regnskabsår og af aktionærene overført til Dexias kapital. Tildelingen af aktier ville således ikke få nogen indvirkning på Dexias egenkapital.
- (205) Kommissionen bemærker ligeledes, at udbetaling af udbytte i form af Dexia-aktier ikke medfører indløsning af en kupon i forbindelse med et af Dexias hybride instrumenter (Tier 1 eller Tier 2), dog med en enkelt undtagelse, nemlig en emission fortaget af Dexia Funding Luxembourg SA (herefter »DFL«) i 2006. Det skal dog præciseres, at denne undtagelse er blevet godkendt inden for rammerne af omstruktureringsplanen. Som det fremgår af betragtning 204, er Kommissionen ikke generelt imod udbetaling af udbytte, der alene tager form af aktier, så længe dette ikke medfører en forpligtelse til at udbetale udbytte eller en indløse en kupon for andre kategorier af værdipapirer, der indgår i egenkapitalen. I det foreliggende tilfælde ændrer Dexias pligt til at indløse en kupon i forbindelse med DFL's emission ikke noget ved Kommissionens holdning, eftersom undtagelsen sker inden for rammerne af omstruktureringsplanen, vedrører en enkelt emission, der medfører en begrænset indløsning af en kupon, og at Dexia forventer at være overskudsgivende i omstruktureringsperioden.
- (206) Endelig bemærker Kommissionen, at støtten er begrænset til det strengt nødvendige og tager form af:
- a) afhændelse af aktiver og datterselskaber, herunder temmelig rentable datterselskaber som »Dexia Sabadell«, »Dexia Banka Slovensko« (»DBS«) og »Deniz Emeklilik« (datterselskabet DenizBanks forsikringsdatterselskab, der især er aktivt på RCB-markedet i Tyrkiet) og
 - b) et rimeligt vederlag for støtten i form af de berørte medlemsstaters sikkerhed for Dexias passiver og de afskrevne aktier (betragtning 158-159).
- (207) Foranstående elementer mere end kompenserer for de mange betingelser og forbehold, som Kommissionen har bemærket med utilfredshed, der ledsager omstruktureringsplanens ophævelse af udbetaling af udbytte. Følgelig finder Kommissionen, at Dexia og Dexias aktionærer bidrager i tilstrækkelig høj grad til omstrukturen af deres egne ressourcer.

⁽⁴⁸⁾ Jf. punkt 9 i bilag I til denne beslutning.

⁽⁴⁹⁾ Jf. State aid: Commission recalls rules concerning Tier 1 and Tier 2 capital transactions for banks subject to a restructuring aid investigation, MEMO/09/441 af 8. oktober 2009. Kan hentes på Kommissionens websted på følgende adresse: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/09/441&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

8.3.3.4. **Foranstaltninger, der sigter mod at rette op på konkurrenceforvridningerne**

- (208) Ifølge afsnit 4 i meddelelsen om omstrukturering skal omstrukturingsplanen gøre det muligt at begrænse unødige konkurrencefordrejninger forårsaget af støtten, dvs. at omstrukturingsplanen skal omfatte strukturelle foranstaltninger (vedrørende afhændelser og/eller aktivitetsnedskæring) og forholdsregler vedrørende adfærd. Der skal træffes hensigtsmæssige foranstaltninger for at mindske omfanget af konkurrencefordrejninger og undgå, at statsstøtten til Dexia forlænger varigheden af konkurrencefordrejninger, der er opstået som følge af, at koncernen tidligere har påtaget sig for store risici og haft en urentabel forretningsmodel.
- (209) Det fremgår af punkt 30 i meddelelsen om omstrukturering, at arten og formen af foranstaltningerne til begrænsning af konkurrencefordrejninger skal bestemmes af to kriterier, for det første støttebeløbet og de betingelser og omstændigheder, støtten bevilges på, og for det andet særtræk ved det eller de markeder, som modtagerbanken opererer på.
- (210) Vedrørende sidstnævnte kriterium konstaterer Kommissionen, at Dexia er en vigtig aktør på finansieringsmarkedet for lokale myndigheder («PWB»), især i Frankrig, Belgien og Italien, og er relativt kraftigt til stede i Spanien. PWB-markedet er meget koncentreret i Belgien⁽⁵⁰⁾, Frankrig⁽⁵¹⁾ og Italien⁽⁵²⁾, hvor det er yderst vanskeligt at komme ind på markedet⁽⁵³⁾.
- (211) Kommissionen bemærker for øvrigt, at omstrukturingsplanen sikrer, at Dexia træffer de nødvendige foranstaltninger for at åbne finansieringsmarkedet for de lokale myndigheder og her begrænse de konkurrencefordrejninger, der skyldes støtten:

- Først og fremmest begrænsning af PWB-aktiviteterne til Dexias kernemarkeder ved enten at begrænse eller helt ophøre med aktiviteten PWB International, hvilket vil gøre det muligt at styrke konkurrencen

⁽⁵⁰⁾ Jf. navnlig Kommissionens beslutning om fusion i sagen M. 2400 (Dexia/Artesia). I denne beslutning anfører Kommissionen, at Dexia er en dominerende, stor aktør på det belgiske marked med en markedsandel på 80-85 % på det nationale finansieringsmarked for lokale myndigheder og 65-70 %, hvis der også tages hensyn til ikkelokale myndigheder såsom bl.a. regionerne.

⁽⁵¹⁾ Ifølge de oplysninger, Kommissionen har adgang til, har Dexia Credit i Frankrig den største markedsandel, nemlig [40-45] % af alle langfristede lån til lokale myndigheder. De største konkurrenter er Caisses d'épargne (omkring 20 %) Crédit Agricole (ca. 15 %), Société Générale og BNP Paribas.

⁽⁵²⁾ Ifølge Kommissionens oplysninger deler fire bankkoncerner 80 % af det italienske marked. Dexia er den næststørste (ca. [20-30] %) efter Cassa Depositi et Prestiti («CDP»). De to øvrige aktører er Intesa SanPaolo (14 %) og BNL (10 %).

⁽⁵³⁾ En række elementer tyder bl.a. på, at udbud ikke altid afholdes på en åben og gennemsigtig måde, og at omkostningerne ved overførsler er temmelig høje for de lokale myndigheder (især fordi de historiske banker tilbyder myndighederne en bred vifte af ydelser som bl.a. likviditetsstyring, der består af flere elementer end finansiering).

på visse markeder. I den sammenhæng har Dexia forpligtet sig til at afhænde Crediop, en stor aktør på markedet for finansiering af lokale myndigheder i Italien, og Dexia Sabadell, der er aktiv på det spanske marked.

- Dernæst vil begrænsningen af omfanget af den nye produktion på de kernemarkeder, hvor Dexia fortsat vil være aktiv, ligeledes gøre det muligt for andre aktører at komme ind på markedet, og dette vil fremme konkurrencen på disse markeder (Dexia begrænser den nye årlige PWB-produktion til 12 mia. EUR i 2009, 15 mia. EUR i 2010 og 18 mia. EUR fra 2011 til 2014, hvilket er en betydelig reduktion i forhold til det nuværende niveau på 34 mia. i 2008).
 - Endelig forpligter Dexia sig til at opgive sin majoritetsinteresse i AdInfo, et datterselskab, der er aktivt inden for edb-ydelser til lokale myndigheder i Belgien. Dette datterselskab giver Dexia adgang til mange offentlige kunder i hele Belgien og har gjort det muligt at styrke positionen som referencebank for lokale aktører i Belgien og at udvikle teknologiske løsninger, der er kompatible med de finansydelser, som koncernen leverer til de lokale myndigheder. Kommissionen finder, at afhændelsen af dette datterselskab vil gøre det muligt at styrke konkurrencen på PWB-markedet i Belgien.
- (212) For øvrigt har Dexia forpligtet sig til, at RAROC for hvert lån til PWB-kunder skal ligge på over 10 %, hvilket vil gøre det muligt at sikre, at Dexias takster over for denne kundegruppe er på linje med markedet, og undgå, at Dexia i fremtiden bliver en dominerende aktør på dette marked ved at tilbyde lavere takster, end det er praksis på markedet.
- (213) På markedet for detailbanker er Dexias tilstedeværelse ikke så udtalt som på markedet for finansiering af lokale myndigheder. Koncernen udøver sine detailbankaktiviteter gennem datterselskaber i de fire vigtigste lande, i Belgien gennem DBB, i Luxembourg gennem Dexia BIL, i Slovenien gennem Dexia Banka Slovensko (DBS) og i Tyrkiet gennem DenizBank. Målt i indskud er Dexias markedsandel omkring [10-15] % i Belgien, [10-15] % i Luxembourg, [0-5] % i Slovakiet og [0-5] % i Tyrkiet.
- (214) Detailbankmarkedet er ikke så koncentreret som finansieringsmarkedet for lokale myndigheder i Frankrig, Belgien, Italien og Spanien, og der er derfor ikke så stort behov for at gennemføre foranstaltninger til begrænsning af konkurrencefordrejning. I Belgien, hvor Dexias andel af dette marked er størst, er koncernen dog kun den tredje-største.

(215) Under alle omstændigheder noterer Kommissionen sig med tilfredshed følgende foranstaltninger, som Dexia har forpligtet sig til at gennemføre på detailbankområdet:

- afhændelse af Dexia Banka Slovensko
- indstilling af interne finansieringsaktiviteter over for DenizBank indtil ultimo 2014
- afhændelse af Dexia Epargne Pension, der er aktiv inden for teknisk knowhow og social engineering i Frankrig
- afhændelse af kapitalinteressen i Crédit du Nord, der er aktiv på detailmarkedet i Frankrig, og
- afhændelse af forsikringsaktiviteten i Tyrkiet.

(216) Omstruktureringsplanen medfører en nedgang i Dexias samlede balance på 35 % i 2014 i forhold til i 2008. Denne nedgang vil også være resultatet af afviklingen af aktiviteter i LPMD, koncentration af Dexias aktiviteter på de historiske markeder, afhændelse af aktiviteter og begrænsning af den nye PWB-produktion.

(217) Dexia er underlagt visse forholdsregler med hensyn til adfærd, f.eks. at koncernen ikke (indtil 30.12.2011) må opkøbe over 5 % af egenkapitalen i andre kredit- eller investeringsselskaber⁽⁵⁴⁾. En sådan forholdsregel sikrer, at Dexia i princippet ikke kan opkøbe et andet kredit- eller investeringsselskab for at få kontrollen over det som fastlagt i lovgivningen om fusioner. Dette princip stemmer overens med punkt 40 i meddelelsen om omstrukturering.

(218) Med hensyn til Dexias eget bidrag og foranstaltningerne på kernemarkedet konkluderer Kommissionen, at de strukturelle foranstaltninger i omstruktureringsplanen samlet set er tilstrækkelige til at begrænse unødige konkurrencefordrejninger, der måtte være affødt af den pågældende støtte.

(219) Endelig vil Dexia overholde de principper om honorarer, der blev fastlagt inden for rammerne af G-20 og de berørte nationale instanser med hensyn til honorarer til medlemmer af Dexias direktion og ledelse samt de vigtigste driftsenheder.

⁽⁵⁴⁾ Jf. punkt 2 i bilag I til denne afgørelse.

8.3.4. OPFØLGNING PÅ FORANSTALTNINGER

(220) Kommissionen bemærker, at de berørte medlemsstater i henhold til punkt 46 i meddelelsen om omstrukturering regelmæssigt skal fremsende en detaljeret rapport til Kommissionen, så denne kan kontrollere, at omstruktureringsplanen gennemføres i overensstemmelse med de afgivne tilsagn. Kommissionen skal således hvert halve år modtage en rapport fra en uafhængig ekspert med ansvar for opfølgningen på omstruktureringsplanen, henholdsvis før den 1. oktober og den 30. april.

IX. KONKLUSIONER

(221) Kommissionen konstaterer, at Belgien, Frankrig og Luxembourg ulovligt har ydet støtte i form af kapitaludvidelse, sikkerhedsstillelse og likviditetsstøtte (LA-foranstaltningen) i strid med artikel 108, stk. 3, i TEUF.

(222) På grundlag af de oplysninger og tilsagn, som de berørte medlemsstater har afgivet over for Kommissionen, giver Kommissionen tilladelse til at gennemføre Dexias omstruktureringsplan og konvertere den ekstraordinære støtte til omstruktureringsstøtte på de i artikel 2 anførte betingelser. Kommissionen finder ligeledes, at omstruktureringsplanen opfylder kravene i den klage, som Kommissionen har modtaget, idet klageren dog kan påberåbe sig sine rettigheder for den periode, hvor den pågældende støtte ikke var tilladt —

VEDTAGET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

1. De støtteforanstaltninger, som Belgien, Frankrig og Luxembourg har iværksat til fordel for Dexia til et beløb af 8,4 mia. EUR i form af kapitaludvidelse og støtte til behandling af værdiforringede aktiver og til et beløb af [95-135] mia. EUR i form af sikkerhedsstillelse og en likviditetsstøtteforanstaltning (»Liquidity Assistance« eller LA), udgør statsstøtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, i TEUF.

2. Den pågældende støtte er forenelig med fællesmarkedet på de i artikel 2 fastsatte betingelser.

Artikel 2

1. Belgien, Frankrig og Luxembourg overholder alle forpligtelser og betingelser i bilag I til nærværende afgørelse inden for de fastsatte frister.

2. Før enhver kuponindløsning i forbindelse med de hybride instrumenter Tier 1 eller Upper Tier 2 udstedt før den 1. februar 2010 og senest to uger før begyndelsen af fristen for anmeldelse af kuponindløsning til investorerne meddeler Dexia Kommissionen indtil den 31. december 2011, at en sådan kupon vil blive indløst, og påviser, at dette:

- i) er obligatorisk
- ii) ikke kan opsættes
- iii) ikke er skønsmæssigt og
- iv) ikke automatisk udløses af en udbytteudbetaling, uanset dennes form, foretaget af Dexia SA eller et af dette selskabs datterselskaber, dog med undtagelse af udstedelse af Tier 1 foretaget af DFL (ISIN-kode XS0273230572).

Kommissionen forbeholder sig ret til ikke at tillade en sådan udbetaling, hvis en af de fire ovenstående kumulative betingelser ikke er opfyldt.

Artikel 3

Belgien, Frankrig og Luxembourg underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne afgørelse Kommissionen om de foranstaltninger, der er truffet for at efterkomme denne.

Belgien, Frankrig og Luxembourg sender hvert halve år under hele afviklingen af omstrukturingsplanen en rapport til Kommissionen med en detaljeret beskrivelse af gennemførelsen af omstrukturingsforanstaltningerne som bestemt i deres forpligtelser som meddelt Kommissionen den 9. februar 2010 (vedlagt i bilag I til nærværende afgørelse). Den første rapport fremsendes senest seks måneder efter datoen for nærværende afgørelse.

Artikel 4

Denne afgørelse er rettet til Kongeriget Belgien, Den Franske Republik og Storhertugdømmet Luxembourg.

Udfærdiget i Bruxelles, den 26. februar 2010.

På Kommissionens vegne
Joaquín ALMUNIA
Næstformand

BILAG I

DE BERØRTE MEDLEMSSTATERS FORPLIGTELSE SOM ANMELDT TIL KOMMISSIONEN DEN 9. FEBRUAR 2010

Adfærdsforpligtelser

1. Medmindre andet bestemmes, gælder nedenstående forpligtelser indtil den 31. december 2014, herfra dog undtaget forpligtelsen i nedenstående punkt 7.
2. Frem til den 31. december 2011 erhverver Dexia SA og de datterselskaber, som den kontrollerer alene eller sammen med andre (»Dexia«), ikke over 5 % af selskabskapitalen i andre kreditinstitutioner eller investeringsvirksomheder (i henhold til direktiv 2004/39/EF af 21. april 2004 om markedet for finansielle instrumenter) eller forsikrings-selskaber, medmindre Kommissionen har godkendt dette.

Foranstående forpligtelse er ikke til hinder for, at Dexia med Kommissionens forudgående accept erhverver en kapitalinteresse som godtgørelse for et aktieindskud eller aktiviteter udført i forbindelse med en afhændelse eller sammenlægning (via fusion eller via indskud) af aktiver eller aktiviteter, for så vidt den pågældende kapitalinteresse ikke giver Dexia enekontrol eller fælles kontrol med den enhed, der modtager indskuddet, eller som følger af fusionen.

Dexia informerer på forhånd Kommissionen om enhver påtænkt erhvervelse, herunder alle påtænkte projekter i virksomheder, som Dexia udøver fælles kontrol med.

3. a) Dexia afholder sig fra at yde lån til sine PWB-kunder på et niveau for »risk-adjusted return on capital« (herefter »RAROC«) på under 10 %. Ved beregningen af RAROC sættes nettomarginen efter skat i forhold til den økonomiske kapital. I nærværende forpligtelsesskrivelse
 - i) er bruttomarginen differencen mellem den margin, der faktureres kunden (udtrykt i basispoint over IBOR-referencesatsen), og Dexias finansieringsomkostninger (udtrykt i basispoint over IBOR-referencesatsen) repræsenteret ved den interne afregningspris
 - ii) afspejler den interne afregningspris den anslåede omkostning ved en ny finansiering fra Dexias side under hensyntagen til karakteristika (løbetid, mulighed for genfinansiering via covered bonds osv.) ved de lån til PWB-kunder
 - iii) svarer nettomarginen til bruttomarginen med fradrag af i) omkostninger af enhver art (generalomkostninger, lønomkostninger, driftsomkostninger, afskrivninger osv.) anslået på grundlag af en observation af omkostningerne ved udlånsaktiviteten til PWB-kunder, ii) en gennemsnitlig risikoomkostning beregnet for hver transaktion under overholdelse af Basel II-metoden (gennemsnitlig risikoomkostning over en lang periode) og iii) skatter. Den økonomiske kapital beregnes efter Basel II-metoden.
- b) En uafhængig ekspert vil på de i nedenstående punkt 17 angivne betingelser og vilkår blive bemyndiget til hvert halve år at kontrollere, at:
 - i) RAROC som fastlagt i nærværende forpligtelsesskrivelse og dens bestanddele (omkostninger til ny finansiering, generalomkostninger, lønomkostninger, driftsomkostninger, afskrivninger, risikoomkostninger, skatter osv.) afspejler bidraget fra lån til PWB-kunder til koncernens rentabilitet
 - ii) beregningen af RAROC er korrekt, og
 - iii) metoden er fulgt.
- c) Den uafhængige ekspert kontrollerer hvert halve år, at forpligtelsen som angivet i punkt 3,a) overholdes.
- d) Den uafhængige ekspert får adgang til Dexias interne procedureregler, der beskriver anvendelsen af RAROC (i henhold til nærværende forpligtelsesskrivelse) og til listen over og betingelserne for hvert lån ydet af Dexia til PWB-kunderne.

4. Dexia nedbringer de finansieringer, der i øjeblikket stilles til rådighed for dets tyrkiske datterselskab DenizBank, til nul senest den 30. juni 2011 og forpligter sig til ikke at yde nogen ny koncern intern finansiering frem til den 31. december 2014.

5. Dexia nedbringer de kortfristede finansieringers andel af balancen og forlænger den gennemsnitlige løbetid for de langfristede finansieringer. Overholdelsen af disse forpligtelser vil overordnet blive vurderet under anvendelse af tre kvantitative indikatorer. I denne sammenhæng gør følgende sig gældende:

a) Dexia fastholder en ratio mellem kortsigtet finansiering og samlet balance som fastlagt i bilag II til nærværende afgørelse på 30 % pr. 31. december 2009, på 23 % eller derunder pr. 31. december 2010, på 20 % eller derunder pr. 31. december 2011, på 14 % eller derunder pr. 31. december 2012, på 13 % eller derunder pr. 31. december 2013 og på 11 % eller derunder pr. 31. december 2014. Denne ratio vil ligeledes blive iagttaget som årligt gennemsnit i forhold til hele referenceperioden.

b) Dexia forlænger varigheden af sine finansieringer og udligner forskellen i løbetider ved at holde den gennemsnitlige levetid for koncernens passiver som fastlagt i bilag II til nærværende afgørelse på et niveau, der overstiger eller svarer til nedenstående niveauer:

(år)

31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

c) Dexia øger sine kilder til stabil finansiering. Der beregnes et forhold, hvor tælleren svarer til finansieringsbeløbet i form af »covered bonds«, til finansieringen i form af kommercielle RCB- og PWB-indskud, og hvor nævneren svarer til beløbet for Dexia-koncernens samlede aktiver. Dette forhold, der var på 36 % pr. 31. december 2009, skal være på 40 % eller derover pr. 31. december 2010, på 45 % eller derover pr. 31. december 2011, på 53 % eller derover pr. 31. december 2012, på 55 % eller derover pr. 31. december 2013 og på 58 % eller derover pr. 31. december 2014.

6. Indtil den 31. oktober 2014 må Dexia ikke:

i) udnytte sin status som bank med statsgaranti for nogle af sine forpligtelser i reklameøjemed over for andre tredjeparter end støttemodtagende tredjeparter og

ii) anvende sikkerhedsstillelsen til ren børshandel.

7. Senest den 30. juni 2010 indfører Dexia en indberetningslinje med betegnelsen »Legacy Portfolio Management Division«. Aktiverne på denne linje overgår til afvikling eller afhændelse inden for rammerne af den i nedenstående punkt 13.n) anførte forpligtelse. Der er tale om følgende aktiver: i) CSP/PSP-porteføljer (til et anslået beløb af ca. 134 mia. EUR pr. 31. december 2009), ii) FP-porteføljen (til et anslået beløb af ca. 10,7 mia. EUR pr. 31. december 2009) og iii) porteføljen »non-core PWB loans« (til et anslået beløb af ca. 17 mia. EUR pr. 31. december 2009). De finansieringer, som Dexia rejser, og som er omfattet af finansieringssikkerhedsstillelsen, anføres fuldt ud på denne linje.

8. Dexia begrænser:

a) enhver form for udbytte, som Dexia SA udbetaler i tilknytning til sine ordinære aktier, og

b) enhver førtidig skønsmæssig tilbagebetaling eller kuponindløsning i forbindelse med hybride Tier 1-instrumenter eller Tier 2-instrumenter i) udstedt af enheder, som Dexia har enekontrol over, ii) som personer eller andre enheder end Dexia SA og dens datterselskaber er i besiddelse af, og iii) hvis udbetaling eller udnyttelse er skønsmæssig i henhold til aftalebestemmelserne om disse instrumenter,

således at Dexia-koncernens Core Tier 1 (beregnet med henvisning til de seneste konsoliderede årsregnskaber udarbejdet i henhold til IFRS-standarderne) efter den påtænkte udlodning eller udbetaling (og under hensyntagen til eventuelle udbetalinger, der er blevet obligatoriske som følge af udbetaling af udbytte af ordinære aktier)

i) forbliver på eller over nedenstående niveau, og

31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
10,7 %	10,6 %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %

ii) forbliver på eller over:

i) 12,5 % af de risikovægtede aktiver (risk weighted assets) i Legacy Portfolio Management Division som defineret i ovenstående punkt 7 og

ii) 9,5 % af de risikovægtede aktiver (risk weighted assets) i koncernens øvrige aktiviteter («Core Division»).

Foranstående forpligtelse:

i) er uafhængig af kravet om overskud til udbetaling (i henhold til § 617 i den belgiske selskabslovgivning) i Dexia

ii) har ingen indflydelse på de operationer, som Dexia i henhold til loven er forpligtet til at gennemføre i forbindelse med hybride Tier 1- eller Tier 2-instrumenter, eller de operationer, som Dexia forpligtes til at gennemføre i forbindelse med sådanne instrumenter i henhold til kontrakter indgået inden den 1. februar 2010

iii) vil blive revideret i tilfælde af væsentlige ændringer i definitionen af egenkapital og de regnskabsstandarder, der anvendes i Dexia og

iv) gælder for enhver udbetaling frem til den 31. december 2014.

9. Uafhængigt af de operationer, som Dexia er forpligtet til at gennemføre i henhold til loven, eller operationer, som koncernen er forpligtet til at gennemføre i henhold til aftaler indgået inden 1. februar 2010 i forbindelse med hybride Tier 1- og Tier 2-instrumenter, afholder Dexia sig endvidere frem til den 31. december 2011 fra:

a) at foretage kuponindløsninger i forbindelse med de hybride instrumenter Tier 1 eller Tier 2 tilhørende andre personer eller enheder end Dexia SA og Dexias datterselskaber, og hvis udbetaling er skønsmæssig i medfør af de aftalebestedte bestemmelser vedrørende disse instrumenter

b) at godkende eller vedtage udbetaling af enhver form for udbytte i enhver enhed, som Dexia SA direkte eller indirekte udøver enekontrol med (herunder 100 % ejede enheder), når en sådan udbetaling medfører en forpligtelse til at indløse en kupon i forbindelse med hybride Tier 1-instrumenter eller Tier 2-instrumenter ejet af andre end Dexia SA og Dexias datterselskaber, og

c) at udnytte en skønsmæssig option på førtidig indfrielse i forbindelse med de hybride Tier 1-instrumenter eller de Tier 2-instrumenter, der er nævnt i ovenstående litra a).

Dexia afstår fra udbetaling af udbytte på almindelige aktier indtil den 31. december 2011. Dette forbud gælder ikke udbytteudbetalinger, der udelukkende tager form af tildeling af nye aktier, for så vidt beløbet for disse udbetalinger er i) i overensstemmelse med ovenstående punkt 8., og ii) udgør 40 % eller derunder af Dexia SA's nettoresultat for regnskabsåret 2009, for så vidt angår udbetalingerne i 2010, og 40 % eller derunder af Dexia SA's nettoresultat for regnskabsåret 2010, for så vidt angår udbetalingerne i 2011.

10. Dexia vil fortsat overholde de principper om honorarer, der blev fastlagt inden for rammerne af G-20 og de berørte nationale instanser med hensyn til honorarer til medlemmer af Dexias direktion og ledelse samt de vigtigste driftsenheder i Dexia-koncernen.

11. I overensstemmelse med den af Dexia den 17. oktober 2009 fremsendte omstruktureringsplan:

- a) sænker Dexia i sin politik for ny produktion den nye produktion af PWB til 12 mia. EUR i 2009, 15 mia. EUR i 2010 og 18 mia. EUR i perioden 2011-2014
- b) nedbringer Dexia sine driftsomkostninger med 15 % inden den 31. december 2012
- c) sikrer Dexia i sine tradingaktiviteter, at koncernen ikke påtager sig risici for egen regning, som ikke er i overensstemmelse med målsætningen om at genskabe rentabiliteten på grundlag af en fornuftig forvaltning. Følgelig nedbringer Dexia sine tradingaktiviteter (nedbringelse af den gennemsnitlige årlige value-at-risk, der var på 126 mia. EUR i 2008, med 44 %) og indstiller sine tradingaktiviteter for egen regning fra datoen for Kommissionens vedtagelse af nærværende afgørelse
- d) giver Dexia med øjeblikkelig virkning at regne fra datoen for Kommissionens afgørelse definitivt afkald på den konvertible Dexia BIL obligation på 376 mio. EUR, som Luxembourg forpligtede sig til at tegne i september 2008.

Finansieringssikkerhedsstillelse

12. Dexias udnyttelse af finansieringssikkerhedsstillelsen som forlænget med tillægsaftale af 14. oktober 2009 («sikkerhedsstillelsen») begrænses i henhold til følgende betingelser:

- a) Dexias mulighed for at udnytte sikkerhedsstillelsen ophører for alle aftaler om indskud indgået efter den 31. marts 2010
- b) Dexias mulighed for at udnytte sikkerhedsstillelsen ophører for alle kortfristede emissioner (under et år) foretaget efter den 31. maj 2010
- c) Dexias mulighed for at udnytte sikkerhedsstillelsen ophører for alle emissioner eller aftaler gennemført eller indgået efter den 30. juni 2010
- d) det samlede udestående, der er stillet sikkerhed for, kan ikke på noget tidspunkt overstige 100 mia. EUR
- e) i sikkerhedsstillelsesperioden betaler Dexia de berørte medlemsstater et supplerende vederlag for det overskridende beløb, hvis nedenstående tærskler for garanterede udestående overskrides:

Tærskel/tranche (garanterede udestående i mia. EUR)	[60-70]	[70-80]	[80-100]
Supplerende vederlag for overskridelsen i basispoint	+ 50	+ 65	+ 80

Afhændelse og afvikling

13. Dexia afhænder aktiver i henhold til nedenstående liste og tidsplan:

- a) Afhændelse eller børsnotering af koncernens aktiepost på 70 % i det italienske datterselskab Crediop senest den 31. oktober 2012. I medfør af punkt 15 i meddelelsen om omstrukturering af banker er Dexia ikke pligtig at afhænde sin aktiepost i Crediop til en uforholdsmæssigt lav pris (under [...] gange den bogførte værdi i 2010 og 2011 og [...] gange den bogførte værdi i 2012)
- b) afhændelse senest 30. juni 2010 af Dexia Epargne-Pension (DEP), Dexia Insurance Belgiums (DIB) franske datterselskab, hvis forretningsområder omfatter livsforsikring og social engineering. Afhændelsesaftalen blev underskrevet den 9. december 2009, og salget skulle være gennemført i løbet af første halvår af 2010.
- c) afhændelse eller børsnotering senest den 31. december 2010 af Dexias aktiepost på 51 % i AdInfo, et datterselskab, der beskæftiger sig med levering af it-tjenester til lokale myndigheder i Belgien
- d) afhændelse af Dexias aktiepost i SPE senest den 31. december 2010

- e) afhændelse af Dexias aktiepost på 20 % i Crédit du Nord. Denne afhændelse fandt sted 11. december 2009 (faktisk overførsel af værdipapirer og kontantbeholdning)
- f) lukning i 2010 af omkring 80 filialer i Belgien i henhold til den nye model for koncernens struktur
- g) indstilling af følgende aktiviteter i RCB International:
- i) afhændelse af Experta Jersey, likvidation af Dexia PB Jersey, indstilling af PB-aktiviteterne i Montevideo, indstilling af PB-udviklingsprojektet i Singapore, indstilling af consumer finance-projektet i Rusland og indstilling af Dexia Asset Managements aktiviteter i de central- og østeuropæiske lande, afhændelse af trustaktiviteterne i Experta i Schweiz fandt sted i løbet af 2009 og starten af 2010
- ii) afhændelse af Expertas trustaktiviteter på Bahamas samt afhændelse af Dexia BIL's danske datterselskab, hvis forretningsområde er aktiestyring, vil ske senest den 31. december 2011.
- h) afhændelse eller børsnotering senest den 31. oktober 2012 af Dexias aktiepost i det slovakiske datterselskab Dexia Banka Slovensko (DBS). I medfør af punkt 15 i meddelelsen om omstrukturering af banker vil Dexia ikke være forpligtet til at afhænde DBS til en uforholdsmæssig pris (under [...] gange den bogførte værdi i 2010 og [...] gange den bogførte værdi i 2011).
- i) indstilling og afvikling af følgende af PWB International's aktiviteter:
1. Indien: afhændelse af enheden gennemført i 2009
 2. Schweiz (Dexia Public Finance Switzerland) og Sverige (Dexia Norden): lukning og likvidation senest den 31. december 2010
 3. Mexico, Australien og Japan: afvikling af balancen og reduktion af antallet af ansatte. Den mexicanske enhed blev lukket i 2009 og dens aktiver overført til DCL New York, hvor de er under afvikling. De ansatte i Japan og Australien blev opsplittet i to i 2009, og de dertil knyttede aktiviteter vil blive sat under afvikling.
- j) afhændelse af FSA (afsluttet den 1. juli 2009) og derefter afhændelse af Dexias andele i Assured Guaranty senest den 31. december 2011
- k) afhændelse af koncernens aktiepost på 49 % i Kommunalkredit Austria (KA). Denne afhændelse blev gennemført i fjerde kvartal af 2008
- l) afhændelse eller børsnotering af Deniz Emeklilik, DenizBanks forsikringsgren, senest den 31. oktober 2012
- m) afhændelse af koncernens aktiepost på 60 % i Dexia Sabadell senest den 31. december 2013
- n) førtidig afhændelse af Dexias obligationsportefølje på [10-20] mia. EUR om året i 2010 og 2011, [5-15] til [10-20] mia. EUR i 2012, [0-10] til [5-15] mia. EUR om året i 2013 og 2014
- o) i overensstemmelse med omstrukturingsplanen, fremsendt den 17. december 2009, afvikling af aktiviteterne Standby Bond Purchase Agreements (SBPA) og Tender Option Bonds (TOB) (USA/Canada).

Ovenstående forpligtelser til afhændelser, litra a)-n), vil blive betragtet som opfyldt, når Dexia og køber har indgået en bindende, endelig aftale (dvs. en aftale, som Dexia ikke kan opsige ensidigt uden at skulle betale et strafgebyr) om afhændelse af Dexias fulde aktiepost i den berørte enhed eller det berørte aktiv, også selv om samtlige tilladelser eller erklæringer om, at de kompetente tilsynsmyndigheder ikke vil gøre indsigelse herimod, endnu ikke foreligger på tidspunktet for aftalens underskrivelse.

14. De i ovenstående punkt 13 anførte afhændelser af aktiver samt afskrivninger af Dexias aktiver og passiver vil give følgende resultater:

- a) Reduktion på 35 % af Dexias samlede balance pr. 31. december 2014 i forhold til situationen pr. 31. december 2008, på de vilkår og i henhold til den regnskabspraksis, der er beskrevet i de supplerende foranstaltninger til Dexias omstruktureringsplan, fremsendt til Kommissionen 17. december 2009. I absolutte tal vil det samlede balancebeløb falde til 651 mia. EUR pr. 31. december 2008, 580 mia. EUR pr. 31. december 2009, [510-550] mia. EUR pr. 31. december 2010, [485-545] mia. EUR pr. 31. december 2011, [425-490] mia. EUR pr. 31. december 2012, [405-465] mia. EUR pr. 31. december 2013 og 427 mia. EUR pr. 31. december 2014, svarende til en reduktion på 224 mia. EUR. Disse beløb skal korrigeres for udviklingen i de afledte produkters markedsværdi som opført i Dexias balance, hvis denne udvikling adskiller sig fra den i Dexias omstruktureringsplan beskrevne, i det omfang en sådan forskel ikke skyldes en betydelig forøgelse af disse afledte produkters nominelle værdi.
- b) Den samlede balance for Core Division vil udgøre [390-410] mia. EUR pr. 31. december 2010, [385-415] mia. EUR pr. 31. december 2011, [345-380] mia. EUR pr. 31. december 2012, [335-365] mia. EUR pr. 31. december 2013 og 353 mia. EUR pr. 31. december 2014, dvs. en reduktion på 45 % i forhold til koncernens samlede balance pr. 31. december 2008. Den årlige udvikling i balancen for henholdsvis aktiviteterne i Core Division og Legacy Portfolio Management Division vil stemme overens med beskrivelsen i bilag II til nærværende afgørelse.

Befuldmægtiget med ansvar for afhændelsen

15. a) Såfremt en af forpligtelserne til afhændelse af aktiver nævnt i punkt 13.a), 13.c), 13.d), 13.h), 13.l) eller 13.m) ikke er opfyldt inden for de ovenanførte frister, og hvis Kommissionen ikke har godkendt en alternativ forpligtelse, fremlægger de franske, belgiske og luxembourgske myndigheder senest en måned efter den fastsatte dato for afhændelsen en liste til forhåndsgodkendelse hos Kommissionen over 1-3 personer udvalgt i samarbejde med Dexia med henblik på udpegelse af en eller flere befuldmægtigede med ansvar for gennemførelsen af de pågældende afhændelser.
- b) Den befuldmægtigede med ansvar for afhændelsen skal være uafhængig, være i besiddelse af de krævede kompetencer og må ikke befinde sig i en interessekonflikt under udøvelsen af sit mandat.
- c) Kommissionen kan enten godkende eller afvise den/de foreslåede befuldmægtigede. Hvis Kommissionen afviser den/de befuldmægtigede med ansvar for den/de foreslåede afhændelse/afhændelser, foreslår Dexia, de belgiske, franske og luxembourgske myndigheder senest en måned efter afvisningsmeddelelsen 1-3 nye kandidater, som ligeledes skal godkendes eller afvises af Kommissionen. Hvis Kommissionen i sidste instans afviser alle de foreslåede kandidater, udpeger den en befuldmægtiget, som Dexia udnævner eller medvirker til at udnævne på grundlag af et mandat godkendt af Kommissionen.
- d) De franske, belgiske og luxembourgske myndigheder forpligter sig til at sikre, at Dexia indrømmer den befuldmægtigede med ansvar for afhændelsen de nødvendige, relevante repræsentationsbeføjelser:
 - i) til at gennemføre afhændelsen af de i ovenstående litra a) anførte aktiver (herunder alle nødvendige beføjelser til at sikre en god fuldbyrdelse af de dokumenter, der kræves for at iværksætte afhændelsen)
 - ii) til at gennemføre enhver foranstaltning eller fremsætte enhver erklæring, der er nødvendig og passende for gennemførelsen af afhændelsen, herunder udpegning af råd, der skal følge afhændelsesprocessen.
- e) Den befuldmægtigede med ansvar for afhændelsen anfører i købs- og salgsaftalerne de sædvanlige og rimelige bestemmelser og betingelser, som denne finder passende med henblik på gennemførelse af salget i løbet af det år, der følger efter udnævnelsen af den befuldmægtigede. Den befuldmægtigede med ansvar for afhændelsen tilrettelægger salgsprocessen, således at der sikres en afhændelse [...].
- f) Dexia afholder udgifterne til den befuldmægtigede med ansvar for afhændelsen.

Gennemførelse

16. I tilfælde af en ændring i Dexias kontrol kan Kommissionen beslutte, at alle eller en del af ovennævnte forpligtelser bortfalder. Kommissionen tager hensyn til følgerne af den forventede udvikling for den langsigtede rentabilitet og konkurrencesituationen og overholder navnlig princippet om, at salget af støttmodtageren til en konkurrent i sig selv er en form for kompensation for eventuelle konkurrencefordrejninger.

17. a) De belgiske, franske og luxembourgske myndigheder sender senest en måned efter datoen for denne endelige afgørelse Kommissionen en liste til forhåndsgodkendelse over 1-3 personer udvalgt efter aftale med Dexia, der kan udpeges som uafhængig ekspert med ansvar for at kontrollere overholdelsen af ovennævnte forpligtelser (»den uafhængige ekspert«).
- b) Den uafhængige ekspert skal være i besiddelse af de krævede kompetencer og må ikke befinde sig i en interessekonflikt under udøvelsen af sit mandat.
- c) Kommissionen kan enten godkende eller afvise den/de uafhængige eksperter. Hvis Kommissionen afviser den/de uafhængige eksperter, foreslår Dexia, de belgiske, franske og luxembourgske myndigheder senest en måned efter afvisningsmeddelelsen 1-3 nye kandidater, som ligeledes skal godkendes eller afvises af Kommissionen.
- d) Hvis Kommissionen ender med at afvise alle de foreslåede kandidater, udpeger Kommissionen selv en uafhængig ekspert.
- e) Dexia afholder udgifterne til den uafhængige ekspert.
18. a) Kommissionen har under hele gennemførelsen af omstrukturingsplanen ubegrænset adgang til de oplysninger, der er nødvendige for at gennemføre beslutningen om godkendelsen af omstrukturingsplanen. Efter aftale med de belgiske, franske og luxembourgske myndigheder kan den henvende sig direkte til Dexia for at få de nødvendige redegørelser og præciseringer. De belgiske, franske og luxembourgske myndigheder og Dexia samarbejder om alle de kontroller og tilsyn, som Kommissionen eller i påkommende tilfælde den uafhængige ekspert måtte anmode om.
- b) Den uafhængige ekspert fremlægger i samarbejde med Dexia hvert halve år Kommissionen en rapport om gennemførelsen af forpligtelserne i omstrukturingsplanen. Der skal i rapporten gøres detaljeret rede for frem-skrift med gennemførelsen af omstrukturingsplanen og især: i) reduktionen af balancen som anført i ovenstående punkt 14, ii) likviditets- og finansieringsratio som anført i ovenstående punkt 5, iii) overholdelse af forpligtelsen vedrørende RAROC i det forløbne halvår som anført i ovenstående punkt 3, iv) afhændelser og lukninger af aktiviteter som anført i ovenstående punkt 13, omfattende dato for afhændelse eller lukning, aktivernes bogførte værdi pr. 31. december 2008, værdien af afhændelsen, den realiserede mer- eller mindreværdi samt detaljerede oplysninger om de resterende foranstaltninger under omstrukturingsplanen. Denne rapport skal ligeledes indeholde omkostningselementerne og beregningen af RAROC (nævnt under ovenstående punkt 3) for det halvår, der følger efter rapportens fremsendelse. Rapporten fremsendes senest en måned efter fremlæggelsen af halvårsregnskaberne og godkendelse af årsregnskaberne og under alle omstændigheder inden den 1. oktober og den 30. april hvert år.
- c) Hvis den uafhængige ekspert i den rapport, der skal fremlægges senest den 1. oktober hvert år, påviser risici for, at de årlige mål som fastsat ovenfor ikke er nået ved årets udgang, meddeler de belgiske, franske og luxembourgske myndigheder inden for en måned efter fremlæggelsen af rapporten Kommissionen de foranstaltninger, der overvejes i samarbejde med Dexia, for med passende midler at nå disse mål inden årets udgang.
- d) Hvis den uafhængige ekspert i den rapport, der skal fremlægges senest den 30. april hvert år, påviser risici for, at de årlige mål som fastsat ovenfor ikke er nået, meddeler de belgiske, franske og luxembourgske myndigheder inden for en måned efter fremlæggelsen af rapporten Kommissionen de foranstaltninger, der overvejes i samarbejde med Dexia, for med passende midler at nå disse mål inden den 30. juni det pågældende år.
19. Hvis de i ovenstående punkt 18.c) og 18.d) anførte foranstaltninger ikke fremlægges inden for den foreskrevne frist, eller hvis målene ikke er nået inden den 30. juni (hvad angår de foranstaltninger, der i givet fald meddeles efter fremlæggelsen af den rapport, der skal indgives senest den 30. april), kan Kommissionen i henhold til bestemmelserne i forordning (EF) nr. 659/1999 indlede den formelle undersøgelsesprocedure på ny. [...]

Revision af forpligtelserne

20. Kommissionen kan på grundlag af en tilstrækkelig begrundet anmodning fra Frankrig, Belgien og Luxembourg:
- a) give Dexia tilladelse til at udsætte afhændelsen af et eller flere af de i ovenstående punkt 13 anførte aktiver eller
- b) give Dexia tilladelse til at erstatte afhændelsen af et eller flere af de i ovenstående punkt 13 anførte aktiver med afhændelse af aktiver, der repræsenterer en tilsvarende andel af Dexias balance, eller

- c) beslutte, at en eller flere af ovennævnte forpligtelser ikke længere skal finde anvendelse
- d) tage hensyn til Dexias kapacitet til at dække sit behov for kortfristet finansiering ved at mobilisere aktiver, der er godkendt til repo-operationer, i tilfælde af at en af de i punkt 5 definerede indikatorer ikke opfyldes.
21. Kommissionen kan træffe en af de i ovenstående punkt anførte beslutninger, hvis den vurderer, at en sådan beslutning er nødvendig, f.eks. for at opretholde en effektiv konkurrence på markedet eller genskabe den finansielle stabilitet i tilfælde af langvarig finansiell eller økonomisk krise, eller hvis udviklingen i det økonomiske miljø, især kursernes udvikling, eller regnskabs- og tilsynsreglerne berettiger dette.

Konkurrence og gennemsigtighed i relation til de lokale myndigheders banklån

22. For at skabe yderligere konkurrence og gennemsigtighed i forbindelse med de lokale myndigheders optagelse af banklån forpligter Frankrig sig til at sikre, at de lokale myndigheder udvikler deres praksis for udbudsforretninger, når de rejser penge eller kapital.

Medlemsstaten fremsætter udtrykkeligt henstillinger til de lokale og regionale myndigheder inden udgangen af 2010 vedrørende såvel bankfinansiering som anvendelse af komplekse finansielle produkter.

I disse henstillinger understreges den iboende økonomiske interesse inden for denne sektor i at gennemføre udbudsforanstaltninger, og der anføres forskellige praktiske retningslinjer for gennemførelse af disse foranstaltninger. I eksemplerne på god praksis skal udbudsforanstaltningerne vedrørende de største lån være af offentlig karakter.

Navnlig når det gælder de lokale og regionale myndigheder, skal de organer, der yder dem hjælp og rådgivning, tage udgangspunkt i disse henstillinger. Hvis disse henstillinger skulle vise sig at være utilstrækkelige til at sikre generelt gennemsigtige og ikke-diskriminerende udbud fra de lokale myndigheders side inden 2013 med hensyn til bankfinansiering, forpligter Frankrig sig til at fremsætte normgivende forslag herom.

23. For at skabe yderligere konkurrence og gennemsigtighed i forbindelse med de lokale myndigheders optagelse af banklån, forpligter den belgiske regering sig til i samarbejde med regionerne at kontrollere de ordregivende myndigheders offentliggørelse af meddelelser om tildeling af ordrer vedrørende finansiering af de lokale offentlige myndigheder.

BILAG II

1. Udvikling af balancen for aktiviteterne Core Division og Non-Core, herunder interne finansieringer

(mia. EUR)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Core-aktiver i alt	419	[390-410]	[385-415]	[345-380]	[335-365]	353
Non-Core-aktiver i alt	162	[120-140]	[100-120]	[80-110]	[70-100]	79

2. Koncernens samlede konsoliderede balance

(mia. EUR)

31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
651	580	[510-550]	[485-545]		[405-465]	427

3. Definition af RAROC i punkt 3.a) under forpligtelser

RAROC beregnes efter følgende formel:

$$\text{ØK}_{t=0} = \sum_{t=1}^T \frac{(\text{Indtægter}_t - \text{FT}_t - \text{Omkostninger}_t) \times (1 - \text{skatter}) + (\text{ØK}_{t-1} - \text{ØK}_t)}{(1 + \text{RAROC})^t}$$

hvor

Indtægter = produkter

ØK = økonomisk kapital

FT = forventet tab

Omkostninger = omkostninger ved transaktionen

Skatter = skatter og afgifter

4. Definition af koncernens dækkede kortsigtede finansieringer som anført i forpligtelsernes punkt 5.a)

De kortsigtede finansieringer under punkt 5.a) omfatter: repo-operationer (tilbagekøbsforretninger) af enhver art (med centralbankerne, bilaterale eller trepartsoperationer), indskudsbeviser og gældsbreve, interbankindskud, deponeringsaftaler, indskud i centralbanker samt andre wholesale-finansieringer. Ovenstående følges af koncernens likviditetskompetencecenter, og sammensætningen af de kortsigtede finansieringer er omfattet af regler, der fremsendes af den uafhængige ekspert.

5. Definition af koncernens passiver som anført i forpligtelsernes punkt 5.b)

Koncernens passiver som anført i punkt 5.b) omfatter følgende portefølje:

i) langfristet: samtlige covered bonds udstedt af koncernen og EMTN-emissioner (garanterede, ikke-garanterede og placeret på interbankmarkedet eller via detailbanknettet)

ii) kortfristet: samlede kortfristede finansieringer som opført i koncernens balance.

KOMMISSIONENS AFGØRELSE

af 27. april 2010

om den statsstøtte, som Belgien har gennemført til fordel for omstrukturering af Oostende fiskeauktion

(statsstøtte C 30/08 (ex NN 21/08))

(meddelt under nummer K(2010) 2520)

(Kun den franske og den nederlandske udgave er autentiske)

(EØS-relevant tekst)

(2010/607/EU)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 108, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde ⁽¹⁾, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 ⁽²⁾, særlig artikel 7, stk. 5, og artikel 14,

efter at have opfordret de interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger ⁽³⁾ i overensstemmelse med artikel 108, stk. 2, første afsnit, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (»TEUF«) ⁽⁴⁾ samt under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

1. PROCEDURE

- (1) Ved brev af 16. februar 2006 modtog Kommissionen en klage over de belgiske myndigheders støtte til Oostende fiskeauktion, registreret under referencenummer CP 40/06. Den 31. juli 2007 blev der indgivet endnu en klage vedrørende samme sag.
- (2) Ved breve af 13. marts 2006, 26. juni 2006 og 11. juli 2007 anmodede Kommissionen de belgiske myndigheder om oplysninger om disse foranstaltninger, som de besvarede ved breve af 11. maj 2006, 20. oktober 2006 og 27. november 2007.

⁽¹⁾ EFT L 1 af 3.1.1994, s. 3.

⁽²⁾ EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.

⁽³⁾ EUT C 238 af 17.9.2008, s. 12.

⁽⁴⁾ Med virkning fra den 1.12.2009 er artikel 87 og 88 i EF-traktaten blevet til henholdsvis artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (»TEUF«). De to bestemmelser er indholdsmæssigt identiske. I denne afgørelse skal henvisninger til artikel 107 og 108 i TEUF i givet fald forstås som henvisninger til EF-traktatens artikel 87 og 88.

- (3) Efter at have gennemgået oplysningerne og dokumenterne fra de belgiske myndigheder meddelte Kommissionen den 3. juli 2008 de belgiske myndigheder sin beslutning om at indlede proceduren efter traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, artikel 108, stk. 2, og forordning (EF) nr. 659/1999, artikel 6.

- (4) Ved brev af 16. juli 2008 fremsendte de belgiske myndigheder til Kommissionen forskellige dokumenter vedrørende den privatisering af Oostende fiskeauktion, som byen Oostende overvejede at gennemføre.

- (5) Ved brev af 25. juli 2008 anmodede de belgiske myndigheder om at få forlænget fristen for indsendelse af bemærkninger til 8. september 2008. Denne fristforlængelse blev bevilget den 4. august 2008.

- (6) Ved brev af 8. september 2008 fremsendte de belgiske myndigheder deres bemærkninger vedrørende beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure.

- (7) Kommissionens beslutning om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* ⁽⁵⁾. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger vedrørende støtten senest en måned efter datoen for offentliggørelsen.

- (8) Kommissionen mødtes med de belgiske myndigheder den 9. oktober 2008. På mødet orienterede de belgiske myndigheder om, hvordan de agtede at tilrettelægge privatiseringen af fiskeauktionen.

- (9) Kommissionen modtog bemærkninger fra følgende interesserede parter: European Association of Fishing Ports and Auctions (EAFPA), Nationaal Overleg Visafslagen (NOVA), Flanders Ship Repair, Zeebrugse Vis Promotie (ZVP), Grimsby Fish Market, Zeebrugse Visveiling (ZV), European Fish Centre (EFC) og skibsreparationsværftet Gardec.

⁽⁵⁾ Se fodnote 4.

- (10) Ved brev af 4. november 2008 fremsendte Kommissionen disse bemærkninger til Belgien, der fik lejlighed til at reagere. Belgien indsendte ikke yderligere kommentarer til bemærkningerne fra de interesserede parter.
- (11) Ved brev af 8. september 2009 med referencenr. C(2009) 6907 fremsatte Kommissionen et påbud om oplysninger i overensstemmelse med artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 659/1999, hvorved den krævede et fuldstændigt svar på spørgsmålene i brevene af 13. marts 2006, 26. juni 2006 og 11. juli 2007 og i beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure.
- (12) Ved brev af 7. oktober 2009 anmodede de belgiske myndigheder om at få forlænget fristen for indsendelse af oplysningerne til 9. november 2009. Forlængelsen blev bevilget den 9. oktober 2009. I deres brev bad de belgiske myndigheder også Kommissionen om at tilsende dem bemærkningerne fra de interesserede parter. Kommissionen bevilgede derfor på samme tid en forlængelse af svarfristen og fremsendte bemærkningerne fra de interesserede parter samt en kopi af sit brev af 4. november 2008.
- (13) Ved brev af 22. oktober 2009 meddelte de belgiske myndigheder Kommissionen, at de aldrig havde modtaget Kommissionens brev af 4. november 2008. De anmodede derfor om endnu en forlængelse på en måned til at indsende deres kommentarer til bemærkningerne fra de interesserede parter.
- (14) Ved brev af 5. november 2009 bevilgede Kommissionen de belgiske myndigheder en forlængelse af svarfristen til 27. november 2009, så de kunne få mulighed for at reagere på bemærkningerne fra de interesserede parter.
- (15) De belgiske myndigheder afgav de oplysninger, der var omfattet af påbuddet om oplysninger, samt yderligere oplysninger om privatiseringen af fiskeauktionen.
- (16) Ved brev af 30. november 2009 fremsendte Belgien sine kommentarer til de interesserede parter bemærkninger.
- faldet fra omkring 37 til 20 % ⁽⁶⁾. Fra 1997 til 2001 faldt auktionens omsætning fra 20 550 000 til 13 440 000 EUR ⁽⁷⁾, og byen Oostende (i det følgende benævnt »byen«) havde i mange år registreret et årligt tab på 1 850 000 EUR i relation til auktionen (også i 2001).
- (18) I 2001 blev byen nødt til at vælge mellem at lukke eller omstrukturere fiskeauktionen. Den 23. november 2001 besluttede byen at omdanne Oostende fiskeauktion til en selvstændig kommunal virksomhed under belgisk lov med byen som eneste aktionær.
- (19) Beslutningen om at omstrukturere auktionen var baseret på en finansieringsplan med en enkelt hypotese (betegnet som positiv) og en forretningsplan på to sider, udarbejdet af HAMA Consult NV. Ifølge disse dokumenter ville auktionen kunne blive overskudsgivende inden for ni år, forudsat at den blev omdannet til en selvstændig retlig enhed med en startkapital på 250 mio. BEF (ca. 6,2 mio. EUR), som skulle være fuldt indbetalt efter senest fem år. Denne selvstændige virksomhed blev døbt »Autonoom Gemeentebedrijf Vismijn Oostende« (i det følgende benævnt »AGVO«). AGVO overtog det finansielle ansvar for tilbagebetalingen af forskellige banklån relateret til den tidligere Oostende fiskeauktion.

2.1. VIRKSOMHEDENS STRUKTUR

2.1.1. AGVO

- (20) Som nævnt i betragtning 18 oprettede byen den 23. november 2001 den selvstændige kommunale virksomhed AGVO for at omstrukturere fiskeauktionen ⁽⁸⁾. En sådan selvstændig kommunal virksomhed er en selvstændig retlig enhed oprettet efter artikel 261 i den nye kommunallov, som dækker kommunale institutioner og tjenesteydelser ud over de almene kommunale ydelser. Loven dækker navnlig institutioner og ydelser af kommerciel eller industriel karakter, som forvaltes efter industrielle og kommercielle metoder.
- (21) Med hensyn til aktionær- og ledelsesorganer skal byen i sin egenskab af oprettende kommune have stemmeflertal i henhold til loven. Byen ejer faktisk 100 % af aktierne i AGVO og udnævner i henhold til AGVO's vedtægter alle medlemmer af bestyrelsen. Et flertal af bestyrelsesmedlemmerne skal være medlem af byrådet.

2. OMSTRUKTURERING AF OOSTENDE FISKEAUKTION I 2001

- (17) Oostende fiskeauktion, der oprindeligt var statsejet, havde ifølge de belgiske myndigheder været yderst opsplittet og dårligt ledet i årevis. Dens resultater var dårlige. Fra 1991 til 2001 var dens andel af fiskelandinger i belgiske havne

⁽⁶⁾ De Belgische Zeevisserij — Anvoer en Besomming 2007, Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij (http://www2.vlaanderen.be/landbouw/downloads/vis/aanvoer_besomming_2007.pdf), s. 12.

⁽⁷⁾ Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Jaaroverzicht Zeevisserij 1998, 1999, 2000 en 2001 (<http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?fid=122>).

⁽⁸⁾ AGVO blev oprettet af byen den 23.11.2001. Byens beslutning blev godkendt af den flamske indenrigsminister den 14.3.2002.

- (22) AGVO har for indværende mindst to helejede datterselskaber: NV Exploitation Vismijn Oostende (i det følgende benævnt »EVO«) og NV Pakhuizen (i det følgende benævnt »PAKHUIZEN«).

2.1.2. EVO

- (23) EVO blev oprettet den 8. august 2002 til at varetage auktionerne og alle aktiviteter i tilknytning dertil. EVO fik en startkapital på 371 840 EUR. Ejerskabet blev fordelt på 15 000 lige store aktier uden nominel værdi mellem AGVO med 14 999 aktier og hr. Miroir, medlem af byrådet, med 1 aktie.
- (24) EVO ledes af en bestyrelse. Bestyrelsesmedlemmerne udpeges af aktionærene for en periode på seks år, som kan forlænges. Med hensyn til aktiefordelingen er EVO fuldt kontrolleret af AGVO.

2.1.3. PAKHUIZEN

- (25) PAKHUIZEN blev oprettet i 1988 af skibsejere med henblik på administration af mobile og faste aktiver. I 2005 blev PAKHUIZEN overtaget af AGVO via opkøb af alle virksomhedens aktier til et beløb af 350 000 EUR.
- (26) PAKHUIZEN ledes af en bestyrelse. Bestyrelsesmedlemmerne udpeges af aktionærene for en periode på seks år, som kan forlænges. AGVO har siden 2005 ejet og kontrolleret PAKHUIZEN.

2.2. ARBEJDSOPGAVER

2.2.1. AGVO

- (27) Ifølge vedtægterne betegner de belgiske myndigheder AGVO's opgaver som opgaver i offentlighedens interesse og kommercielle opgaver. De »offentlige opgaver« udfører AGVO selv. De »kommercielle opgaver« varetages af de 100 % ejede datterselskaber EVO og, siden 2005, PAKHUIZEN.
- (28) Med hensyn til de »offentlige opgaver« har de belgiske myndigheder angivet, at AGVO skulle varetage forvaltningen af Oostende fiskerihavn (hvilket omfattede forvaltning og vedligeholdelse af det offentlige og private område, der ligger inden for fiskerihavnens grænser), inspektion af landede konsumfisk, fastsættelse af skatter på auktionspriser for landede fangster, der er

omfattet af moms-kravet, drift af sluserne mellem kanalen og dokken (som ikke kun bruges af fiskerfartøjer), pr-funktion på vegne af de lokale myndigheder samt renovering og administration af bygninger til offentligretlige eller halvoffentligretlige institutioner såsom den flamske region, provinsen Vestflandern osv.

2.2.2. EVO

- (29) EVO administrerer Oostende fiskeauktion. Aktiviteter i denne sammenhæng vedrører hovedsagelig tilrettelæggelse og administration af fiskeauktioner, udlejning af lagerbygninger og andre dertil knyttede aktiviteter. I forbindelse med auktionen anvender EVO en auktionsafgift på 6 % af prisen. Købere på auktionen skal betale en køberprovision på mellem 1 og 3 % og betale leje af fiskekasser. Det vides ikke, hvor meget de betaler for at leje disse kasser.
- (30) Desuden yder EVO lån til kunder, som er skibsejere. Renten på nogle af de seneste lån var Euribor (Euro Interbank Offered Rate) + 2 %. Imidlertid ser det ikke ud til, at alle lån blev ydet på de vilkår. Til gengæld for lånet skal skibsejerne sælge deres fisk på Oostende fiskeauktion.
- (31) Desuden tilbyder EVO skibsejere andre fordele såsom at betale hele eller dele af omkostningerne til køletransport.

2.2.3. PAKHUIZEN

- (32) PAKHUIZENs aktiviteter vedrører især ombygning, restaurering, (ny)istandsættelse, (ny)opførelse samt nedrivning, drift, administration og udlejning af fast ejendom.

2.3. STATSSTØTTEFORANSTALTNINGERNE

2.3.1. STARTKAPITAL OG KAPITALFORHØJELSER

- (33) På oprettelsestidspunktet, den 23. november 2001, fik AGVO en startkapital på 250 mio. BEF (6 179 338,12 EUR) af byen, som skulle betales i lige store rater over en femårsperiode. Siden 2002 er der betalt seks rater af startkapitalen på i alt 3 596 665,62 EUR, 619 734 EUR den 28. juni 2002, 570 155 EUR den 26. juni 2003, 570 155 EUR den 25. juni 2004 og 570 155 EUR den 26. juni 2005. De belgiske myndigheder angiver i deres bemærkninger i forbindelse med indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure, at der i 2006 og 2007 er betalt yderligere to rater a 619 734 EUR. Ifølge Kommissionens oplysninger har AGVO endnu ikke krævet indbetaling af den resterende del af startkapitalen på 2 582 672,50 EUR.

(34) De belgiske myndigheder har anført, at AGVO til dels har brugt startkapitalen til »offentlige formål« og til tilbagebetaling af eksisterende banklån i kapital og renter. Startkapitalen er også blevet brugt til at købe aktierne i PAKHUIZEN. Endelig er den blevet brugt til at indbetale EVO's startkapital og yde lån til EVO, som senere (31. december 2004, 31. december 2005 og 21. december 2007) blev konverteret til kapital i form af en gældsreturnering.

(35) På oprettelsestidspunktet, den 8. august 2002, fik AGVO en startkapital på 371 840,29 EUR. Efterfølgende har AGVO forhøjet EVO's kapital i form af en gældsreturnering. Den 31. december 2004 blev kapitalen forhøjet med 1 387 044 EUR, den 31. december 2005 med 710 000,75 EUR og den 21. december 2007 med 1 500 114,96 EUR. I alt har AGVO stillet en startkapital til rådighed for EVO på 3 969 000 EUR.

(36) Selvom de belgiske myndigheder havde meddelt Kommissionen, at EVO's startkapital var blevet forhøjet, og at den androg 2 468 885 EUR pr. 31. december 2006, fortalte de ikke Kommissionen noget om, hvad kapitalforhøjelserne bestod af. De interesserede parter henlede i deres bemærkninger Kommissionens opmærksomhed på kapitalforhøjelsen af 21. december 2007 og på, at kapitalforhøjelserne havde taget form af en gældsreturnering. Belgien kommenterede ikke denne del af de interesserede parter bemærkninger.

2.3.2. LÅNEGARANTIER

(37) Ud over med startkapitalen hjalp byen både AGVO og EVO ved at tilbyde omkostningsfrie garantier for private lån.

(38) For AGVO drejede det sig om garantier for tre lån, bevilget 26. marts 2004 (609 379,40 EUR), 23. april 2004 (2 117 500 EUR) og 22. april 2005 (550 000 EUR), i alt 132 199 987 BEF (3 276 879 EUR).

(39) For EVO drejede det sig om lånegarantier stillet til rådighed den 28. juni og 27. september 2002. Ifølge de belgiske myndigheders oplysninger blev de pågældende lån dog ikke optaget. Den 23. april 2004 og 22. april 2005 stillede byen atter omkostningsfri sikkerhed til rådighed for EVO. Lånene blev optaget, i

alt 145 505 820 BEF (3 606 995 EUR). Uden at nævne nogen dato har de belgiske myndigheder forklaret, at byen også har garanteret for et supplerende lån på 78 000 EUR. Da dette fremgik af de belgiske myndigheders bemærkninger af 4. september 2008, og da de tidligere bemærkninger var dateret 23. november 2007, formoder Kommissionen, at dette supplerende lån blev ydet i dette tidsrum.

(40) AGVO har også stillet omkostningsfrie garantier til rådighed for EVO for to lån til et samlet beløb på 600 000 EUR. Der blev ikke givet oplysning om, hvornår beslutningen om den omkostningsfrie garanti var blevet truffet. Eftersom EVO blev oprettet den 22. august 2002, og det dokument, hvor de belgiske myndigheder nævner de to lån, beskriver situationen pr. 3. august 2006, formoder Kommissionen, at garantien blev stillet til rådighed i dette tidsrum.

2.3.3. GRUNDE OG BYGNINGER

(41) Ifølge artikel 30 i vedtægterne af 23. november 2001 får AGVO eneret til omkostningsfrit at bruge grundene og bygningerne i Oostende fiskerihavn⁽⁹⁾.

(42) Det fremgår også af vedtægternes artikel 30, at byen på et senere tidspunkt kan overføre ejendomsretten (eller andre rettigheder) til disse grunde og bygninger til AGVO.

(43) Det skete den 26. marts 2004, da byen foretog et indskud i AGVO ved at overføre den faste ejendom i form af forskellige bygninger i Oostende fiskerihavn, svarende til et areal på 57 500 m², til AGVO. Værdien af dette indskud var den bogførte værdi i kommunens regnskaber, dvs. 14 891 524 EUR. Overførslen vedrørte kun bygninger (fiskeauktion, kontorer og lagerbygninger) og ikke den grund, som bygningerne var opført på. Grunden bruges af byen selv på grundlag af en tidsbestemt koncession fra regionen Flandern, der ejer matriklerne. AGVO fortsatte med at have eneret til at bruge disse grunde på grundlag af artikel 30 i selskabets vedtægter.

⁽⁹⁾ »De Stad Oostende kan aan het AG Vismijn Oostende de volle eigendom, respectievelijk de bestaande zakelijke rechten en beheersrechten overdragen van de goederen die zich bevinden binnen of behoren bij het in artikel 3.1 omschreven Visserhavengebied of die nodig en/of nuttig zijn voor de realisatie van de doelstelling van het AG Vismijn Oostende (...). In afwachting van de overdracht van de onroerende goederen krijgt het AG Vismijn Oostende het uitsluitend recht deze goederen zonder vergoeding te gebruiken.«

- (44) Overførslen af fast ejendom af 26. marts 2004 vedrørte 14 754 m² bygninger omfattet af en langfristet lejekontrakt mellem byen og PAKHUIZEN, indgået med byen tilbage i 1989 for 45 år. Ifølge denne kontrakt betaler PAKHUIZEN en symbolsk afgift på 1 000 BEF (25 EUR) pr. år for brug af bygningerne. Til gengæld er PAKHUIZEN kontraktligt forpligtet til for egen regning og uden ret til godtgørelse at renovere de lagerbygninger, der er beskrevet i den langfristede lejekontrakt, så de til enhver tid overholder lovgivningen. Efter 27 års leje (i 2016) vil byen på den anden side modtage en årlig andel på 50 % af PAKHUIZENs årlige nettoresultat. De belgiske myndigheder har anført, at PAKHUIZEN ikke overholdt sine forpligtelser, og at de angivne lagerbygninger ikke var blevet renoveret i henhold til kontrakten, i det mindste ikke før 2005. De belgiske myndigheder gjorde dog opmærksom på, at der efter AGVO's køb af PAKHUIZENs aktier var blevet brugt 257 872 EUR i 2005 og 68 816 EUR i 2006 på renovering og vedligeholdelse. Det nøjagtige omfang af omkostningerne til dette arbejde i 2007 kendes ikke.
- (45) Fra den 26. marts 2004, hvor byen overdrog ejendomsretten til bygningen til AGVO, trådte AGVO i stedet for byen ind som kontraherende part i den langfristede lejekontrakt med PAKHUIZEN. Derved blev AGVO berettiget til at få de 25 EUR om året og til efter 27 års lejemål at få 50 % af PAKHUIZENs nettoresultat.
- (46) De 57 500 m², som AGVO således har til rådighed, er ifølge de belgiske myndigheder fordelt som følger:
- 13 600 m² bruges af datterselskabet EVO til fiskeauktionen, arbejdsområde/hangar og administrationsbygning
 - 14 754 m² udlejes til PAKHUIZEN, hvoraf 955 m² bruges til havneaktiviteter
 - 2 700 m² lagerbygninger, der udlejes til (halv)offentlige institutioner
 - 8 156 m² bruges til offentlige veje
 - 2 488 m² bruges til gratis offentlig parkering
- 2 400 m² bruges til containerpark til fiskeriaktiviteter
- 13 402 m² bruges til dok.
- (47) EVO betaler ikke leje for disse bygninger. Ifølge de belgiske myndigheder betaler EVO til gengæld alle vedligeholdelses- og renoveringsomkostninger. PAKHUIZEN betaler stadig 25 EUR årligt.
- (48) De belgiske myndigheder har angivet, at EVO og PAKHUIZEN i perioden 31. december 2002 til 31. december 2007 indbetalte hhv. 182 377,31 EUR og 381 835,16 EUR til renoverings- og infrastrukturarbejder og 193 255,70 EUR og 133 895,35 EUR til vedligeholdelse.

2.4. FORRETNINGSSTRATEGI

- (49) I årene efter omstruktureringen har både AGVO og EVO haft stadigt stigende tab trods et mindre overskud i AGVO i 2003/2004. Ved udgangen af 2006 havde AGVO et akkumuleret tab på næsten 3 000 000 EUR og kort- og langfristet gæld på over 4 000 000 EUR, mens EVO ved udgangen af 2006 var nødt til at overføre et tab på over 3 400 000 EUR, kort- og langfristet gæld på over 5 800 000 EUR og en negativ kapital på næsten 1 000 000 EUR.
- (50) Trods disse akkumulerede tab deltog AGVO og EVO i spekulationsaktiviteter og udvidede deres aktiviteter. I 2006 købte AGVO f.eks. 51 % af aktierne i et selskab ved navn HAF Holding BO, som er etableret i Island, mens EVO investerede i et projekt med kongekrabber⁽¹⁰⁾ i 2006 (virksomhed: Polardrift, etableret i Norge). EVO var også involveret i det islandske HAF Holding. I 2005 indgik EVO desuden en kontrakt med en salgsagent, i henhold til hvilken agenten skulle opkøbe fisk af høj kvalitet på islandske auktioner, som så skulle videresælges på Oostende fiskeauktion.
- (51) De forskellige interessenter har beskrevet EVO's forretningsstrategi som unfair konkurrence bestående af bl.a. at tilbyde at betale alle eller en del af omkostningerne til transport af fisk fra udenlandske havne til Oostende og at tilbyde lån til skibsejere på fordelagtige vilkår på den betingelse, at de ville afsætte deres fangster på Oostende fiskeauktion.

⁽¹⁰⁾ Projekt bestående i at fiske/opkøbe krabber i Norge for at (forsøge at) sælge dem på det asiatiske marked.

- (52) Disse projekter og forretningsstrategien som beskrevet af de interesserede parter tyder på, at EVO ville øge sin markedsandel og omsætning for enhver pris. Under alle omstændigheder viser AGVO's og EVO's årsregnskaber, at EVO kun kunne opretholde sin tilstedeværelse på markedet trods den finansielt usikre situation takket være støtten fra byen ⁽¹¹⁾.

3. BEGRUNDELSE FOR INDLEDNINGEN AF DEN FORMELLE UNDERSØGELSESPROCEDURE

3.1. FORDELE INDRØMMET AGVO

- (53) AGVO har fået en startkapital på 250 mio. BEF (6 179 338 EUR). I lyset af tidligere tiders omfattende tab og den yderst kortsigtede og ufuldstændige forretningsplan konkluderede Kommissionen i beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure, at en privat investor ikke ville have investeret et sådant beløb i fiskeauktionen, og at denne startkapital derfor kunne betegnes som statsstøtte. Kommissionen udtrykte tvivl om dens forenelighed med det indre marked, da betingelserne i rammebestemmelserne for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder (i det følgende benævnt »rammebestemmelserne fra 1999«) ⁽¹²⁾, som var gældende på det tidspunkt, hvor statsstøtten blev tildelt, ikke ser ud til at være opfyldt.

- (54) Byen indskød også sine bygninger i AGVO uden krav om modydelse eller uden at pålægge AGVO forpligtelser af en tilsvarende værdi. Kommissionen fandt, at en privat investor ville have krævet en rimelig pris for et sådant indskud, og at indskuddet af bygningerne derfor skulle betragtes som statsstøtte. Denne støtte så ud til at mindske AGVO's produktionsomkostninger og udgøre driftsstøtte. Kommissionen kunne ikke, hverken i artikel 107 i TEUF, eller i retningslinjerne for undersøgelse af statsstøtte til fiskeri og akvakultur (i det følgende benævnt »retningslinjerne for fiskeri«) ⁽¹³⁾, finde nogen bestemmelse, som ville gøre det muligt for Kommissionen at tillade støtten.

- (55) Byen stillede også sikkerhed til rådighed for AGVO. En privat virksomhed ville have krævet en præmie for garantien, men byen stillede den til rådighed omkostningsfrit. Kommissionen konkluderede derfor, at disse garantier skulle betragtes som statsstøtte. Denne støtte så ud til

at mindske AGVO's produktionsomkostninger og udgøre driftsstøtte. Kommissionen kunne ikke, hverken i artikel 107 i TEUF eller i retningslinjerne for fiskeri, finde nogen bestemmelse, som kunne gøre det muligt for Kommissionen at betragte støtten som forenelig med det indre marked.

- (56) Endelig bemyndigede byen AGVO til at fastsætte og opkræve kommuneskat og bruge disse indtægter, en fordel, som en privat virksomhed generelt ikke har. Kommissionen fandt ikke, at betingelserne i Altmarksagen ⁽¹⁴⁾ var opfyldt, og at fordelene ved at kunne opkræve og bruge kommuneskatten skulle betragtes som statsstøtte. Eftersom der ikke forelå oplysninger om denne ret, konkluderede Kommissionen, at den i første omgang skulle analyseres som driftsstøtte, og at der ikke fandtes nogen bestemmelser i artikel 107 i TEUF eller retningslinjerne for fiskeri, som kunne gøre denne støtte forenelig med det indre marked.

3.2. FORDELE INDRØMMET EVO

- (57) Byen og AGVO stillede lånegarantier til rådighed for EVO. En privat virksomhed ville have krævet en præmie for garantiene, men byen stillede dem til rådighed omkostningsfrit, og Kommissionen konkluderede, at de derfor skulle betragtes som statsstøtte. Denne støtte så ud til at mindske EVO's produktionsomkostninger og udgøre driftsstøtte. Kommissionen kunne ikke, hverken i artikel 107 i TEUF eller i retningslinjerne for fiskeri, finde nogen bestemmelse, som kunne gøre denne støtte forenelig, og udtrykte derfor tvivl om, hvorvidt disse foranstaltninger kunne betragtes som forenelige med det indre marked.

- (58) AGVO gav EVO permanent lov til omkostningsfrit at bruge AGVO's bygninger, i alt 13 600 m². Kommissionen fandt, at en privat investor ville have krævet en rimelig pris herfor, og at en sådan mulighed for at bruge bygningerne omkostningsfrit derfor skulle betragtes som statsstøtte. Denne støtte så ud til at mindske EVO's produktionsomkostninger og udgøre driftsstøtte. Kommissionen kunne ikke, hverken i artikel 107 i TEUF eller i retningslinjerne for fiskeri, finde nogen bestemmelse, som kunne gøre denne støtte forenelig, og udtrykte derfor tvivl om, hvorvidt disse foranstaltninger kunne betragtes som forenelige med det indre marked.

⁽¹¹⁾ Jaarrekening AGVO 2005, s. 26 (verslag van de Raad van Bestuur aan de aandeelhouders over de waardering van de aandelen in EVO): »Tenslotte is het niet onbelangrijk dat in deze fase de engagementen van de Stad Oostende een wezenlijke buffer vormen om op verantwoorde wijze een waardering in going concern toe te passen zodat de waardering zoals beschreven in art. 66§2 mag aangehouden worden en niet naar een waardering in discontinuïteit moet overgegaan worden«.

⁽¹²⁾ EFT C 288 af 9.10.1999, s. 2.

⁽¹³⁾ EFT C 19 af 20.1.2001, s. 7; EUT C 229 af 14.9.2004, s. 5; EUT C 84 af 3.4.2008, s. 10.

⁽¹⁴⁾ Dom i sag C-280/00, Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg mod Nahverkehrsgesellschaft Altmark Sml. 2003 I, s. 7747.

3.3. FORDELE INDRØMMET PAKHUIZEN

- (59) Følgen af bestemmelserne i den langfristede lejekontrakt mellem byen og PAKHUIZEN var, at PAKHUIZEN kunne nyde godt af en årlig reduktion af sine driftsomkostninger. Kommissionen konkluderede, at denne fordel kunne betegnes som statsstøtte og ikke henhørte under bestemmelserne i retningslinjerne for fiskeri eller under målsætningerne for andre horisontale eller specifikke retningslinjer, der kunne finde anvendelse på denne form for virksomhed. Både i henhold til de relevante retningslinjer for fiskeri og de horisontale regler for statsstøtte ville denne form for støtte blive betragtet som driftsstøtte og dermed uforenelig med det indre marked. Kommissionen udtrykte derfor tvivl om, hvorvidt denne foranstaltning kunne betragtes som forenelig med det indre marked.

3.4. FORDELE INDRØMMET FISKERIVIRKSOMHEDER

- (60) Kommissionen fandt desuden, at fiskerivirksomheder, der brugte Oostende fiskeauktion, fik fordele af EVO i form af ydelser til priser, der lå under de satser, som en normal privat virksomhed ville forlange, og ved, at PAKHUIZEN udlejede bygninger til en leje, der lå under den, en normal virksomhed ville forlange.
- (61) Kommissionen fandt, at disse fordele udgjorde statsstøtte og kunne ikke, hverken i artikel 107 i TEUF eller i retningslinjerne for fiskeri, finde nogen bestemmelse, som kunne gøre denne støtte forenelig, og udtrykte derfor tvivl om, hvorvidt disse foranstaltninger kunne betragtes som forenelige med det indre marked.

3.5. KONKLUSION

- (62) På baggrund af det foranstående og de oplysninger, som Kommissionen havde til sin rådighed, fandt Kommissionen, at alle de i afsnit 3 anførte oplysninger skulle betragtes som statsstøtte og nærede tvivl om, hvorvidt denne var forenelig med det indre marked.

4. BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER

- (63) Alle interesserede parter, der fremsendte bemærkninger til beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure, tilsluttede sig argumenterne i beslutningen. De anførte desuden, at de havde lidt tab som følge af den ulovlige støtte til AGVO, EVO og PAKHUIZEN (tab af kunder og indtægter) og opfordrede Kommissionen til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at forbyde støtten og anmode om tilbagesøgning.

4.1. EAFPA

- (64) EAFPA understreger, at de pågældende støtteforanstaltninger fordrejer markedet, og opfordrer Kommissionen til at forbyde støtten og anmode om tilbagesøgning.

4.2. NOVA

- (65) Som klager støtter NOVA Kommissionens beslutning om at indlede den formelle undersøgelse. NOVA finder det vigtigt at sikre gennemsigtighed på auktionsmarkedet og lige vilkår for alle. Kommissionen opfordres til at vedtage hensigtsmæssige foranstaltninger til tilbagesøgning af den eventuelt uforenelige støtte.

4.3. FLANDERS SHIP REPAIR

- (66) Flanders Ship Repair forklarer, at flere skippere er taget til Oostende på grund af statsstøtten. Dette har ifølge Flanders Ship Repair medført et indtægtstab, da de skippere, som er gået over til Oostende, ikke længere fik repareret deres fartøjer i Zeebrugge. Flanders Ship Repair bad om negativ beslutning med tilbagesøgningskrav og om foreløbige foranstaltninger.

4.4. ZVP

- (67) ZVP, en sammenslutning af fiskeopkøbere og forarbejdningenheder ved den belgiske østkyst, anfører, at den ulovlige statsstøtte sammen med de andre fordele har gjort det muligt for Oostende fiskeauktion kunstigt at tiltrække udenlandske fartøjer og fartøjer fra Zeebrugge. Via en række interviews med og pressemeddelelser fra lokale politikere og medlemmer af EVO's bestyrelse (som især påpeger, at der i Belgien kun var plads til én fiskeauktion, nemlig den i Oostende) er der blevet sået tvivl om fremtiden for fiskeauktionen i Zeebrugge og følgelig også for den omkringliggende erhvervspark. Det har medført indtægtstab samt nedgang, annullering eller tilbagetrækning af investeringer og markedsføringsbeholdninger.

- (68) ZVP nævner også, at man har forsøgt at gøre de lokale myndigheder opmærksomme på dette problem, men uden held.

- (69) Endelig påpeger ZVP, at EVO gennem en stråmand og takket være offentlige midler har oprettet en fileteringsvirksomhed ved navn Ostend Filleting Factory, som også indgår i illoyal konkurrence.

4.5. GRIMSBY FISH MARKET

- (70) Grimsby Fish Market, en britisk fiskeauktion, anfører, at EVO omkring 2005/2006 begyndte at købe fisk direkte fra islandske fiskere til (høje) faste priser og solgte disse fisk på auktionen i Oostende (med auktionsur), ofte til lavere priser, og konkluderer, at disse tab er blevet betalt med offentlige midler. Grimsby Fish Market kræver en revision af EVO's finansregnskaber for at undersøge metoderne til finansiering af de islandske fiskeleverancer og EVO's tab på grund af salgsmetoderne.

4.6. ZV OG EFC

- (71) ZV og EFC gør Kommissionen opmærksom på eventuelle andre unfair metoder og statsstøtteforanstaltninger, nemlig AGVO/EVO's omkostningsfri anvendelse af kommunens personale og EVO's prisgarantier på grundlag af auktionsprisen i Zeebrugse Visveiling.
- (72) De forklarer videre, hvorfor konkurrencen efter deres mening er fordrejet og samhandelen mellem medlemsstaterne påvirket.
- (73) De gør også Kommissionen opmærksom på yderligere kapitaltilførsel til AGVO og EVO (i form af gældseftergivelse).
- (74) Endelig bemærker de, at de belgiske myndigheder ikke har ophævet støtten.

4.7. GARDEC

- (75) Gardec er et skibsreparationsværft i Zeebrugge. Det tilslutter sig Kommissionens beslutning. Det tilføjer, at det har lidt tab på grund af urimelig handelspraksis i Oostende (omsætningsnedgang), og bemærker, at lånene til kriseramte virksomheder havde gjort det muligt for disse at overleve i Oostende, mens deres gæld fortsat ikke blev betalt i Zeebrugge.

5. BELGIENS BEMÆRKNINGER I FORBINDELSE MED DE TVIVLSPØRGSMALE, DER ER REJST I BESLUTNINGEN OM AT INDLEDE UNDERSØGELSESPROCEDUREN

- (76) Det fremgår af de belgiske myndigheders bemærkninger af 8. september 2008 efter indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure, at de finder, at Kommissionen bør begrænse sin undersøgelse til fiskeauktionsmarkedet. Da hverken AGVO eller PAKHUIZEN er aktive på dette marked, er de foranstaltninger, der er truffet til deres fordel, irrelevante for den foreliggende procedure. Mere generelt mener de ikke, at Kommissionen har fastlagt

undersøgelsens genstand ordentligt, men at der er en risiko for, at støtten bliver medregnet to gange.

5.1. FOR SÅ VIDT ANGÅR STØTTEN TIL AGVO

- (77) De belgiske myndigheder insisterer på, at AGVO ikke havde nogen kommercielle aktiviteter, og at situationen derfor ikke kan have påvirket konkurrencen. Støtten til AGVO kan derfor ikke betegnes som statsstøtte. De understreger, at der i undersøgelsen højest kan blive taget hensyn til de midler, der blev brugt til EVO (f.eks. den del af startkapitalen, der blev overført til EVO via AGVO). De hævder, at resten er brugt til opgaver af offentlig interesse og ikke kan have påvirket konkurrencen på fiskeauktionsmarkedet.
- (78) De belgiske myndigheder anfører, at AGVO, selvom virksomheden fik lovning på en startkapital på 6 197 338,12 EUR, indtil videre kun har modtaget 3 569 667 EUR.
- (79) For så vidt angår retten til at opkræve skatter eller gebyrer mener de belgiske myndigheder, at denne ret hænger sammen med AGVO's opgaver af offentlig interesse og ikke kan betragtes som statsstøtte, og at AGVO under alle omstændigheder ikke har beføjelser til at opkræve skatter for sluserne og beddingen.
- (80) For så vidt angår bygningerne anfører de, at det er ligegyldigt, om bygningerne tilhører staten eller en anden offentlig enhed. De betragter indskuddet af bygningerne i AGVO som en rent intern fordeling af ejendom. De belgiske myndigheder gør opmærksom på, at AGVO ikke har nogen kommercielle aktiviteter, og at indskuddet af bygningerne derfor ikke kan betragtes som statsstøtte. De tilføjer, at indskuddet af bygningerne er knyttet til pligten til at reparere og holde dem i god stand, således at AGVO ikke er blevet gunstigere stillet på grund af dette indskud.
- (81) De mener desuden ikke, at de omkostningsfrie garantier kan betegnes som statsstøtte, da de blev stillet til rådighed for AGVO for lån, som denne virksomhed havde optaget med henblik på reparationsarbejder på bygninger, der blev udlejet til offentlige myndigheder. De vedgår dog, at et af de garanterede lån (lån på 550 000 EUR) blev brugt til EVO.
- (82) Endelig bemærker de belgiske myndigheder, at dommen i Altmark-sagen ikke er relevant, fordi AGVO's offentlige opgaver ikke er økonomiske. De tilføjer, at der ikke består nogen risiko for krydssubsidiering, fordi AGVO ikke har nogen kommercielle aktiviteter.

5.2. FOR SÅ VIDT ANGÅR STØTTEN TIL PAKHUIZEN

- (83) Belgien anfører, at Oostende kun har begrænset ret til grundene, og at aftalen om brugsret derfor er af begrænset kommerciel værdi. Desuden er PAKHUIZEN forpligtet til at reparere og renovere bygningerne, hvilket fremlægges som en ekstraordinær forpligtelse, der i det store og hele udlignes af den symbolske husleje.
- (84) De belgiske myndigheder tilføjer, at PAKHUIZEN kun er aktiv på markedet for forvaltning af bygninger, der bruges i fiskerisektoren. De mener, at denne aktivitet næppe betragtes som kommerciel på grund af renoveringspligten og bygningernes lave værdi. Endelig anfører de belgiske myndigheder, at da de bygninger, som PAKHUIZEN forvalter, kun kan udlejes til aktiviteter i tilknytning til fiskerisektoren, konkurrerer PAKHUIZEN ikke med nogen.
- (85) De belgiske myndigheder bemærker endelig, at AGVO købte aktierne i PAKHUIZEN til markedspris, og at PAKHUIZEN lejer bygningerne til markedsprisen (ud fra deres dårlige stand).

5.3. FOR SÅ VIDT ANGÅR STØTTEN TIL EVO

- (86) De belgiske myndigheder anfører, at det forhold, at bygningerne var stillet omkostningsfrit til rådighed for EVO, opvejes af det forhold, at EVO skal afholde udgifter til renovering, som normalt påhviler ejeren af bygningerne.
- (87) De anfører desuden, at de omkostningsfrie lånegarantier til EVO skal analyseres i lyset af privatiserings- og omstrukturingsplanen for auktionen. I forbindelse med omstruktureringen af fiskeauktionen handlede byen som en privat investor, da det var mere rentabelt rent økonomisk at rekapitalisere fiskeauktionen end at lukke den, og fordi byen gennem privatiseringen ville få mulighed for at genvinde sin investering gennem den husleje, den kunne opkræve af den private ejer af auktionen. De belgiske myndigheder understreger også, at der allerede i 2002 var planer om at privatisere fiskeauktionen, og at en privatisering kun var mulig efter en omstrukturering.
- (88) Mere specifikt vedrørende den omkostningsfrie garanti bemærker de, at lånene blev brugt til den endelige finansiering af fiskeauktionen, som primært blev finansieret via en kapitaltilførsel (til AGVO og via AGVO til EVO) fra byen. De belgiske myndigheder

bemærker endvidere, at byen via garantien har mindsket udgifterne til omstruktureringen betydeligt. De tilføjer, at lånet uden garantien fra byen ikke ville være blevet bevilget, og påpeger, at det er almindelig handelspraksis, at et moderselskab tilbyder sikkerhed for lån, som et datterselskab optager.

5.4. FOR SÅ VIDT ANGÅR STØTTEN TIL FISKERIVIRKSOMHEDER/SKIBSEJERE

- (89) De belgiske myndigheder bemærker, at Kommissionen har medregnet støtten to gange, og at der enten er tale om støtte til EVO eller til fiskerne, men ikke til begge. Hvis de pågældende foranstaltninger udgør statsstøtte, så er det statsstøtte til EVO og PAKHUIZEN, og de fordrejer dermed konkurrencen på det niveau, men ikke på det andet niveau, dvs. for skibsejere og fiskerivirksomheder. De tilføjer, at EVO og PAKHUIZEN under alle omstændigheder ikke tilbyder deres ydelser til under markedsprisen. Specifikt vedrørende EVO forklarer de, at EVO tilbyder ydelser, som også tilbydes andetsteds. De bemærker desuden, at EVO ikke tilbyder lagerfaciliteter, ikke tilbyder gratis el og ikke er ansvarlig for havnen og beddingen. De anfører, at prisen på vand er inkluderet i auktionsafgiften, og at EVO ikke tilbyder lån til skibsejere til under markedsprisen. Endelig fastslår de, at EVO i praksis aldrig har håndhævet de artikler i kontrakten, der forpligter skibsejere til at afsætte deres fangster på EVO's auktion.

6. PRIVATISERINGSPROCEDURE IVÆRKSAT EFTER INDLEDNINGEN AF UNDERSØGELSESPROCEDUREN

- (90) Belgien har meddelt Kommissionen, at det den 22. maj 2008 blev besluttet at privatisere Oostende fiskeauktion, og at byen har iværksat en offentlig udbudsprocedure for at tiltrække en erhvervspartner til driften af EVO.
- (91) Belgien forklarer i sine bemærkninger, at privatiseringen vil blive gennemført med oprettelse af en ny enhed, som skal varetage driften af fiskeauktionen. Fiskeauktionsbygningerne overgår så igen til byen, som den nye enhed skal indgå en lejeaftale med. Denne bliver ikke forpligtet til at overtage andre af fiskeauktionens aktiver (ansatte, fiskekasser, kontrakter, lån til skibsejere osv.).
- (92) Da salget og lejeaftalen vil blive forhandlet til markedspriser, overføres der ikke støtte til den nye enhed, og støtten kan derfor ikke tilbagesøges fra denne.

- (93) Ved sit brev af 16. november 2009 har Belgien informeret Kommissionen om privatiseringsprocessens forløb.
- (94) Belgien anfører, at første trin er, at ejendomsretten til de bygninger, som tilhører AGVO, blev tilbageført omkostningsfrit til byen den 4. september 2009, sammen med rettigheder og pligter i tilknytning til bygningerne (lejekontrakter). Byen har også overtaget forskellige lån fra AGVO og PAKHUIZEN. Efterfølgende blev ejendomsretten til bygningerne overført til regionen Flandern, hvis godtgørelse til byen antog forskellige former: Regionen Flandern betalte 3 500 000 EUR til byen, og byen fik ret til indtil 1. januar eller i nogle tilfælde 30. juni 2010 at opkræve leje fra de offentlige og halv-offentlige organisationer, der lejer bygningerne. Endelig overtog regionen Flandern forskellige gældsposter og/eller lån fra byen.
- (95) Belgien hævder, at det forhold, at ejendomsretten til bygningerne igen er overført til byen, betyder, at spørgsmålet om statsstøtte nu er afsluttet.
- (96) Belgien har videre anført, at PAKHUIZEN har besluttet at ophæve den langfristede lejekontrakt med byen fra 1989. Belgien forventer, at PAKHUIZEN snart vil træde i likvidation, hvorfor statsstøtteproceduren angiveligt ikke længere har nogen genstand.
- (97) Vedrørende EVO har Belgien forklaret, at den kandidat, der opfyldte udvælgelseskriterierne, ikke kunne tilbyde betingelser, som byen kunne acceptere. EVO vil fortsat eksistere, indtil der findes en passende kandidat, som kan overtage EVO's aktiver.
- (98) Endelig angav Belgien, at AGVO fortsat vil eksistere, indtil alle resterende gældsposter/forpligtelser er afgjort.
- (99) Belgien beder Kommissionen udskyde sin beslutning, til privatiseringsprocessen er afsluttet.
- 7. BELGIENS KOMMENTARER I FORBINDELSE MED DE INTERESSEREDE PARTERS BEMÆRKNINGER**
- (100) Vedrørende spørgsmålet om Island anfører Belgien, at EVO aldrig har købt fisk direkte fra islandske skibsejere eller fiskere, men kun på islandske fiskeauktioner gennem en salgsagent.
- (101) Belgien tilføjer, at det hurtigt blev klart, at salg af islandske fisk ikke var rentabelt. Efter omkring et år, den 17. marts 2006, blev det derfor besluttet at ophøre med disse køb og videresalg. Belgien har indsendt en kopi af denne beslutning.
- (102) Belgien forklarer, at grunden til, at der blev købt fisk til høje priser på islandske fiskeauktioner, som blev videresolgt i Oostende til lavere priser, ikke var en strategi for at tiltrække islandske fisk til Oostende, men fordi de fisk af højere kvalitet, som blev købt af salgsagenten i Island beregnet for EVO, aldrig nåede frem til EVO, men i stedet blev købt direkte af en privat fileteringsvirksomhed, Luna Fish, mens EVO fik islandske fisk af ringere kvalitet, som ikke kunne sælges til rentable priser på grund af den lavere kvalitet. Belgien konkluderer, at EVO derfor snarere var offer for denne praksis. Den administrerende direktør for AGVO/EVO og salgsdirektøren blev afskediget, da dette problem blev opdaget.
- (103) For så vidt angår den angiveligt omkostningsfri råderet over tjenestemænd til administration, regnskaber og vedligeholdelsesopgaver, hævder Belgien, at ZV's erklæringer alene er baseret på mistanker, og at EVO ydermere har sine egne medarbejdere til disse opgaver, og at nogle af EVO's medarbejdere desuden udfører opgaver af offentlig interesse (vedligeholdelse af vejen til fiskeauktionen).
- (104) Belgien nævner også, at der ikke er belæg for ZV's udtalelse om, at EVO ville garantere en mindstepris i forhold til auktionsprisen på fiskeauktionen i Zeebrugge. Belgien tilføjer, at det kan være en påstand fra fiskerivirksomheder som led i deres forhandlingsstrategi over for ZV for at opnå bedre kommercielle vilkår fra ZV.
- (105) Vedrørende spørgsmålet om Ostend Filleting Factory (OFF) understreger Belgien, at det kun fremgår af dokumenterne fra interesserede parter, at OFF blev oprettet af private, mens der ikke står noget om, at OFF skulle have beskæftiget sig med illoyal konkurrence. Belgien anfører, at det først var i marts 2006, at PAKHUIZEN købte 60 % af aktierne i OFF. Navnet »OFF« blev derefter ændret til Ostend Premium Fish bvba, og virksomheden gik til sidst konkurs den 14. januar 2008.

(106) Vedrørende de tab, som Gardec og Flanders Ship Repair angiveligt har lidt på grund af statsstøtten, finder Belgien, at selv hvis statsstøtte ville få nogle fartøjer til at tage til Oostende i stedet for til Zeebrugge, er årsagssammenhængen til tabet ikke påvist. Belgien hævder, at skibsejere ikke altid får deres fartøjer repareret i deres hjemstedshavn og i stedet bruger de billigere reparationsydelser i Østeuropa (Polen). Belgien bemærker, at der er konstateret en tydelig nedgang i antallet af skibsreparationsaktiviteter i Oostende.

8. PÅBUD OM OPLYSNINGER

(107) Ved breve af hhv. 13. marts og 26. juni 2006 bad Kommissionen de belgiske myndigheder om oplysninger om Oostende fiskeauktions retlige stilling og statens engagement samt om yderligere detaljer om pengestrømmen mellem staten og fiskeauktionen.

(108) Ved brev af 19. oktober 2006 understregede de belgiske myndigheder, at AGVO sideløbende med den kommercielle aktivitet (drift af fiskeauktionen) udførte opgaver af offentlig interesse. Oplysningen herom var imidlertid meget kortfattet og indeholdt ikke noget, der gjorde det muligt for Kommissionen at vurdere, om de fordele, som byen havde givet AGVO, kunne betragtes som en kompensation for opgaver af almindelig (økonomisk) interesse, og om der var tale om overkompensation og risiko for krydssubsidiering.

(109) I medfør af artikel 10, stk. 2, i forordning (EF) nr. 659/1999 bad Kommissionen derfor ved brev af 11. juli 2007 de belgiske myndigheder om yderligere oplysninger om de offentlige opgaver, som AGVO havde fået overdraget. Navnlig spurgte Kommissionen, om og på hvilket grundlag disse opgaver kunne betragtes som offentlig tjeneste som fastlagt i Kommissionens beslutning 2005/842/EF af 28. november 2005 om anvendelse af bestemmelserne i EF-traktatens artikel 86, stk. 2, på statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste ydet til visse virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse ⁽¹⁵⁾.

(110) Ved brev af 27. november 2007 anførte de belgiske myndigheder blot, at ingen af de opgaver, som var overdraget til AGVO, var økonomiske, og at beslutning 2005/842/EF ikke var relevant. De anførte, at AGVO ikke modtager kompensation for de offentlige opgaver, virksomheden udfører.

(111) I sin beslutning af 2. juli 2008 om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure fandt Kommissionen, at AGVO, EVO og PAKHUIZEN dannede en gruppe af virksomheder, der var aktive på markedet for fiskeauktioner og dertil knyttede ydelser og fik forskellige fordele af byen, som fordrejede konkurrencen på markedet. Vedrørende kompensation for offentlige opgaver bemærkede Kommissionen, at der ikke fandtes noget i dokumentationen, der godtgjorde, at de kriterier, som EU-Domstolen udviklede i Altmark-dommen, var opfyldt. På grund af manglen på oplysninger om dette punkt kunne Kommissionen ikke fastslå, om især retten til at fastsætte og opkræve kommuneskat kunne betragtes som kompensation for tjenesteydelser af offentlig interesse, og nærede tvivl om støttens forenelighed. I betragtning 121 i beslutningen om at indlede den formelle undersøgelse opfordrede Kommissionen derfor de belgiske myndigheder til at fremsende alle oplysninger, der kunne danne baggrund for vurderingen af de pågældende foranstaltninger.

(112) I de belgiske myndigheders bemærkninger, modtaget 8. september 2008, og på et opfølgende møde 9. oktober 2008 kom de ikke med supplerende oplysninger, som gjorde det muligt for Kommissionen at undersøge, om de fordele, som AGVO havde fået, kunne betragtes som kompensation for opgaver af almindelig (økonomisk) interesse. I stedet gentog de belgiske myndigheder, at Altmark-kriterierne ikke var relevante, fordi AGVO kun var involveret i offentlige opgaver.

(113) Dette svar var imidlertid utilfredsstillende, da AGVO også var involveret i økonomiske aktiviteter.

(114) I medfør af artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 659/1999 udbad Kommissionen sig derfor i form af et påbud om oplysninger af 8. september 2009 alle relevante oplysninger og især:

— en liste over de forskellige aktiviteter, som AGVO havde fået overdraget, idet der skulle skelnes mellem økonomiske aktiviteter, opgaver af ikke-økonomisk offentlig interesse og opgaver af almindelig økonomisk interesse

— parametrene for beregning, kontrol og revision af kompensationen for opgaver af ikke-økonomisk offentlig interesse på den ene side og kompensation for opgaver af økonomisk offentlig interesse på den anden

— forholdsreglerne til undgåelse af og for tilbagebetaling af overkompensation

⁽¹⁵⁾ EUT L 312 af 29.11.2005, s. 67.

- omkostninger, der er nødvendige til dækning af og indtægter i relation til opfyldelsen af den økonomiske forpligtelse til offentlig tjeneste, den ikke-økonomiske forpligtelse til offentlig tjeneste og de øvrige tjenester
- uddrag af interne regnskaber, der viser opdeling på omkostninger og indtægter ved tjenester af almindelig økonomisk interesse og omkostninger og indtægter i tilknytning til tjenester af almindelig ikke-økonomisk interesse og omkostninger og indtægter i tilknytning til andre tjenester samt parametrene for fordeling af omkostninger og indtægter
- om muligt dokumenter, der godtgør, at AGVO opfylder det fjerde kriterium i Altmark-dommen, dvs. at den nødvendige kompensation er fastlagt på grundlag af en analyse af de omkostninger, som en typisk virksomhed i samme sektor, der er veldrevet og tilstrækkeligt udstyret, skal afholde, idet der skal tages hensyn til de hermed forbundne indtægter og til en rimelig fortjeneste ved opfyldelsen af forpligtelserne.

- (115) Ved brev af 16. november 2009 gentager de belgiske myndigheder, at AGVO er pålagt at udføre følgende opgaver af offentlig interesse: forvaltning af fiskerihavnen, renovering og udlejning af bygninger til offentlige og halvoffentlige organisationer samt forvaltning og vedligeholdelse af det offentlige område (herunder vedligeholdelse af vejen til fiskeauktionen). De hævder, at disse opgaver er af offentlig interesse, eftersom de ikke udføres til fordel for bestemte begunstigede. De sonderer ikke mellem opgaver af almindelig ikke-økonomisk interesse og tjenesteydelser af offentlig økonomisk interesse, men indrømmer, at nogle eller alle de offentlige opgaver kan være af økonomisk art.
- (116) De belgiske myndigheder erkender, at AGVO gennem datterselskabet EVO er beskæftiget med en kommerciel aktivitet, dvs. driften af fiskeauktionen, som ikke er af offentlig interesse.
- (117) De belgiske myndigheder fastslår, at AGVO ikke i praksis får kompensation for sine opgaver af almindelig interesse. De finansieres over AGVO's budget. Der foreligger således ingen metode til at beregne kompensationen. De belgiske myndigheder tilføjer, at det ikke på grundlag af AGVO's og EVO's regnskaber er muligt at sondre mellem omkostninger og indtægter i relation til opgaverne af almindelig interesse og de kommercielle opgaver.

9. UNDERSØGELSENS OMFANG

- (118) Som det kan udledes af forskellige betragtninger (f.eks. betragtning 85) i beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure, omfatter undersøgelsen

mere end blot fiskeauktionsmarkedet og vedrører også aktiviteter i tilknytning til fiskeauktionen (leje af bygninger omkring fiskeauktionen, forvaltning af fiskerihavnen osv.). De fordele, som AGVO eller PAKHUIZEN har fået, og som ikke er direkte relateret til driften af fiskeauktionen, indgår også i den foreliggende procedure.

- (119) Kommissionen har også analyseret de fordele, som EVO har fået enten direkte af byen eller af AGVO. I beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure blev EVO's startkapital og de efterfølgende kapitalforhøjelser ikke analyseret som foranstaltninger, der var adskilt fra kapitaltilførslerne til AGVO. De var blot medtaget som en af de anvendelser, som AGVO havde gjort af kapitalforhøjelserne fra byen. De belgiske myndigheder hævder imidlertid i deres bemærkninger, at Kommissionen ikke havde sondret tilstrækkeligt mellem AGVO's, PAKHUIZENs og EVO's aktiviteter og opgaver, og at de fordele, som AGVO fik, på grund af opgavefordelingen mellem AGVO og EVO kun var relevante for den foreliggende undersøgelse, i det omfang de var blevet »overført« til EVO. Af klarhedshensyn og for at imødekomme de belgiske myndigheders bekymringer undersøges EVO's startkapital og de efterfølgende kapitalforhøjelser i et selvstændigt punkt, nemlig i punkt 10.1.2.2.3. Spørgsmålet om den reelle støttemodtager undersøges i betragtning 319.

10. VURDERING

10.1. STATSSTØTTE

- (120) I artikel 107, stk. 1, i TEUF, hedder det, at »bortset fra de i traktaterne hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne«.

10.1.1. VIRKSOMHEDER

- (121) Som forklaret ovenfor vedrører denne undersøgelse eventuel støtte givet til AGVO, EVO og PAKHUIZEN og de fiskerivirksomheder, der anvender Oostende fiskeauktion og EVO's og PAKHUIZENs ydelser. Alle disse skal betegnes som virksomheder efter artikel 107 i TEUF. Den eneste enhed, for hvilken de belgiske myndigheder kraftigt bestrider dette, er AGVO, som ifølge dem kun udfører opgaver af offentlig interesse.

- (122) De belgiske myndigheder har anført, at AGVO udfører »opgaver af offentlig interesse («taken van openbaar belang»». Men det ser ud til, at AGVO er beskæftiget med økonomiske aktiviteter og derfor skal betragtes som en virksomhed⁽¹⁶⁾ efter artikel 107, stk. 1, i TEUF af de årsager, der er beskrevet i betragtning 123-129.
- (123) AGVO udlejer bygninger til offentlige og halvoffentlige institutioner og til virksomheder. AGVO udbyder således direkte tjenester på markedet (udlejningsydelser).
- (124) AGVO er også ansvarlig for driften og forvaltningen af fiskerihavnen. Som Retten og Domstolen har bekræftet i sagen *Aéroports de Paris*⁽¹⁷⁾, kan forvaltning af infrastrukturfaciliteter udgøre en økonomisk aktivitet. Dette er blevet bekræftet, for så vidt angår havneinfrastruktur, bl.a. i sagerne om udvikling af havne i Flandern og i Rotterdam⁽¹⁸⁾. Kommissionen bemærker, at AGVO udbyder tjenesteydelser, varer og infrastrukturfaciliteter mod betaling. Ifølge AGVO's egne vedtægter har virksomheden endog ret til at fastsætte og opkræve kommuneskatter som betaling for sine ydelser.
- (125) Desuden tilbyder AGVO også direkte gennem datterselskaberne EVO og PAKHUIZEN varer og tjenesteydelser på markedet.
- (126) AGVO har en kontrollerende aktiepost i EVO og PAKHUIZEN og udøver også i praksis denne kontrol gennem sin direkte eller indirekte deltagelse i ledelsen.
- Næsten alle AGVO's bestyrelsesmedlemmer er således også medlem af bestyrelsen i EVO og PAKHUIZEN. Mellem 2005 og 2007 var AGVO og EVO medlem af bestyrelsen i PAKHUIZEN.
- Ifølge AGVO's vedtægter har virksomheden fået til opgave at forvalte, udvikle og drive fiskeauktionen og dokken i Oostende og tilbygninger samt udviklingen af alle aktiviteter i direkte eller indirekte
- tilknytning dertil. Med andre ord skal AGVO i henhold til sine vedtægter deltage i forvaltningen af fiskeauktionen.
- (127) Også andre forbindelser mellem AGVO og EVO og PAKHUIZEN tydeliggør de organiske og funktionelle forbindelser mellem AGVO og datterselskaberne. AGVO har således stillet sikkerhed for lån til EVO, AGVO stiller bygninger til rådighed for EVO og PAKHUIZEN, og AGVO's årsregnskab viser, at AGVO regelmæssigt har ydet lån til EVO og PAKHUIZEN.
- (128) Alle disse elementer gør det muligt for AGVO at udøve funktioner i relation til kontrol, men også til ledelse og finansiel støtte til EVO og PAKHUIZEN. Følgelig skal AGVO også betragtes som en virksomhed under konkurrenceloven, især på grund af virksomhedens deltagelse i EVO og PAKHUIZEN⁽¹⁹⁾.
- (129) Kommissionen bemærker, at de belgiske myndigheder har medgivet, at EVO og PAKHUIZEN er AGVO's udøvende virksomheder, at AGVO gennem EVO har deltaget i kommercielle aktiviteter, og at foranstaltninger, der begunstiger AGVO, kan påvirke markedet gennem EVO. I deres bemærkninger og svar er der en tendens til at behandle AGVO, PAKHUIZEN og EVO som en enkelt virksomhed, og de har også udtrykkeligt påstået, at AGVO og EVO skal opfattes som en enkelt enhed.
- (130) Endelig skal det bemærkes, at AGVO ikke fører egne regnskaber for sine økonomiske og ikke-økonomiske opgaver, og krydssubsidiering kan derfor ikke udelukkes.

10.1.2. FORDELE FOR DE PÅGÆLDENDE VIRKSOMHEDER

10.1.2.1. *Fordele for AGVO*

10.1.2.1.1. **Startkapital**

- (131) Offentlige investeringer betragtes som statsstøtte, hvis det er indlysende, at en offentlig myndighed, som tilfører et selskab kapital, ikke blot tilvejebringer egenkapital på almindelige markedsøkonomiske vilkår. Det er tilfældet, hvis virksomhedens finansielle stilling og især strukturen og omfanget af dens gæld er af en sådan karakter, at

⁽¹⁶⁾ Dom i sag C-41/90, *Höfner og Elser*, Sml. 1991 I, s. 1979, præmis 21; dom i forenede sager C-264/01, C-306/01, C-354/01 og C-355/01, *AOK Bundesverband*, Sml. 2004 I, s. 2493, præmis 46; dom i sag C-222/04, *Ministero dell'Economia mod Cassa di Risparmio*, Sml. 2006 I, s. 289, præmis 107-112.

⁽¹⁷⁾ Dom i sag C-82/01 P, *Aéroports de Paris mod Kommissionen*, Sml. 2002 I, s. 9297, præmis 78; dom i sag T-128/98, *Aéroports de Paris mod Kommissionen*, Sml. 2000 II, s. 3929, præmis 122-124.

⁽¹⁸⁾ Beslutning N 520/03 af 20.10.2004 (flamske havne); beslutning N 60/06 af 24.4.2007 (projektet Mainportontwikkeling).

⁽¹⁹⁾ Dom i sag C-222/04, nævnt ovenfor, præmis 110-117.

et normalt afkast (i udbytte eller kapitalgevinst) ikke kan forventes inden for en rimelig frist efter kapitalinvesteringen. Det skal derfor vurderes, om en privat investor af en størrelse, der kan sammenlignes med organer, som forestår forvaltningen af den offentlige sektor, under tilsvarende omstændigheder kunne tænkes at ville have indskudt en kapital af den omhandlede størrelse i forbindelse med omstruktureringen af den pågældende virksomhed eller ville have valgt en likvidation af virksomheden, navnlig under hensyntagen til de oplysninger, som var tilgængelige, og den forventede udvikling på datoen for kapitalindskuddet ⁽²⁰⁾.

- (132) De belgiske myndigheder anfører, at byens beslutning om at tilbyde AGVO en startkapital på 250 mio. BEF (6 179 338 EUR) var et økonomisk rationelt valg. Beslutningen om at omstrukturere auktionen blev truffet på grundlag af en finansieringsplan og en forretningsplan, der viser, at auktionen med begrænsede investeringer kunne blive overskudsgivende igen efter otte år, hvis den ikke overtog tidligere tiders gæld. De belgiske myndigheder fremfører, at en privat investor i samme situation ville have truffet samme beslutning.
- (133) Kommissionen kan på grundlag af de foreliggende oplysninger ikke tilslutte sig denne holdning.
- (134) Som anført ovenfor klarede Oostende fiskeauktion sig dårligt, og dens markedsandel havde været i konstant tilbagegang i årene før omstruktureringen. Kommissionen er af den opfattelse, at en privat virksomhed i en tilsvarende situation ikke ville have valgt at tilbyde en startkapital på over 6 mio. EUR alene på grundlag af en finansieringsplan, hvor det finansielle overslag for perioden 2002/2010 var baseret på en »positiv hypotese« og en forretningsplan på blot to sider.
- (135) Dette bestyrkes af, at AGVO, der — som beskrevet mere indgående i betragtning 259 — viderefører Oostende fiskeauktion, på det tidspunkt, da startkapitalen blev stillet til rådighed, kunne betegnes som en kriseramte virksomhed. Over for en kriseramte virksomhed ville en almindelig privat virksomhed kræve overbevisende forsikringer om virksomhedens fremtidsudsigter og ikke stille sig tilfreds med de dokumenter, der dannede grundlag for byens beslutning.

- (136) Kommissionen understreger på den ene side investeringens omfang og på den anden Oostende fiskeauktionens lange forudgående periode med konstante tab ⁽²¹⁾. Især i lyset af disse forhold, kombineret med at virksomheden opererede på et yderst konkurrencepræget marked, ganske vist i tilbagegang, ville en privat virksomhed have baseret sin beslutning på en meget mere detaljeret finansierings- og forretningsplan, som skulle indeholde forskellige hypoteser og scenarier, og ikke blot basere sig på en finansieringsplan, som kun byggede på en enkelt hypotese, der oven i købet blev betegnet som »positiv«.
- (137) En almindelig privat virksomhed ville også have anmodet om en undersøgelse af især industriens markedsmuligheder (»market space«) på det pågældende tidspunkt baseret på landingernes værdi og den lokale efterspørgsel samt kræve en plan for, hvordan aktiviteten skulle omstruktureres, hvilke foranstaltninger man overvejede for at undgå fortidens tilbagevendende store tab og styrke produktiviteten (nye instrumenter, ny markedsføringsstrategi osv.).
- (138) Men forretningsplanen indeholder ingen af disse elementer.
- (139) Den er desuden baseret på en række antagelser og forhold, der tages for givet, men som ikke forklares eller begrundes, og som i nogle tilfælde forekommer yderst hypotetiske og usandsynlige. Det er f.eks. vanskeligt at godtage den antagelse, at omsætningen på auktionsaktiviteterne vil stige med 10 % i de efterfølgende fem år, når landingerne og omsætningen i tiden før omstruktureringen var konstant faldende, markedet var blevet yderst konkurrencepræget, og der var en nedadgående tendens for fiskekvoterne. Yderligere er der ingen redegørelser for beregningen af udgifter til socialbidrag og outsourcing og heller ikke til vand og energi. I forretningsplanen er disse omkostninger angivet som fuldstændig konstante i de ni år efter oprettelsen af AGVO. Det lyder dog temmelig usandsynligt, især da omsætningen forventes at blive fordoblet i samme periode.
- (140) Følgelig forekommer finansieringsplanen og forretningsplanen ikke blot at være meget kortfattede og ufuldstændige, de er heller ikke troværdige. En almindelig privat investor ville ikke have brugt dem som grundlag for at investere 250 mio. BEF i en tabsgivende virksomhed på et vigende marked ⁽²²⁾.

⁽²⁰⁾ Dom i sag C-334/99, Forbundsrepublikken Tyskland mod Kommissionen, Sml. 2003 I, s. 01139, præmis 133; sag C-482/99, Frankrig mod Kommissionen (Stardust Marine), Sml. 2002 I, s. 4397, præmis 70; sag C-261/89, Italien mod Kommissionen, Sml. 1990 I, s. 4437, præmis 8; dom i forenede sager C-278/92 til C-280/92, Spanien mod Kommissionen, Sml. 1994 I, s. 4103, præmis 21, og i sag C-42/93, Spanien mod Kommissionen, Sml. 1994 I, s. 4175, præmis 13.

⁽²¹⁾ På daværende tidspunkt stod byen over for et gennemsnitligt årligt tab på 1 850 000 EUR.

⁽²²⁾ Dom i sag T-152/99, HAMSA mod Kommissionen, Sml. 2002 II, s. 3049, præmis 132; dom i forenede sager C-328/99 og C-399/00, Italien og SIM 2 Multimedia mod Kommissionen, Sml. 2003 I, s. 4035, præmis 44; dom i sag C-303/88, Italien mod Kommissionen, Sml. 1991 I, s. 1433, præmis 18 ff.

- (141) Selv hvis man antog, at finansieringsplanen og forretningsplanen var fuldstændige og pålidelige — *quod non* — bemærker Kommissionen, at en privat investor stadigvæk ikke ville have investeret samme beløb som byen. Hvis man baserer sig på finansieringsplanen og forretningsplanen, ville et mindre kapitalbeløb også have været tilstrækkeligt. I lyset af det lave kapitalafkast ville en almindelig privat investor ikke have investeret så stort et beløb, når det ikke var nødvendigt.
- (142) De belgiske myndigheder finder, at det var mere rationalt at beslutte at videreføre de løbende fiskeauktionsaktiviteter end at lukke auktionen.
- (143) Men de belgiske myndigheder giver ingen oplysninger om omkostningerne ved at lukke disse aktiviteter og forklarer faktisk heller ikke, hvorfor en lukning ikke ville være en rationel beslutning.
- (144) De belgiske myndigheder forsøger at begrunde, at det var en rationel beslutning, som blev truffet i 2001 om at tilføre AGVO 250 mio. BEF, med beslutningen om at privatisere fiskeauktionen. De hævder, at den pågående privatisering var led i omstrukturingsplanen fra 2001, og at det ikke var muligt at privatisere fiskeauktionen uden omstrukturen.
- (145) Kommissionen erindrer om, at der ifølge fast retspraksis ved bedømmelsen af, om en stat har iagttaget en handlemåde, som en fornuftig investor ville have fulgt under markedøkonomiske vilkår, og af, om statens handlemåde er økonomisk rationel, skal foretages en vurdering af situationen, som den var på det tidspunkt, da de finansielle støtteforanstaltninger blev truffet, hvorved der ikke må tages hensyn til omstændighederne, som de har udviklet sig siden hen⁽²³⁾.
- (146) De belgiske myndigheder hævder, at den igangværende privatisering er en del af beslutningen om omstrukturering fra 2001; hvorvidt beslutningen om at omstrukturere fiskeauktionen var rationel, skal derfor vurderes i lyset af privatiseringsprocessen. De forskellige dokumenter fra de belgiske myndigheder underbygger imidlertid ikke deres påstand. Navnlige er denne hensigt om at privatisere fiskeauktionen ikke nævnt i beslutningen om at omstrukturere fiskeauktionen og heller ikke i hverken forretningsplanen eller finansieringsplanen. Intet i disse dokumenter viser, at beslutningen om at investere 6 200 000 EUR i fiskeauktionen (bl.a.) var motiveret af eller begrundet med, at denne investering ville gøre det muligt at privatisere fiskeauktionen efter et vist tidsrum. Deres påstand er også svær at forene med AGVO's vedtægter, hvor det hedder, at AGVO oprettes på ubestemt tid, at byen har til hensigt at kontrollere AGVO, og at datterselskaber eller virksomheder, som AGVO har interesser i, skal kontrolleres af AGVO (og dermed af byen).
- (147) Man skulle desuden have forventet, at beslutningen om at privatisere ville blive overvejet, når fiskeauktionen igen gav overskud, for at få en bedre pris for fiskeauktionen, i praksis en pris, der i det mindste ville gøre det muligt at dække den supplerende investering på 250 mio. BEF. Men ikke alene var privatiseringen ikke nævnt i finansieringsplanen og forretningsplanen, privatiseringsbeslutningen blev end ikke truffet på et tidspunkt, hvor fiskeauktionen gav overskud. Tværtimod blev den truffet efter to år med store tab, både for AGVO og for EVO, og efter at Kommissionen havde indledt sin undersøgelse. Privatiseringsperspektivet ser derfor ikke ud til at være en del af den omstrukturingsbeslutning, som byen traf i 2001.
- (148) Desuden har de belgiske myndigheder angivet, at den kommende private partner vil overtage EVO's goodwill og kan vælge de aktiver, den pågældende måtte ønske at overtage (medarbejdere eller ikke, maskiner eller ikke, fiskefortegnelser eller ikke osv.) Partneren skal ikke overtage EVO's passiver. Under disse omstændigheder er det svært at forstå, hvorfor man ikke kunne have gjort noget lignende i 2001/2002 (uden at investere yderligere 250 mio. BEF).
- (149) Hvis alt dette var en del af planen om omstrukturering af fiskeauktionen i 2002, ville en privat investor ikke have accepteret at investere 250 mio. BEF i fiskeauktionen med henblik på at sælge den senere, da han ikke med rimelighed på grundlag af forretningsplanen kunne forvente at få investeringen igen blot ved at sælge auktionsens goodwill nogle år senere. I den forbindelse har Domstolen udtalt, at en privat investor, der søger at gennemføre en strukturpolitik — globalt eller for en branche — med henblik på mulighederne for at opnå fortjeneste på lang sigt, ikke fornuftigvis kan tillade sig, efter at der i en årrække uafbrudt har været tab, at foretage kapitalindskud, der er betinget af, at virksomheden sælges, hvilket fjerner enhver udsigt til, at den kan give overskud selv på lang sigt⁽²⁴⁾.

⁽²³⁾ Dom i sag C-482/99, Frankrig mod Kommissionen (Stardust Marine), nævnt ovenfor, præmis 71; sag T-16/96, Cityflyer Express mod Kommissionen, Sml. 1998 II, s. 757, præmis 76; dom i forenede sager T-228/99 og T-233/99, Westd EUTsche Landesbank Girozentrale mod Kommissionen, Sml. 2003 II, s. 435, præmis 246.

⁽²⁴⁾ Dom i forenede sager T-129/95, T-2/96 og T-97/96, Neue Maxhütte Stahlwerke mod Kommissionen, Sml. II, s. 17, præmis 124; forenede sager C-278/92, C-279/92 og 280/92, Spanien mod Kommissionen, nævnt ovenfor, præmis 26.

- (150) De belgiske myndigheder tilføjer, at omstruktureringen efterfulgt af privatiseringen vil gøre det muligt at få dækket investeringerne gennem den leje, der opkræves for leje af fiskeauktionsbygningerne.
- (151) Dette argument er dog heller ikke overbevisende. Det fremgår af finansieringsplanen, at byen i løbet af de følgende otte år ville tabe 121 603 000 BEF (ud over tidligere tiders akkumulerede tab), før den kunne have fået dækket en del af de 250 mio. BEF i kapitalindskud, der blev besluttet i 2001. Kommissionen bemærker, at byen allerede i 2002 kunne have besluttet at udleje fiskeauktionsbygningerne til tredjemand. Derved ville byen allerede fra 2002 have kunnet få dækket det store beløb, der var blevet brugt på Oostende fiskeauktion før omstruktureringen, eller i det mindste få dækket den finansielle byrde ved tilbagebetalingen af banklånene i stedet for at løbe en meget stor risiko (især i lyset af auktionens tidligere dårlige resultater) for at øge de tab, som ville skulle dækkes på et senere tidspunkt.
- (152) De belgiske myndigheder understreger, at beslutningen om at omstrukturere fiskeauktionen ikke var nogen let beslutning, da den i første omgang blev afvist af byens offentlige tilsynsmyndighed (toezichtautoriteit), fordi der ikke var udsigt til, at fiskeauktionen ville blive levedygtig. De dokumenter, som Kommissionen har adgang til, viser, at beslutningen om at omstrukturere auktionen først blev afvist, fordi man på grundlag af den første finansieringsplan kunne forvente akkumulerede tab på 190 000 000 BEF efter fem år.
- (153) I stedet for at gøre beslutningen mere rationel viser dette element i første omgang, at hensigten om at omstrukturere fiskeauktionen og tilføre den ny kapital ikke engang var baseret på en formodning om, at fiskeauktionen kunne blive overskudsgivende igen efter en vis tid. Det får den anden finansieringsplan til at se endnu mere ufuldstændig og upålidelig ud, da der ikke gives nogen forklaring på, hvordan det var muligt at nå til så forskellige resultater i den første og den anden plan. Det er således endnu mindre sandsynligt, at en privat investor ville have besluttet at investere yderligere 250 mio. BEF i auktionen under disse forhold.
- (154) På grundlag af ovenstående elementer konkluderer Kommissionen, at en almindelig privat investor under samme forhold ikke ville have besluttet at investere 250 mio. BEF i auktionen. Dette bekræftes også af de dokumenter, Kommissionen har fået tilstillet. De viser, at en af grundene til, at det blev besluttet at omstrukturere auktionen i stedet for at lukke den, var politiske og sociale hensyn, da omstruktureringen ville være med til at sikre beskæftigelsen i en by, hvor arbejdsløsheden var over 12 % ⁽²⁵⁾, en grund, som en privat investor ikke ville have taget i betragtning ⁽²⁶⁾.
- (155) Følgelig skaffer denne handling AGVO en fordel sammenholdt med konkurrenterne, og den begunstiger således denne virksomhed efter artikel 107, stk. 1, i TEUF.
- 10.1.2.1.2. Grunde og bygninger**
- (156) Ifølge artikel 30 i virksomhedens vedtægter har AGVO siden oprettelsen haft eneret til vederlagsfrit at bruge grunde og bygninger i Oostende fiskerihavn.
- (157) I 2004 blev forskellige bygninger og infrastrukturer i Oostende fiskerihavn, der i henhold til byens optegnelser udgør i alt 57 500 m², indskudt i AGVO, idet AGVO fik overdraget den fulde ejendomsret. Ifølge kommunens regnskaber var denne ejendoms bogførte værdi på det tidspunkt 14 891 524 EUR. Kommissionen har ikke modtaget oplysninger, der gør det muligt at vurdere den faste ejendoms markedsværdi på det tidspunkt, den blev overdraget til AGVO.
- (158) De belgiske myndigheder hævder, at beslutningen om at overføre ejendomsretten til denne faste ejendom til AGVO aldrig vil kunne opfattes som statsstøtte, da den alene vedrører overførsel af fast ejendom mellem to offentlige myndigheder, eftersom AGVO ikke deltager i kommercielle aktiviteter.

⁽²⁵⁾ Svar fra de belgiske myndigheder af 19.10.2006, s. 2: »De Stad koos voor deze laatste oplossing: (...) — de locale economie rondom de vismijn scheepsherstel, scheepsbenodigheden, opslagen diepvriesbedrijven, ijsfabrieken, groot- en kleinhandels, toerisme (...) bleef behouden, wat in de naweeën van de sluiting (1997) van de plaatselijke (verlieslatende) Regie der Maritiem Transport (verlies van 1 700 arbeidsplaatsen) een belangrijke considerans was binnen een Stad met meer dan 12 % werkloosheid«. Svar fra de belgiske myndigheder af 19.10.2006, s. 6: »Dit belet niet dat de gedelegeerd bestuurder van een bedrijf dat voor 100 % gehouden wordt door een lokale overheid ook oog he EFT voor de maatschappelijke en sociale rol die de vismijn van Oostende binnen de regio kan vervullen en die de Stad anno 2001 he EFT gemotiveerd om niet radicaal tot sluiting over te gaan.«

⁽²⁶⁾ Dom i forenede sager C-328/99 og C-399/00, nævnt ovenfor, præmis 44; og sag C-303/88, nævnt ovenfor, præmis 18 ff.

- (159) Som det fremgår af denne afgørelses punkt 10.1.1 deltager AGVO imidlertid direkte og indirekte via sine datterselskaber i kommercielle aktiviteter og skal betragtes som en virksomhed. Beslutningen om at overføre ejendomsretten til den faste ejendom til AGVO kan derfor ikke betragtes som en blot og bar overførsel af fast ejendom mellem to offentlige myndigheder, da den pågældende faste ejendom i vid udstrækning bruges til de pågældende økonomiske aktiviteter (udlejningsydelse, drift af fiskeauktionen og forvaltning af fiskerihavnen).
- (160) Kommissionen er af den opfattelse, at en almindelig privat virksomhed ikke ville acceptere en overførsel af ejendomsret til bygninger af denne værdi uden at få en rimelig pris for dem.
- (161) De belgiske myndigheder anførte, at bygningerne var i meget ringe stand, og at bygningernes bogførte værdi derfor var overvurderet. De anførte desuden, at omkostninger til renovering, som skulle betales af AGVO, var af en sådan størrelsesorden, at overførslen af ejendomsretten kunne opfattes som en udgiftsneutral operation.
- (162) De belgiske myndigheder har dog ikke over for Kommissionen dokumenteret, at de pågældende aktivers bogførte værdi var overvurderet, og Kommissionen har ikke modtaget bevis for, at renoveringsomkostningerne ville svare til den faktiske værdi af ejendomsretten til de pågældende bygninger.
- (163) De oplysninger, Kommissionen har fået i hænde, viser tværtimod, at de belgiske myndigheders argument ikke kan godtages.
- (164) For det første skal det påpeges, at AGVO før overførslen af ejendomsretten og efter sin oprettelse har haft eneret til omkostningsfrit at bruge grunde og bygninger i fiskerihavnen, også fiskeauktionen. Vedtægterne indeholder ikke nogen specifik forpligtelse vedrørende obligatorisk renoveringsarbejde for AGVO. Ifølge vedtægternes artikel 3 har AGVO, hvis virksomheden skulle ønske det, ret til at foretage vedligeholdelses-, reparations- og moderniseringsarbejder på bygningerne ⁽²⁷⁾, men de indeholder ingen bestemmelser, der forpligter AGVO til at renovere bestemte bygninger.
- (165) AGVO har således haft grundene og bygningerne i fiskerihavnen til rådighed siden oprettelsen uden at skulle betale leje eller anden form for vederlag. En privat virksomhed ville ikke have accepteret at overdrage ejendomsretten til en virksomhed uden en rimelig modydelse.
- (166) Overdragelsesdokumentet vedrørende indskud i form af fast ejendom af 30. december 2004, hvorved ejendomsretten til bygningerne blev overført fra byen til AGVO, indeholder ingen særlige betingelser eller forpligtelser for AGVO, heller ikke vedrørende specifikke renoveringsopgaver. Det er i realiteten et generelt skøde, hvorved byen overdrager alle rettigheder og pligter i henseende til de pågældende bygninger til AGVO. Det ansvar, som AGVO pålægges i skødet, ser ikke ud til at være af en sådan art, at det begrundes, hvorfor der ikke blev krævet betaling for overtagelsen af ejendomsretten til bygningerne.
- (167) Det betvivles desuden ikke, at AGVO også har ret til at udleje bygningerne eller tilbyde koncessionsrettigheder. Bygningerne eller i det mindste nogle af dem har en handelsværdi. De belgiske myndigheder vedgår, at en del af dem blev udlejet til offentlige og halvoffentlige organisationer og en del til private formål (se denne afgørelses betragtning 46).
- (168) Endelig bemærker Kommissionen, at AGVO har fået en anden fordel i relation til de nævnte renoveringsomkostninger. De belgiske myndigheder har givet Kommissionen en liste over de garantier, der omkostningsfrit er blevet stillet for bestemte lån. Ifølge denne liste skulle nogle af disse garanterede lån bruges til at finansiere renoveringsomkostningerne. Ud over at AGVO ikke havde pligt til at iværksætte dette renoveringsarbejde, reducerede disse garantier omkostningerne til mindst nogle af de renoveringsopgaver, som AGVO udførte. Argumentet om, at den omkostningsfrie overførsel af ejendomsretten som en slags »kompensation« for særligt høje omkostninger til renovering, som AGVO havde pligt til at udføre, kan af samme grund ikke accepteres.
- (169) Selv hvis renoveringsomkostningerne kunne betragtes som særligt høje og udgøre en form for godtgørelse for overførslen af ejendomsretten til bygningerne, hvilket de belgiske myndigheder ikke har påvist, skal det forhold, at AGVO helt siden oprettelsen havde haft

⁽²⁷⁾ »Het AG Vismijn Oostende beslist vrij over het aanleggen, het bouwen, het onderhouden, het herstellen, het verbeteren, het bedienen, het zelf exploiteren en het aan derden ter beschikking stellen van roerende en onroerende goederen«.

eneret til omkostningsfrit at bruge grundene og bygningerne i Oostende fiskerihavn, stadig betragtes som en fordel, der udgør statsstøtte. Spørgsmålet om, hvorvidt byen har handlet som en privat investor, skal undersøges i lyset af de elementer, der var tilgængelige på tidspunktet for beslutningen ⁽²⁸⁾. I den foreliggende sag må byen, da den traf sin beslutning, have vidst, at den tildelte AGVO en fordel, eftersom det klart fremgår af forretningsplanens punkt 11, som er udarbejdet af HAMA Consult NV den 9. november 2001, at fiskeauktionen var blevet moderniseret kort tid forinden, og at der ikke forventedes større investeringer i de efterfølgende ti år.

(170) Ifølge Kommissionens meddelelse om statsstøtteelementer i forbindelse med offentlige myndigheders salg af jord og bygninger ⁽²⁹⁾ skal salg, for at en overførsel af ejendomsret til offentligt ejede bygninger kan betragtes som værende i overensstemmelse med markedsværdien, normalt enten foregå i form af et betingelsesløst udbud eller efter en vurdering af en uafhængig sagkyndig. Ingen af disse procedurer er blevet fulgt. En uafhængig sagkyndigs vurdering af bygningernes værdi og en ordentlig betaling for AGVO's enebrugsret og den efterfølgende overførsel af ejendomsret ville i den foreliggende sag have været så meget desto mere nødvendig, som de belgiske myndigheder fandt, at den bogførte værdi ikke svarede til den reelle værdi.

(171) Følgelig ser det ud til, at den omkostningsfrie brugsret og efterfølgende byens indskud af bygningerne i AGVO er en handling, som ikke kan anses for at overholde almindelige økonomiske normer, og som en almindelig investor ikke ville have foretaget under tilsvarende omstændigheder.

(172) Eftersom ejendommen er blevet tilbageført til byen (vederlagsfrit), mener de belgiske myndigheder ikke længere, at spørgsmålet om statsstøtte er relevant.

(173) Det er Kommissionen imidlertid ikke enig i.

(174) Kommissionen vil gerne påpege, at det forhold, at ejendommen er blevet tilbageført til byen, ikke har nogen betydning for det forhold, at AGVO fra 2002 til 2009 omkostningsfrit har haft eneret til at bruge bygningerne, uanset om dette skete på grundlag af artikel 30 i virksomhedens vedtægter eller på grundlag af overdragelsesdokumentet af 30. december 2004. Især er det ikke

sikkert, at ejendommens værdi, da den for nylig er blevet tilbageført, er mindst den samme som værdien af de fordele, der er omhandlet i den foregående sætning, plus den rente, der påløber i henhold til statsstøttebestemmelserne for ulovlig og uforenelig støtte, som skal tilbagesøges.

(175) Det er Kommissionens opfattelse, at AGVO efter overførslen af ejendommen, i det omfang virksomheden fortsat bruger disse bygninger omkostningsfrit eller til en leje, der ligger under markedsprisen, fortsat får statsstøtte ⁽³⁰⁾.

10.1.2.1.3. Omkostningsfrie lånegarantier

(176) I henhold til punkt 2.1.1 i Kommissionens meddelelse om anvendelsen af EF-traktatens artikel 87 og 88 angående statsstøtte i form af garantier (»garantimeddelelsen«) ⁽³¹⁾ anses statsstøtte i form af garantier for at komme en bestemt virksomhed til gode, hvis det gør det muligt for låntageren at opnå bedre finansieringsvilkår for et lån, end der normalt er til rådighed på finansmarkederne, uden at betale en markedspræmie for garantien. For at fastlægge de almindelige markedsvilkår bør byens adfærd sammenholdes med en privat kreditors adfærd, som handler med henblik på at få en rimelig fortjenstmargen ⁽³²⁾.

(177) Garantimeddelelsen giver en række indikationer af, hvordan en garanti skal vurderes i henhold til statsstøttebestemmelserne. Det fastslås især, at en garanti for ikke at blive betragtet som statsstøtte skal opfylde visse kriterier. Nogle af kriterierne rejser problemer i denne sag.

(178) Der er ikke betalt markedspris for garantierne, eftersom de var helt omkostningsfrie.

(179) Desuden dækkede garantierne over 80 % af det udestående lån, eftersom de dækkede hele lånet. Dette forstærker fordelene, da der i tilfælde af et 100 % statslån ikke er nogen ansporing for låntager til at foretage en ordentlig vurdering af AGVO's kreditværdighed og dermed en ordentlig fastlæggelse af de finansielle vilkår for lånet i overensstemmelse med AGVO's risikoprofil ⁽³³⁾.

⁽²⁸⁾ Dom i sag C-482/99, nævnt ovenfor, præmis 71; i sag T-16/96, nævnt ovenfor, præmis 76; i forenede sager T-228/99 og T-233/99, nævnt ovenfor, præmis 246.

⁽²⁹⁾ EFT C 209 af 10.7.1997, s. 3.

⁽³⁰⁾ Derfor dækker konklusionen i afgørelsen også den mulighed, at ejendommen for indeværende stilles til AGVO's rådighed mod et gebyr, men til en sats, der ligger under markedsprisen.

⁽³¹⁾ EFT C 71 af 11.3.2000, s. 14.

⁽³²⁾ Dom i sag C-342/96, Spanien mod Kommissionen, Sml. 1999 I, s. 2459; i sag C-256/97, DTM Transports SA, Sml. 1999 I, s. 3913; og i sag T-152/99, HAMS mod Kommissionen, nævnt ovenfor.

⁽³³⁾ Pkt. 3.4 i garantimeddelelsen.

- (180) Det står derfor klart, at disse garantier gjorde det muligt for AGVO at opnå bedre finansielle vilkår for lånene end dem, der normalt er gældende på finansmarkederne ⁽³⁴⁾, især i lyset af AGVO's og datterselskabernes dårlige og ofte negative resultater.
- (181) De belgiske myndigheder hævder, at det er normalt for en aktionær at stille en omkostningsfri garanti til rådighed for en virksomhed, som den pågældende kontrollerer. Denne udtalelse underbygges dog ikke med dokumenter eller eksempler. Det er desuden yderst vanskeligt at forene dette med en privat kreditors adfærd.
- (182) Byens beslutning om omkostningsfrit at stille garanti over for finansielle institutioner for lån til AGVO er yderst ualmindelig under normale vilkår på finansmarkederne. I en almindelig situation ville en sådan garanti blive betalt med en hensigtsmæssig præmie, som afspejler risiciene i forbindelse med garantien ⁽³⁵⁾, selv hvis kautionisten er majoritetskontrollerende aktionær ⁽³⁶⁾. En privat kreditor, der stiller garanti, ville selv sikre sig, før garantien stilles, og på forhånd kontrollere lånebetingelser, risiko osv., men oplysningerne fra Belgien viser, at dette ikke er sket i denne sag ⁽³⁷⁾. Dette er så meget mere problematisk i denne sag på grund af fiskeauktionens finansielle situation, idet den i de foregående år har haft store, tilbagevendende tab og opererer på et yderst konkurrencepræget marked i tilbagegang ⁽³⁸⁾.
- (183) Som det beskrives mere indgående i betragtning 259, skulle AGVO betragtes som en virksomhed i finansielle vanskeligheder i henhold til rammebestemmelserne for rednings- og omstrukturingsstøtte fra 1999. Ifølge fast praksis vurderes det, at garantier stillet til virksomheder i vanskeligheder sandsynligvis udgør statsstøtte ⁽³⁹⁾.
- (184) De belgiske myndigheder anfører, at garantierne blev stillet for lån i relation til renoveringsarbejde i de bygninger, som var udlejet til offentlige og halvoffentlige organisationer. De tilføjer, at dette var en del af AGVO's offentlige opgaver, og at garantien derfor skal opfattes som deltagelse i denne offentlige opgave og følgelig ikke kan betragtes som statsstøtte.
- (185) Først skal det bemærkes, at det ikke er sikkert, at de garanterede lån rent faktisk blev brugt til det påtænkte formål. Selvom det er rigtigt, at noget i de oplysninger, der er sendt til Kommissionen, tyder på, at byen stillede garantierne på grundlag af AGVO's hensigt om at bruge lånene til at finansiere renoveringsarbejde, ser det også ud til, at byen ikke satte de omkostningsfrie garantier i forbindelse med gennemførelsen af renoveringsarbejdet, og byen trak heller ikke de omkostningsfrie garantier tilbage eller bad om betaling, da det senere blev fastslået, at lånene i praksis var blevet brugt til andre formål.
- (186) De belgiske myndigheder har forklaret, at det er rigtigt, at lånene blev brugt til andre formål end det annoncerede. Et lån fra Fortis, som oprindeligt skulle finansiere køb af aktier i PAKHUIZEN, blev f.eks. ikke brugt hertil, men øjensynlig til renoveringsarbejde.
- (187) De belgiske myndigheder har ydermere erkendt, at de 550 000 EUR i lån fra ING Bank, som oprindeligt skulle bruges til renoveringsarbejde, i sidste instans blev brugt til at støtte EVO. Det er ubestridt, at den omkostningsfrie garanti for dette lån ikke kan betragtes som et tilskud til renoveringsarbejde. Det kan med andre ord ikke siges, at byen har udvist en adfærd som en almindelig kautionist (herunder en kautionist, der kontrollerede det pågældende selskab), nemlig først at undersøge, om det lån, som garantien skulle dække, efter al sandsynlighed ville blive tilbagebetalt, og derefter at kontrollere, om lånet alene blev brugt til det projekt, der oprindeligt var hensigten med det.
- (188) Med hensyn til garanterede lån, som i praksis (helt eller delvist) blev brugt til at finansiere renoveringsarbejde, skal det erindres, at AGVO's udlejningsaktivitet er en økonomisk aktivitet, og at et omkostningsfrit lån stiller AGVO gunstigt på udlejningsmarkedet. Den omkostningsfrie garanti forbedrer desuden AGVO's finansielle situation generelt, fordi virksomheden kan bruge de finansielle ressourcer, som den under almindelige omstændigheder skulle have brugt til at betale præmien, til andre formål end renovering af de bygninger, der var udlejet til offentlige og halvoffentlige organisationer.

⁽³⁴⁾ Beslutning C 5/03 (ex N 115/02) af 21.1.2003, støtte til MobilCom AG (EUT C 80 af 3.4.2003, s. 5).

⁽³⁵⁾ Dom i forenede sager T-204/97 og T-270/97, EPAC mod Kommissionen, Sml. 2000 II, s. 2267, præmis 82.

⁽³⁶⁾ Et eksempel på en garanti stillet af et moderselskab er CDC's garanti til sit datterselskab CDC IXIS, beslutning af 21.1.2003 og 30.4.2003, E 50/01 (EUT C 154 af 2.7.2003, s. 13). Garantien var blevet betalt, men ikke på markedsvilkår, og den indeholdt derfor statsstøtte.

⁽³⁷⁾ De belgiske myndigheder har erkendt, at byen ikke engang har en kopi af de kontraktlige dokumenter i relation til lånet og garantien, se bilag B til brev af 27.11.2007.

⁽³⁸⁾ Dom i sag C-334/99, Tyskland mod Kommissionen, nævnt ovenfor, præmis 138; beslutning 1999/720/EF, EKSF af 8.7.1999 om støtte til Gröditzter Stahlwerke (EFT L 292 af 13.11.1999, s. 27, pkt. 45).

⁽³⁹⁾ Jf. f.eks. punkt 17 i rammebestemmelserne fra 1999.

- (189) Selv hvis man endelig godtager, at udlejningen af bygninger til offentlige og halvoftentlige organisationer kan betragtes som en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, som AGVO skulle udføre, er betingelserne i Altmark-sagen ikke opfyldt, og det må derfor konkluderes, at de omkostningsfrie garantier udgør statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i TEUF.
- (190) Domstolen anfører i sin dom i Altmark-sagen, at kompensation for offentlig tjeneste ikke udgør statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i TEUF, hvis den opfylder følgende kumulative kriterier: »(...) For det første skal den pågældende virksomhed faktisk være pålagt at opfylde forpligtelser til offentlig tjeneste, og disse forpligtelser skal være klart defineret (...)«, »(...) For det andet skal de kriterier, der er grundlaget for beregningen af kompensationen, være fastlagt på forhånd på en objektiv og gennemsigtig måde (...)«, »(...) Kompensationen må for det tredje ikke overstige, hvad der er nødvendigt for helt eller delvis at dække de udgifter, der er afholdt ved opfyldelsen af forpligtelserne til offentlig tjeneste, idet der skal tages hensyn til de hermed forbundne indtægter og til en rimelig fortjeneste ved opfyldelsen af forpligtelserne (...)« og »(...) Når udvælgelsen af den virksomhed, der skal overdrages en forpligtelse til offentlig tjeneste, i et konkret tilfælde ikke gennemføres inden for rammerne af en procedure for tildeling af offentlige kontrakter, som giver mulighed for at udvælge den ansøger, der kan levere de pågældende ydelser til de laveste omkostninger for samfundet, skal størrelsen af den nødvendige kompensation for det fjerde fastlægges på grundlag af en analyse af de omkostninger, som en gennemsnitsvirksomhed, der er veldrevet og tilstrækkeligt udstyret med transportmidler til at kunne opfylde de stillede krav til den offentlige tjeneste, ville have ved at opfylde forpligtelserne, idet der skal tages hensyn til de hermed forbundne indtægter og til en rimelig fortjeneste ved opfyldelsen af forpligtelserne.«
- (191) Disse kriterier er ikke opfyldt i denne sag. Ud over det forhold, at det kan bestrides, om AGVO havde fået overdraget en forpligtelse til offentlig tjeneste i forbindelse med udlejningen af bygninger til offentlige og halvoftentlige organisationer, bemærker Kommissionen, at de belgiske myndigheder udtrykkelig har bekræftet, at der ikke var fastlagt parametre for kompensation. AGVO har desuden ikke valgt et system med adskilte regnskaber, og der er intet til hinder for overkompensation og krydssubsidiering mellem AGVO's forskellige aktiviteter. AGVO er endvidere ikke blevet valgt efter en procedure for tildeling af offentlige kontrakter, og de belgiske myndigheder har ikke påvist, at ydelserne tilbydes til den laveste pris til samfundet.
- 10.1.2.1.4. **Skatter og afgifter**
- (192) Byen gav AGVO ret til at fastlægge og opkræve kommuneskatter til brug i fiskerihavnen og auktionen.
- (193) De skatter, som AGVO opkrævede, ser ud til at være statslige ressourcer, som delvist⁽⁴⁰⁾ er blevet overført til AGVO. De giver således AGVO en fordel, som denne virksomhed normalt ikke ville få, og begunstiger denne virksomhed efter artikel 107, stk. 1, i TEUF.
- (194) I den foreliggende sag har de belgiske myndigheder angivet, at opkrævning af skatter er en del af og rent faktisk betaling for de opgaver af offentlig interesse, som AGVO har fået pålagt, navnlig opgaven med at forvalte fiskerihavnen. De hævder, at overdragelse af opgaver og retten til at opkræve skatter blot skal opfattes som en arbejdsfordeling inden for statens rammer, og at de ikke kan betegnes som statsstøtte.
- (195) Men som allerede påvist under denne afgørelses punkt 10.1.1 er AGVO en virksomhed efter artikel 107, stk. 1, i TEUF, hvilket de belgiske myndigheder også har erkendt i deres brev af 27. november 2009. Som det fremgår af betragtning 124, er forvaltningen af fiskerihavnen en økonomisk aktivitet.
- (196) Kommissionen har undersøgt, om retten til at opkræve og bruge skatter kan betragtes som en kompensation for ydelser af almindelig økonomisk interesse, og om de kumulative kriterier i dommen i Altmark-sagen var opfyldt.
- (197) Men som allerede fastslået i denne afgørelses betragtning 191 er disse kriterier ikke opfyldt, eftersom der f.eks. ikke er fastlagt parametre for kompensation.
- (198) Hvis man endelig accepterede, at retten til at opkræve skatter og bruge indtægterne skal opfattes som en kompensation/betaling for opgaver af offentlig (ikke-økonomisk) interesse, ændrer det ikke ved, at AGVO også udfører kommercielle aktiviteter, som de belgiske myndigheder udtrykkelig har erkendt. Eftersom de belgiske myndigheder også har erkendt, at AGVO ikke førte noget særskilt regnskab, og at det ikke var muligt at isolere omkostninger og indtægter i relation til AGVO's ikke-kommercielle opgaver, kan krydssubsidiering ikke undgås, og skatten må derfor betragtes som en fordel.

⁽⁴⁰⁾ Belgien har ved adskillige lejligheder understreget, at byen havde bevaret retten til at fastsætte og opkræve skatter for brug af bedding og havnesluser.

10.1.2.1.5. Konklusion

- (199) På baggrund af ovenstående betragtninger begunstiger de i punkt 10.1.2.1.1 til og med 10.1.2.1.4 anførte handlinger AGVO efter artikel 107, stk. 1, i TEUF.

10.1.2.2. Fordel for EVO

- (200) Kommissionen finder, at byen har ydet direkte støtte til EVO ved at give denne virksomhed omkostningsfrie garantier for lån fra private banker, ved gennem AGVO at tillade omkostningsfri brug af 13 600 m² bygninger, ved at stille omkostningsfri sikkerhed for lån fra private banker og ved at give virksomheden en startkapital og kapitalforhøjelser.

10.1.2.2.1. Omkostningsfrie lånegarantier

- (201) Med hensyn til garantierne fra byen og AGVO bemærker Kommissionen, at der ikke er betalt markedspris for garantierne, eftersom de er ganske omkostningsfrie. Desuden dækker de over 80 % af det udestående lån.

- (202) De belgiske myndigheder hævder, at det er normalt for en aktionær med en kontrollerende aktiepost i en virksomhed at stille en omkostningsfri sikkerhed til fordel for en virksomhed, som den pågældende kontrollerer. Denne udtalelse underbygges dog ikke med dokumenter eller eksempler. Det er desuden yderst vanskeligt at forene dette med en privat investors adfærd. I en almindelig situation ville en sådan sikkerhed blive betalt med en passende præmie, som afspejler risiciene i forbindelse med sikkerheden⁽⁴¹⁾, selv hvis kautionisten er et moderselskab⁽⁴²⁾. Desuden har Domstolen allerede fastslået, at kommercielle aktiviteter, selv i en gruppe af offentlige virksomheder, skal betales i henhold til almindelige markedsvilkår⁽⁴³⁾.

- (203) Det skal endvidere bemærkes, jf. detaljeret beskrivelse i betragtning 306, at EVO skulle betragtes som en kriseramte virksomhed efter rammebestemmelserne fra 1999 og rammebestemmelserne fra 2004 om statsstøtte til

redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder⁽⁴⁴⁾ (»rammebestemmelserne fra 2004«). Den finansielle situation var vanskelig i hele perioden 2003-2008. Ved udgangen af 2003 var over halvdelen af den registrerede kapital forsvundet, og denne situation ændrede sig ikke i de følgende år trods flere kapitalforhøjelser.

- (204) Ifølge fast praksis vurderes det, at garantier stillet til virksomheder i vanskeligheder sandsynligvis udgør statsstøtte⁽⁴⁵⁾.

- (205) De belgiske myndigheder har tilføjet, at EVO uden byens omkostningsfrie garantier ikke ville have kunnet opnå lånene. Efter Kommissionens mening viser denne erkendelse og EVO's konstant dårlige økonomiske situation, at lånene fra private banker med omkostningsfri sikkerhed fra byen (eller AGVO) heller ikke ville have kunnet opnås uden denne garanti. Også de sikrede lån udgør derfor en fordel for EVO⁽⁴⁶⁾.

- (206) Endelig erkender de belgiske myndigheder, at garantierne skulle opfattes som en del af omstrukturen af fiskeauktionen.

- (207) Kommissionen bemærker imidlertid, at hverken de omkostningsfrie garantier eller de investeringer, som lånene åbenbart blev optaget til, var nævnt i forretningsplanen. De pågældende lån og garantier (dvs. dem, der rent faktisk var på plads) blev desuden ikke stillet til rådighed i 2002, hvor EVO blev oprettet, men senere, i 2004 og 2005. De mange lånegarantier viser også, at de blev stillet til rådighed på given foranledning, hver gang det blev påstået, at EVO havde brug for en garanti for at få et lån fra en kreditinstitution. Kommissionen bemærker også, at et af lånene fra Fortis, som byen stillede sikkerhed for, rent faktisk blev brugt som lån til skibsejere, og det er svært at se, hvordan dette kan opfattes som led i en omstrukturingsplan eller endog en plan for fremtidig privatisering af fiskeauktionen.

- (208) Kommissionen mener derfor, at byens og AGVO's omkostningsfrie garantier har begunstiget EVO efter artikel 107, stk. 1, i TEUF.

⁽⁴¹⁾ Dom i forenede sager T-204/97 og T-270/97, EPAC mod Kommissionen, nævnt ovenfor, præmis 82.

⁽⁴²⁾ Et eksempel på en garanti stillet af et moderselskab, se CDC's garanti til CDC IXIS, beslutning af 17.1.2003 om støtte nr. 50/01. Garantien var blevet betalt, men ikke på markedsvilkår, og den indeholdt derfor statsstøtte.

⁽⁴³⁾ Dom, i sag C-39/94, SFEI mod La Poste, Sml. 1996 I, s. 3547, præmis 61.

⁽⁴⁴⁾ EUT C 244 af 1.10.2004, s. 2.

⁽⁴⁵⁾ Jf. f.eks. pkt. 17 i rammebestemmelserne for rednings- og omstrukturingsstøtte fra 1999.

⁽⁴⁶⁾ Beslutning 96/563/EF — Jadekost (EFT L 246 af 27.9.1996) bekræftet i dom i sag C-288/96, Tyskland mod Kommissionen, Sml. 2000 I, s. 8237, præmis 41.

10.1.2.2.2. Bygninger

- (209) De belgiske myndigheder har fremført, at AGVO's beslutning om at give EVO ret til at bruge bygningerne omkostningsfrit kan betragtes som svarende til almindelige markedsnormer, som en almindelig privat investor ville have fulgt under lignende forhold.
- (210) Denne udtalelse kan Kommissionen ikke godtage. Dette bestrides allerede af det forhold, at de belgiske myndigheder har anført, at den fremtidige strategiske partner skal indgå en lejeaftale om brug af fiskeauktionsbygningerne og skal betale husleje. Desuden kan man ikke også påstå, at AGVO, som ejede hele EVO⁽⁴⁷⁾, forventede et stort overskud i EVO, således at den således opnåede kapitalgevinst ville berettige, at der ikke blev opkrævet husleje. Auktionen havde jo gennemsnitligt kørt med et stort årligt tab.
- (211) De belgiske myndigheder fremførte, at den manglende husleje blev udlignet af, at EVO skulle betale omkostninger til renovering og reparation af fiskeauktionen, som normalt ville være blevet afholdt af ejeren. Ifølge de belgiske myndigheder har EVO betalt 182 377,31 EUR siden 2002 til renovering og infrastrukturarbejde på fiskeauktionen.
- (212) Kommissionen bemærker først, at de belgiske myndigheder ikke har indsendt dokumenter til bekræftelse af, at EVO var forpligtet til at betale alle omkostninger til renovering af fiskeauktionsbygningerne, og de har heller ikke indsendt dokumentation for, at EVO rent faktisk har betalt 182 377,31 EUR for renoveringsarbejder.
- (213) Kommissionen bemærker endvidere, at de belgiske myndigheder ikke har dokumenteret, at det ville være så usædvanligt for en lejer at betale renoveringsomkostninger, eller at denne, når dette var tilfældet, ikke skulle betale leje. De har heller ikke gjort rede for karakteren af det udførte arbejde, hvorfor Kommissionen ikke kan fastslå, om det pågældende arbejde var usædvanligt for en lejer. I henhold til det modtagne dokument ser det desuden også ud til, at AGVO foretog renoveringsarbejde i fiskeauktionen mellem 2004 og 2007 til et beløb af 36 497,40 EUR. Dette forekommer ikke at stemme overens med de belgiske myndigheders udtalelse om, at EVO skulle afholde alle vedligeholdelses- og renoveringsomkostninger.

- (214) Desuden har de belgiske myndigheder ikke godtgjort, at de 182 377,31 EUR, som EVO angiveligt har betalt for renoveringsarbejder, ville svare til huslejen for over fem års brug af 13 600 m² bygninger på almindelige markedsvilkår.
- (215) Selv hvis renoveringsomkostningerne kunne betragtes som særligt høje og en form for betaling for brugen af bygningerne, hvilket de belgiske myndigheder ikke har dokumenteret, fremgår det klart af forretningsplanen af 21. november 2001, at der ikke forventedes større investeringer i de efterfølgende ti år, da fiskeauktionen var blevet moderniseret kort forinden. Da AGVO følgelig i 2002 besluttede at stille bygningerne vederlagsfrit til EVO's rådighed uden nogen rimelig forventning om, at de omkostninger, som EVO angiveligt ville skulle afholde på grund af pligten til at finansiere vedligeholdelsen af bygningerne, mindst ville svare til den leje, som en virksomhed ville være rede til at betale for dem, gav AGVO EVO en fordel. Da spørgsmålet om, hvorvidt AGVO handlede som en almindelig privat investor, skal behandles i lyset af de oplysninger, der var til rådighed, da beslutningen blev truffet⁽⁴⁸⁾, må det konkluderes, at EVO i 2002 har fået statsstøtte efter artikel 107, stk. 1, i TEUF, fordi virksomheden fik vederlagsfri brugsret til de 13 600 m² bygninger.

10.1.2.2.3. Startkapital og efterfølgende kapitalforhøjelser

- (216) For så vidt angår startkapitalen på omkring 370 000 til EVO, henviser Kommissionen til sin analyse under denne afgørelses punkt 10.1.2.1.1. De belgiske myndigheder har bekræftet, at EVO's startkapital blev finansieret ved hjælp af startkapitalen til AGVO. Som Kommissionen allerede har bemærket, ville en privat investor ikke have valgt at omstrukturere fiskeauktionen og investere 250 mio. BEF i den, og han ville slet ikke have gjort det ved at etablere et 100 % ejet datterselskab med en del af den nye kapital.
- (217) For så vidt angår kapitalforhøjelserne i form af AGVO's gældsafgivelse, kan Kommissionen også henvise til sin analyse under denne afgørelses punkt 10.1.2.1.1. De belgiske myndigheder har bekræftet, at kapitalforhøjelserne rent faktisk også (delvist⁽⁴⁹⁾) blev finansieret ved hjælp af startkapitalen til AGVO.

⁽⁴⁸⁾ Dom i sag C-482/99, Frankrig mod Kommissionen (Stardust Marine), nævnt ovenfor, præmis 71; dom i sag T-16/96, Cityflyer Express mod Kommissionen, nævnt ovenfor, præmis 76; dom i forenede sager T-228/99 og T-233/99, Westd EUTsche Landesbank Girozentrale mod Kommissionen, nævnt ovenfor, præmis 246.

⁽⁴⁹⁾ EVO's kapital er finansieret ved hjælp af andre midler, ikke kun AGVO's startkapital. Kapitalindsukket i EVO er rent faktisk højere end kapitaltilførslen til AGVO.

⁽⁴⁷⁾ Undtagen en aktie af de i alt 15 000.

(218) Der er desuden andre grunde til at mene, at AGVO ikke handlede, som en privat investor ville have gjort i samme situation.

(219) Offentlige investeringer betragtes som statsstøtte, hvis det er indlysende, at det pågældende selskabs finansielle situation og især dets struktur og omfanget af dets gæld er af en sådan art, at et normalt afkast (i form af udbetaling af udbytte eller værdistigning) ikke kan ventes inden for et rimeligt tidsrum efter kapitalinvesteringen.

(220) Kommissionen bemærker, at den første kapitalforhøjelse i form af gældsrestrukturering skete den 31. december 2004, næsten halvandet år efter EVO's oprettelse. Kapitalforhøjelsen var tydeligvis tænkt som en foranstaltning, der skulle opveje EVO's kraftige tab. Det samme kan siges om kapitalforhøjelserne i 2005 og 2007. Foranstaltningerne blev tydeligvis ikke truffet for at få et vist kapitalafkast på kort sigt eller endog lang sigt, men alene for at udligne tidligere tiders tab. En privat investor ville aldrig have vedtaget kapitalforhøjelserne, især ikke de to sidste. EVO befandt sig ikke i en god finansiell og økonomisk situation, og forholdene udviklede sig tydeligvis ikke i henhold til forretningsplanen, hvor tabene formodedes at falde støt i stedet for at stige hurtigt. Allerede ved udgangen af 2003 var over halvdelen af den registrerede kapital forsvundet, og denne situation ændrede sig ikke i de følgende år trods flere kapitalforhøjelser. Uden nogen som helst udsigt til fremtidigt afkast af kapitalen ville en privat investor ikke have valgt at forhøje virksomhedens kapital for at opveje tab⁽⁵⁰⁾. I stedet ville han alvorligt have overvejet de øvrige muligheder (lukning, salg osv.) og i det mindste have krævet nogle garantier eller omstruktureringsforanstaltninger. Også den særlige form for kapitalforhøjelse (gældsrestrukturering) bekræfter, at disse kapitalforhøjelser ikke kan ses som led i den omstrukturering, der blev planlagt i 2001.

(221) Desuden skal det bemærkes, at EVO skal betragtes som en kriseramet virksomhed⁽⁵¹⁾. Ifølge fast praksis vurderes det, at kapitalforhøjelser, der bevilges til kriserammede virksomheder, udgør statsstøtte⁽⁵²⁾.

(222) Følgelig begunstigede de gentagne kapitalforhøjelser EVO efter artikel 107, stk. 1, i TEUF.

⁽⁵⁰⁾ Jf. også betragtning 99 i Kommissionens beslutning 2006/740/EF af 20.10.2004, Hamburgische Landesbank — Girozentrale (EUT L 307 af 7.11.2006, s. 110).

⁽⁵¹⁾ Jf. denne afgørelses punkt 203 og 306.

⁽⁵²⁾ Jf. f.eks. punkt 17 i rammebestemmelserne fra 1999.

10.1.2.3. *Fordel for PAKHUIZEN*

(223) For så vidt angår den langfristede lejekontrakt for brug af bygningerne til PAKHUIZEN⁽⁵³⁾, finder Kommissionen på baggrund af de foreliggende oplysninger, at den udgør en fordel. For det første kan den årlige leje på kun 25 EUR ikke betragtes som en normal betaling for en langfristet leje af 14 754 m² bygninger i 45 år, selv ikke hvis de er i dårlig stand og kræver renovering. Det forhold, at PAKHUIZEN skal renovere bygningerne, ændrer ikke noget herefter. Ifølge belgisk lov⁽⁵⁴⁾ er ejeren af bygningerne rent faktisk ikke forpligtet til at reparere dem. En lejer har derimod pligt til at vedligeholde bygningerne i god stand og foretage almindeligt reparationsarbejde. De belgiske myndigheder har ikke påvist, at det renoveringsarbejde, som PAKHUIZEN havde pligt til at foretage i henhold til den langfristede lejekontrakt, ville være mere end »almindeligt reparationsarbejde«. Desuden har de belgiske myndigheder ikke dokumenteret, at omkostningerne til opfyldelsen af denne pligt ville svare til den leje, som man ville kunne have fået for bygningerne på almindelige markedsvilkår.

(224) Endvidere har de belgiske myndigheder erkendt, at PAKHUIZEN ikke har opfyldt sine renoveringsforpligtelser og ikke har brugt bygningerne efter formålet. Byen har tydeligvis ikke truffet foranstaltninger mod PAKHUIZEN for at håndhæve aftalen, selvom den havde ret til det. Selv hvis den årlige leje på 25 EUR under hensyntagen til renoveringsomkostningerne kunne betragtes som svarende til markedsprisen, hvilket ikke er tilfældet, ville PAKHUIZEN under alle omstændigheder have fået en fordel fra det tidspunkt, det stod klart, at byen havde givet afkald på at håndhæve kontrakten.

(225) For så vidt angår udlejning af bygningerne til PAKHUIZEN på betingelse af, at denne vedligeholdt og renoverede bygningerne, skal følgende bemærkes. Ifølge det markedsøkonomiske investorprincip og også under hensyntagen til betingelserne i Kommissionens meddelelse vedrørende statsstøttelementer i offentlige myndigheders salg af grunde og bygninger kan den offentlige myndighed betragtes som handlende som en markedsøkonomisk virksomhed, hvis den indgår sine kontrakter til den højeste pris i et åbent, gennemsigtigt og ikke-diskriminerende udbud til den højst bydende eller efter en uafhængig sagkyndigs vurdering af markedsværdien. Dette ser dog ikke ud til at være sket.

(226) Det forhold, at ejeren af bygningerne (oprindeligt byen, derefter AGVO) efter 27 år har ret til halvdelen af PAKHUIZENs årlige overskud, ændrer intet ved ovenstående analyse. En sådan fordel er for fjern og usikker

⁽⁵³⁾ Jf. betragtning 44 i denne afgørelse.

⁽⁵⁴⁾ Artikel 5 i lov af 10.1.1824 om købsoptioner, Belgiens statstidende XIX, nr. 14.

til at have nogen reel, aktuel nettoværdi for bygningernes ejer. Selv hvis den havde en sådan værdi, har de belgiske myndigheder ikke dokumenteret, at denne værdi, selv sammen med den årlige leje på 25 EUR plus (ekstraordinære) renoveringsomkostninger, er så høj, at den svarer til lejen til markedspris for PAKHUIZENs leje af den faste ejendom.

(227) Følgelig har PAKHUIZEN en årlig fordel i sine driftsomkostninger, som udgør en begunstigelse efter artikel 107, stk. 1, i TEUF.

(228) Med hensyn til tiden efter 26. marts 2004, hvor AGVO blev ejer af de pågældende bygninger, bemærker Kommissionen, at lejekontrakten fortsat var gældende på samme vilkår som før, og at PAKHUIZEN derfor fortsat havde en fordel.

10.1.2.4. *Fordel for fiskerivirksomheder, der benytter EVO's og PAKHUIZENs ydelser*

(229) I beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure bemærkede Kommissionen, at EVO og eventuelt også PAKHUIZEN tilbød de fiskerivirksomheder, der benyttede deres auktion, deres ydelser til under den sats, som en privat virksomhed ville tilbyde.

(230) Det ser ud til, at EVO betaler alle eller dele af udgifterne til containertransport af fisk, som skal sælges i Oostende, fra forskellige steder i Europa. Desuden tilbyder EVO tilsyneladende lån til under markedsprisen på betingelse af, at den låntagende virksomhed sælger sine fangster på Oostende auktion.

(231) Det fremgår af bemærkninger fra interesserede parter, at EVO åbenbart har indført andre former for praksis, der fordrejer den almindelige konkurrence på markedet, men Kommissionen har ikke modtaget oplysninger, der bekræfter dette. De belgiske myndigheder har bestredet, at EVO har tilbudt ydelser til under markedsvilkårene.

(232) Selvom Kommissionen kun har modtaget yderst begrænset dokumentation vedrørende de kommercielle vilkår, på hvilke EVO tilbød sine ydelser, kan det ikke udelukkes, at virksomheder, der bruger Oostende fiskeauktion, begunstiges efter artikel 107, stk. 1, i TEUF. På nuværende tidspunkt kan Kommissionen dog også se en vis logik i de belgiske myndigheders argument om, at det faktum, at EVO takket være statsstøtten kunne tilbyde sine ydelser på bedre vilkår end uden statsstøtten, ikke nødvendigvis betyder, at statsstøtten blev videregivet til fordel for skibsejere og fiskevirksomheder.

(233) Kommissionen mener derfor ikke, at det er muligt med sikkerhed at slå fast, at skibsejerne har fået en fordel. Eftersom Kommissionen i denne afgørelse bestemmer, at støtten til AGVO, EVO og PAKHUIZEN skal ophæves og tilbagebetales, er det sandsynligt, at en sådan eventuel fordel vil blive afbrudt eller i det mindste kraftigt reduceret. Under alle omstændigheder er den største støttemodtager den omstrukturerede fiskeauktion, som har brugt støtten til at holde sig på markedet og øge sin markedsandel ved at tilbyde tjenester med tab og derved fordreje markedets normale funktion.

10.1.3. STATSMIDLER OG TILREGNELSE TIL STATEN

(234) Kommissionen bemærker, at de pågældende aktiviteter vedrører byens egne handlinger samt handlinger, der er finansieret via statsmidler og må tilregnes byen.

10.1.3.1. *Tildelt af den offentlige myndighed*

(235) For det første tildelte byen støtte til AGVO ved at give den en startkapital, som finansieredes over det kommunale budget, ved at give AGVO omkostningsfrie garantier for lån optaget i private banker, ved at overføre ejendomsretten til bygningerne til AGVO og ved at bemyndige AGVO til at fastsætte og opkræve kommuneskatter. Den har også ydet støtte til PAKHUIZEN i form af den langfristede lejekontrakt om brug af sine bygninger og til EVO i form af omkostningsfrie garantier for lån optaget i private banker.

(236) Disse foranstaltninger finansieres derfor via statsmidler og må tilregnes staten.

10.1.3.2. *Handlinger, der kan tilregnes den offentlige myndighed*

(237) Vedrørende AGVO's fordele til EVO og AGVO's fordele til PAKHUIZEN bemærker Kommissionen for det andet, at AGVO i henhold til de respektive vedtægter er eneste aktionær i EVO (ud over hr. Miroir, som har en aktie ud af de femten tusind aktier og er medlem af byrådet) og i PAKHUIZEN, og at AGVO udnævner alle bestyrelsesmedlemmer i disse to virksomheder. Byen er eneste aktionær i AGVO, og byrådet udpeger alle medlemmer af AGVO's bestyrelse. Følgelig befinder byen sig i en situation, hvor den kan udøve en bestemmende indflydelse over AGVO.

(238) Ifølge AGVO's vedtægter har virksomheden desuden fået til opgave at forvalte, udvikle og drive fiskeauktionen og dokken i Oostende og tilbygninger samt udviklingen af alle aktiviteter i direkte eller indirekte tilknytning dertil. Med andre ord skal AGVO i henhold til sine vedtægter deltage i forvaltningen af fiskeauktionen.

(239) Med hensyn til den langfristede udlejning af bygningerne til PAKHUIZEN blev dette lejemål indgået direkte med byen.

(240) I lyset af Stardust-sagen⁽⁵⁵⁾ og den offentlige støtte til disse virksomheder som beskrevet ovenfor må AGVO derfor betragtes som et organ, der er kontrolleret af staten, og denne virksomheds beslutninger om kapitaltilførsler til EVO, omkostningsfrie lånegarantier til EVO og EVO's ret til vederlagsfrit at bruge bygningerne som beslutninger finansieret med statsmidler, der må tilregnes den offentlige myndighed.

(241) De belgiske myndigheder har ikke bestredet disse resultater. De har tværtimod bekræftet, at byen kontrollerede EVO og PAKHUIZEN gennem⁽⁵⁶⁾ AGVO.

10.1.4. KONKURRENCEFORDREJNING OG HANDELSPÅVIRKNING

(242) Byens aktiviteter er til fordel for AGVO, EVO og PAKHUIZEN. AGVO, EVO og PAKHUIZEN er en gruppe af selskaber, der opererer på et fælles marked, sælger fisk på auktion og tilbyder dertil knyttede tjenester til fiskerisektoren.

(243) Markedet for fiskeauktioner er et meget konkurrencepræget marked, hvor auktioner i nabomedlemsstater konkurrerer direkte med hinanden om at tiltrække fiskere fra forskellige medlemsstater. Hvis en spiller således får en fordel på markedet, vil dette fordreje eller true med at fordreje konkurrencen mellem auktionerne og påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne.

(244) Dette bekræftes af bemærkningerne fra interesserede parter. Også britiske, nederlandske og andre europæiske fiskeauktioner eller fiskeauktionssammenslutninger har

udvist interesse for proceduren og godtgjort den påvirkning, som statsstøtteforanstaltningerne efter deres mening har haft på deres erhvervsaktiviteter.

(245) Endelig bemærker Kommissionen, at de belgiske myndigheder har anført, at ikke kun belgiske, men også andre fiskeauktioner fra andre medlemsstater har udvist interesse for at købe Oostende fiskeauktion.

(246) Med hensyn til markederne for udlejningstjenester kan støtte til virksomheder, der er aktive i disse sektorer, fordreje konkurrencen i forhold til virksomheder, der tilbyder udlejningstjenester i andre fiskerihavne, herunder i andre medlemsstater, og til virksomheder, der udlejer bygninger i nærheden af Oostende fiskerihavn (hvilket sagtens kan omfatte virksomheder fra andre medlemsstater). Støtteforanstaltningerne kunne også have bidraget til at opretholde eller styrke AGVO's og PAKHUIZENs markedsstilling, idet deres aktiviteter ville være blevet eller kunne overtages af en anden virksomhed uden støtten. Det skal erindres, at alene det forhold, at en virksomheds konkurrencemæssige position styrkes sammenlignet med andre konkurrerende virksomheder, hvis den får en økonomisk fordel, som den ellers ikke ville have fået under normal afvikling af dens erhverv, ifølge Domstolens retspraksis peger i retning af en mulig konkurrencefordrejning⁽⁵⁷⁾.

(247) Med hensyn til fiskerihavnens forvaltningsaktiviteter finder Kommissionen, at støtte til sådanne virksomheder kan fordreje konkurrencen i forhold til virksomheder, der forvalter andre fiskerihavne i konkurrence med Oostende fiskerihavn. Støtteforanstaltningerne kunne også have bidraget til at opretholde eller styrke markedsstillingen for en virksomhed, hvis aktiviteter ville eller kunne være blevet overtaget af en anden virksomhed uden støtten⁽⁵⁸⁾.

(248) Kommissionen vil gerne tilføje, at AGVO og PAKHUIZEN, selvom de ikke er direkte aktive på fiskeauktionsmarkedet, leverer tjenester, der er knyttet an til denne aktivitet, og som påvirker fiskeauktionens tiltrækningssevne. Kommissionen bemærker endvidere, at AGVO er indirekte aktiv på fiskeauktionsmarkedet gennem datterselskabet EVO. Støtte til AGVO og PAKHUIZEN kan derfor ikke blot fordreje konkurrencen og samhandelen mellem medlemsstater på det specifikke marked, hvor de er aktive (udlejningsmarkedet og markedet for fiskerihavne), men også fiskeauktionsmarkedet.

⁽⁵⁵⁾ Dom i sag C 482/99, Frankrig mod Kommissionen, nævnt ovenfor.

⁽⁵⁶⁾ Jf. svar fra de belgiske myndigheder af 19.10.2006, s. 3: »zowel op het niveau van aandeelhouderschap als dat van de organen (bestuur) dient de Gemeente (achter AGVO) krachtens de wet de meerderheid te hebben in de stemrechten. Dit is hier het geval.«

⁽⁵⁷⁾ Jf. dom i sag 730/79, Philip Morris, Sml. 1980 s. 2671, præmis 11 og 12.

⁽⁵⁸⁾ Jf. dom i Philip Morris-sagen, nævnt ovenfor.

10.1.5. KONKLUSION

(249) På baggrund af ovenstående finder Kommissionen, at følgende aktiviteter skal anses for at opfylde betingelserne i artikel 107, stk. 1, i TEUF og dermed udgøre statsstøtte:

a) De fordele, som AGVO har fået med følgende beslutninger truffet af byen om

— at stille en startkapital på 250 mio. BEF (6 179 338 EUR) til rådighed for AGVO

— at give AGVO eneret til at bruge grunde og bygninger i fiskerihavnsområdet

— at stille bygningerne til rådighed for AGVO og

— at stille omkostningsfrie lånegarantier til rådighed for AGVO

— at give AGVO ret til at opkræve og bruge kommuneskatter.

b) De fordele, som EVO har fået med følgende beslutninger truffet af:

— byen om at stille omkostningsfrie lånegarantier til rådighed for EVO

— AGVO om ikke at opkræve leje af EVO for brug af sine bygninger og

— AGVO om at stille en startkapital og kapitalforhøjelser til rådighed for EVO til en værdi af i alt 3 969 000 EUR.

c) De fordele, som PAKHUIZEN har fået af byen og/eller efterfølgende af AGVO i form af langfristet lejekontrakt på bygningerne.

10.2. FORENELIGHED

(250) Statsstøtte kan erklæres forenelig med det indre marked, hvis den overholder en af undtagelsesbestemmelserne i TEUF. De pågældende virksomheder er virksomheder, som hovedsagelig er aktive i fiskerisektoren. De er også

aktive på markedet for udlejningsydelse. Kommissionen finder, at AGVO som forvalter af fiskerihavnen og EVO som ansvarlig for driften af fiskeauktionen er virksomheder, for hvem en betydelig del af deres aktiviteter bør anses for at henhøre under fiskerisektoren. Med hensyn til PAKHUIZEN forekommer det mindre tydeligt, at denne virksomhed kan anses for at være aktiv i fiskerisektoren.

(251) Med hensyn til statsstøtte til fiskerisektoren kan statsstøtteforanstaltninger kun betragtes som forenelige med det indre marked, hvis de overholder betingelserne i retningslinjerne for fiskeri. Ifølge nr. 5.3 i de nugældende retningslinjer vil ulovlig støtte i betydningen i artikel 1, litra f), i forordning (EF) nr. 659/1999 blive vurderet efter de retningslinjer, som var gældende på det tidspunkt, hvor den forvaltningsakt, hvorved støtten blev indført, trådte i kraft. Følgelig skal støtten vurderes på grundlag af retningslinjerne for fiskeri fra 2001, 2004 og 2008.

(252) I det omfang PAKHUIZEN ikke kan anses for at være en fiskerivirksomhed, bemærker Kommissionen, at vurderingen af støtten skal baseres på de generelle bestemmelser for alle sektorer og på grundlag af målsætningerne for støtten.

(253) Endelig bemærker Kommissionen, at de belgiske myndigheder ikke har bestridt Kommissionens analyse, for så vidt angår forenelighed.

10.2.1. STØTTE TILDELT AGVO

(254) Med hensyn til den statsstøtte, som byen har tildelt AGVO, er det af hensyn til vurderingen nødvendigt at sondre mellem de forskellige handlinger, og hvornår de fandt sted.

10.2.1.1. Startkapital

(255) De belgiske myndigheder har fremført, at startkapitalen skal vurderes i forbindelse med omstruktureringen af Oostende fiskeauktion.

(256) Ifølge nr. 2.2.4 i retningslinjerne for fiskeri fra 2001, der var gældende på omstruktureringstidspunktet, skal støtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder vurderes efter de rammebestemmelser for støtte til redning og omstrukturering af virksomheder, der var gældende på det tidspunkt, da støtten blev tildelt, dvs. i det foreliggende tilfælde rammebestemmelserne fra 1999, herunder også for virksomheder, der er aktive i fiskeri- og akvakultursektoren⁽⁵⁹⁾.

⁽⁵⁹⁾ Jf. også nr. 12 i rammebestemmelserne fra 1999, hvor det hedder, at disse rammebestemmelser også finder anvendelse på landbrugs- og fiskerisektoren.

- (257) I henhold til nr. 2.1 i rammebestemmelserne fra 1999 anses en virksomhed for at være kriseram og derfor berettiget til rednings- og omstrukturingsstøtte, når den ikke ved hjælp af egne midler eller ved at rejse den fornødne kapital hos ejere/aktionærer eller gennem låntagning kan udligne tab, der uden et eksternt indgreb fra de offentlige myndigheders side vil føre til en næsten sikker økonomisk død på kort eller mellemlang sigt. En virksomheds vanskeligheder viser sig sædvanligvis ved voksende underskud, faldende omsætning, voksende lagerbeholdninger, overskudskapacitet, faldende selvfinansiering, stigende gældsætning, stigende finansieringsudgifter og faldende eller ingen nettoformue.
- (258) Kommissionen mener ikke, at der er nogen tvivl om, at Oostende fiskeauktion udviste alle tegn på at være en »kriseram virksomhed« i 2001. Som det fremgår af betragtning 17, var dens andel af fiskelandinger i belgiske havne i perioden 1991-2001 faldet fra omkring 37 til 20 %. Fra 1997 til 2001 faldt dens omsætning fra 20 550 000 til 13 440 000 EUR, og byen havde i mange år registreret et gennemsnitligt årligt tab på 1 850 000 EUR. Følgelig var byen i 2001 nødt til at beslutte, om den ville lukke eller omstrukturere auktionen. Kommissionen finder derfor, at Oostende fiskeauktion kan betegnes som en »kriseram virksomhed« i betydningen i rammebestemmelserne fra 1999. De belgiske myndigheder har ikke fremsat indvendinger mod denne konklusion.
- (259) Selvom AGVO er en nyoprettet retlig enhed, bemærker Kommissionen, at etableringen af AGVO's startkapital var et led i planen for omstruktureringen af Oostende fiskeauktion. Da sidstnævnte var en kriseram virksomhed, og AGVO kun blev oprettet med henblik på omstruktureringen af Oostende fiskeauktion, og da AGVO ikke kun overtog aktiverne i Oostende fiskeauktion, men også den finansielle betaling af forskellige banklån, kan AGVO betragtes som en kriseram virksomhed på det tidspunkt, da startkapitalen blev stillet til rådighed. Det kan derfor konkluderes, at startkapitalen udgør omstrukturingsstøtte⁽⁶⁰⁾ i betydningen i rammebestemmelserne fra 1999.
- (260) Selvom AGVO er støtteberettiget efter nr. 30 i rammebestemmelserne fra 1999, overholder støtten til omstruktureringen af auktionen i form af oprettelsen af AGVO og tilvejebringelsen af en startkapital på 250 mio. BEF (6 179 338 EUR) ikke betingelserne for forenelighed med det indre marked som fastsat i nr. 32 i rammebestemmelserne fra 1999.
- (261) I henhold til samme rammebestemmelser nr. 32 »skal omstrukturingsplanen, som skal være af kortest mulig varighed, inden for et rimeligt tidsrum og på basis af en realistisk vurdering af virksomhedens fremtidige driftsvilkår kunne gøre virksomheden rentabel på længere sigt«. Kommissionen finder ikke, at den i betragtning 19 nævnte omstrukturingsplan opfylder disse betingelser. I denne sammenhæng bemærker Kommissionen, at planen ikke indeholder specifikke interne foranstaltninger til at forbedre auktionens drift og komme væk fra tabsgivende aktiviteter.
- (262) Ud over og i strid med kravene i nr. 32 i rammebestemmelserne fra 1999 ser omstruktureringen ikke ud til at være baseret på en markedsundersøgelse med oplysninger om fremtidsudsigterne for udbud og efterspørgsel, en analyse af det pågældende marked og de øvrige oplysninger i bilag 1 til rammebestemmelserne fra 1999.
- (263) Omstrukturingsplanen indeholder heller ikke de elementer, der er anført i nr. 22 i rammebestemmelserne fra 1999, dvs. de omstændigheder, der førte til virksomhedens vanskeligheder, og som skulle danne grundlag for vurderingen af, om de foreslåede foranstaltninger er hensigtsmæssige. Der skal bl.a. tages hensyn til den aktuelle udbuds- og efterspørgselsituation og den forventede udbuds- og efterspørgselsudvikling på markedet for de pågældende produkter, og planen skal indeholde scenarier baseret på hhv. optimistiske, pessimistiske og neutrale hypoteser samt beskrive virksomhedens specifikke stærke og svage sider.
- (264) Desuden finder Kommissionen, at de foreliggende oplysninger ikke dokumenterer, at støtten er begrænset til det strengt nødvendige minimum som krævet i nr. 40 i rammebestemmelserne fra 1999, eller at støttemodtageren har ydet et betydeligt bidrag af egne midler. Her er det også relevant at bemærke, at støtten i henhold til nr. 41 i rammebestemmelserne fra 1999 alene må bruges til at genoprette virksomhedens rentabilitet og ikke må give støttemodtageren mulighed for at udvide produktionskapaciteten under omstruktureringen. Men som anført ovenfor fremgår det af finansieringsplanen fra 2001, at fiskeauktionen kunne være kommet på fode igen efter otte år uden at behøve hele summen på 250 mio. BEF. I henhold til forretningsplanen forventedes der også en omsætningsstigning på 10 % i de første fem år, den omstrukturerede fiskeauktion opererede på markedet, hvilket kan tyde på, at fiskeauktionen forventede at ekspandere. Genopretningsplanen ser således ikke

⁽⁶⁰⁾ Kommissionens beslutning 2008/849/EF af 16.7.2008, statsstøtte C 14/07 (tidl. NN 15/07), Italien, omstrukturingsstøtte til NGP (EUT L 301 af 12.11.2008, s. 14).

ud til at være udformet med henblik på at sikre, at støtten kun blev brugt til at genoprette virksomhedens rentabilitet, og ser ud til at sætte fiskeauktionen i stand til at bruge yderligere likviditet til at udvide produktionskapaciteten og sine aktiviteter og/eller til at handle aggressivt på markedet. Ud fra de indkomne oplysninger ser det ud til, at støtten blev brugt til at udvide auktionens aktiviteter ⁽⁶¹⁾ og til aggressive, markedsfordrejende aktiviteter ⁽⁶²⁾.

- (265) Kommissionen bemærker videre, at omstrukturingsplanen ikke indeholder foranstaltninger til sikring af, at hele planen gennemføres, og at betingelserne i den overholdes.
- (266) Endvidere har Belgien heller ikke godtgjort, at der var indført modydelse i overensstemmelse med nr. 35-39 i rammebestemmelserne fra 1999, eller alternativt at de specifikke (alternative) betingelser for landbrug (herunder fiskeri) i nr. 73-82 i retningslinjerne fra 1999 er overholdt ⁽⁶³⁾. Det ser ikke ud til, at byen har truffet foranstaltninger for mest muligt at afbøde eventuelle negative følger af støtten for konkurrenterne, hvilket er i strid med kravene i nr. 35 i rammebestemmelserne fra 1999. Men i lyset af den specifikke situation for især fiskeauktioner med hensyn til det begrænsede udbud på grund af de restriktive bevaringsforanstaltninger, der hvert år vedtages på EU-plan, er det yderst sandsynligt, at støtten ville påvirke konkurrerende auktioner negativt, og byen burde have været særlig opmærksom på dette aspekt.
- (267) Følgelig er støtten til AGVO til omstrukturering af fiskeauktionen ikke forenelig med betingelserne i rammebestemmelserne fra 1999 og heller ikke med retningslinjerne for fiskeri fra 2001, hvori der henvises til rammebestemmelserne for redning og omstrukturering.

⁽⁶¹⁾ AGVO's erhvervelse af PAKHUIZEN i 2004 og af 51 % af aktierne i Haf Holding BO (Island) i 2006. EVO indgik også i flere projekter såsom Pollar Drift (projekt om kongekrabber) og Novafish-projektet (HAF Holding), nævnt i årsregnskabet for 2005. Jf. også bemærkninger fra Grimsby Market, hvor det hedder, at »EVO begyndte omkring 2005/2006 at købe fisk direkte fra de islandske fiskere til (høje) faste priser og solgte dem med auktionsur i Oostende, ofte til lavere priser«. De belgiske myndigheder bestred ikke de interesserede parter bemærkninger. Udbudsmaterialet fra de belgiske myndigheder bekræfter desuden, at EVO for 2007 deltog i udenlandske aktiviteter, men standsede dem i 2007 (jf. Memorandum, s. 39)

⁽⁶²⁾ Lån ydet på betingelse af, at låntager ville sælge sine fisk på auktionen i Oostende, dækning (ofte op til 100 %) af transportomkostninger, når fiskene blev solgt på Oostende fiskeauktion, garanterede mindstesalgspriser osv.

⁽⁶³⁾ Det hedder i nr. 70 i rammebestemmelserne fra 1999, at nr. 35-39 i rammebestemmelserne fra 1999 gælder for alle virksomheder i landbrugssektoren, også SMV. For så vidt angår modydelse i landbrugssektoren, har medlemsstaterne mulighed for at vælge mellem at overholde enten nr. 35-39 i rammebestemmelserne fra 1999 eller de særlige bestemmelser for landbrugssektoren i nr. 73-82 i rammebestemmelserne fra 1999.

- (268) I det omfang startkapitalen kan betragtes som modydelse for forpligtelsen til offentlig tjeneste, henviser Kommissionen til sin analyse under denne afgørelses punkt 10.2.1.4.

10.2.1.2. *Overførsel af ejendomsret til bygninger og eneret til at bruge grunde og bygninger*

- (269) Som det fastslås i denne afgørelses punkt 10.1.2.2.2, blev AGVO ikke pålagt forpligtelse af en tilsvarende værdi, da byen gav eneret til omkostningsfrit at bruge bygningerne fra og med 14. marts 2002 og efterfølgende overdrog ejendomsretten over adskillige bygninger med et samlet areal på 57 500 m². Som allerede bemærket ser det ud til, at hverken vedtægterne eller overførslen af ejendomsretten var forbundet med en specifik og ualmindelig betingelse, der ville berettige, at der ikke erlægges husleje eller anden betaling.
- (270) Foranstaltningen forekom at have til formål at forbedre virksomhedernes situation og deres likviditet, hvilket nedbringer modtagerens produktionsomkostninger.
- (271) Kommissionen har ikke fundet, at denne støtte overholder nogen af bestemmelserne om forenelighed med det indre marked i retningslinjerne for fiskeri fra 2001, og de belgiske myndigheder har heller ikke indsendt oplysninger i denne sammenhæng.
- (272) I det omfang den omkostningsfrie enebrugsret og overførsel af ejendomsret skal vurderes inden for rammerne af omstruktureringen af fiskeauktionen, har Kommissionen allerede i denne afgørelses betragtning 260 ff. fastslået, at betingelserne i rammebestemmelserne fra 1999 ikke er opfyldt, selvom AGVO på tidspunktet for tildelingen af foranstaltningerne ville have været berettiget til omstrukturingsstøtte (som kriseramet virksomhed).
- (273) I det omfang enebrugsretten og overførslen af ejendomsret kan betragtes som modydelse for forpligtelsen til offentlig tjeneste, henviser Kommissionen til sin analyse under denne afgørelses punkt 10.2.1.4.
- #### 10.2.1.3. *Lånegarantier*
- (274) De belgiske myndigheder mener, at der bør sondres mellem omkostningsfrie garantier for lån, der blev brugt til renoveringsarbejde, og de lån, der blev brugt til at støtte EVO.

- (275) De har i den sammenhæng erkendt, at lånet på 550 000 EUR var blevet brugt til at støtte EVO.
- (276) De belgiske myndigheder har fremført, at omkostningsfrie garantier for lån, der blev brugt til at støtte EVO, skulle vurderes i forbindelse med omstruktureringen af fiskeauktionen.
- (277) Kommissionen bemærker dog, at selvom AGVO som fastslået i denne afgørelses betragtning 260 ff. ville have været støtteberettiget på tidspunktet for tildelingen af foranstaltningerne til omstrukturingsstøtte (som kriseramt virksomhed), er betingelserne i rammebestemmelserne fra 1999 ikke opfyldt.
- (278) Kommissionen bemærker desuden, at de omkostningsfrie garantier er støtteforanstaltninger, som ikke er nævnt i omstrukturingsplanen. Kommissionen erindrer om, at omstrukturingsstøtte i henhold til nr. 3.2.3 i rammebestemmelserne fra 1999 og nr. 3.3 i rammebestemmelserne fra 2004⁽⁶⁴⁾ kun må ydes en gang. Selv hvis man antager, at den oprindelige støtte, nemlig startkapitalen osv., overholdt de gældende rammebestemmelser, hvilket den ikke gjorde, overholder de omkostningsfrie garantier ikke betingelsen om engangsstøtte (»one time, last time«).
- (279) De belgiske myndigheder ser ud til at gøre gældende, at byen i sidste instans valgte at yde omkostningsfrie lånegarantier i stedet for at udbetale flere rater af startkapitalen. Kommissionen bemærker imidlertid, at omstrukturingsplanen ikke blev revideret i overensstemmelse med nr. 52 i rammebestemmelserne fra 1999 og rammebestemmelserne fra 2004. Desuden står det ikke klart, om støttebeløbet blev hævet eller sænket, eller om støtens form blev ændret. Selvom ikke alle rater af startkapitalen blev betalt årligt i henhold til den oprindelige plan, er det et faktum, at AGVO i henhold til loven havde ret til at kræve, at aktionæren betalte resten af startkapitalen. AGVO har udøvet denne ret i 2006 og 2007, da der blev udbetalt flere rater til AGVO.
- (280) Følgelig mener Kommissionen, at den omkostningsfrie garanti for lånet på 550 000 EUR ikke er forenelig med betingelserne i rammebestemmelserne fra 1999 og 2004 og heller ikke med retningslinjerne for fiskeri fra 2004, hvori der henvises til rammebestemmelserne for redning og omstrukturering.
- (281) For så vidt angår de omkostningsfrie garantier for lån, som blev brugt til renoveringsarbejde, henviser Kommissionen til sin analyse under denne afgørelses punkt 10.2.1.4.
- 10.2.1.4. **Skatter og kompensation for offentlig tjeneste**
- (282) De belgiske myndigheder har anført, at en del af startkapitalen, en del af bygningerne og en del af de garanterede lån var blevet brugt til tjenester af almindelig (økonomisk) interesse, nemlig forvaltning af fiskerihavnen og udlejning af bygninger til offentlige og halv-offentlige organisationer. De fandt også, at retten til at opkræve (og bruge) skatter fra brugere af fiskerihavnen skulle opfattes som en del af AGVO's offentlige opgaver.
- (283) De belgiske myndigheder har ikke påvist, at disse foranstaltninger kan erklæres forenelige under artikel 106, stk. 2, i TEUF. Det skal bemærkes, at det påhviler en medlemsstat, som vil støtte sig på artikel 106, stk. 2, i TEUF som en undtagelse fra traktatens grundlæggende regler, at påvise, at betingelserne for anvendelse af denne bestemmelse er opfyldt⁽⁶⁵⁾. Under alle omstændigheder har Kommissionen undersøgt, om støtteforanstaltningerne til en vis grad kan betragtes som kompensation for offentlig tjeneste i overensstemmelse med betingelserne i artikel 106, stk. 2, i TEUF.
- (284) I den sammenhæng har Kommissionen, i meddelelser fra hhv. 1996⁽⁶⁶⁾ og 2001⁽⁶⁷⁾ — Forsyningspligttydelser i Europa — samt i fællesskabsrammebestemmelserne for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste fra 2005⁽⁶⁸⁾, fastlagt betingelserne for, hvornår statsstøtte kan anses for forenelig efter artikel 106, stk. 2.
- (285) En af disse betingelser er, at den støttemodtagende virksomhed specifikt af medlemsstaten skal have fået overdraget at levere en bestemt tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse. Den retsakt, hvorved opgaven overdrages, skal mindst indeholde en præcis angivelse af, hvilke forpligtelser til offentlig tjeneste der påhviler den involverede virksomhed, og af deres omfang og varighed, og virksomheden skal være klart identificeret.
- (286) Kommissionen kan godtage, at AGVO i sine vedtægter har fået overdraget forvaltningen af fiskerihavnen, og at denne overdragelse medfører visse specifikke forpligtelser.

⁽⁶⁴⁾ EUT C 244 af 1.10.2004, s. 2.

⁽⁶⁵⁾ Domstolens dom i sag C-158/94, Kommissionen mod Italien, Sml. 1997 I, s. 5789, præmis 54.

⁽⁶⁶⁾ EFT C 281 af 26.9.1996, s. 3.

⁽⁶⁷⁾ EFT C 17 af 19.1.2001, s. 4.

⁽⁶⁸⁾ EUT C 297 af 29.11.2005, s. 4.

- (287) Men for så vidt angår AGVO's udlejningsaktiviteter, bemærker Kommissionen, at de forpligtelser til offentlig tjeneste, som AGVO har fået overdraget, ikke er klart definerede. Navnlig har den ikke fundet nogen bestemmelse, der pålægger AGVO specifikke forpligtelser i den henseende, og de belgiske myndigheder har ikke fremlagt yderligere oplysninger herom. De belgiske myndigheder synes at være af den opfattelse, at de organisationer, som lejede bygningerne, er offentlige eller halvoffentlige organisationer, og at dette nødvendigvis betyder, at virksomheder, der udlejer bygninger til disse organisationer, selv udfører en offentlig tjeneste. Men Kommissionen kan ikke tilslutte sig dette synspunkt, da dette forhold ikke i sig selv er ensbetydende med, at en virksomhed har fået overdraget eller pålagt specifikke forpligtelser til offentlig tjeneste, som adskiller sig fra de forpligtelser, der påhviler enhver privat udlejer. Kommissionen konkluderer derfor, at Belgien ikke har påvist, at AGVO havde fået overdraget forpligtelser til offentlig tjeneste i forbindelse med sine udlejningsaktiviteter.
- (288) Endvidere finder Kommissionen heller ikke, at støtteforanstaltningerne til AGVO overholder kravet om nødvendighed og proportionalitet.
- (289) Kravene om nødvendighed og proportionalitet er fastlagt som følger (jf. især punkt 14, 15 og 17 i fællesskabsrammebestemmelserne for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste fra 2005):
- Kompensationen må ikke overstige, hvad der er nødvendigt til dækning af de omkostninger, der er forbundet med at opfylde forpligtelserne til offentlig tjeneste, under hensyn til de hermed forbundne indtægter og til en rimelig fortjeneste ved opfyldelsen af disse forpligtelser.
 - Kompensationen omfatter alle fordele tildelt af staten eller i form af statsmidler, uanset art, og uanset hvordan de klassificeres i forhold til artikel 107 i TEUF.
 - Enhver kompensation skal reelt anvendes til udførelsen af den pågældende tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse. Kompensation for offentlig tjeneste, som anvendes til aktiviteter på andre markeder, er ikke berettiget og udgør som følge heraf uforenelig statsstøtte.
- (290) Kommissionen bemærker, at kravene om nødvendighed og proportionalitet ikke er overholdt i denne sag. Belgien har erkendt, at der ikke var fastlagt parametre for kompensationen. De belgiske myndigheder har endvidere forklaret Kommissionen, at det ikke var muligt at fastlægge omkostningerne ved at udføre forpligtelserne til offentlig tjeneste og indtægterne herfra. Kommissionen bemærker videre, at AGVO ikke fører to adskilte regnskaber for de forskellige aktivitetskategorier. Følgelig kan kompensation for forpligtelser til offentlig tjeneste bruges til aktiviteter på andre markeder. Flere elementer i dokumentationen tyder på, at der har været tale om overkompensation. For så vidt angår de omkostningsfrie lånegarantier, fastslås det i denne afgørelses betragtning 186 ff., at de garanterede lån kunne bruges og var blevet brugt til andre formål end det, der oprindeligt var hensigten. Eftersom den startkapital, som EVO havde fået (3 969 000 EUR), og prisen for køb af aktierne i PAKHUIZEN (350 000 EUR) (i alt 4 319 000 EUR) overstiger den kapital, der faktisk blev udbetalt til AGVO (3 596 665,62 EUR), har AGVO nødvendigvis brugt lån og eventuelt skatter til at finansiere dem.
- (291) Af ovenstående grunde kan Kommissionen ikke betragte støtteforanstaltningerne som forenelige med betingelserne i artikel 106, stk. 2, i TEUF.
- 10.2.2. STØTTE TILDELT EVO
- (292) Med hensyn til byens og AGVO's statsstøtte til EVO er det af hensyn til vurderingen nødvendigt at sondre mellem de forskellige handlinger og de datoer, hvor de fandt sted.
- (293) Følgende beslutninger skal vurderes efter rammebestemmelserne fra 2001:
- byens beslutninger om at stille en omkostningsfri lånegaranti til rådighed af 28. juni og 27. september 2002 og af 23. april 2004
 - AGVO's beslutning om fra og med 8. august 2002 at give EVO tidsubestemt, vederlagsfri brugsret til AGVO's bygninger, i alt 13 600 m²
 - AGVO's beslutning af 22. august 2002 om at stille en startkapital på 371 840 EUR til rådighed for AGVO.

(294) Følgende beslutninger skal vurderes efter rammebestemmelserne fra 2004:

— byens beslutning om at stille en omkostningsfri garanti for et lån af 22. april 2005

— AGVO's beslutninger om at forhøje EVO's kapital i form af gælds eftergivelse af hhv. 31. december 2004, 31. december 2005 og 21. december 2007.

(295) Følgende beslutninger skal vurderes efter rammebestemmelserne fra 2001 og 2004:

— AGVO's beslutninger om at stille omkostningsfrie garantier til rådighed for lån af 600 000 EUR i perioden 22. august 2003 — 3. august 2006.

(296) Følgende beslutning skal vurderes efter både rammebestemmelserne fra 2004 og 2008:

— byens beslutning om at stille en omkostningsfri garanti til rådighed for lån af 78 000 EUR i perioden 27. september 2007 — 4. september 2008.

10.2.2.1. *Lånegarantier og ret til vederlagsfri anvendelse af fiskeauktionen*

(297) I henhold til nr. 1.2 i 2001-retningslinjerne for fiskeri og nr. 3.7 i 2004-retningslinjerne for fiskeri er statsstøtte, der ydes uden krav om en forpligtelse fra modtagernes side, som blot har til formål at forbedre disse bedrífers likviditet eller beregnes på grundlag af den producerede eller afsatte mængde, produktpriserne, antal producerede enheder eller produktionsmidler, og som reducerer modtagerens produktionsomkostninger eller øger modtagerens indtjening, uforenelig med det indre marked, idet den antager form af driftsstøtte. Ifølge nr. 3.4 i 2008-retningslinjerne for fiskeri er driftsstøtte, der f.eks. øger likviditeten i støttmodtagerens virksomhed, eller som beregnes på grundlag af produceret eller afsat mængde, produktpriser, antal producerede enheder eller produktionsmidler, og som reducerer modtagerens produktionsomkostninger eller øger modtagerens indtjening, i princippet uforenelig med det indre marked. Driftsstøtte kan kun anses for at være forenelig med det indre marked, hvis den klart og tydeligt medvirker til at nå den fælles fiskeripolitikens mål.

(298) Ud fra de foreliggende oplysninger fremgår det, at de omkostningsfrie lånegarantier og retten til vederlagsfrit

at bruge fiskeauktionen er tildelt uden at pålægge EVO nogen særlig forpligtelse, der kunne gøre støtten forenelig med en af betingelserne i retningslinjerne for fiskeri.

(299) De omkostningsfrie lånegarantier ser ud til at være stillet til rådighed i forbindelse med anmodninger om lån til forskellige formål og ser ikke ud til at have været ledsaget af særlige betingelser eller forpligtelser.

(300) Oplysningerne fra de belgiske myndigheder viser endog, at det forhold, at det garanterede lån i sidste instans blev brugt til et andet formål end det oprindeligt angivne, ikke resulterede i sanktioner eller ophævelse af garantien. Selvom det f.eks. først blev meddelt, at lånet på 1 795 000 EUR fra Fortis bl.a. skulle bruges til køb af flere maskiner og fiskekasser og finansiering af adskillige ombygningsarbejder, blev det alligevel (i det mindste en del af det) rent faktisk brugt som lån til ejere af fiskerfartøjer. Garantien er ikke blevet tilbagekaldt, og der er også stillet garantier til rådighed efter denne situations indtræden, uden at dette åbenbart fik byen til at pålægge EVO betingelser for garantien.

(301) De omkostningsfrie garantier har forbedret EVO's likviditet, da virksomheden ikke skulle betale noget for garantien, og da det desuden fremgår, at EVO uden garantien ikke ville have kunnet få lånene.

(302) Også retten til vederlagsfrit at bruge auktionsbygningen har øget EVO's likviditet, da virksomheden sparede udgifterne til husleje, som den ellers skulle have betalt på markedsvilkår.

(303) Kommissionen kan ikke se, hvordan de omkostningsfrie garantier og retten til vederlagsfrit at bruge bygningerne kan anses for at medvirke til at nå den fælles fiskeripolitikens mål. De belgiske myndigheder har ikke fremsat indvendinger mod denne konklusion.

(304) De belgiske myndigheder har fremført, at startkapitalen skulle vurderes inden for rammerne af omstruktureringen af fiskeauktionen.

(305) Først skal det vurderes, om EVO ville være støtteberettiget under rammebestemmelserne for redning og omstrukturering. EVO kunne betragtes som en kriseramts virksomhed efter rammebestemmelserne for redning og omstrukturering fra hhv. 1999 og 2004.

(306) Ifølge nr. 8 i rammebestemmelserne for redning og omstrukturering fra 1999 og nr. 13 i rammebestemmelserne for redning og omstrukturering fra 2004 er en virksomhed, der indgår i en gruppe, principielt ikke berettiget til rednings- og omstrukturingsstøtte. Den kan dog være støtteberettiget, hvis den er oprettet af en kriseramt virksomhed. EVO er oprettet af AGVO, der selv er Oostende fiskeauktions nye juridiske form efter omstruktureringen i 2001. Det bør bemærkes, at AGVO er videreførelsen af den tidligere Oostende fiskeauktion, som staten ejede og ikke var en juridisk person. Som nævnt i denne afgørelses betragtning 259 finder Kommissionen, at AGVO, selvom virksomheden er nyoprettet, kan betegnes som en kriseramt virksomhed og derfor er støtteberettiget efter rammebestemmelserne for redning og omstrukturering fra 1999. Eftersom EVO er oprettet i tilknytning til AGVO's omstrukturering, kan de to betragtes som kriseramte virksomheder og derfor modtage støtte på vilkårene i rammebestemmelserne for redning og omstrukturering.

(307) Men selv hvis EVO er støtteberettiget efter rammebestemmelserne for redning og omstrukturering, er det i denne afgørelses betragtning 260 ff. påvist, at betingelserne for forenelighed i rammebestemmelserne for redning og omstrukturering fra 1999 ikke er opfyldt. Siden de pågældende støtteforanstaltninger desuden ikke var omfattet af omstruktureringsplanen, giver de anledning til samme overvejelser som de i denne afgørelses betragtning 278 ff. anførte.

(308) De omkostningsfrie lånegarantier og retten til vederlagsfrit at bruge fiskeauktionen skal derfor betragtes som driftsstøtte i betydningen i retningslinjerne for fiskeri fra 2001, 2004 og 2008 og medvirker ikke til at nå den fælles fiskeripolitikens mål. De er derfor ikke forenelige med det indre marked.

10.2.2.2. *Startkapital og efterfølgende kapitalforhøjelser*

(309) EVO er oprettet i forbindelse med omstruktureringen af Oostende fiskeauktion. De belgiske myndigheder har desuden bekræftet, at en del af AGVO's startkapital (371 840 EUR) er brugt som startkapitel til oprettelsen af EVO og til de efterfølgende kapitalforhøjelser.

(310) Det skal således vurderes, om startkapitalen og de efterfølgende kapitalforhøjelser kan betragtes som støtte til redning og omstrukturering i betydningen i rammebestemmelserne for redning og omstrukturering fra hhv. 1999 og 2004.

(311) EVO kan sammen med AGVO betragtes som en kriseramt virksomhed efter rammebestemmelserne for redning

og omstrukturering fra hhv. 1999 og 2004 som beskrevet i punkt 10.2.2.1.

(312) Men som allerede beskrevet i denne afgørelses betragtning 260 ff. er betingelserne for forenelighed i forbindelse med omstrukturingsstøtte ikke opfyldt.

(313) Startkapitalen og de efterfølgende kapitalforhøjelser kan derfor ikke betragtes som forenelige med det indre marked.

10.2.3. STØTTE TILDELT PAKHUIZEN

(314) Ifølge bestemmelserne i lejekontrakten mellem byen og PAKHUIZEN havde PAKHUIZEN fordel af en årlig nedbringelse af driftsomkostningerne. Denne form for støtte er ikke omfattet af nogen af foranstaltningerne i retningslinjerne for fiskeri og heller ikke målene for andre horisontale eller specifikke retningslinjer, som kunne dække denne form for virksomhed. Både i henhold til de relevante retningslinjer for fiskeri og de horisontale regler for statsstøtte ville denne form for støtte blive betragtet som driftsstøtte og dermed uforenelig med det indre marked.

10.2.4. KONKLUSION

(315) Kommissionen konkluderer på baggrund af ovenstående, at de foranstaltninger, der er nævnt under denne afgørelses punkt 10.1.5, skal betragtes som statsstøtte, at de ikke er forenelige med det indre marked, og at de skal tilbagesøges i det i afsnit 11 beskrevne omfang.

11. TILBAGESØGNING

(316) Artikel 14, stk. 1, i forordning (EF) nr. 659/1999 fastsætter, at Kommissionen i negative beslutninger om ulovlig støtte bestemmer, at den pågældende medlemsstat skal træffe alle nødvendige foranstaltninger til at kræve støtten tilbagebetalt fra støttemodtageren. Formålet med tilbagesøgningen er opnået, når den pågældende støtte, eventuelt med tillæg af morarenter, er blevet tilbagebetalt af støttemodtageren eller, med andre ord, af de virksomheder, som virkelig har modtaget den.

(317) Forordning (EF) nr. 659/1999 fastsætter ikke nogen frist for, hvornår Kommissionen skal have afsluttet sin undersøgelse af den ulovlige støtte i betydningen i forordningens artikel 1, litra f), dvs. støtte, der er gennemført, før Kommissionen kan nå frem til en konklusion om dens forenelighed med fællesmarkedet. Forordningens artikel 15 fastsætter imidlertid, at Kommissionens beføjelser til at kræve tilbagebetaling af støtte forældes efter ti år, og at forældelsesfristen løber fra det tidspunkt, hvor den ulovlige støtte tilkendes, og at den pågældende frist afbrydes, hvis Kommissionen træffer foranstaltninger.

(318) Fristen blev afbrudt med Kommissionens anmodning om oplysninger, som blev sendt til Belgien den 13. marts 2006. Følgelig skal tilbagesøgningen begrænses til støtte modtaget efter den 13. marts 1996.

(319) Når det skal bestemmes, hvad AGVO, EVO og PAKHUIZEN skal tilbagebetale, skal der tages hensyn til, at en del af støtten til AGVO blev overført til EVO. Som de belgiske myndigheder har påpeget, bør denne støtte kun tilbagesøges en gang hos den reelle modtager.

(320) I de situationer, hvor støtten fra byen kom EVO til gode, skal AGVO kun tilbagebetale den del af støtten, som ikke er overført til EVO.

11.1. TILBAGESØGNING HOS EVO

(321) Den støtte, som skal tilbagesøges hos EVO, består af:

— startkapitalen, i alt 371 840 EUR

— de efterfølgende kapitalforhøjelser på 1 387 044 EUR, 710 000,75 EUR og 1 500 114,96 EUR

— fordelene i form af de omkostningsfrie lånegarantier, og

— fordelene i form af den vederlagsfrie brug af fiskeauktionen i tiden mellem 22. august 2002 og den sidste dag, hvor EVO havde fiskeauktionen til rådighed.

(322) For så vidt angår støtten i form af de omkostningsfrie garantier er dette i princippet samme beløb som de garanterede lån, medmindre de belgiske myndigheder kan godtgøre, at det ville have været muligt for EVO at opnå sådanne garantier på markedet. I så fald består støtten af, hvad den sandsynlige markedspræmie for garantien ville have været.

(323) De belgiske myndigheder har erklæret, at EVO i sidste instans ikke optog de to lån, som garantien fra 2002 dækkede. Selvom støtten således var blevet tildelt (beslutningen om at stille en omkostningsfri garanti til rådighed var blevet truffet), fik EVO følgelig ikke fordel af den. Støtten i form af de omkostningsfrie lånegarantier, der

blev vedtaget den 28. juni og 27. september 2002, skal derfor ikke tilbagesøges. Det beløb, der skal tilbagesøges, er således 4 284 995 EUR (3 606 995 + 78 000 + 600 000).

11.2. TILBAGESØGNING HOS PAKHUIZEN

(324) Den støtte, der skal tilbagesøges hos PAKHUIZEN, består af fordelene ved, at den langfristede lejeaftale ikke blev indgået til markedspris.

(325) I henhold til artikel 15 i forordning (EF) nr. 659/1999 er fristen for at kræve tilbagesøgning af støtte begrænset til ti år regnet fra den 13. marts 2006.

(326) Fordelen består i den betaling (leje), som ville være blevet betalt på almindelige markedsvilkår for den langfristede lejeaftale for bygningerne minus a) den årlige betaling af 25 EUR og b) eventuelle renoveringsomkostninger afholdt af PAKHUIZEN, som virksomheden ikke havde behovet at betale i henhold til de almindelige bestemmelser i belgisk lov⁽⁶⁹⁾. Fristen løber til den dag, tilbagebetaling er foretaget, eller — hvis lejeaftalen blev bragt til ophør før anmodningen om tilbagebetaling — den dag, hvor lejemålet udløb.

11.3. TILBAGESØGNING HOS AGVO

(327) Den støtte, som skal tilbagesøges hos AGVO, består af startkapitalen, fordelene ved de omkostningsfrie lånegarantier, fordelene ved eneretten til brug af grunde og bygninger i Oostende fiskerihavn i perioden 14. marts 2002-25. marts 2004 (for de bygninger, som efterfølgende blev overført til AGVO) og fra den 14. marts 2002 til datoen for tilbagebetaling (for resten af de grunde og bygninger, der ikke indgik i ejendomsoverdragelsesdokumentet af 26. marts 2004) og fordelene ved den vederlagsfrie overførsel af ejendomsretten til 57 500 m² bygninger i Oostende fiskerihavn af 26. marts 2004.

(328) For så vidt angår startkapitalen, viser de oplysninger, som Kommissionen har adgang til, at støtten, i alt 250 mio. BEF (6 200 000 EUR), ikke er blevet udbetalt i sin helhed. Derfor bør påbuddet om tilbagesøgning begrænses til det beløb, der faktisk blev udbetalt til AGVO, dvs. 3 596 665,62 EUR ifølge de senest fremsendte oplysninger til Kommissionen. Hvis der er udbetalt mere til AGVO, skal dette supplerende beløb også tilbagesøges.

⁽⁶⁹⁾ Som det allerede er bemærket, er det usikkert, om betingelsen om, at udlejer EFTER 27 år har ret til halvdelen af PAKHUIZENs overskud, har nogen reel værdi, og der kan derfor ikke udledes noget på det grundlag. Lejemålet er desuden ophævet, således at denne bestemmelse aldrig vil blive anvendt.

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

1. Støtten til NV Exploitatie Vismijn Oostende (EVO) på 3 969 000 EUR i form af startkapital og lån, som senere blev omdannet til kapitalforhøjelser, er uforenelig med det indre marked.

2. Støtten til EVO på 4 284 995 EUR i form af omkostningsfrie lånegarantier er uforenelig med det indre marked.

3. Støtten til EVO i form af retten til vederlagsfrit at bruge bygningerne til fiskeauktionen i Oostende fiskerihavn er uforenelig med det indre marked.

Artikel 2

1. Støtten til »Autonom Gemeentebedrijf Vismijn Oostende« (AGVO) på 6 200 000 EUR i form af startkapital er uforenelig med det indre marked.

2. Støtten til AGVO i form af omkostningsfrie lånegarantier er uforenelig med det indre marked.

3. Støtten til AGVO i form af retten til vederlagsfrit og/eller til en sats, der ligger under markedsprisen, at anvende grunde og bygninger i Oostende fiskerihavn er uforenelig med det indre marked.

4. Støtten til AGVO i form af den vederlagsfrie overførsel af ejendomsretten til bygninger med et samlet areal på 57 500 m² i Oostende fiskerihavn i perioden fra 26. marts 2004 til 4. september 2009 er uforenelig med det indre marked.

5. Støtten til AGVO i form af retten til at opkræve skatter fra 14. marts 2002 er uforenelig med det indre marked.

Artikel 3

Støtten til NV Pakhuizen (PAKHUIZEN) i form af den langfristede lejeaftale indgået i 1989 med byen Oostende er uforenelig med det indre marked.

Artikel 4

1. Belgien tilbagesøger den i artikel 1 og artikel 2, stk. 2-5, omhandlede støtte fra støttemodtagerne.

2. Belgien tilbagesøger den i artikel 2, stk. 1, omhandlede støtte, i det omfang den allerede er udbetalt til AGVO (3 596 665,62 EUR).

3. Belgien tilbagesøger den i artikel 3 omhandlede støtte, i det omfang den er udbetalt siden 13. marts 1996.

4. Den støtte, der skal tilbagebetales, pålægges renter fra det tidspunkt, den blev udbetalt til støttemodtagerne, og indtil den er tilbagebetalt eller indtil den sidste dag, hvor den blev udbetalt til støttemodtagerne, hvis støtteforanstaltningerne er indstillet før tilbagebetalingen.

5. Beløbet beregnes med renters rente i overensstemmelse med kapitel V i Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 ⁽⁷²⁾ og forordning (EF) nr. 271/2008 om ændring af forordning (EF) nr. 794/2004 ⁽⁷³⁾.

6. Belgien ophæver alle udestående betalinger af støtten og/eller andre former for støtte som anført i artikel 1, 2 og 3 med virkning fra datoen for vedtagelsen af denne afgørelse.

Artikel 5

1. Tilbagesøgningen af den i artikel 1, 2 og 3 omhandlede støtte iværksættes omgående og effektivt.

2. Belgien sikrer, at denne afgørelse efterkommes senest fire måneder efter datoen for dens meddelelse.

⁽⁷²⁾ EUT L 140 af 30.4.2004, s. 1.

⁽⁷³⁾ EUT L 82 af 25.3.2008, s. 1.

Artikel 6

1. Senest to måneder efter meddelelsen af denne afgørelse sender Belgien Kommissionen følgende oplysninger:

- a) det samlede beløb (hovedstol og renter), som AGVO, EVO og PAKHUIZEN skal tilbagebetale
- b) en detaljeret beskrivelse af, hvilke foranstaltninger der allerede er truffet eller er planlagt for at efterkomme afgørelsen
- c) dokumentation for, at AGVO, EVO og PAKHUIZEN har fået påbud om at tilbagebetale støtten.

2. Belgien holder Kommissionen underrettet om udviklingen i de foranstaltninger, der på nationalt plan træffes for at efterkomme denne afgørelse, indtil den støtte, der er tildelt i

henhold til artikel 1 til 3, er fuldt tilbagebetalt. Belgien indsender på Kommissionens anmodning straks oplysninger om de foranstaltninger, der allerede er truffet eller er planlagt for at efterkomme afgørelsen. Belgien giver tillige udførlige oplysninger om de tilbagebetalte støttebeløb og de renter, som AGVO, EVO og PAKHUIZEN har betalt.

Artikel 7

Denne afgørelse er rettet til Kongeriget Belgien.

Udfærdiget i Bruxelles, den 27. april 2010.

På Kommissionens vegne

Maria DAMANAKI

Medlem af Kommissionen

IV

(Retsakter vedtaget inden den 1. december 2009 i henhold til EF-traktaten, EU-traktaten og Euratomtraktaten)

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 18. november 2009

om Nederlandenes statsstøtte C 10/09 (ex N 138/09) til fordel for ING's back-up facilitet for illikvide aktiver og omstruktureringsplan

(meddelt under nummer K(2009) 9000)

(Kun den engelske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2010/608/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret medlemsstaten og andre interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med disse bestemmelser⁽¹⁾, har Kommissionen ikke modtaget bemærkninger fra interesserede parter, og

ud fra følgende betragtninger:

1. SAGSFORLØB

- (1) Den 12. november 2008 godkendte Kommissionen en rekapitalisering som en nødforanstaltning i sag N 528/08. I forbindelse med rekapitaliseringsforanstaltningen tegnede Nederlandene sig for core tier 1-værdipapirer på 10 mia. EUR udstedt af ING. Foranstaltningen blev godkendt for et tidsrum af seks måneder på betingelse af, at der blev forelagt en troværdig plan inden for disse seks måneder⁽²⁾. Gyldigheden af rekapitaliseringsforanstaltningen blev automatisk forlænget med forelæggelsen af en omstruktureringsplan, indtil Kommissionen traf beslutning om planen.
- (2) I sag C 10/09 (ex N 138/09) godkendte Kommissionen den 31. marts 2009 en hjælpeforanstaltning for værdiforringede aktiver (»hjelpeforanstaltningen«) i forbindelse med en portefølje af amerikanske Alt-A-realkreditobligat-

tioner (»RMBS«) til fordel for ING for et tidsrum af seks måneder⁽³⁾. De nederlandske myndigheder omtaler foranstaltningen som »back-up facilitet for illikvide aktiver« (»IABF«). Som følge af tvivl om, hvorvidt visse aspekter af hjælpeforanstaltningen er i overensstemmelse med meddelelsen fra Kommissionen om behandlingen af værdiforringede aktiver i Fællesskabets banksektor⁽⁴⁾ (»meddelelsen om værdiforringede aktiver«), besluttede Kommissionen at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2.

- (3) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*⁽⁵⁾. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte bemærkninger. Kommissionen har ikke modtaget bemærkninger fra interesserede parter.
- (4) Godkendelsen af hjælpeforanstaltningen blev forlænget ved Kommissionens beslutning af 15. september 2009⁽⁶⁾.
- (5) På grundlag af den nederlandske kreditgarantiordning (godkendt ved Kommissionens beslutning af 30. oktober 2008 i sag N 524/08 og forlænget ved Kommissionens beslutning af 7. juli 2009 i sag N 379/09⁽⁷⁾) ydede Nederlandene desuden ING garantier for mellemfristet gæld på i) 9 mia. USD (hvoraf 8,25 mia. USD allerede er udstedt) og ii) 5 mia. EUR (hvoraf 4,15 mia. EUR allerede er udstedt).
- (6) Den 25. november 2008, 8. april 2009, 18. maj 2009 og 9. november 2009 modtog Kommissionen oplysninger fra markedsaktører, som hævdede, at ING Direct Europe i en kort periode havde reklameret med det kapitalindskud, som banken modtog af Nederlandene, og at ING angiveligt udviste en aggressiv kommerciel adfærd.

⁽¹⁾ Kommissionens beslutning i sag C 10/09 (ex N 138/09), ING, EUT C 158 af 11.7.2009, s. 13.

⁽²⁾ Kommissionens beslutning i sag N 528/08, ING, EUT C 328 af 23.12.2008, s. 10.

⁽³⁾ Kommissionens beslutning i sag C 10/09 (ex N 138/09), ING, EUT C 158 af 11.7.2009, s. 13.

⁽⁴⁾ EUT C 72 af 26.3.2009, s. 1.

⁽⁵⁾ Se fodnote 1.

⁽⁶⁾ Endnu ikke offentliggjort.

⁽⁷⁾ Kommissionens beslutning af 7. juli 2009 i sag N 379/09 og NN 16/09, endnu ikke offentliggjort.

- (7) Der fandt en række møder, udvekslinger af e-mails og telefonkonferencer sted mellem Kommissionen og de nederlandske myndigheder.
- (8) Med hensyn til spørgsmål vedrørende de metoder til værdiansættelse af aktiverne, der blev anvendt i forbindelse med hjælpeforanstaltningen, har Kommissionen trukket på teknisk bistand fra eksterne eksperter, som Kommissionen har indgået kontrakt med (Duff og Phelps og professor Wim Schoutens), og fra eksperter fra Den Europæiske Centralbank.
- (9) Den 12. maj 2009 fik Kommissionen af Nederlandene fremlagt en omstruktureringsplan for ING-koncernen, som blev suppleret af yderligere oplysninger, der blev fremsendt den 7. juli 2009. Omstruktureringsplanen blev ændret den 22. oktober 2009 (alle henvisninger til en omstruktureringsplan i det følgende vedrører denne seneste udgave af omstruktureringsplanen). Denne ændring omfattede også en ændring af betingelserne for tilbagebetaling af kapitalindskuddet fra Nederlandene.
- (10) Den 22. oktober 2009 gav Nederlandene en række tilsagn vedrørende gennemførelsen af omstruktureringsplanen og vederlaget for hjælpeforanstaltningen.
- (11) Nederlandene underrettede Kommissionen om, at man på grund af den hastende karakter undtagelsesvis accepterer, at denne beslutning vedtages på engelsk.

2. BESKRIVELSE AF DE FAKTISKE OMSTÆNDIGHEDER

2.1. Støttemodtageren

- (12) ING består af ING Groep N.V. (»ING Group«), moderholdingselskabet, som kontrollerer ING Bank N.V. og ING Verzekering N.V. 100 %, og to subholdingselskaber, som kontrollerer henholdsvis bank- og forsikringsdatterselskaber. I ING Group indgår over 70 individuelle virksomheder med mere end 2 500 retlige enheder, der opererer i ca. 50 lande. Ved udgangen af 2008 udgjorde koncernens samlede balancesum 1 332 mia. EUR, hvoraf over 75 % kan henføres til ING's bankaktiviteter.
- (13) Ved udgangen af 2008, og inklusive rekapitaliseringsforanstaltningen, var ING's kapitalprocenter for bankdelen 9,3 % med hensyn til tier 1-kapital og 7,3 % med hensyn til tier 1-kernekapital. For forsikringsdelen udgjorde kapitaldækningen 256,5 %.
- (14) ING Groups kapitalstruktur omfatter også såkaldt kerne-gæld, dvs. foranstående gæld optaget på koncernniveau, som derpå investeres som egenkapital i ING Bank og ING Insurance holding (såkaldt dobbeltgearing). Desuden har ING Insurance holding selv optaget såkaldt kernegæld på 2,3 mia. EUR, der kan anvendes som egenkapital i virksomhedens forsikringsdatterselskaber.
- (15) ING's investeringsportefølje bestod af Alt-A-porteføljen, som for hovedpartens vedkommende var ejet af ING Direct US. ING Direct US havde efter amerikansk ret status som »US Thrift institution« (spare- og lånekasse), og som følge af denne status skulle ING Direct US investere hovedparten af de indsamlede opsparede midler i amerikanske realkreditlån eller amerikanske realkreditrelaterede investeringer. ING allokerede derfor en betydelig del af sin investeringsportefølje til amerikanske Alt-A-RMBS. Alt-A-porteføljen blev dækket af hjælpeforanstaltningen fra Nederlandene (som beskrevet i afsnit 2.3.2 nedenfor). I ING's investeringsportefølje indgik også en betydelig andel af ejendomsobligationer (CMBS), amerikanske RMBS og ejendomsinvesteringer, som ikke er dækket af hjælpeforanstaltningen.

2.2. Forretningsaktiviteter

- (16) Ved udgangen af 2008 var ING aktiv inden for seks forretningsområder. ING var desuden aktiv inden for kapitalforvaltning, som funktionelt var en del af de respektive regionale forretningsenheder inden for forsikringsvirksomhed.

2.2.1. Detailbankvirksomhed

- (17) ING tilbyder detailbanktjenester i Nederlandene, Belgien, Polen, Rumænien, Tyrkiet, Indien og Thailand (detailbanktjenester via ING Direct er ikke beskrevet i dette afsnit, men i afsnit 2.2.2). Private banking tilbydes i Nederlandene, Belgien, Luxembourg, Schweiz og forskellige lande i Asien og Central- og Østeuropa. Små og mellemstore virksomheder og større erhvervskunder er omfattet af ING's detailbankvirksomhed.
- (18) I forbindelse med sine detailbankaktiviteter i Nederlandene og i Belgien kombinerer ING en »direct banking«-model og et filialnet. ING udbyder tjenester inden for anfordringskonti og betalingsystemer, opsparingskonti, realkreditlån, forbrugerlån, kreditkorttjenester og investerings- og forsikringsprodukter. Realkreditlån tilbydes via en direkte kanal, via et salgsnet af tilknyttede agenter samt via formidlere. Via sit filialnet tilbyder ING også et komplet udvalg af forretningsbankprodukter samt livs- og skadesforsikringsprodukter.
- (19) Inden for detailbankvirksomhed (privatpersoner) i Nederlandene har ING en markedsandel på 40-50 %⁽⁸⁾ med hensyn til primære bankforretninger. Markedsandelen for opsparingskonti udgør 30-40 % værdimæssigt og 20-30 % antalsmæssigt. Markedsandelene for forbrugerlån i værdimæssig henseende, realkreditlån og private banking udgør 10-20 %.

⁽⁸⁾ Markedsandelene i betragtning 19 og 24 på det nederlandske marked er baseret på de offentliggjorte tal i Kommissionens beslutning i sag COMP/M.4844 — Fortis/ABN Amro Assets. Markedsandelen afviger en smule i forhold til mere opdaterede tal fra Nederlandene. I betragtning af, at forskellene ikke er væsentlige for denne beslutning, har Kommissionen imidlertid af hensyn til sammenhængen anført de verificerede tal.

- (20) Markedsandelene i Belgien udgør [10-15] (*) % for anfordringskonti, [20-25] % for forbrugerkredit, [15-20] % for realkreditlån, [10-15] % for opsparing og [10-15] % for investeringsforeninger. Markedsandelene inden for detailbankvirksomhed i Polen udgør [5-10] % som helhed og [5-10] % med hensyn til opsparing. I Rumænien udgør ING's markedsandel [0-5] % af alle passiver og [0-5] % af alle aktiver. Markedsandelene inden for opsparing udgør [0-5] % i Tyrkiet.

2.2.2. ING Direct — detailbankvirksomhed

- (21) ING Direct udbyder direkte internetbaserede detailbankaktiviteter til kunder i Australien, Østrig, Canada, Frankrig, Tyskland, Italien, Spanien, Det Forenede Kongerige og USA. De produkter, der hovedsagelig tilbydes, er opsparingskonti og realkreditlån og i stigende grad også investeringsforeninger og betalingskonti.
- (22) Inden for opsparing har ING Direct en markedsandel på [5-10] % i Tyskland, [0-5] % i Italien, [0-5] % i Australien, [0-5] % i Canada, ca. [0-5] % i Spanien, Det Forenede Kongerige og Østrig og ca. [0-5] % i USA og Frankrig. Med hensyn til boliglån udgør markedsandelene [0-5] % i Australien, [0-5] % i Canada, [0-5] % i Italien og [0-5] % i Spanien. Markedsandelene for nye boliglån udgør [0-5] % i Tyskland. Den væsentligste del af ING Directs aktiviteter uden for Europa udføres af virksomhedens amerikanske datterselskab, som tegner sig for en markedsandel for boliglån på [0-5] % og en balancesum på [...] (**) mia. USD ved udgangen af første kvartal 2009.

2.2.3. Engrosbankvirksomhed

- (23) Engrosbankvirksomheden har primært fokus på Nederlandene, Belgien, Polen og Rumænien, hvor der tilbydes et komplet udvalg af produkter lige fra likviditetsstyring til virksomhedsfinansiering. Andre steder er tilgangen over for kunder og produkter mere selektiv. Engrosbankvirksomheden omfatter seks forretningsenheder: almindelig udlånsvirksomhed samt betalinger og likviditetsstyring, struktureret finansiering, leasing og factoring, finansielle markeder, andre engrosprodukter og ING Real Estate.
- (24) Med hensyn til erhvervskunder udgør ING's nederlandske markedsandele [20-30] % for primære bankforretninger, rembursere, internationale betalinger og internationale betalingstjenester, lån og anfordringskonti samt factoring. Højere markedsandele på [30-40] % findes i forbindelse

med indlån/opsparing og indenlandske betalinger. ING's markedsandel med hensyn til erhvervskunder i Belgien udgør [25-30] % for anfordringskonti, [15-20] % for lån, [15-25] % for leasing og [20-30] % for indlån.

2.2.4. Forsikrings- og kapitalforvaltningsaktiviteter i Europa

- (25) ING's væsentligste forsikringsaktiviteter i Europa findes i Nederlandene (hovedsagelig under mærkerne ING, Nationale-Nederlanden og RVS). ING har en markedsandel på [15-20] % inden for livsforsikring og [5-10] % inden for skadesforsikring (med hensyn til bruttopræmier i 2008). Produkterne distribueres via direkte distributionskanaler (hovedsagelig filialer af ING og Postbank, som blev rebrandet til ING i begyndelsen af 2009) og mæglere. ING er ikke aktiv i skadesforsikringssektoren uden for Nederlandene, med undtagelse af Belgien (hvor markedsandelen udgør [0-5] % inden for skadesforsikring).
- (26) ING's markedsandele inden for livsforsikring udgør [30-35] % i Rumænien, [20-25] % i Ungarn, [10-15] % i både Tjekkiet og Grækenland, [5-10] % i Polen, [5-10] % i Slovakiet og [5-10] % i Belgien. ING er — med meget mindre markedsandele på under [0-5] % — også aktiv i Spanien, Bulgarien og Tyrkiet. Pensionsforvaltning indgår blandt aktiviteterne, herunder obligatoriske og frivillige pensionsfonde. Med hensyn til obligatoriske pensionsfonde har ING en markedsandel på [20-25] % i Polen og [10-15] % i Slovakiet. Med hensyn til frivillige pensionsfonde udgør ING's markedsandele [35-40] % i Slovakiet, [10-15] % i Tjekkiet og [5-10] % i Tyrkiet. Sammenlagt udgør ING's markedsandele inden for obligatoriske og frivillige pensionsfonde [35-40] % i Rumænien, [10-15] % i Ungarn og [5-10] % i Bulgarien.
- (27) I 2008 havde ING aktiver i de respektive geografiske områder på [...] mia. EUR i Nederlandene, [...] mia. EUR i Belgien (og Luxembourg) og [...] mia. EUR i Central- og Østeuropa.

2.2.5. Forsikrings- og kapitalforvaltningsaktiviteter i Nord-, Mellem- og Sydamerika

- (28) ING Insurance Americas opererer i hovedsagelig to geografiske områder: USA og Latinamerika. Aktiviteterne i Canada blev solgt i begyndelsen af 2009. ING Insurance Americas tilbyder livs- og skadesforsikring, pensionstjenester (primært bidragsbaserede pensionsordninger), livrenter, investeringsforeninger, mægler- og forhandler-tjenesteydelser og institutionelle produkter, herunder genforsikring og institutionelle kapitalforvaltningsprodukter og -tjenester.

(*) Dele af teksten er ændret for at sikre, at ingen fortrolige oplysninger offentliggøres. Disse dele er sat i kantet parentes og markeret med en asterisk.

(**) Dele af teksten er fjernet for at sikre, at ingen fortrolige oplysninger offentliggøres. Disse dele er angivet med tre punktummer i kantet parentes og markeret med to asterisk.

- (29) I USA udgør markedsandelen [5-10] % inden for variable livrenter, [0-5] % inden for livsforsikring og ca. [0-5] % inden for både faste livrenter og gruppelivsforsikring. ING udbyder primært pensionsprodukter i Mexico, Chile, Peru, Colombia og Uruguay. Markedsandelene for pensionsfonde er størst i Peru ([30-35] %), Chile ([20-25] %) og Uruguay ([15-20] %). Markedsandelene for livsforsikring er størst i Peru ([15-20] %) og i Chile ([10-15] %). I 2008 udgjorde aktiverne [...] mia. EUR i USA og [...] mia. EUR i resten af området.

2.2.6. Livsforsikring og kapitalforvaltning i Asien/Stillehavsområdet

- (30) Insurance Asia/Pacific udbyder livsforsikrings- og kapitalforvaltningsprodukter og -tjenester i hele Asien/Stillehavsområdet med livsforsikringstjenester i ni lande (Australien, New Zealand, Japan, Sydkorea, Malaysia, Hongkong, Thailand, Indien og Kina) og kapitalforvaltningsenheder i tolv lande (de ni ovennævnte lande plus Taiwan, Filippinerne og Singapore). ING rangerer som et af de største internationale forsikringselskaber og kapitalforvaltningselskaber i Asien/Stillehavsområdet. Værdien af aktiverne i denne region udgør [...] mia. EUR.

2.3. Støtteforanstaltningerne

- (31) ING har modtaget tre støtteforanstaltninger fra Nederlandene.

2.3.1. Kapitalindskud

- (32) Den første foranstaltning bestod af et kapitalindskud, som blev fuldt tegnet af Nederlandene og gjorde det muligt for ING Group at forhøje sin tier 1-kernekapital med 10 mia. EUR⁽⁹⁾. Kommissionen bemærkede i sin beslutning om godkendelse af redningsstøtten (N 528/2008), at markedets svækkede tillid til ING, som udløste statens indgreb, skyldtes den opfattede usikkerhed i forbindelse med Alt-A-porteføljen, markedsbekymringer for yderligere nedskrivninger, ING Insurances kapitalbehov og ING Groups forværrede gæld/egenkapital-forhold. Ifølge Nederlandene havde ING overlevet uden kapitalindskuddet, men ville have stået over for et yderligere fald i tilliden og en øget likviditetsrisiko.

- (33) Udstedelsesprisen for et indskud på 10 mia. EUR i tier 1-kernekapital var 10 EUR pr. værdipapir. På ING's initiativ kan værdipapirerne enten tilbagekøbes til 15 EUR pr. værdipapir (en indfriesesoverkurs på 50 % i forhold til

udstedelsesprisen) eller efter tre år konverteres til ordinære aktier i forholdet 1:1. Hvis ING udnytter konverteringsoptionen, kan Nederlandene vælge den alternative indfrielse af værdipapirerne til 10 EUR pr. værdipapir plus vedhængende renter. Der vil kun blive betalt en kupon til Nederlandene, hvis der udbetales udbytte på de ordinære aktier.

- (34) I forbindelse med omstrukturingsplanen har Nederlandene forelagt en ændring af aftalen om ING's tilbagebetaling af tier 1-værdipapirerne. Ifølge de ændrede betingelser kan ING tilbagekøbe op til 50 % af core tier 1-værdipapirerne til udstedelsesprisen (10 EUR) plus de vedhængende renter i relation til den årlige kupon på 8,5 % (ca. 253 mio. EUR) plus et tillæg ved førtidig tilbagebetaling, hvis ING's aktiepris handles over 10 EUR. Tillægget ved førtidig indfrielse stiger med ING's aktiepris. Ved beregningen af overkursen ved førtidig indfrielse er stigningen i aktieprisen begrænset til 12,45 EUR⁽¹⁰⁾. På dette niveau svarer tillægget til 13 % på årsbasis. Tillægget ved førtidig indfrielse kan maksimalt udgøre 705 mio. EUR, hvis det antages, at de 5 mia. EUR tilbagebetales 400 dage efter udstedelsesdatoen. Tillægget har desuden et minimum på 340 mio. EUR, hvorved Nederlandene sikres et internt afkast på mindst 15 %. I betragtning af, at ING normalt skulle betale en indfriesesoverkurs på 2,5 mia. EUR, vil denne ændring med andre ord resultere i en yderligere fordel for ING på mellem 1,79 og 2,2 mia. EUR, afhængigt af markedsprisen på ING's aktier. Nederlandene forklarede, at baggrunden for ændringen var at give ING lignende udtrædelsesbetingelser som dem, der blev aftalt for SNS⁽¹¹⁾ og Aegon⁽¹²⁾ i forbindelse med de kapitalindskud, som de modtog fra Nederlandene. Disse betingelser for førtidig betaling kan kun anvendes i forbindelse med tilbagebetalingen af 5 mia. EUR (dvs. 50 % af det oprindelige kapitalindskud).

- (35) ING kan vælge at udnytte tilbagekøbsoptionen inden den 31. januar 2010, men denne dato kan efter aftale med Nederlandene forlænges indtil den 1. april 2010 som følge af særlige omstændigheder på markedet, hvis ING kan påvise, at det ikke har været økonomisk muligt at rejse tilstrækkelig tier 1-kernekapital til at tilbagekøbe 5 mia. EUR tidligere. En sådan forlængelse vil skulle godkendes af Kommissionen. ING tilstræber at udnytte tilbagekøbsoptionen inden den 1. januar 2010. Tilbagebetalings- og konverteringsoptionen med hensyn til de resterende 50 % er uændret.

⁽¹⁰⁾ Tillægget ved førtidig tilbagebetaling beregnes på følgende måde: 650 000 000 EUR * (antal værdipapirer tilbagekøbt/500 000 000) * (dage fra udstedelse/365) * (gældende pris - 10)/(12,5 - 10), hvor den gældende pris er gennemsnittet af markedsprisen 5 dage inden tilbagebetaling, den er højere end eller lig med 11,20 EUR og lavere end eller lig med 12,45 EUR.

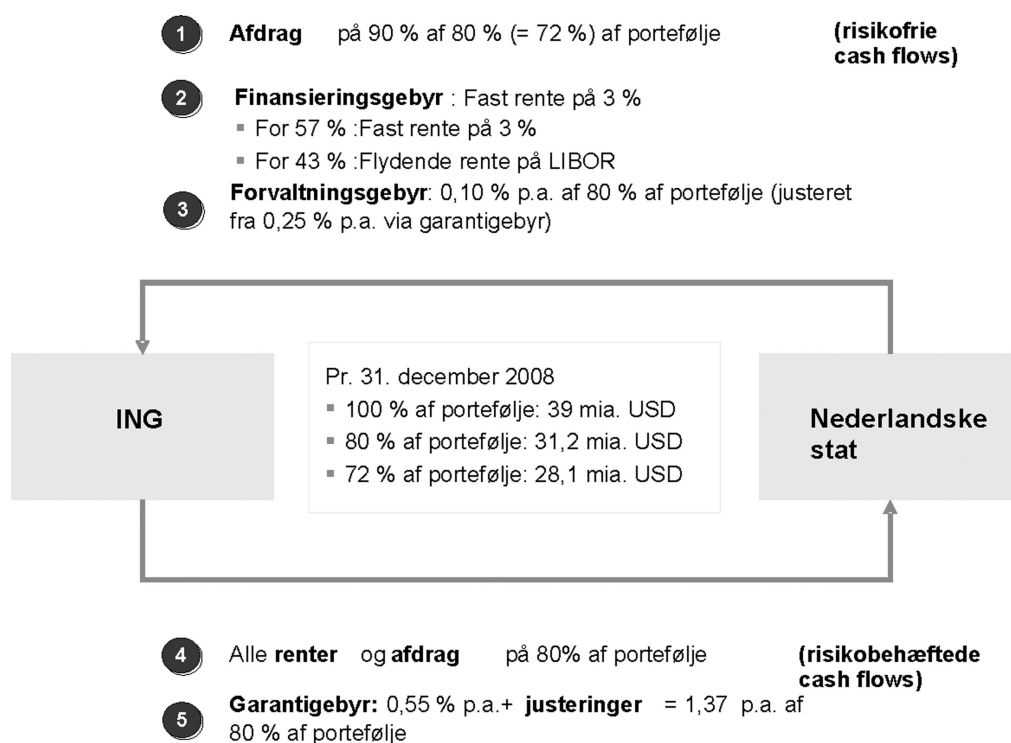
⁽¹¹⁾ Kommissionens beslutning i sag N 611/08, EUT C 247 af 15.10.2009, s. 2.

⁽¹²⁾ Kommissionens beslutning i sag N 569/08, EUT C 9 af 14.1.2009, s. 3.

⁽⁹⁾ Foranstaltningen er beskrevet i detaljer i Kommissionens beslutning N 528/08 af 12. november 2008.

2.3.2. Hjælpeforanstaltningen for værdiforringede aktiver

- (36) Den anden støtteforanstaltning var en hjælpeforanstaltning i relation til Alt-A-porteføljen, hvis værdi er faldet betydeligt, hvilket lægger pres på de negative opskrivningshenlæggelser. De nederlandske myndigheder anmodede om, at foranstaltningen blev godkendt inden den 31. marts 2009 af hensyn til den finansielle stabilitet. Hvis foranstaltningen desuden var blevet ændret på anden måde end blot ubetydeligt, var der opstået et stort regnskabsmæssigt underskud for ING.
- (37) Hjælpeforanstaltningen blev beskrevet i detaljer i beslutningen af 31. marts 2009 om at indlede proceduren. Foranstaltningens struktur gennemgås kort, inden der redegøres for de vigtigste ændringer af afkast- og gebyrstrukturen.
- (38) Siden den 26. januar 2009 har Nederlandene modtaget 80 % af alle cash flows fra en værdiforringet portefølje af amerikanske Alt-A-RMBS (»porteføljen«) fra ING (gengivet ved flow 4 i nedenstående diagram) sammen med et garantigebyr (flow 5). Til gengæld modtager ING følgende risikofrie cash flows fra Nederlandene:
- En garanteret værdi, som udgør cash flows i forbindelse med afdrag på i alt 28 mia. USD, svarende til 90 % (købsprisen eller overførselsprisen) af 80 % af porteføljen, dvs. 72 % af porteføljen (flow 1). Disse cash flows betales månedligt i porteføljens løbetid.
 - Et finansieringsgebyr (flow 2).
 - Et forvaltningsgebyr (flow 3).
- (39) Cash flows fra de resterende 20 % af porteføljen tilbageholdes af ING og er ikke omfattet af den omhandlede cash flow swap.
- (40) ING har indvilget i at foretage en række yderligere betalinger til Nederlandene, hvilket i realiteten resulterer i en betydelig forhøjelse af statens afkast i forbindelse med hjælpeforanstaltningen via de justeringer af gebyrerne, der er beskrevet i betragtning 41, 42 og 43:

- (41) For det første vil Nederlandene fra den 25. oktober 2009 med hensyn til 57 % (værdipapirer til fast rente) af 72 % af porteføljen nedsætte finansieringsgebyret med 50 basispoint p.a. fra 3,5 %⁽¹³⁾ p.a. til 3 % p.a. og med hensyn til 43 % (værdipapirer med flydende rente) af 72 % af porteføljen nedsætte finansieringsgebyret med 50 basispoint p.a. fra LIBOR + 50 basispoint p.a. til LIBOR flat.
- (42) For det andet vil forvaltningsgebyret (betales af Nederlandene til ING), som udgør 25 basispoint p.a. med hensyn til 80 % af det resterende porteføljebeløb, blive nedsat med 15 basispoint til 10 basispoint gennem en forhøjelse af garantigebyret (som i betragtning 43 nedenfor).
- (43) For det tredje vil ING fra den 25. oktober 2009 forhøje garantigebyret på 55 basispoint p.a. med hensyn til det resterende beløb af den overførte portefølje med yderligere 82,6 basispoint p.a., hvorved det samlede garantigebyr udgør 137,6 basispoint. Af forhøjelsen på 82,6 basispoint kompenserer 67 basispoint for nedsættelsen af forvaltningsgebyret (betales af Nederlandene til ING) med 15 basispoint og en revision af porteføljens overførselspris med 52 basispoint (svarende til en nedsættelse af overførselsprisen fra 90 % til ca. 87 %). 15,6 basispoint er en tilbagebetalingsjustering for perioden fra den 26. januar 2009 (starten af den oprindelige foranstaltning) indtil den 25. oktober 2009⁽¹⁴⁾.
- (44) Hvis den oprindelige foranstaltning mellem Nederlandene og ING afvikles⁽¹⁵⁾, vil det ubetalte yderligere beløb, der vedrører perioden mellem den 26. januar 2009 og den 25. oktober 2009 (dvs. de 15,6 basispoint, der indgår i justeringen i forbindelse med garantigebyret), stadig skulle betales. Hvis den oprindelige foranstaltning afvikles delvist, vil et sådant beløb skulle betales proportionelt.
- (45) Disse ændringer, der blev indført i oktober 2009, vil blive gennemført på grundlag af en særskilt aftale mellem ING og Nederlandene for at holde den oprindelige foranstaltning intakt. Nederlandene forpligter sig til at underrette Kommissionen om en eventuel førtidig fuldstændig eller delvis afvikling af den oprindelige foranstaltning.

⁽¹³⁾ Finansieringsgebyret er summen af 3 % (den nederlandske stats påståede finansieringsomkostninger i USD) og en margin på 0,5 %.

⁽¹⁴⁾ En gebyrforhøjelse finder først anvendelse fra den 25. oktober 2009. En justering var påkrævet og blev fastsat til 15,6 basispoint for at kompensere for den manglende betaling mellem den 26. januar 2009 og den 25. oktober 2009. I denne justering indgår både nedsættelsen af finansieringsgebyret med 50 basispoint (modtages af ING fra den nederlandske stat) og forhøjelsen af garantigebyret med 67 basispoint (betales af ING til den nederlandske stat).

⁽¹⁵⁾ Dette ville ske, hvis ING tilbagekøber porteføljen helt eller delvist fra den nederlandske stat.

2.3.3. *Garantierne*

- (46) På grundlag af den nederlandske kreditgarantiordning (sag N 524/08) ydede Nederlandene også ING garantier for mellemfristet gæld på (i) 9 mia. USD (hvoraf 8,25 mia. USD allerede er udstedt) og ii) 5 mia. EUR (hvoraf 4,15 mia. EUR allerede er udstedt). ING betaler et garantigebyr på 84 basispoint i gennemsnit med hensyn til det garanterede beløb.
- (47) Nederlandene bekræfter, at eventuelle yderligere garantier til ING vil blive anmeldt individuelt. Garantien på op til [...] mia. EUR, som Nederlandene har givet tilsagn om at yde i forbindelse med gennemførelsen af omstrukturingsplanen for finansieringen af Westland Utrecht Hypotheekbank (WUH)/Interadvies, der er beskrevet i betragtning 55 og 85, vil også blive anmeldt særskilt til Kommissionen. Disse garantier på op til [...] mia. EUR er en integrerende del af den omstrukturingsplan, som denne beslutning vedrører, men nødvendigheden og vederlaget for disse garantier mangler stadig at blive fastsat af Nederlandene og vil blive vurderet af Kommissionen i en særskilt beslutning, når foranstaltningen er anmeldt individuelt.

3. OMSTRUKTURERINGSPLANEN

3.1. Foranstaltninger i planen

- (48) ING har planer om at forenkle koncernstrukturen, nedsætte omkostningerne, mindske risikoen og foretage en række afhændelser, udvikle en bæredygtig aflønningspolitik, tilpasse sin kapitalstruktur, fastsætte nye interne mål for kapitalprocenten og udvide omfanget af ikke-indskudsbaseret langfristet finansiering. Omstrukturingsplanen skal gennemføres inden for en periode på fem år.
- (49) For at forenkle koncernen samlede ING sine seks forretningsområder i to divisioner, bankvirksomhed og forsikringsvirksomhed. Hver division blev ansvarlig for sin egen strategigennemførelse og balance. Ifølge omstrukturingsplanen vil ING kun udføre bankaktiviteter, mens forsikringsdelen med tiden vil blive afhændet.
- (50) Bankaktiviteterne vil hovedsagelig være koncentreret om Europa, men med satsning på selektive vækstmuligheder i andre dele af verden. ING har planer om at have et strategisk fokus på stabil overskudsskabende detailbankvirksomhed på modne markeder, udvalgte vækstmuligheder inden for detailbankvirksomhed i Central- og Østeuropa og en europæisk orienteret forretningsbankvirksomhed i tilknytning til en detailbank og virksomhed inden for specialfinansiering. Banken vil operere på basis af standardiserede produkter og en høj grad af automatisering. I stedet for at erhverve investeringer som f.eks. værdipapirer med sikkerhed i aktiver vil koncernen i stigende grad formidle egne aktiver.

- (51) Der er planlagt omkostningsnedsættelser på 1,3 mia. EUR i 2009. 35 % af omkostningsnedsættelserne skal opnås gennem en nedsættelse af omkostninger i forbindelse med fuldtidsækvivalenter og 65 % gennem andre udgiftsreduktioner, herunder udgifter til eksternt personale, markedsføringsaktiviteter og Formel 1-motorløb. Hovedkontoret ligeledes bidrager til omkostningsnedsættelserne. Pr. august 2009 var der allerede gennemført en omkostningsnedsættelse på over 800 mio. EUR. Med henblik på at opnå denne omkostningsnedsættelse oprettede ING en omstruktureringshensættelse på ca. 450 mio. EUR efter skat.
- (52) ING har også planlagt en række risikoreducerende foranstaltninger, såsom programmer for risikoafdækning, reduktion, lukning og afvikling af risikobetonede positioner og reduktion af den direkte aktieeksponering. Med hensyn til sin investeringsportefølje har ING modtaget en foranstaltning til beskyttelse af aktiverne fra Nederlandene i form af Alt-A-hjælpeforanstaltningen. Yderligere foranstaltninger, som ING har gennemført, omfatter en omklassificering af en række af den værdipapirer med sikkerhed i aktiver fra kategorien »disponibel for salg« til kategorien »hold-til-udløb«, hvorved den negative opskrivningshenlæggelses volatilitet begrænses. ING vil reducere sin eksponering i forbindelse med aktivklasser inden for amerikanske CMBS og RMBS, der er forbundet med større risici. ING vil endvidere ikke iværksætte nye initiativer, som tager sigte på at øge dens direkte eksponering inden for ejendomssektoren.
- (53) Kommissionen forstår, at ING vil anlægge en [forsigtig] forretningsstrategi, navnlig vedrørende ING Direct, i betragtning af, at ING ønsker at basere sin virksomhed [...] på en fair prissætning [...] ⁽¹⁶⁾ og ikke vil være prissførende.
- (54) ING er på grundlag af sin nye forretningsstrategi i færd med at gennemføre en række afhændelser med en betydelig virkning for balancen. Omstruktureringsforanstaltningerne i ING's ændrede omstruktureringsplan vil resultere i en forventet balancereduktion på 616 mia. EUR på basis af enhedernes størrelser den 30. september 2008. Balancereduktionen på 616 mia. EUR består af initiativer til at mindske bankens gearing og til balanceintegration (ca. [...] mia. EUR), afhændelse af banker (ca. [...] mia. EUR) og afhændelse af hele ING Insurance (ca. [...] mia. EUR). Trods en mindre balancesum i forhold til bankdelen tegnede forsikringsdelen sig før krisen for ca. 50 % af ING's indtjening ⁽¹⁷⁾. I forhold til balancesummen i tredje kvartal 2008 (dvs. 1 376 mia. EUR) udgør den samlede balancereduktion ca. 45 %.
- (55) Som led i afhændelserne vil ING ifølge omstruktureringsplanen udskille en fuldt operationel og afhængelig detailbankvirksomhed i Nederlandene (nærmere enkeltheder findes i betragtning 85 nedenfor), som består af den nuværende Interadvies (Westland Utrecht Hypotheekbank, Westland Utrecht Effectenbank og Nationale Nederlanden Hypotheekbedrijf, Nationale Nederlanden Financiële Diensten), hvortil den tidligere Postbanks forbrugerkreditportefølje vil blive knyttet. ING vil søge at udskille Interadvies-forretningsenheden (i det følgende »WUH/Interadvies«) [på grundlag af en detaljeret tidsplan]. Enhedens samlede balancesum vil udgøre ca. [25-50] mia. EUR.
- (56) [...] at afhændelsen af WUH/Interadvies ikke var forbundet med risici for den finansielle stabilitet, fremlagde de nederlandske myndigheder en undersøgelse af det nederlandske detailbankmarked foretaget af en uafhængig ekspert, hvoraf det fremgik, at selv om anfordringskonti generelt betragtes som et basisprodukt for krydssalg inden for detailbankvirksomhed, er de ikke af afgørende betydning for at distribuere realkredit og andre bankprodukter i Nederlandene, og navnlig ikke i ING's tilfælde. Desuden peges der i undersøgelsen på internetets betydning som distributionskanal i Nederlandene, hvilket mindsker behovet for et filialnet til distributionen af bankprodukter. Ifølge de nederlandske myndigheder kan der knyttes andre produkter til de realkreditprodukter, der distribueres af WUH/Interadvies. Navnlig kan den overførte portefølje af forbrugerlån tjene som udgangspunkt i forbindelse med andre markedsprodukter.
- (57) ING har nærmere bestemt planer om at sælge eller afhænde følgende andre forretningsområder, aktiviteter eller produkter:
- ING Life Taiwan (gennemført)
 - ophør med salg af variable livrenter med indbetaling af en enkelt præmie (SPVA) i Japan (gennemført)
 - afvikling af den eksisterende portefølje af variable livrenter i USA
 - afvikling af virksomhed inden for finansielle produkter i USA
 - standsning af den planlagte lancering af ING Direct Japan (gennemført)
 - afhændelse af Non-life Insurance Canada (gennemført)
 - afhændelse af virksomhed inden for livrenter og realkredit i Chile (gennemført)
 - afhændelse af Insurance Russia — ikke-statslig pensionsfond (gennemført)
 - afhændelse af Insurance Argentina — Origines Seg. De Retiro (gennemført)

⁽¹⁶⁾ [...]

⁽¹⁷⁾ 52 % af indkomsten før skat for koncernen i gennemsnit i perioden 2004-2007 kom fra forsikring.

- afhændelse af Insurance Asia — HK platform services (gennemført)
- afhændelse af Private Banking Asia og Private Banking Switzerland (undertegnet)
- afhændelse af US Group Re Insurance (undertegnet)
- afhændelse af Insurance Asia/Pacific (Australien (undertegnet), New Zealand (undertegnet) Japan, Korea, Hongkong, Indien, Thailand, Malaysia)
- afhændelse af Asset Management Asia/Pacific
- afhændelse af US Employee Benefits
- afhændelse af Insurance US (US Retirement Services, US FA, Traditional Life)
- afhændelse af Asset Management US
- afhændelse af ING Direct US
- afhændelse af Insurance Latin America (Brasilien, Chile, Mexico, Peru, Colombia, Uruguay)
- afhændelse af Asset Management Latin America
- afhændelse af Insurance Central Europe (Bulgarien, Tjekkiet, Grækenland, Ungarn, Polen, Rumænien, Slovakiet, Spanien)
- afhændelse af Asset Management Europe
- afhændelse af Insurance Benelux (Nationale Nederlanden Insurance, RVS, Retail Insurance Netherlands (tidligere Postbank Insurance), Insurance Belgium, Insurance Luxembourg)
- afhændelse af Interadvies' aktiviteter (Westland Utrecht Hypotheekbank, Westland Utrecht Effectenbank, Nationale Nederlanden, Hypotheekbedrijf, Nationale Nederlanden Financiële Diensten), herunder den tidligere Postbanks forbrugerkreditportefølje (nærmere oplysninger findes i tilsagnene fra Nederlandene).
- (58) ING planlægger en organisk balancevækst for banken på ca. [...] % pr. år i omstrukturingsperioden [...]. ING har planer om at opnå hovedparten af denne vækst gennem udlån til realøkonomien (husholdninger og virksomheder).
- (59) ING er også i færd med at indføre en ny aflønningspolitik, hvor ING's bestyrelse forpligter sig til at udvikle en bæredygtig aflønningspolitik for direktionen og den øverste ledelse. Disse incitamentsordninger vil blive knyttet til langsigtet værdiskabelse, idet der tages hensyn til risiciene, og potentialet for »belønning for manglende resultater« begrænses.
- (60) ING er forpligtet til at eliminere dobbeltgearing snarest muligt, men senest [...].
- 3.2. Evne til at opnå rentabilitet i et grund- og et stressscenario**
- (61) ING har fremlagt et grund- og stressscenario med henblik på at påvise sin evne til at opnå langsigtet rentabilitet.
- (62) I grundscenariet [...] ING [...]. Endvidere antages det, at aktiemarkederne vil [...].
- (63) I det forventede grundscenario [...] nettoindkomsten for koncernen [...]. Koncernens samlede indtjening [...]. Egenkapitalforrentningen vil være [...]. ING's forsikringsdel vil [...].
- (64) Med hensyn til bankdelen antager ING en stigning i de risikovægtede aktiver på ca. [...] årligt (inden afhændelser), til dels som følge af [...]. Indkomsten (eksklusiv dagsværdiændringer og værdiforringelser) forventes at [...] forretningsbankvirksomhed forventes [...] og detailbankvirksomhed forventes at [...].
- (65) ING Bank forventer at opfylde sine interne kapitalmål i hele prognoseperioden. ING har fastsat nye interne kapitalmål, som er [...] % for bankens tier 1-kapital og [...] % for dens tier 1-kernekapital. Med hensyn til ING Insurance forbliver kapitaldækningsmålet uændret på 150 %.
- (66) I grundscenariet vil dens samlede solvensnøgletal (samlet kapital i forhold til risikovægtede aktiver) udgøre ca. [...] i hele omstrukturingsperioden, idet de laveste point er [...].
- (67) ING Insurance vil blive afhændet i omstrukturingsperioden [...]. I grundscenariet antages afhændelserne at generere et nettoprovenu på [...] EUR.
- (68) I et alternativt scenario, hvor forsikringsdelen afhændes [...], vil ING forvente et tilsvarende højere nettoprovenu [...].
- (69) ING har også fremlagt et stressscenario [...].
- (70) [...]. Desuden antages det, at sandsynligheden for misligholdelse stiger betydeligt. ING antager også, at der bliver højere tab i tilfælde af misligholdelse (loss given default (LGD)).

(71) I dette stressscenario vil ING Groups underliggende kommercielle resultat [...].

(72) Trods disse antagelser i forbindelse med stressscenarioet vil ING's kapitalisering forblive tilstrækkelig, da ING fortsat opfylder tilsynskravene. [...].

(73) Nederlandene har anført i den henseende, at ING i stressscenarier anvendte LGD-modeller til at beregne LGD i forbindelse med de kreditporteføljer, der er blevet godkendt af finansstilsynet, De Nederlandsche Bank (den nederlandske centralbank, »DNB«) [...].

(74) Endvidere har ING lagt yderligere, strengere antagelser til grund i et stressscenario — som går betydeligt videre end det fremlagte stressscenario for nederlandske detailrealkreditlån⁽¹⁸⁾ [...]. Også ud fra disse antagelser forbliver ING's kapitalisering tilstrækkelig, da ING fortsat opfylder tilsynskravene og endog bibeholder en betydelig ekstra kapitalbuffer.

(75) Nederlandene har anført, at banken har bestået alle stresstest, som dens tilsynsførende har foretaget med hensyn til likviditeten. [...].

3.3. Exitstrategi

(76) I ING's grundscenario for omstruktureringsplanen vil core tier 1-værdipapirerne blive tilbagekøbt af ING på følgende grundlag:

a) En første tranche til en nominal værdi af 5,0 mia. EUR skal efter planen tilbagekøbes omkring den 17. december 2009 til en minimumspris på 5,75 mia. EUR. Denne forudsatte pris giver Nederlandene et internt afkast på 15 % og omfatter det grundlæggende afkast på 8,5 % plus et tillæg på mindst 340 mio. EUR og op til 705 mio. EUR⁽¹⁹⁾, hvilket afspejler visse muligheder for værdiforøgelse i forhold til ING's aktiepris. Den nøjagtige tilbagekøbspris vil afhænge af ING's aktiepris.

b) En [resterende] tranche til en nominal værdi af [...] mia. EUR vil blive tilbagekøbt i [...] til en forudsat pris på [...] mia. EUR. I forbindelse med denne pris antages tilbagekøb til 150 % af nominal værdi (15 EUR pr. aktie) plus vedhængende renter på 8,5 % i

ét år i overensstemmelse med de oprindelige betingelser i aftalen om core tier 1-værdipapirerne. Alternativt kunne ING [efter] 2011 [...] tilbagekøbe denne tranche og derpå udnytte sin konverteringsoption, hvorved Nederlandene vil modtage enten ordinære ING-aktier til et beløb af [...] mio. eller [...] mia. EUR i kontanter plus ca. [...] mio. EUR i vedhængende renter.

c) [...].

(77) I alt vil de [...] transaktioner give Nederlandene et indikativt internt afkast på [15-25] %. Nederlandene skal underrette Kommissionen om enhver ændring af aftalen om indfrielse af værdipapirerne.

(78) Hidtil har ING ikke udsat nogen betaling af kuponer på hybride tier 1-instrumenter, der er udstedt af koncernen.

(79) Den 14. oktober 2009 udnyttede ING en call-option i forbindelse med en lower tier 2-obligation. ING har meddelt Kommissionen, at den beklager dette, og har anført, at det var en misforståelse [...]. Desuden har Nederlandene gentaget, at man stiller sig forstående over for, at Kommissionen principielt ikke finder en indfrielse af tier 1-/tier 2-kapitalinstrumenter passende for banker under omstrukturering, og er enig i, at en sådan indfrielse i fremtiden vil blive drøftet i det konkrete tilfælde og kræve Kommissionens godkendelse, i tre år fra datoen for vedtagelsen af denne beslutning eller indtil den dato, hvor ING fuldt ud har tilbagebetalt core tier 1-værdipapirerne til den nederlandske stat (inklusive de relevante vedhængende renter på core tier 1-kuponer og exitgebyrer), alt efter hvad der først indtræder.

(80) Der er ikke fastsat nogen ensidig exit i forbindelse med hjælpeforanstaltningen, og Nederlandene forpligter sig til at underrette Kommissionen om et eventuelt ophør af hjælpeforanstaltningen ved overenskomst. I omstruktureringsplanen antages det imidlertid i grundscenarioet, at foranstaltningen vil blive opretholdt indtil efter 2013.

3.4. Tilsagn fra Nederlandene

(81) Med hensyn til hjælpeforanstaltningen (dvs. »back-up faciliteten for illikvide aktiver« eller IABF) giver Nederlandene tilsagn om følgende:

— Med start den 25. oktober 2009 vil ING Group foretage yderligere betalinger til Nederlandene, svarende til en justering af Alt-A-vederlaget på — 50 basispoint med hensyn til det finansieringsgebyr, der

⁽¹⁸⁾ [...]

⁽¹⁹⁾ Hvis det antages, at tilbagebetaling finder sted 400 dage efter udstedelsen.

- modtages af ING, og på + 82,6 basispoint med hensyn til det garantigebyr, der betales af ING. Justeringen i forbindelse med garantigebyret omfatter 15,6 basispoint svarende til en justering for perioden fra den 26. januar 2009 — starten af IABF⁽²⁰⁾ (dvs. hjælpeforanstaltningen) — indtil den 25. oktober 2009. De yderligere betalinger vil finde anvendelse i det omfang og tidsrum, hvori IABF-aftalen er på plads.
- De yderligere betalinger vil blive gennemført i form af en særskilt aftale mellem ING Group og Nederlandene for at holde den oprindelige IABF intakt.
- I forbindelse med de yderligere betalinger, undtagen den del, der vedrører perioden mellem den 26. januar 2009 og den 25. oktober 2009 (dvs. de 15,6 basispoint, der indgår i justeringen i forbindelse med garantigebyret), sker der ingen restafregning i tilfælde af en førtidig afvikling af IABF. Et beløb svarende til de ubetalte yderligere betalinger, der vedrører perioden mellem den 26. januar 2009 og den 25. oktober 2009 (dvs. de 15,6 basispoint, der indgår i justeringen i forbindelse med garantigebyret), vil skulle betales i tilfælde af, at den oprindelige transaktion afvikles delvist eller helt. Hvis IABF afvikles delvist, vil denne førtidige indfrielsesafregning finde anvendelse proportionelt.
- Nederlandene giver tilsagn om at underrette Kommissionen om eventuelle foranstaltninger, som tager sigte på en fuldstændig eller delvis afvikling af hjælpeforanstaltningen.
- (82) Med hensyn til balancereduktioner, tilsagnet om afhændelse af forsikringsdelen, ING Direct US og andre enheder, der skal afhændes inden udgangen af 2013, giver Nederlandene tilsagn om følgende:
- ING vil senest ved udgangen af 2013 reducere sin balancesum med 45 % i forhold til 30. september 2008 og afhænde en række enheder som beskrevet i betragtning 57, navnlig forsikringsdelen og ING Direct US [...].
- Disse tal vedrører prognoser, hvor der ikke tages hensyn til den mulige virkning af en organisk vækst, og hvor der ses bort fra yderligere stigninger som følge af potentielle nye tilsynskrav, f.eks. hvis banker skal opretholde betydeligt større likviditetsbuffer som følge af (nye) EU-bestemmelser. Sådanne krav kunne øge balancesummen betydeligt over de nuværende organiske vækstprognoser.
- Der vil ikke være nogen begrænsning for ING's organiske vækst (dvs. ikke relateret til opkøb) i forbindelse med dens forretningsområders balancesum. [...] I fremtiden vil ING have en generel politik, hvorefter banken anvender en vækst i midler fra kunder til hovedsagelig at øge udlånet til realøkonomien (virksomheder og forbrugere) og reducerer sin eksponering i forbindelse med aktivklasser inden for amerikanske CMBS og RMBS, der er forbundet med større risici. [...] ⁽²¹⁾.
- Med hensyn til enheder, som ING giver tilsagn om at sælge (som anført i betragtning 57), kan Kommissionen, såfremt en afhændelse af disse enheder ikke har fundet sted senest den 31. december 2013 (f.eks. på grundlag af en endelig bindende salgsaftale, der er indgået), om nødvendigt eller på grund af særlige omstændigheder forlænge denne frist på grundlag af en anmodning herom fra Nederlandene ⁽²²⁾. Kommissionen kan også i et sådant tilfælde (i) anmode Nederlandene om at udpege en eller flere (afhændelses)trustees ⁽²³⁾, der er foreløbigt udvalgt og foreslået af ING (og skal godkendes af Kommissionen), [...].
- Når Nederlandene søger at få en frist forlænget, skal der indgives en begrundet anmodning herom til Kommissionen senest en måned inden udløbet af den pågældende frist. Under særlige omstændigheder kan Nederlandene anmode om en forlængelse inden for den sidste måned af fristen.
- (83) Nederlandene giver endvidere tilsagn om, at ING vil overholde et forbud mod at foretage opkøb:
- ING vil afstå fra at opkøbe finansielle institutioner i en vis periode. Disse tilsagn vil gælde i tre år fra datoen for Kommissionens beslutning eller indtil den dato, hvor ING fuldt ud har tilbagebetalt core tier 1-værdipapirerne til Nederlandene (inklusive de relevante vedhængende renter på core tier 1-kuponer og exitgebyrer), alt efter hvad der først indtræder. ING vil i samme periode ligeledes afstå fra ethvert (andet) opkøb af aktiviteter, der vil forsinke tilbagebetalingen af core tier 1-værdipapirerne til Nederlandene.
- Uanset dette forbud kan ING, efter at have indhentet Kommissionens godkendelse, opkøbe aktiviteter, navnlig hvis dette er af afgørende betydning for at sikre den finansielle stabilitet eller konkurrencen på de relevante markeder.

⁽²¹⁾ [...]

⁽²²⁾ Navnlig når en afhændelse foretages gennem en børsintroduktionsproces, som er indledt, og der inden afslutningen af afhændelsesperioden er foretaget betydelige aktieplaceringer (30 % eller mere), vil Kommissionen (i samråd med den nederlandske stat, ING og trustee) aktivt overveje at give enheden mere tid til at placere de resterende aktier.

⁽²³⁾ Det accepteres, at der kan udpeges forskellige trustees med hensyn til forskellige regioner og/eller forretningsområder.

⁽²⁰⁾ Back-up facilitet for illikvide aktiver.

- (84) Nederlandene giver endvidere tilsagn om, at ING vil overholde et forbud mod prisføreskab:
- ING vil ikke uden forudgående tilladelse fra Kommissionen tilbyde mere favorable priser på standardiserede ING-produkter (på markeder som fastsat nedenfor) end sine tre billigste direkte konkurrenter med hensyn til EU-markeder, hvor ING har en markedsandel på over 5 %.
 - Denne betingelse er begrænset til ING's standardiserede produkter på følgende produktmarkeder: i) detailindlånsmarked, ii) detailrealkreditmarked, iii) private banking, for så vidt det vedrører realkreditprodukter eller opsparingsprodukter eller iv) indskud for SMV (SMV defineret i overensstemmelse med den definition af SMV, som ING sædvanligvis/aktuelt anvender i forbindelse med sine aktiviteter i det relevante land). Så snart ING får kendskab til, at den tilbyder mere favorable priser for sine produkter end sine tre billigste konkurrenter, vil ING snarest muligt og uden unødigt forsinkelse tilpasse sin pris til et niveau, der er i overensstemmelse med dette tilsagn.
 - Denne betingelse vil gælde i tre år fra datoen for denne beslutning eller indtil den dato, hvor ING fuldt ud har tilbagebetalt core tier 1-værdipapirerne til Nederlandene (inklusive de relevante vedhængende renter på core tier 1-kuponer og exitgebyrer), alt efter hvad der først indtræder. En tilsynsførende trustee, der er foreløbigt udvalgt og foreslået af ING, vil blive udpeget af Nederlandene med henblik på at overvåge denne betingelse. Den tilsynsførende trustee skal godkendes af Kommissionen.
 - For at støtte ING's langsigtede rentabilitet vil ING Direct desuden uden forudgående tilladelse fra Kommissionen afstå fra prisføreskab med hensyn til standardiserede ING-produkter på detailrealkreditmarkedet og detailindlånsmarkedet inden for EU i tre år fra datoen for denne beslutning eller indtil den dato, hvor ING fuldt ud har tilbagebetalt core tier 1-værdipapirerne til Nederlandene (inklusive de relevante vedhængende renter på core tier 1-kuponer og exitgebyrer), alt efter hvad der først indtræder. Så snart ING får kendskab til, at den er blevet prisførende på et detailrealkreditmarked eller et detailindlånsmarked inden for EU, vil ING snarest muligt og uden unødigt forsinkelse tilpasse sin pris til et niveau, der er i overensstemmelse med dette tilsagn.
- En tilsynsførende trustee, der er foreløbigt udvalgt og foreslået af ING, vil blive udpeget af Nederlandene med henblik på at overvåge denne betingelse. Den tilsynsførende trustee skal godkendes af Kommissionen.
- (85) Nederlandene giver tilsagn om en række detaljerede bestemmelser vedrørende udskillelsen af WUH/Interadvies:
- ING vil oprette en ny virksomhed, som udskilles fra dens nuværende nederlandske detailbankaktiviteter, med henblik på afhændelse i Nederlandene. Resultatet skal være, at denne udskilte nye virksomhed er en rentabel og konkurrencedygtig virksomhed, som fungerer selvstændigt og er adskilt fra de aktiviteter, ING beholder, og kan afhændes til en egnet køber. Denne nye virksomhed vil omfatte aktiviteterne i WUH/Interadvies' bankdivision, som på nuværende tidspunkt indgår i de nederlandske forsikringsaktiviteter, og ING Banks forbrugerkreditportefølje. WUH/Interadvies er en ING-forretningssenhed i Nationale Nederlanden Insurance-enhedens regi. Den er (hovedsagelig) en realkreditbank, der opererer på grundlag af egne tilladelser til at drive bankvirksomhed. Den er en rentabel »selvstændig« aktør, som har eget salgsnet til at yde kundeservice og en uafhængig organisation med en solid underliggende indkomst. Udskillelsen vil blive foretaget under opsyn af den tilsynsførende trustee i samarbejde med en hold-separate manager. I denne forbindelse kan den tilsynsførende trustee i udskillelisesperioden anbefale ING at lade den virksomhed, der skal afhændes, omfatte materielle og immaterielle aktiver (i relation til den virksomhed, der skal afhændes), som han finder objektivt nødvendige for at sikre fuld overholdelse af ING's ovennævnte resultatorienterede forpligtelser og navnlig rentabiliteten og konkurrencedygtigheden af den virksomhed, der skal afhændes. Hvis ING ikke er enig med den tilsynsførende trustee i, at det er objektivt nødvendigt at omfatte sådanne materielle eller immaterielle aktiver for at sikre rentabiliteten og konkurrencedygtigheden af den virksomhed, der skal afhændes, underretter ING den tilsynsførende trustee herom skriftligt. I et sådant tilfælde afholder ING's overordnede ledelse og den tilsynsførende trustee inden for [...] et møde med henblik på at opnå enighed. Hvis der ikke opnås enighed, udpeger ING og den tilsynsførende trustee uden unødigt forsinkelse i fællesskab en uafhængig tredjepart med ekspertise inden for den finansielle sektor («eksperten») med henblik på at høre parternes argumenter og formidle en løsning. Hvis der ikke opnås en sådan løsning, træffer eksperten inden [...] fra sin udpegelse afgørelse om den objektive nødvendighed af at omfatte de relevante relaterede materielle og immaterielle aktiver af den virksomhed, der skal afhændes, for at sikre dens rentabilitet og konkurrencedygtighed, og parterne skal acceptere

ekspertens afgørelse i denne henseende og vil handle i overensstemmelse hermed. Spørgsmål i relation til en uenighed omtales i den tilsynsførende trustees rapport til Kommissionen.

- ING er forpligtet til at sikre optimale afhændelsesbetingelser ved at udarbejde en forretningsplan, etablere en internetplatform og give den udskilte enhed specifikke salgsmuligheder. ING vil også stille en betalingsmulighed til rådighed (på kommercielle vilkår), hvis køberen anmoder herom. Desuden vil ING bistå med at etablere en finansfunktion og sikre finansiering i to år efter afhændelsen, mens ING's finansieringsstøtte gradvist vil falde i disse to år. ING's finansieringsstøtte til WUH-forretningsenheden vil være baseret på interne afregningspriser. ING [...] ansøge Nederlandene om statsgaranteret finansiering på op til [...] mia. EUR til finansieringen af WUH-forretningsenheden. I det tilfælde forpligter de nederlandske myndigheder sig til at anmelde denne foranstaltning særskilt.
 - Desuden vil ING i en overgangsperiode [...] afstå fra aktivt at hverve WUH-forretningsenhedens kunder i forbindelse med produkter, som WUH-forretningsenheden leverer til disse kunder på datoen for vedtagelsen af denne beslutning.
 - ING vil søge at udskille WUH-forretningsenheden inden for [...]. Efter udskillelsesperioden [...] vil ING holde WUH-forretningsenheden adskilt og søge at afhænde denne forretningsenhed [...] ⁽²⁴⁾.
 - En tilsynsførende trustee og hold-separate manager vil blive udpeget inden for [...] efter datoen for denne kommissionsbeslutning, og en afhændelses-trustee vil blive udpeget [...]. Alle trustees vil blive udpeget af Nederlandene og foreløbigt udvalgt og foreslået af ING. De pågældende trustees skal godkendes af Kommissionen.
- (86) Omkostningerne i forbindelse med alle trustees, der udpeges under omstrukturingsprocessen, afholdes af ING.
- (87) Med henblik på at genoprette rentabiliteten giver Nederlandene tilsagn om, at ING vil overholde følgende:
- ING giver tilsagn om at orientere sin ikke-indskudsbaserede finansiering mod mere langsigtet finansiering, når markederne vender tilbage til mindre stres-

sede forhold, ved at udstede flere gældsinstrumenter med en løbetid på over 1 år. [...]

- ING tilstræber at eliminere sin dobbeltgearing (anvendelse af kernegæld som egenkapital i sine datterselskaber) snarest muligt og giver tilsagn om at gøre dette senest [...]. Dobbeltgearingen elimineres automatisk, hvis og når ING Group igen bliver en reguleret bank.
- (88) Med hensyn til udskydelsen af kuponer og indfrielsen af tier 1- og tier 2-værdipapirer giver Nederlandene tilsagn om, at ING vil overholde følgende:
- I tilfælde af udstedelse af tegningsrettigheder på mere, end hvad der er behov for til at tilbagebetale 50 % af core tier 1-værdipapirerne, inklusive de relevante vedhængende renter og exitgebyret, vil ING ikke være forpligtet til at udskyde kuponbetalinger på hybridkapital den 8. og 15. december 2009 ⁽²⁵⁾ og alle kuponbetalinger på hybridkapital derefter.
 - Hvis en sådan udstedelse af tegningsrettigheder ikke finder sted, og ING var tabsgivende i den foregående år, vil ING være forpligtet til at udskyde kuponbetalinger på hybridkapital, for så vidt som ING har mulighed herfor, i tre år fra datoen for Kommissionens beslutning eller indtil den dato, hvor ING fuldt ud har tilbagebetalt core tier 1-værdipapirerne til Nederlandene (inklusive de relevante vedhængende renter på core tier 1-kuponer og exitgebyrer), alt efter hvad der først indtræder.
 - De nederlandske myndigheder forstår, at Kommissionen er imod, at støttemodtagerne anvender statsstøtte til at forrente egenkapitalen (egenkapitalen og efterstillet gæld), hvis deres aktiviteter ikke giver et tilstrækkeligt stort overskud ⁽²⁶⁾, og at Kommissionen i denne forbindelse principielt er imod en indfrielse af tier 2-kapital og tier 1-hybridkapital. ING beklager misforståelsen vedrørende indfrielsen af en lower tier 2-obligation den 14. oktober 2009. Indfrielsen af tier 2-kapital og tier 1-hybridkapital vil i fremtiden i den konkrete sag blive forelagt Kommissionen til godkendelse i tre år fra datoen for denne beslutning eller indtil den dato, hvor ING fuldt ud har tilbagebetalt core tier 1-værdipapirerne til Nederlandene (inklusive de relevante vedhængende renter på core tier 1-kuponer og exitgebyrer), alt efter hvad der først indtræder.

⁽²⁵⁾ Forudsat, at det fremgår, at en del af provenuet ved udstedelsen af tegningsrettigheder vil blive anvendt til kuponbetalingerne.

⁽²⁶⁾ Se punkt 26 i meddelelsen fra Kommissionen om genoprettelse af rentabiliteten i finanssektoren under den nuværende krise og vurdering af omstrukturingsforanstaltninger på grundlag af statsstøttere reglerne. EUT C 195 af 19.8.2009, s. 9.

⁽²⁴⁾ [...]

- (89) Nederlandene giver tilsagn om, at ING vil afstå fra at henvise til rekapitaliseringsforanstaltningen og udnytte den som konkurrencefordel ved massive markedsfremstød.
- (90) Nederlandene giver tilsagn om, at ING vil opretholde de begrænsninger for sine aflønningspolitikker og markedsføringsaktiviteter, der tidligere er givet tilsagn om i forbindelse med aftalerne vedrørende core tier 1-værdipapirerne og back-up faciliteten for illikvide aktiver.
- (91) ING og Nederlandene giver tilsagn om, at statusrapporten om gennemførelsen af omstruktureringsplanen vil blive forelagt Kommissionen hver sjette måned fra datoen for denne beslutning.
- (92) De nederlandske myndigheder giver tilsagn om, at ING's omstrukturering vil være gennemført fuldt ud inden udgangen af 2013.

4. BAGGRUNDEN FOR INDLEDNINGEN AF UNDERSØGELSE

- (93) I beslutningen om at indlede proceduren gav Kommissionen udtryk for tvivl med hensyn til, om den oprindelige foranstaltning var i overensstemmelse med meddelelsen om værdiforringede aktiver, især med hensyn til værdiansættelse og byrdefordeling. Kommissionen fandt imidlertid, at foranstaltningen var i overensstemmelse med kriterierne for afgrænsning af aktiver, aktivforvaltning, gennemsigtighed og åbenhed og garanti gebyrer, som fastsat i meddelelsen om værdiforringede aktiver.
- (94) Med hensyn til værdiansættelsen var den reelle økonomiske værdi af porteføljen ifølge Nederlandene angiveligt 97,3 % af den pålydende værdi i et grundscenarior og 88,8 % af den pålydende værdi i et stressscenarior. På grundlag heraf blev porteføljen overført til Nederlandene til 90 % af den pålydende værdi. Kommissionen gav udtryk for tvivl med hensyn til vurderingen af den reelle økonomiske værdi, især med hensyn til valget af diskonteringsrate, antagelser vedrørende huspriser, omfanget af forøgelsen af kreditværdigheden og andre værdiansættelsesforhold.
- (95) Med hensyn til byrdefordeling gav Kommissionen udtryk for tvivl med hensyn til finansieringsgebyrets omfang og hensigtsmæssigheden af det forvaltningsgebyr, som betales af Nederlandene til ING. I betragtning af, at Kommissionen nærede tvivl med hensyn til værdiansættelsen af porteføljen, kunne en eventuel negativ konklusion i forbindelse med gennemgangen af værdiansættelsen desuden direkte påvirke vurderingen af garanti gebyret.

5. VURDERING AF STØTTEN

5.1. Forekomst af støtte

- (96) I henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 1, er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.
- (97) Kommissionen har allerede fastslået i beslutningen om at indlede proceduren, at rekapitaliseringen af ING udgør statsstøtte svarende til summen af den tilførte kapital, dvs. 10 mia. EUR.
- (98) Ændringen af indfrielsesoverkursen udgør også statsstøtte, for så vidt som staten giver afkald på sin ret til at sikre sig indtægter. Da ING allerede er gået med til en indfrielsesoverkurs på 150 %, udgør enhver nedsættelse således indtægter, der gives afkald på. Ændringen af betingelserne for tilbagebetaling af det nederlandske kapitalindskud resulterer i en yderligere fordel for ING. Dette udgør en yderligere støtte på ca. 2 mia. EUR som anført i betragtning 34 ovenfor.
- (99) Med hensyn til hjælpeforanstaltningen fandt Kommissionen i beslutningen om at indlede proceduren, at foranstaltningen udgør støtte. Støttebeløbet i forbindelse med hjælpeforanstaltningen beregnes som forskellen mellem overførselsprisen (på basis af den reelle økonomiske værdi) og markedsprisen på den overførte portefølje. Ifølge oplysningerne fra de nederlandske myndigheder udgjorde den samlede pålydende værdi af Alt-A-porteføljen 39 mia. USD den 31. december 2008. 80 % af porteføljen er blevet overført til Nederlandene til 87 % af den pålydende værdi (på basis af den ændrede foranstaltning), svarende til 27,1 mia. USD. Ifølge oplysningerne fra de nederlandske myndigheder udgjorde den samlede markedsværdi af Alt-A-porteføljen den 31. december 2008 25,8 mia. USD, hvoraf 80 % (20,6 mia. USD) er blevet overført til Nederlandene. Den heraf følgende forskel mellem overførselsprisen og markedsprisen på den overførte portefølje er 6,5 mia. USD, hvilket svarer til ca. 5,0 mia. EUR⁽²⁷⁾. Støttebeløbet i forbindelse med hjælpeforanstaltningen anses derfor for at udgøre 5 mia. EUR.
- (100) Kapitalindskuddet på 10 mia. EUR er indledningsvis blevet fordelt på følgende måde inden for koncernen: 5 mia. EUR til ING Bank, 4 mia. EUR til ING Insurance og 1 mia. EUR til holdingniveauet. ING har mulighed for på ethvert tidspunkt at overføre kapitalindskuddet mellem ING Bank, ING Insurance og holdingniveauet.

⁽²⁷⁾ Med udgangspunkt i en EUR/USD-vekselkurs på 1,3.

- (101) Endvidere dækkede 85 % af de cash flows, der blev overført til Nederlandene i forbindelse med hjælpeforanstaltningen, aktiver, der ejedes af ING Bank, og 15 % aktiver, der ejedes af ING Insurance. Af de samlede støttebeløb i forbindelse med hjælpeforanstaltningen (5 mia. EUR) kan 4,25 mia. EUR derfor henføres til ING Bank og 0,75 mia. EUR til ING Insurance.
- (102) Dette resulterer i et samlet støttebeløb til ING Bank på 9,25 mia. EUR (svarende til 2,7 % af ING Banks risikovægtede aktiver ⁽²⁸⁾), et samlet støttebeløb til ING Insurance på 4,75 mia. EUR (svarende til 50 % af solvensmargenkravet for ING Insurance ⁽²⁹⁾) og 1 mia. EUR, som forbliver på holdingniveauet.
- (103) For enkelthedens skyld og for at sikre overensstemmelse med de udtryk, der anvendes i meddelelsen om værdiforringede aktiver, kan det samlede støttebeløb også udtrykkes kun i ING Banks risikovægtede aktiver. I det tilfælde resulterer begge foranstaltninger plus den yderligere støtte som følge af nedsættelsen af indfrielsesoverkursen på 2 mia. EUR i et støtteelement på ca. 17 mia. EUR, hvilket udgør ca. 5 % af ING Banks risikovægtede aktiver.
- (104) Desuden modtog ING 5 mia. EUR og 9 mia. USD i støtte fra den nederlandske garantiordning. På grundlag af den gældende vekselkurs mellem EUR og USD på 1,3 på det tidspunkt, hvor disse foranstaltninger blev ydet, udgør de ydede garantier ca. 12 mia. EUR, svarende til ca. 1 % af koncernens samlede balancesum. Garantierne blev ydet på et tidspunkt, hvor markedsforholdene blev forværret, og det var vanskeligt for bankerne at rejse finansiering. Disse garantier ville derfor ikke være stillet til rådighed af en markedsøkonomisk investor og udgør yderligere støtte, muligvis op til det nominelle beløb ⁽³⁰⁾.
- (105) Endvidere har Nederlandene gjort gældende, at ING vil [...] garantier på yderligere [...] mia. EUR fra Nederlandene til udskillelsen af detailbanken WUH/Interadvies, som endnu ikke er blevet ydet, og hvis nødvendighed stadig skal fastslås. Nederlandene betragter dette som yderligere omstrukturingsstøtte til støttemodtageren, som vil blive anmeldt på et senere tidspunkt. Kommissionen er principielt ikke imod en sådan støtte, så længe den er begrænset til det minimum, der er nødvendigt for at omstrukturere ING ⁽³¹⁾, og så længe den forrentes tilstrækkeligt.
- (106) ING vil derfor i alt modtage omstrukturingsstøtte på op til [12-22] mia. EUR i form af likviditetsgarantier og ca. 17 mia. EUR i form af anden støtte, hvilket udgør ca. 5 % af bankens risikovægtede aktiver.

5.2. Forenelighed

5.2.1. Anvendelse af EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b)

- (107) EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b), giver Kommissionen beføjelse til at afgøre, at støtte er forenelig med fællesmarkedet, hvis den har til formål at »afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi«. Kommissionen bekræftede i sin nylige godkendelse af forlængelsen af den nederlandske garantiordning ⁽³²⁾, at den nederlandske økonomi generelt fortsat trues af en alvorlig forstyrrelse, og at foranstaltninger til understøttelse af bankerne kan afhjælpe denne trussel.

- (108) I betragtning af betydningen af ING's udlånsvirksomhed for specifikke regionale markeder, dens grænseoverskridende tilstedeværelse samt integration og samarbejde med andre banker accepterer Kommissionen, at ING er en systemrelevant bank. [...] Det konkluderes derfor, at det i modsat fald ville være forbundet med alvorlige konsekvenser for den nederlandske finanssektor og realøkonomien. Støtten skal derfor vurderes på grundlag af EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b).

5.2.2. Hjælpeforanstaltningens forenelighed

- (109) Behandlingen af medlemsstaters hjælpeforanstaltninger for værdiforringede aktiver i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b), vurderes på grundlag af meddelelsen om værdiforringede aktiver. Denne meddelelse fastsætter principper, som skal følges i forbindelse med enhver hjælpeforanstaltning.

- (110) Den tvivl, der blev givet udtryk for i beslutningen om at indlede procedure med hensyn til, at hjælpeforanstaltningen ikke opfylder betingelserne for at være forenelig med fællesmarkedet som fastsat i meddelelsen om værdiforringede aktiver, er fjernet.

- (111) De nederlandske myndigheder gav tilsagn om at ændre foranstaltningen ved at forhøje det garantigebyr, der betales af ING til Nederlandene, med 82,6 ⁽³³⁾ basispoint p.a., hvorved overførselsprisen for foranstaltningen og gebyrstrukturen er blevet ændret. Desuden er finansieringsgebyret blevet nedsat med 50 basispoint p.a.

⁽²⁸⁾ ING Banks risikovægtede aktiver udgjorde 343 mia. EUR ved udgangen af 2008.

⁽²⁹⁾ På grundlag af solvensmargenkravet ved udgangen af 2008.

⁽³⁰⁾ Se Kommissionens beslutning i sag C 9/08 af 4. juni 2008, Sachsen LB, endnu ikke offentliggjort, Kommissionens beslutning af 29. maj 2009 i sag N 264/09, redningsstøtte til HSH Nordbank AG, EUT C 179 af 1.8.2009, s. 1, Kommissionens beslutning af 7. maj 2009 i sag N 244/09, Commerzbank, EUT C 147 af 27.6.2009, s. 4.

⁽³¹⁾ Se punkt 7, sidste led, i omstrukturingsmeddelelsen samt punkt 27.

⁽³²⁾ Kommissionens beslutning af 7. juli 2009 i sag N 379/09 og NN 16/09, endnu ikke offentliggjort.

⁽³³⁾ Bestående af en justering på 52 basispoint p.a. for værdiansættelse, 15 basispoint p.a. for forvaltningsgebyr og 15,6 basispoint p.a. for de betalinger, staten har givet afkald på i perioden mellem den 26. januar og den 25. oktober 2009.

Værdiansættelse

- (112) Af forhøjelsen af garantigebyret på 82,6 basispoint p.a. har 52 basispoint p.a. til formål at nedsætte overførselsprisen for aktiverne i porteføljen fra 90 % af den pålydende værdi til 87 % af den pålydende værdi. Den ændrede overførselspris bringer overførselsprisen i overensstemmelse med de skøn for den reelle økonomiske værdi for porteføljen, der ville fremgå på grundlag af rimelige antagelser. Efter beslutningen om at indlede proceduren har de nederlandske myndigheder forelagt reviderede værdiansættelser af porteføljen. Efter at Kommissionen gav udtryk for tvivl med hensyn til de antagelser vedrørende huspriser og de diskonterings-satser, der var anvendt i den oprindelige værdiansættelse af porteføljen foretaget af Dynamic Credit Partners, forelagde de nederlandske myndigheder Kommissionen værdiansættelsesresultater beregnet ved hjælp af samme værdiansættelsesmetode, men på basis af mere forsigtige antagelser vedrørende huspriser og diskonterings-satser. Kommissionen justerede resultatet for yderligere faktorer efter at have rådført sig med sine eksterne eksperter. På grundlag af denne analyse konkluderede den, at et skøn for den reelle økonomiske værdi på 87 % er acceptabel i betragtning af de krav i meddelelsen om værdiforringede aktiver vedrørende værdiansættelsesmetode og forsigtige antagelser, der blev anført i beslutningen om at indlede proceduren. Med justeringen af den reelle økonomiske værdi til 87 % blev Kommissionens oprindelige tvivl derfor fjernet.

Gebyrstruktur

- (113) I beslutningen om at indlede proceduren gav Kommissionen udtryk for tvivl med hensyn til omfanget af forvaltningsgebyret, der oprindeligt var fastsat til 25 basispoint p.a. Gennem en forhøjelse af garantigebyret på 15 basispoint p.a. (foruden de 52 basispoint p.a. for værdiansættelsesjusteringen og 15,6 basispoint p.a. for tidsjusteringen) nedsættes forvaltningsgebyret til 10 basispoint p.a., hvilket er et acceptabelt omfang i betragtning af størrelsen af den portefølje, der forvaltes. Endvidere er de betænkeligheder, som Kommissionen gav udtryk for i beslutningen om at indlede proceduren med hensyn til finansieringsgebyret, også blevet imødekommet, for så vidt som finansieringsgebyret er blevet nedsat med 50 basispoint p.a. På denne måde er finansieringsgebyret bragt i overensstemmelse med Nederlandenes finansieringsomkostninger, som de nederlandske myndigheder har forelagt Kommissionen⁽³⁴⁾. Kommissionens oprindelige tvivl med hensyn til forvaltningsgebyret og finansieringsgebyret er derfor blevet fjernet.

Byrdefordeling

- (114) Med hensyn til byrdefordeling anføres i afsnit 5.2 i meddelelsen om værdiforringede aktiver det overordnede princip, at tabene på værdiforringede aktiver i videst mulige udstrækning bør bæres af bankerne. Kommissionen er af den opfattelse, at der kun kan opnås en passende byrdefordeling, hvis de værdiforringede aktiver

overføres til staten til en overførselspris, der ikke overstiger den reelle økonomiske værdi⁽³⁵⁾. Kommissionen er blevet forsikret herom på grundlag af den reviderede overførselspris som anført ovenfor i betragtning 112.

- (115) Justeringen af overførselsprisen er i dette tilfælde opnået gennem en forhøjelse af garantigebyret på 52 basispoint p.a., som i nettonutidsværdi svarer til forskellen mellem 90 % og 87 % af den pålydende værdi. Dette er i overensstemmelse med beslutningen om at indlede proceduren, hvor Kommissionen accepterede cash flow swap-aftalen og var af den opfattelse, at justeringer af værdiansættelsen ville blive foretaget ved at ændre garantigebyret. Hjælpeforanstaltningen opfylder derfor betingelserne vedrørende en passende byrdefordeling.
- (116) Endelig træder den ændrede hjælpeforanstaltning i kraft den 25. oktober 2009, mens der er foretaget betalinger på grundlag af den oprindelige gebyrstruktur, som var mere favorabel for ING, fra den 26. januar 2009 indtil den 25. oktober 2009. For at opveje de betalinger fra ING til staten, der er givet afkald på i den pågældende periode, er garantigebyret blevet forhøjet med yderligere 15,6 basispoint p.a. Denne ændring er nødvendig, for at foranstaltningen kan anses for at være i overensstemmelse med meddelelsen om værdiforringede aktiver fra den 26. januar 2009. Forhøjelsen øger imidlertid ikke værdiansættelsen af porteføljen eller byrdefordelingen, da den kun sikrer anvendelsen af meddelelsen om værdiforringede aktiver fra den dato, hvor hjælpeforanstaltningen trådte i kraft, dvs. med tilbagevirkende kraft.

5.2.3. Omstruktureringsstøttens forenelighed

- (117) Kommissionen skal vurdere fortsættelsen af alle de tidligere nødstøtteforanstaltninger som omstruktureringsstøtte. Omstruktureringsstøttens forenelighed vurderes på grundlag af omstruktureringsplanen i forbindelse med meddelelsen fra Kommissionen om genoprettelse af rentabiliteten i finanssektoren under den nuværende krise og vurdering af omstruktureringsforanstaltninger på grundlag af statsstøttereglerne⁽³⁶⁾ («omstruktureringsmeddelelsen»). Selv om der i tidligere beslutninger er henvist til rammebestemmelserne for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder⁽³⁷⁾, har Kommissionen præciseret i punkt 49 i omstruktureringsmeddelelsen, at enhver støtte, der anmeldes til Kommissionen senest den 31. december 2009, vil blive vurderet som omstruktureringsstøtte til banker i henhold til omstruktureringsmeddelelsen i stedet for rammebestemmelserne for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder.

Den nødvendige omstruktureringsgrad

- (118) I omstruktureringsmeddelelsen præciseres det ikke nærmere, under hvilke omstændigheder der måske er behov for, at en bank forelægger en omstruktureringsplan, men der henvises til tidligere meddelelser.

⁽³⁴⁾ Den nederlandske stat har anslået sine finansieringsomkostninger i USD til at være ca. 3 % for en løbetid på 5-7 år, svarende til den vægtede gennemsnitslevetid for porteføljen.

⁽³⁵⁾ Forudsat, at der sikres et rimeligt afkast; et sådant var sikret i den foreliggende sag.

⁽³⁶⁾ EUT C 195 af 19.8.2009, s. 9.

⁽³⁷⁾ EUT C 244 af 1.10.2004, s. 2. Der blev udtrykkeligt henvist hertil i bankmeddelelsen i punkt 42.

(119) Kommissionen mener, at ING bør gennemgå en gennemgribende omstrukturering, navnlig da støttemodtageren allerede har modtaget statsstøtte til dækning eller undgåelse af tab, som i alt overstiger 2 % af bankens samlede risikovægtede aktiver. Dette er i overensstemmelse med punkt 4 i omstruktureringsmeddelelsen og punkt 55 i meddelelsen om værdiforringede aktiver samt ING's tidligere tilsagn⁽³⁸⁾.

Genoprettelse af rentabiliteten

(120) Ved vurderingen af en omstrukturingsplan sikrer Kommissionen, at banken er i stand til at genoprette sin langsigtede rentabilitet uden statsstøtte (afsnit 2 i omstrukturingsmeddelelsen).

(121) I omstrukturingsmeddelelsen henvises der i denne forbindelse til, at de rekapitaliseringer, regeringerne har foretaget i banker, er foregået på vilkår, som primært har været baseret på målet om at sikre finansiell stabilitet snarere end på en genoprettelse af rentabiliteten. Langsigtet rentabilitet kræver derfor, at enhver statsstøtte, der er ydet, enten tilbagebetales inden for et bestemt tidsrum, således som det blev forudsat på tidspunktet for støttens ydelse, eller at den forrentes på normale markedsvilkår, således at det sikres, at enhver yderligere statsstøtte ophører. Omstrukturingsplanen indeholder en overbevisende strategi for tilbagebetaling af kapital til Nederlandene, som endog vil blive påbegyndt inden vedtagelsen af denne beslutning.

(122) Ifølge omstrukturingsmeddelelsen er den langsigtede rentabilitet genoprettet, når banken er i stand til at dække alle sine omkostninger, inklusive afskrivninger og finansielle omkostninger, og sikre et passende afkast på egenkapitalen under hensyntagen til bankens risikoprofil. Som anført i betragtning 65 fremgår det af omstrukturingsplanen, hvordan ING vil opnå en tilstrækkelig rentabilitet til at dække alle sine omkostninger, inklusive afskrivninger og finansielle omkostninger, og sikre et passende afkast på egenkapitalen under hensyntagen til bankens risikoprofil.

(123) Det fremgår af omstrukturingsplanen, at ING også er i stand til at opfylde de relevante tilsynskrav selv i stressscenarier med en længerevarende global recession, som krævet i punkt 13 i omstrukturingsmeddelelsen. Ifølge oplysningerne fra de nederlandske myndigheder vil ING være rentabel selv i stressscenarier med forsigtige antagelser, som Kommissionen har gennemgået. Kommissionen bemærker, at med hensyn til LGD-niveauet for den nederlandske realkreditportefølje er de modeller, som ING har anvendt, blevet godkendt af DNB, det nederlandske finanstilsyn. Med hensyn til kvaliteten af ING's nederlandske realkreditportefølje blev der lagt yderligere strenge antagelser til grund i et stressscenario for det nederlandske realkreditmarked. I dette stressscenario

vil ING stadig opfylde kapitalkravene ifølge oplysningerne fra de nederlandske myndigheder.

(124) De planlagte afhændelser vil med tiden generere overskydende kapital, hvilket skulle styrke ING's kapitalgrundlag yderligere.

(125) I overensstemmelse med punkt 10 i omstrukturingsmeddelelsen identificerer planen desuden årsagerne til bankens vanskeligheder og dens svagheder og viser, hvordan de foreslåede omstrukturingsforanstaltninger vil afhjælpe de tidligere problemer. Med henblik herpå fremgår det af omstrukturingsplanen, at støttemodtageren vil forbedre sin kapitalstruktur ved at eliminere dobbeltgearing og forhøje sin kernekapitalprocent. ING vil derfor være bedre rustet til at klare en mulig negativ økonomisk udvikling i fremtiden og absorbere uventede tab selv efter tilbagebetaling af kapitalen fra Nederlandene.

(126) Alt-A-porteføljen er blevet identificeret som en hovedårsag til det gentagne behov for statslig støtte. Bekymringer på markedet om mulige nedskrivninger af Alt-A-porteføljen har været en af de udløsende faktorer for rekapitaliseringsforanstaltningen, inden de blev dækket af hjælpeforanstaltningen. Sådanne bekymringer på markedet er blevet fjernet af hjælpeforanstaltningen. [...] I denne henseende har den planlagte afhændelse af ING Direct US som fastsat i omstrukturingsplanen fjernet en væsentlig kilde til de vanskeligheder, der førte til statens indgreb.

(127) ING vil desuden reducere sin eksponering i forbindelse med aktivklasser, der er forbundet med større risici, og ikke tilstræbe at øge sin eksponering inden for ejendomssektoren. ING vil endvidere sælge eller reducere sin eksponering i forbindelse med andre risikobetonede aktiviteter og aktiver.

(128) Endvidere har ING iværksat et bredere program for nedbringelse af risici (dvs. en politik for risikoreduktion) og omkostninger, som også har fokus på koncernens kompleksitet ved først at oprette bank- og forsikringsdivisioner og senere afhænde hele forsikringsdelen af aktiviteterne. Planen viser, at navnlig ING Direct vil anlægge en [forsigtig] forretningsstrategi og afstå fra [...] prissætning, hvilket understreget af forbuddet mod prisførerskab som beskrevet i betragtning 53 og 84.

(129) Desuden viser planen, at ING er ved at tilpasse sig erfaringerne fra krisen i overensstemmelse med punkt 11 i omstrukturingsmeddelelsen. F.eks. fremgår det af planen, at ING agter at ændre sin aflønningspolitik for i højere grad at orientere banken mod mere langsigtede resultater og dermed undgå belønning for manglende resultater. [...].

(130) Det konkluderes derfor, at omstrukturingsplanen er egnet til at genoprette den langsigtede rentabilitet.

⁽³⁸⁾ Se beslutningen om værdiforringede aktiver af 31. marts 2009, betragtning 83.

Støttemodtagerens eget bidrag

- (131) Desuden fremgår det af omstrukturingsplanen, at støttemodtageren selv yder et passende bidrag til omstrukturingsomkostningerne (afsnit 3 i omstrukturingsmeddelelsen). Omstrukturingsplanen påviser, at ING sikrer en passende byrdefordeling i overensstemmelse med omstrukturingsmeddelelsen, hvilket er vigtigt for at undgå problemer med »moral hazard«.
- (132) For det første har Nederlandene givet tilsagn om at tilpasse vilkårene for hjælpeforanstaltningen, hvorved den opfylder kravene i meddelelsen om værdiforringede aktiver.
- (133) For det andet vil ING betale en passende forrentning af sit kapitalindskud i overensstemmelse med meddelelsen om rekapitalisering af pengeinstitutter under den aktuelle finanskrise: Støttens begrænsning til det nødvendige minimum og sikkerhedsforanstaltninger mod uforholdsmæssige konkurrencefordrejninger⁽³⁹⁾ (»rekapitaliseringsmeddelelsen«). Denne vurdering ændres ikke af ændringen af betingelserne for tilbagebetaling, da disse udgør en overkurs ved førtidig indfrielse. En sådan overkurs ved førtidig indfrielse udgør en ændring af rekapitaliseringsbeslutningen. Det er acceptabelt, da Kommissionen tilskynder til førtidig tilbagebetaling. Begrundelsen for sådanne incitamenter til tilbagebetaling er, at tilbagebetaling fjerner bankens fortsatte fordele ved statsstøtten. Dette er blevet lagt til grund i beslutninger, som Kommissionen har truffet på grundlag af rekapitaliseringsmeddelelsen, såsom SNS og Aegon (se betragtning 33), og bør også anvendes tilsvarende her. I betragtning af, at kapitalindskuddet vil give Nederlandene et internt afkast på 15 %, synes nedsættelsen af indfrielsesoverkursen desuden også i sig selv begrundet, da et sådant internt afkast er en passende forrentning i henhold til rekapitaliseringsmeddelelsen. Nedsættelsen af indfrielsesoverkursen bør derfor betragtes som forenelig omstrukturingsstøtte.
- (134) For det tredje vil ING betale et passende vederlag for sine garantier for mellemfristet gæld i overensstemmelse med den nederlandske garantiordning, der på sin side er i overensstemmelse med meddelelsen om statsstøttereglerne anvendelse på foranstaltninger truffet over for pengeinstitutter i forbindelse med den aktuelle globale finanskrise⁽⁴⁰⁾.
- (135) Nederlandene har også givet tilsagn om en lang række planlagte afhændelser i forbindelse med ING's globale forsikringsaktiviteter, kapitalforvaltningsvirksomhed og private banking-aktiviteter i Schweiz og uden for Europa, hvilket bidrager til at dække omstrukturingsomkostningerne.
- (136) Endvidere fremgår det af omstrukturingsplanen, at ING vil rejse kapital på 5 mia. EUR via et aktieudbud i 2009, som vil resultere i en udvanding af de eksisterende aktionærers rettigheder. Dette kan betragtes som et betydeligt eget bidrag fra de eksisterende investorers side.
- (137) En begrænsning af støtten til det nødvendige minimum er også sikret på grundlag af Nederlandenes tilsagn om, at støttemodtageren ikke vil opkøbe andre finansielle institutioner generelt eller andre aktiviteter, hvis dette forsinker tilbagebetalingen af den kapital, som Nederlandene har stillet til rådighed. Dette sikrer, at banken vil afstå fra ethvert opkøb [...].
- (138) ING har imidlertid tidligere ikke overholdt Kommissionens politik vedrørende tier 1- og tier 2-kapitalinstrumenter som anført i punkt 26 i omstrukturingsmeddelelsen⁽⁴¹⁾. Kommissionen præciserede deri, at det i en omstrukturingsammenhæng principielt ikke er foreneligt med målsætningen om byrdefordeling, at støttemodtagende banker foretager en diskretionær udligning af tab (f.eks. ved frigørelse af reserver eller nedbringelse af stamkapitalen) for at sikre udbetaling af dividende og kuponer på udestående efterstillet gæld. Selv om Kommissionen anerkender, at ING ikke længere vil indfri tier 1 og tier 2-instrumenter uden Kommissionens formelle godkendelse, var indfrielsen den 14. oktober 2009 ikke i overensstemmelse med dette princip og bør opvejes gennem yderligere foranstaltninger, som kan mindske konkurrencefordrejninger.
- (139) På samme måde er det uheldigt, at ING foretog diskretionære kuponbetalinger i 2009 uden en fyldestgørende begrundelse, selv om banken var tabsgivende i 2008. Selv om Kommissionen principielt er af den opfattelse, at et forbud mod kuponer også er nødvendigt i forbindelse med ING, finder den, at et sådant forbud ikke længere bør kræves i dette tilfælde under forudsætning af, at ING tilbagebetaler 5 mia. EUR inden den 31. januar 2010. Dette ville omfatte kuponbetalingerne den 8. og 15. december 2009. Den førtidige tilbagebetaling af en betydelig del af den ydede statsstøtte til Nederlandene imødekommer Kommissionens betænkeligheder med hensyn til, at sådanne kuponbetalinger hindrer ING i at opnå en langsigtet rentabilitet uden statsstøtte. Hvis en bank er i stand til at rejse et så betydeligt kapitalbeløb på markedet og har en klar strategi på mellemlang sigt, bør der ikke længere være begrænsninger for dens anvendelse af kapitalen, hvis og såfremt dette ikke truer gennemførelsen af dens omstrukturingsplan. Dette er blevet påvist i omstrukturingsplanen.

⁽³⁹⁾ EUT C 10 af 15.1.2009, s. 2.

⁽⁴⁰⁾ EUT C 270 af 25.10.2008, s. 8.

⁽⁴¹⁾ Se MEMO/09/441 af 8. oktober 2009, hvori Kommissionen mindede om reglerne vedrørende tier 1- og tier 2-kapitaltransaktioner for banker omfattet af en undersøgelse vedrørende omstrukturingsstøtte.

Foranstaltninger, der begrænser konkurrencefordrejninger

- (140) Omstruktureringsplanen indeholder også tilstrækkelige strukturelle og adfærdsmæssige foranstaltninger, der kan begrænse konkurrencefordrejninger. Det fremgår af omstruktureringsmeddelelsen, at der kan skabes konkurrencefordrejninger, når nogle banker konkurrerer på produkter og ydelser, mens andre akkumulerer alt for store risici og/eller bygger på uholdbare forretningsmodeller. Statsstøtte bevirker, at sådanne konkurrencefordrejninger bliver ved med at bestå, fordi den på kunstig vis understøtter den støttemodtagende banks tilstedeværelse på markedet. På denne måde kan støtten skabe moral hazard inden for banksystemet, samtidig med at den svækker de incitamenter, som banker, der ikke modtager støtte, har til at konkurrere, investere og innovere. Statsstøtte kan også underminere det indre marked ved at skabe adgangsbARRIERER og underminere incitamenterne til at gå ind i grænseoverskridende aktiviteter.
- (141) Det fremgår af punkt 31 i omstruktureringsmeddelelsen, at Kommissionen ved vurderingen af støttebeløbets størrelse og de heraf følgende fordrejninger skal tage hensyn til både det absolutte og det relative støttebeløb, der er modtaget. I denne henseende har ING modtaget et betydeligt støttebeløb, som svarer til 5 % af de risikovægtede aktiver i forhold til ING Banks risikovægtede aktiver. Dette niveau ligger et godt stykke over »triggerniveauet« på 2 % af de risikovægtede aktiver ⁽⁴²⁾. Desuden har ING har opnået en lang række garantier, hvilket imidlertid ikke behøver at resultere i foranstaltninger til at mindske konkurrencefordrejninger i henhold til punkt 31 i omstruktureringsmeddelelsen, da ING ikke havde et finansieringsproblem (som garantier typisk hjælper med til at løse), men blev tilskyndet af Nederlandene til at modtage garantierne med henblik på udlån til realøkonomien. Desuden ser der ikke ud til at være nogen grund til, hvorfor de yderligere garantier i omstruktureringsplan for udskillelsen af WUH/Interadvies på dette stadium skulle kræve yderligere foranstaltninger til at mindske konkurrencefordrejninger. Denne foranstaltning er i sig selv en foranstaltning, der har til formål at bidrage til at afhjælpe markedsfordrejningen, da den kun har til formål at muliggøre udskillelsen af WUH/Interadvies.
- (142) Det konkluderes derfor, at der er tale om et stort støttebeløb til støttemodtageren. Der er derfor behov for betydelige foranstaltninger for at afhjælpe konkurrencefordrejningerne. De afbødende foranstaltninger bør øges i henhold til punkt 31 i omstruktureringsmeddelelsen som følge af den ubetydelige byrdefordeling på grund af den manglende overholdelse af Kommissionens politik vedrørende tier 1- og tier 2-kapitalinstrumenter som anført i

⁽⁴²⁾ Hvis der kun tages hensyn til støttebeløbet til forsikringsdelen, udgør det 50 % af solvensmargenkravet for ING Insurance. Dette ville svare til 4 % af de risikovægtede aktiver for en bank, da det udgør halvdelen af den kapital, der mindst kræves, for at enheden kan operere.

punkt 26 i omstruktureringsmeddelelsen og forklaret mere udførligt i betragtning 138 ff. i denne beslutning ⁽⁴³⁾.

- (143) Kommissionen mener, at ING har taget de nødvendige skridt til at begrænse de meget omfattende konkurrencefordrejninger, da omstruktureringsplanen indeholder en række afhændelser, som reducerer støttemodtagerens markedstilstedeværelse. I den henseende vil støttemodtageren reducere sin balancesum med 45 % inden udgangen af 2013 i forhold til balancesummen den 30. september 2008. Disse foranstaltninger vedrører kun i meget begrænset omfang en mindskelse af gearingen og indebærer hovedsagelig afhændelse af alle ING's forsikrings- og kapitalforvaltningsaktiviteter og detailbankvirksomhed i Nederlandene, private banking i Schweiz og bankaktiviteter andre steder uden for Europa. Omfanget af de tilbudte afhændelser er tilstrækkeligt til at mindske konkurrencefordrejningerne, også i betragtning af de skærpene omstændigheder, der er nævnt i betragtning 138 og 139.
- (144) Endvidere fremmer omstruktureringsplanen også en effektiv konkurrence og forhindrer markedsstyrke og bortfald af incitamenterne til grænseoverskridende aktiviteter i henhold til punkt 32 i omstruktureringsmeddelelsen ved at udskille en enhed fra ING's aktiviteter på det nederlandske detailmarked. Kommissionen har navnlig identificeret sådanne markedsvilkår i Nederlandene, hvor detailbankmarkedet er stærkt koncentreret, og ING er en af de førende aktører, som er i stand til at opretholde sin høje markedsandel ved hjælp af statsstøtte. WUH/Interadvies-forretningen er en passende foranstaltning, da den er egnet til i fremtiden at udgøre en rentabel virksomhed, som kan konkurrere i detailbanksektoren i Nederlandene.
- (145) Ifølge Nederlandene bør udskillelsen kunne skabe yderligere konkurrence på dette stærkt koncentrerede marked i betragtning af, at enheden vil få en god markedsandel inden for realkreditlån, forbrugerlån og visse opsparingsaktiviteter. Desuden vil enheden blive en fuldstændig bankvirksomhed, som har veludstyrede administrative funktioner og et fuldstændigt internetinterface med et betalingssystem, og finansieres af ING. Den omstændighed, at enheden ikke har et filialnet, der typisk er en væsentlig facilitet for en bankvirksomhed i de fleste medlemsstater, opvejes i det mindste delvist gennem internetbankvirksomhed, der også er en vigtig distributionskanal for bankprodukter i Nederlandene. Indskud kan knyttes til WUH/Interadvies via den modtagne internetplatform. I betragtning af den knowhow og de menneskelige ressourcer, som den nye enhed får stillet til rådighed, vil den ligeledes være i stand til at videreudvikle sine eksisterende aktiviteter og eventuelt oprette filialer.

⁽⁴³⁾ Det samme synes at være tilfældet med hensyn til ING's overholdelse af forbuddet mod at reklamere med rekapitaliseringsforanstaltningen, hvilket ikke blev overholdt i Italien og Spanien i flere dage efter ydelsen af støtten.

(146) Endvidere noterer Kommissionen de nederlandske myndigheders argument, der er henvist til i betragtning 56, vedrørende den forholdsvis mindre betydning af anfordringskontoprodukter for krydssalg af andre detailbankprodukter i Nederlandene. I den henseende, og da intet tyder på det modsatte, accepterer Kommissionen, at anfordringskontoprodukter kan være af forholdsvis ringe betydning for krydssalg af andre detailbankprodukter i Nederlandene.

(147) Endelig noterer Kommissionen sig, at ING har givet en række tilsagn for at sikre, at forretningsenheden er rentabel, f.eks. med hensyn til en »hold-separate« manager og en tilsynsførende trustee. Begge skal sikre, at rettighederne og andre materielle og immaterielle aktiver i den pågældende (udskilte) forretningsenhed beskyttes, forsvares og opretholdes i forhold til ING. Den indførte forligsmekanisme, hvorefter den nye enhed skal modtage alle nødvendige aktiver til sikring af rentabiliteten, vil ligeledes sikre, at ING overholder tilsagnene i denne beslutning. Endvidere vil ING ikke hverve den udskilte enheds kunder med hensyn til produkter, der er overført til WUH/Interadvies, selv om ING stadig har eksisterende kundeforhold. Desuden vil ING stille finansiering til rådighed for WUH/Interadvies til [...] efter investeringen, selv om finansieringsbeløbet gradvist vil falde i løbet af perioden. Endvidere vil Kommissionen [...] sikre, at forretningsenheden sælges med bistand fra en afhændelsestrustee [...]. Alle disse elementer sikrer, at enheden vil være rentabel, og øger således konkurrencen på det nederlandske detailbankmarked. Kommissionen accepterer derfor, at afhændelsen af WUH/Interadvies kan gøre det muligt for en ny konkurrent at udvikle aktiviteter på detailbankmarkedet i Nederlandene og bringe en ny konkurrencefaktor ind på dette marked.

(148) Nederlandene har desuden også givet tilsagn om et forbud mod erhvervelser, hvorved ING forhindres i at erhverve attraktive forretningsområder, som kan forventes at blive bragt på markedet som følge af den generelle omstrukturering af finansielle virksomheder og sektoren som helhed⁽⁴⁴⁾. Dette forhindrer en ikke-organisk vækst fra ING's side og giver andre virksomheder, der ikke har modtaget statsstøtte, mulighed for at købe sådanne forretningsområder.

(149) Desuden anser Kommissionen et tilsagn om et forbud mod prisføreskab for at være i overensstemmelse med kravene i omstruktureringsmeddelelsen for at sikre, at statsstøtte ikke bruges til at tilbyde vilkår, som ikke kan matches af konkurrenter, der ikke modtager statsstøtte (betragtning 44). I overensstemmelse med punkt 32 i omstruktureringsmeddelelsen er et tilsagn vedrørende prisføreskab i givet fald ikke nødvendigt på

markeder, hvor der er givet betydelige strukturelle tilsagn. Afhængigt af de særlige forhold i hvert enkelt tilfælde kan forbuddet antage forskellige former, som tager sigte på at skabe den mest hensigtsmæssige balance mellem en individuel behandling af fordrejninger som følge af støtte og konkurrenceprægede markedsvilkår⁽⁴⁵⁾.

(150) Nederlandene har valgt at fastsætte et generelt forbud mod prisføreskab for ING, hvorved ING ikke vil tilbyde mere favorable priser end sine tre billigste konkurrenter. Dette tilsagn er passende, da det vedrører alle markeder, hvor banken er veletableret med en markedsandel på mindst 5%⁽⁴⁶⁾. Desuden har ING og de nederlandske myndigheder givet tilsagn om et forbud mod prisføreskab uanset markedsandel med hensyn til ING Direct Europe. Dette er begrundet på baggrund af Kommissionens oplysninger, der tyder på en aggressiv kommerciel adfærd. Virkningen af forbuddet skulle være, at [...], ING hovedsagelig vil konkurrere på grundlag af produkternes og tjenesternes kvalitet. Dette skulle fjerne de betænkeligheder, der er givet udtryk for i de oplysninger, som Kommissionen har modtaget i denne henseende som anført ovenfor i betragtning 6.

(151) Endelig har Nederlandene givet tilsagn om, at ING vil afstå fra at henvise til rekapitaliseringsforanstaltningen og udnytte den som konkurrencefordel ved massive markedsfremstød.

(152) I overensstemmelse med rekapitaliseringsmeddelelsen er der imidlertid ikke længere nogen grund til at kræve en midlertidig begrænsning for balancesummen som fastsat i beslutning N 528/08.

5.2.4. Overvågning

(153) Den omstruktureringsplan, som Nederlandene har forelagt, skal gennemføres korrekt. For at sikre en korrekt gennemførelse forelægger Nederlandene to gange om året overvågningsrapporter for Kommissionen. Desuden skal der ifølge omstruktureringsplanen og tilsagnene fra Nederlandene udpeges en række trustees, som vil bistå Kommissionen med at overvåge gennemførelsen af omstruktureringsplanen og forskellige bestemmelser deri.

⁽⁴⁴⁾ Se også Kommissionens beslutning af 7. maj 2009 i sag N 244/2009, Commerzbank, EUT C 147 af 27.6.2009, s. 4, nr. 111.

⁽⁴⁵⁾ I Kommissionens beslutning af 7. maj 2009 i sag N 244/09, Commerzbank, EUT C 147 af 27.6.2009, s. 4, accepterede Kommissionen et forbud med hensyn til de tre billigste konkurrenter. I Kommissionens beslutning af 18. november 2009 i sag C 18/09, KBC, endnu ikke offentliggjort, accepterede Kommissionen et forbud mod prisføreskab, hvor KBC gav tilsagn om ikke at tilbyde mere favorable priser end den billigste konkurrent blandt top 10 over markedsaktører med hensyn til markedsandel på det relevante marked.

⁽⁴⁶⁾ I Kommissionens beslutning af 7. maj 2009 i sag N 244/09, Commerzbank, EUT C 147 af 27.6.2009, s. 4, og i Kommissionens beslutning af 18. november 2009 i sag C 18/09, KBC, endnu ikke offentliggjort, fandt Kommissionen det hensigtsmæssigt at begrænse forbuddet til markeder, hvor banken har en betydelig tilstedeværelse, hvilket i forbindelse med forbuddet mod prisføreskab blev defineret som en markedsandel på mindst 5%.

(154) Det er almindelig praksis, at Kommissionen tillader medlemsstaterne at tilpasse tilsagnene i tilfælde af særlige omstændigheder⁽⁴⁷⁾. Når det er hensigtsmæssigt, vil Kommissionen derfor på grundlag af en begrundet anmodning herom fra Nederlandene foretage ændringer for at i) indrømme en forlængelse af fristen for de foranstaltninger, som Nederlandene har givet tilsagn om i denne beslutning, eller ii) frafalde, ændre eller erstatte et eller flere af aspekterne i ethvert tilsagn, som Nederlandene har givet i denne beslutning.

6. KONKLUSION

(155) Det konkluderes for det første, at på grundlag af de ændringer, som Nederlandene fremlagde den 20. oktober 2009, er hjælpeforanstaltningen i overensstemmelse med meddelelsen om værdiforringede aktiver, og den bør derfor betragtes som forenelig med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b).

(156) For det andet konkluderes det, at omstrukturingsforanstaltningerne gør det muligt for ING at genoprette den langsigtede rentabilitet, er tilstrækkelige med hensyn til byrdefordeling og er hensigtsmæssige og proportionale til at opveje de konkurrencefordrejninger, der er forårsaget af støtteforanstaltningerne. Den forelagte omstrukturingsplan opfylder kriterierne i omstrukturingsmeddelelsen og bør derfor betragtes som forenelig med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b). Foranstaltningerne i form af kapitalindskud og garantierne, der allerede er ydet, kan derfor forlænges i overensstemmelse med omstrukturingsplanen. Den midlertidige begrænsning for balance-summen, der blev fastsat i beslutning N 528/08, bør imidlertid fjernes.

(157) For det tredje konkluderes det, at de yderligere støtteforanstaltninger, der er forelagt inden for rammerne af omstrukturingsplanen, dvs. ændringen af betingelserne for tilbagekøbet af core tier 1-værdipapirerne fra Nederlandene og de fastsatte garantier, også bør betragtes som forenelige med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b), i betragtning af omfanget af de foranstaltninger til afhjælpning af konkurrencefordrejninger, der fremgår af omstrukturingsplanen, og den omstændighed, at støtten gør det muligt for støttemod-

tageren at styrke rentabiliteten. Dette vedrører også støtten som følge af de ændrede betingelser for tilbagebetalingen af den kapital, der er stillet til rådighed af Nederlandene —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den hjælpeforanstaltning for værdiforringede aktiver, som Nederlandene har ydet til ING's såkaldte Alt-A-portefølje, udgør statsstøtte som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

Støtten er forenelig med fællesmarkedet under forudsætning af overholdelse af de tilsagn, der er anført i bilag I.

Artikel 2

Den omstrukturingsstøtte, som Nederlandene har ydet til ING, udgør statsstøtte som omhandlet i EF-traktatens artikel 87, stk. 1.

Støtten er forenelig med fællesmarkedet under forudsætning af overholdelse af de tilsagn, der er anført i bilag II.

Den midlertidige begrænsning for balancevæksten, der blev fastsat i Kommissionens beslutning af 12. november 2008 vedrørende rekapitaliseringsforanstaltningen til fordel for ING, ophæves.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Kongeriget Nederlandene.

Udfærdiget i Bruxelles, den 18. november 2009.

På Kommissionens vegne
Neelie KROES
Medlem af Kommissionen

⁽⁴⁷⁾ Se Kommissionens beslutning af 22. oktober 2008 i sag C 10/08, IKB, EUT L 278 af 23.10.2009, s. 32.

BILAG I

Med hensyn til hjælpeforanstaltningen for værdiforringede aktiver skal følgende tilsagn overholdes:

- Med start den 25. oktober 2009 vil ING Group foretage yderligere betalinger til Nederlandene, svarende til en justering af Alt-A-vederlaget på – 50 basispoint med hensyn til det finansieringsgebyr, der modtages af ING, og på + 82,6 basispoint med hensyn til det garantigebyr, der betales af ING. Justeringen i forbindelse med garantigebyret omfatter 15,6 basispoint svarende til en justering for perioden fra den 26. januar 2009 — starten af IABF (dvs. hjælpeforanstaltningen) — indtil den 25. oktober 2009. De yderligere betalinger vil finde anvendelse i det omfang og tidsrum, hvori IABF-aftalen er på plads.
- De yderligere betalinger vil blive gennemført i form af en særskilt aftale mellem ING Group og Nederlandene for at holde den oprindelige IABF intakt.
- I forbindelse med de yderligere betalinger, undtagen den del, der vedrører perioden mellem den 26. januar 2009 og den 25. oktober 2009 (dvs. de 15,6 basispoint, der indgår i justeringen i forbindelse med garantigebyret), sker der ingen restafregning i tilfælde af en førtidig afvikling af IABF. Et beløb svarende til de ubetalte yderligere betalinger, der vedrører perioden mellem den 26. januar 2009 og den 25. oktober 2009 (dvs. de 15,6 basispoint, der indgår i justeringen i forbindelse med garantigebyret), vil skulle betales i tilfælde af, at den oprindelige transaktion afvikles delvist eller helt. Hvis IABF afvikles delvist, vil denne førtidige indfrielsesafregning finde anvendelse proportionelt.
- Nederlandene giver tilsagn om at underrette Kommissionen om eventuelle foranstaltninger, som tager sigte på en fuldstændig eller delvis afvikling af hjælpeforanstaltningen.

BILAG II

Med hensyn til omstrukturingsstøtten skal følgende tilsagn overholdes:

a) Med hensyn til balancereduktioner, tilsagnet om afhændelse af forsikringsdelen, ING Direct US og andre enheder, der skal afhændes inden udgangen af 2013, gælder følgende:

- ING vil senest ved udgangen af 2013 reducere sin balancesum med 45 % i forhold til 30. september 2008 og afhænde en række enheder som beskrevet i betragtning 57, navnlig forsikringsdelen og ING Direct US [...].
- Disse tal vedrører prognoser, hvor der ikke tages hensyn til den mulige virkning af en organisk vækst, og hvor der ses bort fra yderligere stigninger som følge af potentielle nye tilsyns krav, f.eks. hvis banker skal opretholde betydeligt større likviditetsbuffer som følge af nye EU-bestemmelser. Sådanne krav kunne øge balancesummen betydeligt over de nuværende organiske vækstprognoser.
- Der vil ikke være nogen begrænsning for ING's organiske vækst (dvs. ikke relateret til opkøb) i forbindelse med dens forretningsområders balancesum. [...] I fremtiden vil ING have en generel politik, hvorefter banken anvender en vækst i midler fra kunder til hovedsagelig at øge udlånet til realøkonomien (virksomheder og forbrugere) og reducerer sin eksponering i forbindelse med aktivklasser inden for amerikanske CMBS og RMBS, der er forbundet med større risici. [...] ⁽¹⁾.
- Med hensyn til enheder giver, som ING giver tilsagn om at sælge (som anført i betragtning 57), kan Kommissionen, såfremt en afhændelse af disse enheder ikke har fundet sted senest den 31. december 2013 (f.eks. på grundlag af en endelig bindende salgsaftale, der er indgået), om nødvendigt eller på grund af særlige omstændigheder forlænge denne frist på grundlag af en anmodning herom fra Nederlandene ⁽²⁾. Kommissionen kan også i et sådant tilfælde i) anmode Nederlandene om at udpege en eller flere (afhændelses)trustees ⁽³⁾, der er foreløbigt udvalgt og foreslået af ING (og skal godkendes af Kommissionen), [...].
- Når Nederlandene søger at få en frist forlænget, skal der indgives en begrundet anmodning herom til Kommissionen senest en måned inden udløbet af den pågældende frist. Under særlige omstændigheder kan Nederlandene anmode om en forlængelse inden for den sidste måned af fristen.

b) Nederlandene giver endvidere tilsagn om, at ING vil overholde et forbud mod at foretage opkøb:

- ING vil afstå fra at opkøbe finansielle institutioner i en vis periode. Disse tilsagn vil gælde i tre år fra datoen for Kommissionens beslutning eller indtil den dato, hvor ING fuldt ud har tilbagebetalt core tier 1-værdipapirerne til Nederlandene (inklusive de relevante vedhængende renter på core tier 1-kuponer og exitgebyrer), alt efter hvad der først indtræder. ING vil i samme periode ligeledes afstå fra ethvert (andet) opkøb af aktiviteter, der vil forsinke tilbagebetalingen af core tier 1-værdipapirerne til Nederlandene.
- Uanset dette forbud kan ING, efter at have indhentet Kommissionens godkendelse, opkøbe aktiviteter, navnlig hvis dette er af afgørende betydning for at sikre den finansielle stabilitet eller konkurrencen på de relevante markeder.

c) Nederlandene giver endvidere tilsagn om, at ING vil overholde et forbud mod prissføreskab:

- ING vil ikke uden forudgående tilladelse fra Kommissionen tilbyde mere favorable priser på standardiserede ING-produkter (på markeder som fastsat nedenfor) end sine tre billigste direkte konkurrenter med hensyn til EU-markeder, hvor ING har en markedsandel på over 5 %.
- Denne betingelse er begrænset til ING's standardiserede produkter på følgende produktmarkeder: i) detailindlånsmarked, ii) detailrealkreditmarked, iii) private banking, for så vidt det vedrører realkreditprodukter eller opsparingsprodukter eller iv) indskud for SMV (SMV defineret i overensstemmelse med den definition af SMV, som ING sædvanligvis/aktuelt anvender i forbindelse med sine aktiviteter i det relevante land). Så snart ING får kendskab til, at den tilbyder mere favorable priser for sine produkter end sine tre billigste konkurrenter, vil ING snarest muligt og uden unødigt forsinkelse tilpasse sin pris til et niveau, der er i overensstemmelse med dette tilsagn.

⁽¹⁾ [...]

⁽²⁾ Navnlig når en afhændelse foretages gennem en børsintroduktionsproces, som er indledt, og der inden afslutningen af afhændelsesperioden er foretaget betydelige aktieplaceringer (30 % eller mere), vil Kommissionen (i samråd med den nederlandske stat, ING og trustee) aktivt overveje at give enheden mere tid til at placere de resterende aktier.

⁽³⁾ Det accepteres, at der kan udpeges forskellige trustees med hensyn til forskellige regioner og/eller forretningsområder.

- Denne betingelse vil gælde i tre år fra datoen for denne beslutning eller indtil den dato, hvor ING fuldt ud har tilbagebetalt core tier 1-værdipapirerne til Nederlandene (inklusive de relevante vedhængende renter på core tier 1-kuponer og exitgebyrer), alt efter hvad der først indtræder. En tilsynsførende trustee, der er foreløbigt udvalgt og foreslået af ING, vil blive udpeget af Nederlandene med henblik på at overvåge denne betingelse. Den tilsynsførende trustee skal godkendes af Kommissionen.
 - For at støtte ING's langsigtede rentabilitet vil ING Direct desuden uden forudgående tilladelse fra Kommissionen afstå fra prissføreskab med hensyn til standardiserede ING-produkter på detailrealkreditmarkedet og detailindlånsmarkedet inden for EU i tre år fra datoen for denne beslutning eller indtil den dato, hvor ING fuldt ud har tilbagebetalt core tier 1-værdipapirerne til Nederlandene (inklusive de relevante vedhængende renter på core tier 1-kuponer og exitgebyrer), alt efter hvad der først indtræder. Så snart ING får kendskab til, at den er blevet prissførende på et detailrealkreditmarked eller et detailindlånsmarked inden for EU, vil ING snarest muligt og uden unødigt forsinkelse tilpasse sin pris til et niveau, der er i overensstemmelse med dette tilsagn.
 - En tilsynsførende trustee, der er foreløbigt udvalgt og foreslået af ING, vil blive udpeget af Nederlandene med henblik på at overvåge denne betingelse. Den tilsynsførende trustee skal godkendes af Kommissionen.
- d) Nederlandene giver tilsagn om en række detaljerede bestemmelser vedrørende udskillelsen af WUH/Interadvies:
- ING vil oprette en ny virksomhed, som udskilles fra dens nuværende nederlandske detailbankaktiviteter, med henblik på afhændelse i Nederlandene. Resultatet skal være, at denne udskilte nye virksomhed er en rentabel og konkurrencedygtig virksomhed, som fungerer selvstændigt og er adskilt fra de aktiviteter, ING beholder, og kan afhændes til en egnet køber. Denne nye virksomhed vil omfatte aktiviteterne i WUH/Interadvies' bankdivision, som på nuværende tidspunkt indgår i de nederlandske forsikringsaktiviteter, og ING Banks forbrugerkreditportefølje. WUH/Interadvies er en ING-forretningsenhed i Nationale Nederlanden Insurance-enhedens regi. Den er (hovedsagelig) en realkreditbank, der opererer på grundlag af egne tilladelser til at drive bankvirksomhed. Den er en rentabel »selvstændig« aktør, som har eget salgnet til at yde kundeservice og en uafhængig organisation med en solid underliggende indkomst. Udskillelsen vil blive foretaget under opsyn af den tilsynsførende trustee i samarbejde med en hold-separate manager. I denne forbindelse kan den tilsynsførende trustee i udskillelsesperioden anbefale ING at lade den virksomhed, der skal afhændes, omfatte materielle og immaterielle aktiver (i relation til den virksomhed, der skal afhændes), som han finder objektivt nødvendige for at sikre fuld overholdelse af ING's ovennævnte resultatorienterede forpligtelser og navnlig rentabiliteten og konkurrencedygtigheden af den virksomhed, der skal afhændes. Hvis ING ikke er enig med den tilsynsførende trustee i, at det er objektivt nødvendigt at omfatte sådanne materielle eller immaterielle aktiver for at sikre rentabiliteten og konkurrencedygtigheden af den virksomhed, der skal afhændes, underretter ING den tilsynsførende trustee herom skriftligt. I et sådant tilfælde afholder ING's overordnede ledelse og den tilsynsførende trustee inden for [...] et møde med henblik på at opnå enighed. Hvis der ikke opnås enighed, udpeger ING og den tilsynsførende trustee uden unødigt forsinkelse i fællesskab en uafhængig tredjepart med ekspertise inden for den finansielle sektor («eksperten») med henblik på at høre parternes argumenter og formidle en løsning. Hvis der ikke opnås en sådan løsning, træffer eksperten inden [...] fra sin udpegelse afgørelse om den objektive nødvendighed af at omfatte de relevante relaterede materielle og immaterielle aktiver af den virksomhed, der skal afhændes, for at sikre dens rentabilitet og konkurrencedygtighed, og parterne skal acceptere ekspertens afgørelse i denne henseende og vil handle i overensstemmelse hermed. Spørgsmål i relation til en uenighed omtales i den tilsynsførende trustees rapport til Kommissionen.
 - ING er forpligtet til at sikre optimale afhændelsesbetingelser ved at udarbejde en forretningsplan, etablere en internetplatform og give den udskilte enhed specifikke salgsmuligheder. ING vil også stille en betalingsmulighed til rådighed (på kommercielle vilkår), hvis køberen anmoder herom. Desuden vil ING bistå med at etablere en finansfunktion og sikre finansiering i to år efter afhændelsen, mens ING's finansieringsstøtte gradvist vil falde i disse to år. ING's finansieringsstøtte til WUH-forretningsenheden vil være baseret på interne afregningspriser. ING agter at ansøge Nederlandene om statsgaranteret finansiering på op til [...] mia. EUR til finansieringen af WUH-forretningsenheden. I det tilfælde forpligter de nederlandske myndigheder sig til at anmelde denne foranstaltning særskilt.
 - Desuden vil ING i en overgangsperiode [...] afstå fra aktivt at hverve WUH-forretningsenhedens kunder i forbindelse med produkter, som WUH-forretningsenheden leverer til disse kunder på datoen for vedtagelsen af denne beslutning.
 - ING vil søge at udskille WUH-forretningsenheden inden for [...]. Efter udskillelsesperioden [...] vil ING holde WUH-forretningsenheden adskilt og søge at afhænde denne forretningsenhed [...] ⁽⁴⁾.
 - En tilsynsførende trustee og hold-separate manager vil blive udpeget inden for [...] efter datoen for denne kommissionsbeslutning, og en afhændelsestrustee vil blive udpeget [...]. Alle trustees vil blive udpeget af Nederlandene og foreløbigt udvalgt og foreslået af ING. De pågældende trustees skal godkendes af Kommissionen.
- e) Omkostningerne i forbindelse med alle trustees, der udpeges under omstrukturingsprocessen, afholdes af ING.

⁽⁴⁾ [...]

- f) Med henblik på at genoprette rentabiliteten giver Nederlandene tilsagn om, at ING vil overholde følgende:
- ING giver tilsagn om at orientere sin ikke-indskudsbaserede finansiering mod mere langsigtet finansiering, når markederne vender tilbage til mindre stressede forhold, ved at udstede flere gældsinstrumenter med en løbetid på over 1 år. [...]
 - ING tilstræber at eliminere sin dobbeltgearing (anvendelse af kernegæld som egenkapital i sine datterselskaber) snarest muligt og giver tilsagn om at gøre dette senest [...]. Dobbeltgearingen elimineres automatisk, hvis og når ING Group igen bliver en reguleret bank.
- g) Med hensyn til udskydelsen af kuponer og indfrielsen af tier 1- og tier 2-værdipapirer giver Nederlandene tilsagn om, at ING vil overholde følgende:
- I tilfælde af udstedelse af tegningsrettigheder på mere, end hvad der er behov for til at tilbagebetale 50 % af core tier 1-værdipapirerne, inklusive de relevante vedhængende renter og exitgebyret, vil ING ikke være forpligtet til at udskyde kuponbetalinger på hybridkapital den 8. og 15. december 2009 ⁽⁵⁾ og alle kuponbetalinger på hybridkapital derefter.
 - Hvis en sådan udstedelse af tegningsrettigheder ikke finder sted, og ING var tabsgivende i den foregående år, vil ING være forpligtet til at udskyde kuponbetalinger på hybridkapital, for så vidt som ING har mulighed herfor, i tre år fra datoen for Kommissionens beslutning eller indtil den dato, hvor ING fuldt ud har tilbagebetalt core tier 1-værdipapirerne til Nederlandene (inklusive de relevante vedhængende renter på core tier 1-kuponer og exitgebyrer), alt efter hvad der først indtræder.
 - De nederlandske myndigheder forstår, at Kommissionen er imod, at støttemodtagerne anvender statsstøtte til at forrente egenkapitalen (egenkapitalen og efterstillet gæld), hvis deres aktiviteter ikke giver et tilstrækkeligt stort overskud ⁽⁶⁾, og at Kommissionen i denne forbindelse principielt er imod en indfrielse af tier 2-kapital og tier 1-hybridkapital. ING beklager misforståelsen vedrørende indfrielsen af en lower tier 2-obligation den 14. oktober 2009. Indfrielsen af tier 2-kapital og tier 1-hybridkapital vil i fremtiden i den konkrete sag blive forelagt Kommissionen til godkendelse i tre år fra datoen for denne beslutning eller indtil den dato, hvor ING fuldt ud har tilbagebetalt core tier 1-værdipapirerne til Nederlandene (inklusive de relevante vedhængende renter på core tier 1-kuponer og exitgebyrer), alt efter hvad der først indtræder.
- h) Nederlandene giver tilsagn om, at ING vil afstå fra at henvise til rekapitaliseringsforanstaltningen og udnytte den som konkurrencefordel ved massive markedsfremstød.
- i) Nederlandene giver tilsagn om, at ING vil opretholde de begrænsninger for sine aflønningspolitikker og markedsføringsaktiviteter, der tidligere er givet tilsagn om i forbindelse med aftalerne vedrørende core tier 1-værdipapirerne og back-up faciliteten for illikvide aktiver.
- j) ING og Nederlandene giver tilsagn om, at statusrapporten om gennemførelsen af omstrukturingsplanen vil blive forelagt Kommissionen hver sjette måned fra datoen for denne beslutning.
- k) De nederlandske myndigheder giver tilsagn om, at ING's omstrukturering vil være gennemført fuldt ud inden udgangen af 2013.

⁽⁵⁾ Forudsat, at det fremgår, at en del af provenuet ved udstedelsen af tegningsrettigheder vil blive anvendt til kuponbetalingerne.

⁽⁶⁾ Se punkt 26 i meddelelsen fra Kommissionen om genoprettelse af rentabiliteten i finanssektoren under den nuværende krise og vurdering af omstrukturingsforanstaltninger på grundlag af statsstøttereglerne (omstrukturingsmeddelelsen).

ABONNEMENTSPRISER 2010 (ekskl. moms, inkl. normale forsendelsesomkostninger)

EU-Tidende, L- + C-udgaven, kun papirudgave	22 officielle EU-sprog	1 100 EUR pr. år
EU-Tidende, L- + C-udgaven, papirudgave + årlig cd-rom	22 officielle EU-sprog	1 200 EUR pr. år
EU-Tidende, L-udgaven, kun papirudgave	22 officielle EU-sprog	770 EUR pr. år
EU-Tidende, L- + C-udgaven, månedlig kumulativ cd-rom	22 officielle EU-sprog	400 EUR pr. år
Supplement til EUT (S-udgaven), udbud og offentlige kontrakter, cd-rom, 2 udgaver pr. uge	Flersproget: 23 officielle EU-sprog	300 EUR pr. år
EU-Tidende, C-udgaven — udvælgelsesprøver	Sprog iht. udvælgelsesprøve(r)	50 EUR pr. år

Den Europæiske Unions Tidende, der udkommer på EU's officielle sprog, fås i abonnement i 22 sprogudgaver. EU-Tidende omfatter L-udgaven (retsforskrifter) og C-udgaven (meddelelser og oplysninger).

Der abonneres særskilt på hver sprogudgave.

I henhold til Rådets forordning (EF) nr. 920/2005, offentliggjort i EU-Tidende L 156 af 18. juni 2005, er Den Europæiske Unions institutioner midlertidigt fritaget for forpligtelsen til at udarbejde og offentliggøre alle retsakter på irsk. Irske udgaver af EU-Tidende vil derfor blive markedsført særskilt.

Abonnementet på supplementet til EU-Tidende (S-udgaven (udbud og offentlige kontrakter)) omfatter alle udgaver på de 23 officielle sprog på én cd-rom.

Abonnenter på *Den Europæiske Unions Tidende* kan uden ekstra omkostninger rekvirere eksemplarer af diverse bilag til EU-Tidende (C ... A-udgaver). Abonnenterne gøres opmærksom på udgivelsen af bilagene ved hjælp af »meddelelser til læserne« i *Den Europæiske Unions Tidende*.

I løbet af 2010 vil cd-rom-formatet blive erstattet af dvd-formater.

Salg og abonnementer

Betalingsabonnementer på diverse tidsskrifter, som f.eks. *Den Europæiske Unions Tidende*, kan købes gennem vore salgsganter. Listen over salgsganterne findes på internettet:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_da.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) giver direkte og gratis adgang til EU-retten. Via dette netsted kan man konsultere *Den Europæiske Unions Tidende*, og netstedet indeholder endvidere traktaterne, retsforskrifter, retspraksis og forberedende retsakter.

Yderligere oplysninger om Den Europæiske Union findes på: <http://europa.eu>

